

'19

Akfen Altyapı Holding Faaliyet Raporu

akfen
Altyapı

İÇİNDEKİLER

5	AKFEN ALTYAPI HOLDİNG VE GRUP ŞİRKETLERİ
	Genel Bakış
6	Akfen Altyapı Holding Hakkında
9	Akfen Altyapı Holding Grup Yapısı
10	Kilometre Taşları
15	2019 Yılı Gelişmeleri
16	Faaliyet Alanları
18	Yurt İçi Yatırımlar
19	Yurt Dışı Yatırımlar
20	Ortaklarımız
	Yönetimden Mesajlar
22	Onursal Başkanın Mesajı
24	Yönetimin Mesajı
	Finansal Sonuçlar
26	2019 Yılı Finansal Sonuçları
27	Özet Finansal Bilgiler
	Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri
31	AKFEN İNŞAAT
35	SAĞLIK YATIRIMLARI
36	Şehir Hastaneleri
37	Akfen İnşaat'ın Şehir Hastaneleri Yatırımları
38	• Isparta Şehir Hastanesi
42	• Eskişehir Şehir Hastanesi
46	• Tekirdağ Şehir Hastanesi
50	KONUT YATIRIMLARI
51	Türkiye'de İnşaat Sektörü
52	Yurt Dışı Müteahhithlik Hizmetleri
53	Ankara Hakkında Genel Bilgi
55	Akfen İnşaat'ın Konut Yatırımları
56	• İncek Loft
60	• Bulvar Loft
62	YURT YATIRIMLARI
63	• Hacettepe Konukevi
63	• Isparta Öğrenci Yurdu
63	• Kütahya Öğrenci Yurdu
63	DIĞER İNŞAAT PROJELERİ
64	• Bafra Otel, KKTC
64	• HES Yatırımları
65	• Bodrum Loft
66	DIĞER İŞTİRAKLER
66	Travelex
67	Diğer İştirakler

	AKFEN HOLDİNG GRUP ŞİRKETLERİ
68	Şirketler
70	Enerji Sektörü
72	Akfen Yenilenebilir Enerji
76	Akfen Yenilenebilir Enerji Portföy Dağılımı
76	• HES Grubu
76	• GES Grubu
76	• RES Grubu
80	Akfen Enerji Üretim
82	Limancılık Sektörü
84	MIP
91	Bakır Madencilik Sektörü
92	Acacia Maden
97	GYO ve Turizm Sektörü
98	Akfen GYO
103	Deniz Taşımacılığı Sektörü
104	İDO
109	Atıksu ve Katı Atık Sektörü
110	Akfen Çevre ve Su
115	Sigortacılık Sektörü
118	IBS Sigorta
119	TAV İnşaat

	AKFEN ALTYAPI HOLDİNG KURUMSAL YÖNETİM VE FİNANSAL TABLOLAR
	Kurumsal Yönetim
122	Kurumsal Değerler ve Gelecek Perspektifi
124	İnsan Kaynakları
126	Yönetim Kurulu
131	Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin Yönetimi
137	Kurumsal Sosyal Sorumluluk
139	• Bireysel Gelişim Programı
141	• Ulusal Projeler
145	• Uluslararası Projeler
147	• Türkiye'nin Geleceğine Yatırım
148	• Toplumsal Sorumluluk
154	Genel Bilgiler
	FİNANSAL TABLOLAR
158	Bağımsız Denetçi Raporu
165	31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolar
172	Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar
246	Kısaltmalar

akfen
Aktıyapı

Enerjimizi sizden alıyoruz

teş, bizi insan; fosil yakıtlar ise modern yaptı" diyor ABD'li fizikçi, yazar ve Rocky Mountain Institute üst yöneticisi Amory Lovins...

Pek çok bilim insanı, devlet, şirket hatta dünya vatandaşları şu sorunun yanıtını arıyor; Peki yıkım yaratmadan temiz, sürdürülebilir bir enerji kaynağı elde etmenin yolunu bulabilir miyiz? İnsanlığın yeni ateşi ne olacak?

Soru basit... Ama bir o kadar da büyük!

Sürdürülebilirlik çağının en gizemli soru işareti kuşkusuz. Bıkmadan yanıt aramak ise tüm dünyanın sorunu. Akfen olarak biz de bu soruyu her an kendimize soruyoruz. Yanıt ya da yanıtlar için tüm mesaimizi harcıyoruz. Türkiye'nin en büyük yenilenebilir enerji portföylerinden birini kurmak, bu konudaki hassasiyetimiz

Ateş bizi insan; fosil yakıtlar modern yaptı. Şimdi dünya; 'Yıkım yaratmadan temiz ve sürdürülebilir enerji kaynağının ne olacak' sorusuna yanıt arıyor. Akfen olarak yanıtı, sizlerden aldığımız enerjiyle arıyoruz, aramaya devam edeceğiz

ve samimiyetimizi açıkça ortaya koyduğunu düşünüyoruz.

Ülkesine, hissedarlarına katma değer yaratan bir grup olarak yaptığımız yatırımları, dünya ve Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesine mütevazı bir katkı olarak görüyoruz.

Öyle ki kimsenin yatırım yapmaya cesaret edemediği yıllarda milyarlarca dolarlık yatırımı gözümüzü kırpmadan yapıyoruz. Korkmuyoruz çünkü enerjimiz her daim zirvede ve bu enerjiyi çalışanlarımızdan, ortaklarımızdan, vatandaşlarımızdan ve doğadan alıyoruz.

En yeni çalışanımızdan, kuruluştan bu yana Akfen'de görev alanımıza kadar 46 yıldır değişmeyenimiz; iş yapma arzumuz ve sonsuz enerjimiz. Enerji tüketimimizi sürdürülebilir kaynaklardan en aza indirmek ise önde gelen sorumluluğumuz!

Akfen Altyapı Holding Hakkında

1 BÖLÜM

Akfen Altyapı Holding

Akfen Grubu, ilk şirketin kurulduğu 1976 yılından bu yana altyapı, inşaat, gayrimenkul, altyapı ve benzeri birçok alanda Türkiye'nin önemli işlerine imza atmıştır. Grup, kuruluşundan beri "Sürekli büyüme stratejisi" benimsemiştir. Bu stratejinin gereği olarak da yaratılan tüm değerler yeni varlıkların yaratılmasında öz kaynak ihtiyacı için kullanmıştır. Akfen Holding için 1997 yılı da önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu tarihte Yap-İşlet-Devret (YİD) yöntemiyle yapılan İstanbul Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali İhalesi kazanılmış ve bu Akfen'in uzun vadeli altyapı işlerine olan yönelimini artırmıştır.

O dönemde başlayan bilgi ve tecrübe birikimi, bugün Akfen Grubu'nun, sadece Türkiye'de değil dünyanın çeşitli ülkelerinde; havalimanı işletmeciliği, limancılık, enerji, deniz yolu taşımacılığı, su atıksu gibi ülkelerin altyapılarının

Grup şirketleri, organik ve inorganik olarak büyümelerini ve destekleme amaçlı yatırımlarını, gelişmiş finansman araçlarını etkin kullanarak sağlamaya devam etmektedir. Yüksek karlılığın en önemli nedenlerinden biri de bu olmaktadır

inşaatında aranılan bir şirket haline getirmiştir.

Grup stratejisi olarak sektörlerinde deneyimli güçlü ortak ve finansal kurumlarla çalışılmaktadır

Akfen Grubu'nun faaliyet konuları arasında; inşaat, enerji, deniz limanı işletmeciliği, deniz ulaşımı, gayrimenkul, madencilik, sigorta ve reasürans brokerliği, su/atık su ve katı atık yönetimi hizmetleri bulunmaktadır. Grup yine strateji gereği sektörlerinde deneyimli ve güçlü ortak ve finansal kurumlarla çalışmaktadır. Akfen grup şirketlerinin ortaklıkları arasında; Tepe İnşaat Sanayi A.Ş., PSA International, IFM Investors, EBRD, IFC, Accor, Souter Investments, LLP, Kardan N.V., gibi ulusal ve uluslararası tanınmış müteşebbis ortaklar ve finansal kurumlar bulunmaktadır.

Grup şirketleri arasında; Akfen Holding ve Akfen İnşaat'ın yanı sıra Akfen Grubu'nun kurucusu Hamdi Akın'ın ilk şirketi olan Akınısı Makina, Akfen Merter, Akfen Danışmanlık ve Proje Geliştirme, Travelex, Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi ile Tepe Akfen Reformer bulunmaktadır.

MART 2018

IBS Sigorta'nın %37'si Akfen Altyapı Holding'e devredildi.

MAYIS 2018

Masanda Turizm'in tüm hisseleri Akfen Altyapı Holding'e devredildi.

MAYIS 2018

Akfen Altyapı Danışmanlık'ın ünvanı Akfen Altyapı Holding olarak değiştirildi.

AĞUSTOS 2018

Akfen Holding'in yüzde 99,36'lık hissesi Akfen Altyapı Holding'e devredildi.

ŞUBAT 2019

Akfen Holding, Akfen International hisselerini Hamdi Akın'a devretti.

MART 2019

Akfen Holding %9,87'lik kendi hissesini geri aldı.

MAYIS 2019

Akfen Holding, TAV Yatırım Holding hisselerini sattı.

Yeniden yapılanmaya giden Akfen Grubu'nda çatı şirket 2018 yılından itibaren Akfen Altyapı Holding olarak belirlendi

2018 yılı Akfen Grubu için yeniden yapılanma yılı olmuştur. Akfen Altyapı Holding çatısı altında oluşturulan yeni dönemdeki yapılanma adımları kapsamında Mart 2018'de Akfen Altyapı Holding'e ait %37 IBS Sigorta hissesi Akfen Holding'e devredilmiş. Mayıs 2018'de Masanda Turizm'deki Selim Akın'ın %100 hissesi Akfen Altyapı Holding'e devredilmiş ve ayrıca Akfen Altyapı Danışmanlık'ın ünvanı "Akfen Altyapı Holding A.Ş." olarak değiştirilmiştir. Ağustos 2018'de ise Akfen Holding bünyesinde gerçekleştirilen bir dizi pay devir işlemi sonrasında Akfen Altyapı Holding, Akfen Holding sermayesinin %99,36'sına tekabül eden paylara sahip olmuştur.

Yeniden yapılandırma süreci 2019 yılının ilk çeyreğinde devam etmiştir. Şubat 2019'da Akfen Holding Akfen International hisselerini Hamdi Akın'a devretmiş, Mart 2019'da Akfen Holding %9,87 oranında kendi hissesinin geri alımını yapmıştır. Mayıs 2019'da ise Akfen Holding TAV Yatırım Holding'deki hisselerinin satışını gerçekleştirmiştir.

2019'da yatırımlar ağırlıklı olarak yenilenebilir enerji, maden ve hastane KÖİ sektörlerinde yapıldı

Yapılanma sonrası Akfen Grubu olarak "Sürekli Büyüme Stratejisi" sürdürülmektedir. 2019 yılında yatırımlar ağırlıklı olarak yenilenebilir enerji, madencilik, hastane KÖİ ve gayrimenkul/otel sektörlerinde devam etmiştir. Grup, büyüme planları doğrultusunda yeni iş alanları yaratmaya önem vermektedir. Varlık alım-satımı konusunda derin bir tecrübeye sahip olan şirket için satışlar yoluyla yaratılan değer yeni işlere giriş ve devam eden yatırımlara fon yaratmak açısından kritik öneme sahiptir.

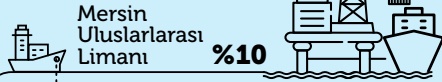
Grup şirketleri, organik ve inorganik olarak büyümelerini ve destekleme amaçlı yatırımlarını, gelişmiş finansman araçlarını etkin kullanarak sağlamaya devam etmektedir. Yüksek karlılığın en önemli nedenlerinden biri de bu olmaktadır; Akfen Grubu, önümüzdeki dönemde de bu vizyon ile hem istihdamı artırmak ve ülke ekonomisinin gelişimine katkıda bulunmak hem de hissedarlarına değer yaratmak adına, geçmişte olduğu gibi yeni işler geliştirmek suretiyle, yeni yatırımlar yapmaya devam etmeyi hedeflemektedir.

AKFEN ALTYAPI HOLDİNG

Hissedar Yapısı: Selim Akın %50 Pelin Akp Özalp %50

AKFEN HOLDİNG

Hissedar Yapısı:
Akfen Altyapı Holding %89,5
Akfen Holding %9,9
Grup Şirketleri %0,6

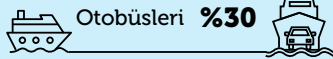

Mersin
Uluslararası
Limanı %10

Akfen Yenilenebilir Enerji*
%66,13

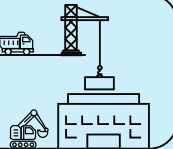
İstanbul Deniz
Otobüsleri %30

Acacia
Maden
İşletmeleri %30

Akfen GYO*
%56,88

IBS Sigorta & Reasürans %38

Akfen Çevre ve Su %50

Akfen Enerji Üretim (Mersin DGÇS) %99

AKFEN İNŞAAT %51,19**

%48,81

İsparta Şehir Hast.
KÖİ SPV

Eskişehir Şehir Hast.
KÖİ SPV

Tekirdağ Şehir Hast.
KÖİ SPV

DIĞ ER GAYRİMENKULLER

- İncek Loft
- Bulvar Loft

YURT YATIRIMLARI

- Hacettepe Konukevi
- Kütahya Öğrenci Yurdu
- İsparta Öğrenci Yurdu

DIĞ ER ŞİRKETLER

DIĞ ER BAĞ LI ORTAKLIKLAR

- Akınısı Makina
- Akfen Turizm
- Akfen Merter
- Akfen Dan. & Proje Gel.
- Akfen GPYŞ
- Masanda Turizm

İŞ TİRAKLER

- Travelex (%10)
- TAR (%26)

* Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

** 30 Mayıs 2018'de Akfen İnşaat'ın sermaye artışı sonrasında, Akfen Altyapı Holding'in payı %51,19'a inerken Akfen Holding şirketin kalan %48,81 hissesini edinmiştir

Kilometre Taşları

1976

» Akfen'in temelleri, Hamdi Akın'ın Akınısı Makina'yı kurmasıyla atıldı.

1980

» Akfen, İller Bankası'nın "Dövme Parça ve Kalıpları İmalatı İş'i" ile ilk devlet ihalesini kazandı.

1990

» DHMİ ile ilk proje olarak Antalya Havalimanı Terminal Binası'nın renovasyonu sözleşmesi yapıldı.

1992

» DHMİ Isparta Havalimanı apron ve pist inşaatı başladı.

1970

1980

1990

1977

» Hamdi Akın'ın ilk şirketi olan Akfen Mühendislik Müşavirlik Müteahhitlik ve Mümessillik kuruldu.

1986

» Akfen İnşaat kuruldu.

1993

» Akfen İnşaat Ankara Oran Çarşısı konutlarının inşaatıyla konut sektörüne ilk adım attı.

1997

- » İstanbul Havalimanı Dış Hatlar Terminal YİD ihalesinin kazanılması kapsamında TAV İstanbul kuruldu, TAV Havalimanları'nın temelleri atıldı.

2000

- » TAV Havalimanları, İstanbul Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali'ni işletmeye başladı.

2004

- » Akfen Holding'in Kuşadası kruvaziyer limanındaki payı diğer ortaklara satıldı.
- » TAV İnşaat'ın Mısır'daki Kahire Havalimanı projesi alındı.

2006

- » İzmir Adnan Menderes Havalimanı Dış Hatlar ile Esenboğa Havalimanı İç ve Dış Hatlar Terminali açıldı.
- » Akfen Su, Güllük Belediyesi Su ve Atık Su İmtiyaz Projesi ihalesini kazandı.
- » Aksel Turizm Yatırımları ve İşletmecilik Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'na dönüştü.
- » TAV İnşaat, Katar'daki Doha Havalimanı projesini kazandı.

2000

2005

1999

- » Akfen Holding'in kurulması ile Akfen'e bağlı tüm şirketler Holding çatısı altında yeniden yapılandırıldı.
- » TİKAV kuruldu.

2003

- » TAV İnşaat kuruldu.
- » Royal Caribbean ile beraber Kuşadası kruvaziyer limanı özelleştirilmesi kazanıldı.

2005

- » Araç muayene özelleştirme istasyonları ihalesi kazanıldı, Doğuş Grubu ve TÜV SÜD ile eşit ortaklıkla TÜVTÜRK kuruldu.
- » PSA-Akfen Ortak Girişimi, Mersin Limanı'nın özelleştirme ihalesini kazandı.
- » İzmir Adnan Menderes Dış Hatlar Terminali'nin yapımı ve işletmesi TAV Havalimanları'na geçti.
- » TAV Havalimanları, Gürcistan'da Tiflis ve Batum Uluslararası havalimanları ihalesini kazandı.
- » Akfen Holding ile Accor arasında işbirliğine ilişkin çerçeve sözleşmesi imzalandı.

2007

- » TAV Havalimanları'nın halka arzı gerçekleştirildi.
- » Batum Uluslararası Havalimanı işletmeye açıldı.
- » TAV Havalimanları, Tunus'ta Monastir ve Enfidha Havalimanları ihalelerini kazandı.
- » TAV Havalimanları, Antalya Gazipaşa Havalimanı'nın işletme ihalesini kazandı.
- » Akfen'in %100 bağlı ortaklığı olan Akfenhes Yatırımları ve Enerji Üretim A.Ş. kuruldu.
- » Mersin Limanı TCDD'den devralındı.
- » Akfen GYO'nun 4 oteli faaliyete geçti.

2009

- » Akfen Holding TÜVTURK'teki hissesini Bridgepoint Capital Limited'e sattı.
- » Akfen, ilk yenilenebilir HES projesini devreye aldı.
- » TAV Gazipaşa, Antalya Gazipaşa Havalimanı'nda faaliyete geçti.
- » TAV İnşaat, bir ortakla birlikte Maskat Havalimanı MC1 paketi ihalesini kazandı.

2011

- » Akfen Holding-Tepe İnşaat-Souter -Sera Ortak Girişim Grubu İDO'nun özelleştirilmesi ihalesini kazandı.
- » Akfen GYO'nun %29,41'i halka arz edildi.
- » Dört HES ve bir otel operasyona geçti.
- » Akfen Holding'ten 80 milyon TL'lik tahvil halka arzı gerçekleştirildi.

2013

- » MIP, yurt dışında nitelikli yatırımcılara 450 milyon dolarlık Eurobond ihraç etti.
- » Akfen İnşaat, Isparta Şehir Hastanesi ihalesini kazandı.
- » Akfen İnşaat, İncek Loft projesi için çalışmaya başladı.
- » Mersin DGKÇS'nin santral kapasitesi lisans tadili (1.150 MW) onaylandı.
- » Akfen Holding, Karasular'da 5 santrali olan İdeal A.Ş'deki %60 hissesini Aquila'ya sattı.
- » Akfen Termik Enerji, Adana İpekyolu'nun %50'sini aldı.
- » TAV İnşaat, Riyad Havalimanı terminal ihalesini kazandı.
- » Dubai'de "Damac Towers by Paramount" projesi için anlaşma imzaladı.
- » TAV Havalimanları'nın dahil olduğu konsorsiyum, Zagreb Havalimanı'nın işletmesini devraldı.
- » İki HES, üç otel operasyona geçti.

2007

2010

2008

- » Dilovası OSB Atık Sularının Arıtılması YİD Projesi ihalesi kazanıldı.
- » TÜVTURK İstanbul Taşıt Muayene İstasyonları İşletimi A.Ş. faaliyete geçti.
- » Mersin'de, doğalgaza dayalı elektrik santrali kurmak amacıyla EPDK'ya lisans başvurusu yapıldı.
- » TAV Havalimanları, Tunus'ta Monastir Havalimanı'nın işletmesini devraldı.
- » TAV Havalimanları, Makedonya'da Üsküp ve Ohrid havalimanlarının işletmesini ve opsiyonel olarak elinde tuttuğu İştip Kargo Havalimanı'nın yapımı ihalesini kazanarak imtiyaz sözleşmesini imzaladı.
- » Akfen GYO'nun bir oteli faaliyete geçti.

2010

- » Akfen Holding'in %28,3'ü halka arz edildi.
- » Akfen Holding, 100 milyon TL'lik ilk tahvil ihracını yaptı. İhraç, Türkiye'nin ilk ve en büyük reel sektör tahvil ihracı oldu.
- » Akfen'in kurulu gücü 22,5 MW olan Piriçlik HES'i sattı.
- » TAV Havalimanları, Üsküp ve Ohrid havalimanlarının işletmesini devraldı.
- » HAVAŞ, Letonya Riga Uluslararası Havalimanı'nda yer hizmetleri faaliyeti gösteren North Hub Services'in %50 hissesini satın aldı.
- » Akfen Su, Dilovası OSB atık su arıtımı faaliyetlerine başladı.
- » Akfen GYO'nun 5 adet oteli faaliyete geçti.
- » TAV İnşaat, New Doha International Airport ihalesini kazandı.

2012

- » ADP Grubu'na, Akfen Holding'in TAV Havalimanları'nda bulunan %18, TAV Yatırım'da bulunan %20 ,325 payı ile Akfen İnşaat'ın TAV Yatırım'da bulunan %0,5 payının satışı süreci tamamlandı.
- » Akfen Holding, Karasular'daki 5 santralin %40 hissesinin Aquila'ya satışını tamamladı.
- » Akfen Holding 200 milyon TL tutarında tahvil halka arzı gerçekleştirdi.
- » TAV Havalimanları, %50 pay sahibi olduğu Medine Havalimanı'nın işletmesini devraldı.
- » TAV İnşaat'ın dahil olduğu ortak girişim Abu Dabi'de Midfield terminal ihalesini kazandı.
- » İki adet HES, iki adet otel operasyona geçti.

2015

- » Hamdi Akın ve birlikte hareket eden ortakların Akfen Holding'de hâkim ortak konumuna ulaşmasıyla 23 Aralık 2015-22 Mart 2016 döneminde yatırımcıların satma hakkı kullanım süreci başladı.
- » TAV Havalimanları, ADP ve Metro Pacific Investments ile oluşturduğu konsorsiyumla Filipinler'deki 5 bölgesel havalimanının KOİ ihalesinde ön yeterlilik aldı.
- » ATÜ, Houston George Bush Havalimanı'ndaki gümrüksüz satış mağazalarının işletme hakkını kazandı.
- » EBRD ile Akfen Yenilenebilir Enerji'nin toplam yüzde 20 hissesi için 100 milyon ABD doları karşılığında ortaklık sözleşmesi imzalandı.
- » ENR, TAV İnşaat'ı ikinci yıl üst üste "Dünyanın En Büyük Havalimanı İnşaat Şirketi" seçti.
- » Tekirdağ Şehir Hastanesi ihalesinde en iyi teklifi Akfen İnşaat verdi.
- » Bir HES ve bir otel operasyona geçti.
- » İstanbul Ataşehir Ofis Projesi için İller Bankası ile sözleşme imzalandı.
- » Eskişehir Şehir Hastanesi temel atma töreni.
- » Akfen Holding, Akfen İnşaat'ın %98,85'ini Akfen Altyapı Danışmanlık A.Ş.'ye devretti.

2014

2015

2016

2014

- » Akfen İnşaat, Eskişehir Şehir Hastanesi ihalesinde en iyi teklifi verdi.
- » Hacettepe Üniversitesi içindeki konukevi projesine %45 ortak oldu.
- » Engineering News Records dergisi, TAV İnşaat'ı "Dünyanın En Büyük Havalimanı İnşaat Şirketi" seçti.
- » HAVAŞ'ın %50 iştiraki TGS, THY'nin 8 havalimanında yer hizmetleri ihalesini kazandı.
- » Bir HES ve bir otel faaliyete geçti.
- » MIP, 170 milyon dolarlık yeni rıhtım ve derinleştirme yatırımına başladı.
- » TAV Havalimanları, Milas-Bodrum Havalimanı İç Hatlar Terminali'ni devraldı.
- » Akfen Holding toplam 400 milyon TL tahvil halka arzı yaptı. Hisse geri alım programını Nisan 2014'te tamamladı.
- » İzmir Adnan Menderes İç Hatlar Terminali açıldı.
- » TAV İnşaat New Doha Int. Airport hizmete açıldı.
- » İncek Loft basın lansmanı yapıldı.
- » Artı Döviz'in %75'i, Travelex'e satıldı.
- » Isparta Şehir Has. sözleşmesi imzalandı.
- » MIP genişleme projesi başladı.

2016

- » Akfen Holding Yönetim Kurulu, Haziran 2016'da bölünme kararı aldı. MIP, TAV Havalimanları ve Akfen Yenilenebilir Enerji dışındaki varlıkların Akfen Mühendislik'e devri kararlaştırıldı. Şubat 2017'de bölünme tamamlandı.
- » SPK'nın onayı ile 29 Nisan 2016'da Akfen Holding tahtası işleme kapatıldı. Şirket payları 12.05.2016'dan itibaren borsa kotundan çıktı.
- » TAV Havalimanları bağlı ortaklığı BTA A.Ş., Umman'daki Yeni Muscat Uluslararası Havalimanı yiyecek içecek alanlarının işletme hakkı ihalesini kazandı. (15 Şubat)
- » Novotel İstanbul Bosphorus faaliyete geçti. (16 Şubat)
- » TAV İnşaat ile ortağı Arabtec, 25 Ocak 2016'da 1,1 milyar ABD doları tutarındaki Bahreyn Uluslararası Havalimanı yeni terminal binası ve bağlantılı işlerini içeren ihaleyi kazandı (TAV İnşaat payı: %40).
- » Akfen Holding, EBRD ve IFC ile Haziran 2016'da, 100'er milyon ABD doları ödeyerek Akfen Yenilenebilir Enerji'ye %16,667'şer ortak olma kararı aldı. 12 Temmuz'daki sermaye artışı ile EBRD ve IFC ilk etapta %5'er hisse karşılığı 44,4 milyon ABD doları aktardı.
- » İDO, yılın ikinci yarısında Eskişehir-Topçular araba vapurlarında "her şey dahil" hizmeti ile ücretsiz açık büfe hizmeti ve çocuk oyun alanları gibi yenilikler sundu.
- » Akfen Su, katı atık alanında Mersin Uluslararası Limanı'na da hizmet vermeye başladı.
- » MIP, liman genişletme projesininin 1. fazını 8 Ağustos itibarıyla tamamladı.
- » 8 MW kurulu gücündeki lisanslı Solentegre GES Ekim'de işletmeye açıldı.
- » Tekirdağ Şehir Hastanesi imza töreni gerçekleştirildi.

2018

- » Akfen Holding Yönetim Kurulu, Haziran 2016'da bölünme kararı aldı. MIP, TAV Havalimanları ve Akfen Yenilenebilir Enerji dışındaki varlıkların Akfen Mühendislik'e devri kararlaştırıldı. Şubat 2017'de bölünme tamamlandı.
- » Şubat 2018'de Akfen Holding ile Akfen Mühendislik A.Ş.'nin birleşme işlemi tamamlandı.
- » Mart 2018'de Akfen International, Amsterdam/Hollanda'da Akfen Holding'in %100 bağlı ortaklığı olarak kurulmuştur.
- » Mart 2018'de Akfen Altyapı Holding'e ait %37 IBS Sigorta payı Akfen Holding'e devredilmiştir.
- » Mayıs 2018'de Masanda Turizm'deki Selim Akın'ın %100 hissesi Akfen Altyapı Holding'e devredilmiştir.
- » Mayıs 2018'de Akfen Altyapı Danışmanlık'ın ünvanının "Akfen Altyapı Holding A.Ş." olarak değiştirilmiştir.
- » Ağustos 2018'de Akfen Holding bünyesinde yapılan pay devri işlemleri sonrasında Akfen Altyapı Holding, Akfen Holding sermayesinin %99,36'sına sahip olmuştur.
- » Kasım 2018'de Akfen Holding Akfen Termik Enerji ve Akfen Enerji Dağıtım ile devralma suretiyle birleşme işlemi tamamlanmıştır.

2017

2018

2017

- » 2014'te ihraç edilen 140 milyon TL tahvilin ana para geri ödemesi yapıldı. 9 Ocak başlangıç tarihli, 3 yıl vadeli, 300 milyon TL nominal değerli tahvil ihracı gerçekleştirildi.
- » Akfen Holding'in bölünme işlemi tamamlandı. Bölünmeyle; TAV Havalimanları, Akfen Yenilenebilir Enerji, MIP ve PSA Liman haricindeki iştirakler Akfen Mühendislik'e devredildi.
- » 2014'te ihraç edilen 200 milyon TL'lik tahvilin ana para geri ödemesi yapıldı. 23 Mart başlangıç tarihli, 3 yıl vadeli, 150.360.000 TL nominal değerli tahvil ihracı gerçekleştirildi.
- » TAV Havalimanları'ndaki %8,119'luk hisse 160 milyon ABD dolarına, Tank ÖWA Alpha GmbH'ya devri için anlaşma imzalandı (9 Haziran). Hisse devri 7 Temmuz'da tamamlandı.
- » 9 Haziran itibarıyla Akfen Yenilenebilir Enerji'nin sermayesi 705 milyon TL'den primli olarak 793 milyon TL'ye arttırıldı. Bu kapsamda EBRD ve IFC şirkete 55,5 milyon ABD doları aktarıldı. Aktarım sonrası şirkete EBRD ve IFC'nin payları toplam %19,99'a çıkarken Akfen Holding'in payı ise %80,01 oldu.
- » Akfen Holding'in MIP'deki hisselerinin %40'ı, 869 milyon ABD Doları karşılığında Global InfraCo SP NEUM SLU'ya satışı için anlaşma imzalandı. (28 Temmuz). Hisse devri 27 Ekim'de yapıldı.
- » 8,8 MW kurulu güce sahip bir HES ve toplam 15,94 MW kurulu güce sahip 18 GES faaliyete geçti.
- » 13 Haziran'da 242 MW lisansa sahip ve işletmede olmayan Çanakkale'de üç, Denizli'de bir rüzgar projesinin satın alma işlemi bitti.
- » Akfen İnşaat'ın Ankara'daki Bulvar Loft Projesi kapsamında Akfen GYO'nun portföyüne alındı.
- » Akfen Su; Yozgat Şehir Hastanesi, Mersin Entegre Sağlık Kampüsü ve Isparta Şehir Hastanesi'ne katkı atık hizmeti vermeye başladı.

Genel Gelişmeler (2019)

• AKFEN ALTYAPI HOLDİNG

Akfen Holding hisse geri alımı yaptı

6 Mart 2019 tarihinde Akfen Holding Akfen Altyapı Holding'den %9,868 hisse geri alımı yaptı. Bu işlem

sonrasında Akfen Altyapı Holding'in daha önceden %99,36 oranında hisse sahibi olduğu Akfen Holding'deki payı %89,49 oldu.

• AKFEN HOLDİNG

Akfen Holding'in 'TR AAA' kredi notu teyit edildi

Turkrating, 12 Aralık'ta Akfen Holding'in Uzun Vadeli Ulusal Kredi Notunu TR AAA, Kısa Vadeli Ulusal Kredi Notunu TR A1 ve görünümü durağan olarak teyid etmiştir.

Nitelikli yatırımcılara tahvil ihracı gerçekleştirildi

Akfen Holding, 20 Kasım 2019'da nitelikli yatırımcılara 2 yıl vadeli 200 milyon TL nominal değerli tahvil ihracı gerçekleştirmiştir.

İştiraklerdeki Gelişmeler (2019)

• AKFEN İNŞAAT

» Akfen İnşaat, Doha-Katar'da yer alan, 6.000 öğrenci kapasiteli sekiz okul PPP projesinin ön yeterlilik ihalesine 7 Nisan 2019'da katılmıştır. Ön yeterlilik ihalesinden geçildiğine dair yazı şirkete 23 Mayıs 2019'da tebliğ edilmiştir.

• AKFEN YENİLENEBİLİR ENERJİ

» 9 Aralık 2019 itibarıyla Akfen Yenilenebilir Enerji sermaye artırmıştır. Artırım sonrası EBRD ve IFC'nin payları %16,933'e çıkmış Akfen Holding'in payı %66,134 olmuştur.

» 2019 yılında toplam 268,6 MW kurulu güce sahip 4 RES, 13 MW kurulu güce sahip 1 GES ve 7 MW kurulu güç kapasitesine sahip 1 HES faaliyete geçmiştir.

» Aralık 2019'da Zorlu Rüzgar Enerjisi'ne ait 80 MW kurulu güce sahip 2 RES alımına ilişkin hisse alım sözleşmesi imzalanmış, söz konusu alım işlemi Şubat 2020'de tamamlanmıştır.

• MIP

» MIP, Kasım 2019'da 600 milyon ABD\$ Eurobond ihraç etmiştir. 5 yıl vadeli tahvil %5,375 kupon faiz oranı ile ihraç edilmiştir.

» MIP, 2018 yılı karından toplam 49 milyon ABD doları temettü ödemesi yapmıştır. MIP, Temmuz/Ekim 2019'da 38 milyon ABD doları avans temettü ödemesi gerçekleştirmiştir.

• AKFEN GYO

» Bulvar Loft projesinde stokta kalan bağımsız bölümlerin toptan satışı İller Bankası tarafından 10 Ocak 2019 tarihinde onaylanmıştır.

• TAV YATIRIM

» Akfen Holding, TAV Yatırım Holding'de bulunan, %21,68 payını, 29 Mayıs 2019 tarihinde 500.000 ABD Doları bedelle Gazelle Yatçılık Gayrimenkul Turizm Otomotiv İç ve Dış Ticaret A.Ş.'ye devir ve teslim etmiş olup pay devri, devrin pay defterine işlenmesi için 12 Haziran 2019 tarihinde Şirket'e bildirilmiştir.

• ACACIA MADEN

» Acacia Maden 15 Mart 2019 itibarıyla ilk satılabilir bakır üretimini gerçekleştirmiştir.

• AKFEN INTERNATIONAL

» Akfen International B.V.'nin Akfen Holding'e ait tüm paylarının Hamdi Akın'a satışı ile ilgili olarak 7 Şubat 2019 tarihinde Pay Devri sözleşmesi imzalanmış ve hisse devri gerçekleştirilmiştir.

• AKFEN ÇEVRE & SU

» Akfen Çevre ve Su, 1 Ağustos 2019'da Akfensu-Arbiogaz Dilovası'ndaki paylarının tamamının (% 75 hisse) Kocaeli Gebze Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'ne (DOSB) satışını gerçekleştirmiştir.

• IBS SİGORTA & REASÜRANS

» IBS Sigorta Mayıs/Ağustos 2019'da 26 milyon TL temettü dağıtımını yapmıştır.

• TRAVELEX

» Travelex 24 Temmuz 2019 tarihinde Akfen Altyapı Holding'e TL 1,82 milyon TL 2018 yılı kar payı ödemesi yapmıştır. Ayrıca, Akfen Altyapı Holding Travelex'den 22 Ekim 2019 tarihinde 1 milyon TL avans temettü ödemesi almıştır.

Faaliyet Alanları

İNŞAAT

Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş.

İştirak payı	%100*
Düzeltilmiş Ciro**	222 mn ABD\$
Düzeltilmiş FAVÖK	101 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	1.352 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	73

* Direkt+dolaylı paylar toplamı

** Düzeltme garanti gelirleri ve TFRYK-12 için yapılmıştır

2019 yılında Akfen İnşaat'ın şehir hastaneleri, gayrimenkul otel yatırımları projelerine ait toplam sözleşme bedeli 269 milyon ABD doları, devam eden iş hacmi ise 126 milyon ABD doları seviyesindedir.

MADENCİLİK

Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.

İştirak payı	%30
Ciro	49 mn ABD\$
FAVÖK	22 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	382 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	212
Ortak	İlbak, İzbir

Kastamonu'ya bağlı Hanönü İlçesi'ndeki Gökırmak Bakır Madeni projesinde Mart 2019'da üretime başlanmıştır. 2019 yılında toplam 1,28 milyon kuru ton cevher işlenip, 55,5 kuru ton bakır konsantresi üretilmiştir.

ENERJİ GRUBU

Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.

İştirak payı	%66,13
Ciro	89 mn ABD\$
FAVÖK	64 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	667 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	217
Ortak	EBRD, IFC

Türkiye'nin en büyük yenilenebilir enerji portföylerinden birine sahip olan Akfen Yenilenebilir Enerji, 2019'da, 13 hidroelektrik ve 34 güneş ve 4 rüzgar santralinde toplam 613 MW kurulu güç kapasitesiyle faaliyetlerini sürdürmüştür.

Akfen Enerji Üretim A.Ş.

İştirak payı	%99
--------------	-----

Adana İpekyolu Enerji Üretim A.Ş.

İştirak payı	%90
--------------	-----

LİMAN İŞLETMECİLİĞİ

Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.

İştirak payı	%10
Ciro	324 mn ABD\$
FAVÖK	224 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	1.277 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	1.984
Ortak	PSA, IFM Investors

PSA Akfen Liman İşletmeciliği ve Yönetim Danışmanlığı A.Ş.

MIP'nin 2019 yılı elleçlenen konteyner hacmi, bir önceki yıla göre %13 artışla yaklaşık 1,94 milyon TEU seviyesinde gerçekleşmiştir. MIP 2019 yılında da Türkiye'nin en büyük limanı olmuştur.

Bu bölümdeki şirket finansal verileri ve çalışan sayıları 2019 sonu itibarıyla.

DENİZYOLU TAŞIMACILIĞI**İDO Deniz Otobüsleri San. Tic. A.Ş.**

İştirak payı	%30
Ciro	126 mn ABD\$
FAVÖK	38 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	316 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	1.052
Ortak	Tepe İnşaat, Souter, Sera

İDO'nun 2019 yılında taşıdığı yolcu sayısı 34 milyon olurken; araç sayısı ise 6,7 milyonu aşmıştır.

**SİGORTA VE REASÜRANS
BROKERLİĞİ****İBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.**

İştirak payı	%37
Ciro	9 mn ABD\$
FAVÖK	4 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	55 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	89
Ortak	UIB, Gerçek kişiler

Türkiye'nin en büyük 3. sigorta brokerlik şirketi olan İBS Brokerlik'in, 2019'da kazandığı primler %49 artışla 454 milyon TL'ye ulaşmıştır.

GAYRİMENKUL YATIRIMLARI**Akfen GYO A.Ş.**

İştirak payı	%56,88
Ciro	85 mn ABD\$
FAVÖK	26 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	448 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	21

Akfen GYO, 20 otel ile 3.628 odaya ulaşmış, 2019'da da ekonomik otel sektörünün büyük oyuncularından olmuştur. 2019'da ort. doluluk oranı 1,3 puan artışla %67'ye ulaşmıştır.

ÇEVRE VE SU İMTİYAZLARI**Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşl. A.Ş.**

İştirak payı	%50
Düzeltilmiş Ciro*	7 mn ABD\$
Düzeltilmiş FAVÖK	(1) mn ABD\$
Toplam Varlıklar	11 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	31
Ortak	Kardan

* Düzeltme garanti gelirleri ve TFRYK-12 için yapılmıştır

Akfen Su Güllük'ün abone sayısı 2019'da %3 artarak 8.292'ye yükselmiş, faturalanan su miktarı %6 artışla 701 bin m³'e ulaşmıştır. Toplanan atık %104 atışla 10.836 tona çıkmıştır.

DiĞER**Travelex Döviz Ticaret Yetkili Müessese A.Ş.**

İştirak payı	%10
Ciro	7 mn ABD\$
FAVÖK	5 mn ABD\$
Toplam Varlıklar	10 mn ABD\$
Çalışan Sayısı	46
Ortak	Travelex, Tepe İnşaat, Sera

İlk mağazasını 1976'da Londra'da açan Travelex, dünyanın önde gelen bağımsız döviz ticareti şirketidir. Türkiye'de 12 lokasyonda bulunmaktadır.

Bu bölümdeki şirket finansal verileri ve çalışan sayıları 2019 sonu itibarıdır.

Yurt İçi Yatırım Haritası

Şehir Hastaneleri (Tamamlanmış)

- Isparta Şehir Hastanesi
- Eskişehir Şehir Hastanesi

Şehir Hastaneleri (İnşaatı Devam Eden)

- Tekirdağ Şehir Hastanesi

Yurt (Tamamlanmış)

- Hacettepe Konukevi
- Isparta Öğrenci Yurdu
- Kütahya Öğrenci Yurdu

Konut/Ofis (Tamamlanmış)

- Levent Loft
- Levent Bahçe

Konut Projeleri (Tamamlanmış)

- İncek Loft/Ankara
- Bulvar Loft/Ankara

Otel Yatırımları (Akfen GYO) (İşletmede)

- Novotel Zeytinburnu / İstanbul
- Novotel İstanbul Bosphorus
- Novotel Trabzon
- Novotel Gaziantep
- Novotel Kayseri
- İbis Otel Zeytinburnu / İstanbul
- İbis Otel Esenyurt / İstanbul
- İbis Otel Eskişehir
- İbis Otel Gaziantep
- İbis Otel İzmir
- İbis Otel Kayseri
- İbis Otel Bursa
- İbis Otel Adana
- İbis Otel Esenboğa / Ankara
- İbis Otel Tuzla / İstanbul

Otel Yatırımları (Akfen İnşaat) (İnşaatı Devam Eden)

- Uludağ Loft
- Bodrum Loft

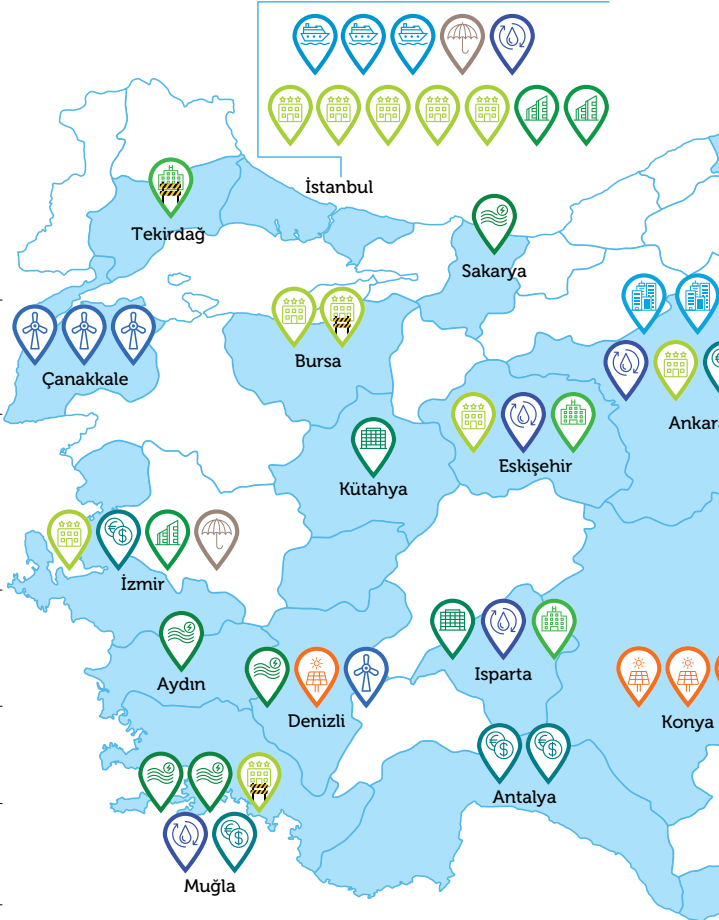
Sigorta ve Reasürans (İşletmede)

- İstanbul • Ankara • İzmir • Mersin

Diğer (Travellex Döviz) (İşletmede)

- Antalya: 4 faaliyet noktası
- İzmir: 3 faaliyet noktası
- Ankara: 3 faaliyet noktası
- Alanya: 1 faaliyet noktası
- Kuşadası: 1 faaliyet noktası

Deniz Yolcu Taşımacılığı (İDO)

- Avrupa Yakası: 9 Terminal
- Anadolu Yakası: 12 Terminal
- Marmara Bölgesi: 14 Terminal

Liman İmtiyazları (MIP) (İşletmede)

- Mersin Uluslararası Limanı / Mersin

Madencilik (Acacia Maden İşletmeleri) (İşletmede)

- Gökırmak Bakır Madeni Projesi / Kastamonu

Termik Enerji Santral Yatırımları (Geliştirme Aşamasında)

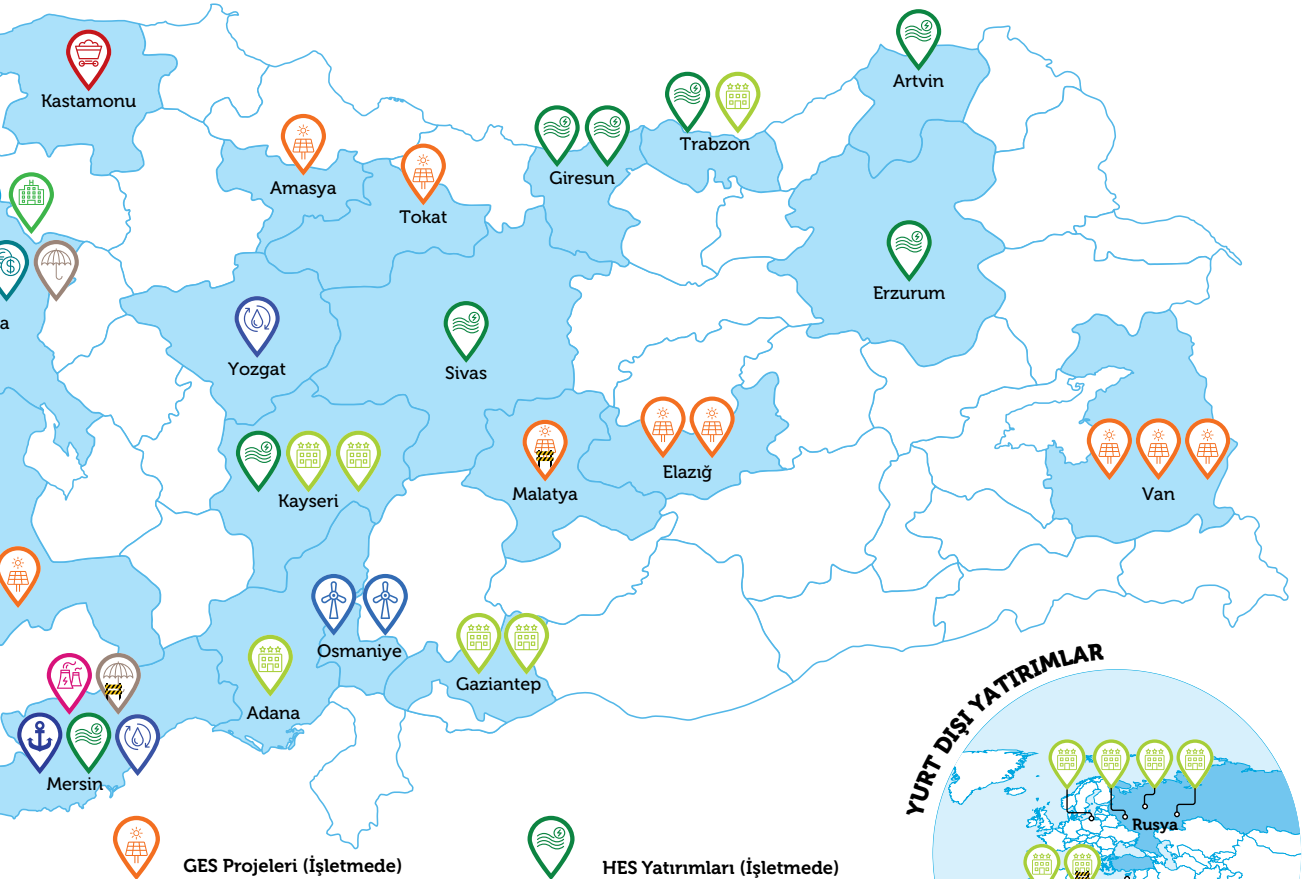
- Mersin Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali / Mersin

Su ve Atık Su Projeleri (Akfen Çevre ve Su) (İşletmede)

- Güllük Belediyesi İçme Suyu-Atık Su İmtiyaz Pr. / Muğla
- İDO Katı Atık Hizmeti / İstanbul
- MIP Katı Atık Hizmeti / Mersin
- Mersin Entegre Sağlık Kampüsü Katı Atık Hizmeti*
- Yozgat Şehir Hastanesi Katı Atık Hizmeti
- Isparta Şehir Hastanesi Katı Atık Hizmeti
- Eskişehir Şehir Hastanesi Katı Atık Hizmeti
- Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Katı Atık Hizmeti

* Mersin Entegre Sağlık Kampüsü'ne verilen katı atık hizmetimiz 17 Ocak 2020 tarihinde sona ermiştir.

GES Projeleri (İşletmede)

- Denizli GES Projeleri (7 GES Projesi)
- Yaysun GES / Konya
- Solentegre GES / Elazığ
- Karine GES / Elazığ
- Amasya GES
- Tokat Projeleri
- Omicron Engil GES / Van
- Omicron Erciş GES / Van
- PSİ GES / Van
- ME-SE GES / Konya
- MT Doğal GES / Konya

GES Projeleri (İnşaat Hazırlanmakta / İnşaat Aşamasında)

- İOTA GES / Malatya

RES Yatırımları (İşletmede)

- Kocalar RES / Çanakkale
- Üçpınar RES / Çanakkale
- Hasanoba RES / Çanakkale
- Denizli RES
- Santepe RES / Osmaniye**
- Demirciler RES / Osmaniye**

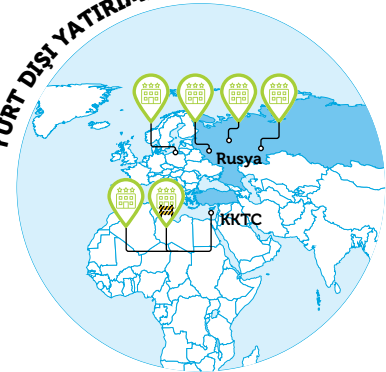
HES Yatırımları (İşletmede)

- Sırma HES / Aydın
- Demirciler HES / Denizli
- Çamlıca III HES / Kayseri
- Otluca HES / Mersin
- Kavakçaltı HES / Muğla
- Saraçbendi HES / Sivas
- Yağmur HES / Trabzon
- Gelinkaya HES / Erzurum
- Sekiyaka II HES / Muğla
- Doğançay HES / Sakarya
- Doruk HES / Giresun
- Çalıkobası HES / Giresun
- Çiçekli I-II HES / Artvin

Çıkış Yapılan Yatırımlar

- TAV İnşaat
- TAV Havalimanları
- TUV Türk Araç Muayene İstasyonları
- Kuşadası Yolcu Limanı / Aydın
- Karasu-1 HES / Erzurum
- Karasu-2 HES / Erzurum
- Karasu-4.2 HES / Erzincan
- Karasu-4.3 HES / Erzincan
- Karasu-5 HES / Erzincan
- Piriçlik HES / Karabük

YURT DIŞI YATIRIMLAR

Yurt Dışı Yatırımlar (Akfen GYO) (İşletmede)

- Ibis Otel Kaliningrad / Rusya
- Ibis Otel Yaroslavl / Rusya
- Ibis Otel Samara / Rusya
- Ibis Otel Moskova / Rusya
- Merit Park Otel Girne / KKTC

Yurt Dışı Yatırımlar (Akfen İnşaat) (İnşaatı süren)

- Kıbrıs Baflra Otel / KKTC

** Osmaniye'de bulunan 80 MW kurulu güce sahip Santepe ve Demirciler RES 5 Şubat 2020 tarihinde Akfen Yenilenebilir Enerji portföyüne dahil olmuştur.

Ortaklarımız

Çevre, sağlık, finansal hizmet ve enerji gibi pek çok alanda yatırımları olan Şirket'in ana iş kolu ulaşım sektörü olup, 1980 yılında kurduğu Stagecoach Grup ile İngiltere genelindeki otobüsleri işletmektedir. Bunun yanında Şirket, İngiltere'de belli bölgelerde tren işletmelerini üstlenmiştir. Ayrıca, pek çok ülkede ulaşım hizmetleri ile ilgili yatırımı bulunmaktadır.

Merkezi Londra'da bulunan Travelex, döviz ve ilintili hizmetler alanında 140 yılı aşkın bir geleneğin temsilcisidir. Travelex, 70'den fazla ülkede, gerek havalimanlarında gerek havalimanı dışı lokasyonlarda 1.200'ü aşkın hizmet noktasıyla faaliyet göstermektedir. Travelex sınırlar arası fiziki ve dijital para hareketini global olarak yeniden yorumlayan bir platform oluşmasını sağlamıştır. Bu platform aracılığıyla finansal kuruluşlara güvenilir, etkili ve doğru işleyen bir uluslararası para transferi hizmeti sunmakta ve bu hizmeti tüm para birimlerinde güvenli nakit teslimatı hizmetiyle tamamlamaktadır.

UIB

1987 yılında kurulan UIB bağımsız, uluslararası bir sigorta ve reasürans şirkettir. UIB, 16 farklı dilde konuşan 20 milletten 300 kişiyi istihdam ederek, tüm büyük sigorta sınıflarında uzmanlığa sahip, uluslararası bir şirkettir.

IFC

Uluslararası Finans Kurumu, Dünya Bankası Grubu'nun özel sektör kolu olarak 1956 yılında kurulmuştur. Merkezi Washington'dadır. Kurum, gelişmekte olan ülkelerde özel sektörün ilerlemesini özendirici yatırım, danışmanlık ve varlık yönetimi hizmetleri sunar; yoksulluğun azaltılması için, özel sektörün yeni iş alanları yaratmasını sağlayarak, istihdamı ve yaşam standartlarını artırıcı projeler üretmeyi amaçlamaktadır.

1967 yılında kurulan Fransa merkezli Accor Group 100 ülkede ekonomik, orta, lüks ve üst sınıf olmak üzere 4.800 otel ile hizmet vermektedir.

EBRD

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Londra merkezli, 1991 yılında kurulmuş uluslararası bir finansal kurumdur. EBRD, Orta ve Doğu Avrupa'da soğuk savaş dönemi sonrasında yeni bir dönem oluşturulmasına destek olmak üzere kurulmuştur. Halen, Orta Avrupa'dan Orta Asya'ya, Güney ve Doğu Akdeniz bölgesinde 30'dan fazla ülkede faaliyet göstermektedir.

KARDAN N.V.

Güneydoğu Avrupa'da geliştirdiği gayrimenkul projelerine ek olarak, 2005 yılında Çin piyasasına girerek konut ve alışveriş merkezi geliştirmesi ve yönetimleri hizmetleri sunmaktadır. Şirket ayrıca, 1952 yılından beri dünya genelinde su ve atıksu alanında da hizmet vermektedir. Bunların yanında Şirket, Bulgaristan, Romanya ve Ukrayna'da finansal hizmet ve ürünler sunmaktadır.

İLBAK HOLDİNG

İLBAK

İlbak Şirketleri, holding yapısı altında 2010'da bir araya gelmiştir. İlbak Holding, çatısı altındaki İlan Marble, TETE Albania ve Acacia Maden Şirketleriyle madencilik sektöründe öne çıkan bir marka olmayı hedeflemiştir. İlbak Holding, şu anda; Rize, Trabzon, Ordu, Giresun, Erzincan, Erzurum, Burdur, Kastamonu, Konya ve Mersin illeri basta olmak üzere tüm Türkiye'de ve Arnavutluk'ta aktif olarak madencilik ve arama çalışmalarını sürdürmektedir.

TEPE İNŞAAT

Tepe İnşaat, Hacettepe Üniversitesi Vakfı tarafından 1969 yılında Ankara'da kurulmuş olup, 1986'da yeniden yapılanma süreci tamamlanmış ve Bilkent Holding'in bir parçası olarak etkinliklerine devam etmiştir. Tepe İnşaat kurulduğu günden bu yana inşa ettiği konut, alışveriş merkezi, hastane, eğitim binası, endüstriyel tesisler ve altyapı projeleriyle hayatın her alanında yer almaktadır.

PSA

Dünyanın en büyük liman işletmecilerinden biri olan PSA, 1972 yılında Singapur'da kurulmuştur. 19 ülkede 50 limanda hizmet veren PSA, 2019 yılında dünya genelindeki tüm limanlarında toplam 85 milyon TEU konteyner elleçlemiştir.

IFM

20 yılı aşkın bir süredir, dünya çapında 15 milyondan fazla fon üyesine ve 280'den fazla kurumsal yatırımcıya hizmet veren bir fon yönetim şirketi olan IFM Investors yaklaşık 105 milyar Avustralya dolar büyüklüğünde fon yönetmektedir.

Değerli Ortaklarımız,

Türkiye olarak 2019 yılını; seçim, komşu ülkelerdeki savaş, kurdaki dalgalanmalar, Brexit, Çin-ABD ticaret savaşları, çetin ekonomik şartlarla mücadele ederek geçirdik. Yıl boyunca en büyük belirsizlik kaynakları; Ortadoğu, iktisadi faaliyetlerin yavaşlama sinyalleri verdiği Euro Bölgesi olurken yılın sonunda Corona virüs salgını dünyanın gündemini değiştirdi!

Çin'de başlayan ve tüm dünyaya yayılan Corona virüs salgını (COVID-19) 2020'de gelişmiş-az gelişmiş-gelişmekte olan ekonomi ayrımı yapmadan ciddi hasarlara neden olacağına işaret etmektedir.

Türkiye, 2018'i %2,8'lik büyümeye kapatmasının ardından 2019'u da küçük de olsa %0,9'luk büyümeye tamamlamayı başarmıştı. 2019'da ise ilk iki çeyrekteki negatif büyümeler sonrası son iki çeyrek büyümeleri –özellikle son çeyrekteki %6,0'lık büyüme- Corona salgını öncesi iyimserliği artırmaktaydı. Hatta OECD, 2020 yılında Türkiye için yaptığı büyüme tahminini %1,6'dan %3'e yükseltmişti. Ancak, Corona salgını nedeniyle olağanüstü bir durumun içerisindeyiz. Özetle; sadece Türkiye değil tüm dünya için 2020 yılı kayıp yıl olmaya aday. Corona salgını sonrası ekonomiler 2020'nin ilk yarısındaki kayıplarını ikinci yarısında gidermeye çabalayacaktır.

Çalışma yaşamında bu tür riskler her zaman olacaktır. Bugün yaşananlar herkesin başına gelmekte. Böyle dönemlerde kimse farklı düşünmemeli. Gerekirse çalışanlar da fedakarlık gösterir ama şirketler de sonuna kadar çalışanların arkasında kalacağından emin olmalıdır.

2021 yılı ise dünya ekonomi literatürüne "take off" dönemi olarak geçebileceği düşünülmektedir. Böyle bir dönem Türkiye ekonomisinde de ertelenen büyümenin 2021 yılında kontrollü olarak başlayabileceğine işaret edecektir.

8 milyar TL yatırım planı

Bugün için belirsizlikler yüksek olsa da Akfen olarak iş dünyasının defteri kalemi önüne alıp yatırım planlarını hazırlamaya başlaması gerektiğini düşünüyoruz. Bu dönemde bile Akfen Grubu olarak geleceğe bakmaya özen gösteriyoruz.

2017-18 döneminde tükenmeyen

enerjimizle taahhüt ettiğimiz hedeflerimizi %28,5 aşarak 6.8 milyar TL'lik yatırım yaptık ve 5.523 kişiye istihdam yarattık. Akfen Grubu, 2020-2021 dönemine de iddialı yatırım programıyla giriyor. Açıkladığımız iki yıllık planda hedefimiz; 8 milyar 32 milyon TL yatırımla 3 bin 380 kişiye istihdam sağlamak!

Akfen Grubu olarak en büyük yatırım kalemini yenilenebilir enerji olarak belirledik. Enerjiye; 2020'de 2.8 milyar TL, 2021'de 1,6 milyar TL'lik yatırım planladık. Bu yatırımlar, bugün için 750 MW'ye olan yenilenebilir enerjideki kurulu gücümüzü 1.000 MW'ye ulaştıracak. Hedefe ulaşınca halka arz ya da blok satış gündeme gelebilecek.

Mersin Uluslararası Limanı'nda (MIP) da 1.5 milyar TL'yi aşkın yatırım planlandı. Akfen'in yeni iş alanı madencilğe de 1 milyar TL'nin üzerinde yatırım yapılacaktır.

Mart 2019'da faaliyete giren Accacia Maden, bize "Madencilğe bugüne kadar neden girmedikimizi" sorgulattı. Açık ocaklı madencilik yapan Kastamonu Gökirmak Bakır Madeni, Türkiye'nin en büyüğü ve dünyadaki ilk beş tesis arasında... Üretilen bakırın tümünü ihraç ediyoruz. Yatırım bedeli yüksek ancak geri dönüşü iyi olacak.

Tekirdağ Şehir Hastanesi'ni 2020'de tamamlamayı planlıyoruz.

Akfen Grubu'nun merceğinde dijital alan da bulunuyor. Bu yatırımı ikinci neslin daha iyi yapacağına inanmaktayız. Bu alanda yatırımlarımız olacaktır.

2020 sonrası büyüme Türkiye ekonomisinin gündemine tekrar girecektir. Tabii ki salgının yaralarının sarılma süresi, Türkiye'nin şartları ve komşularıyla ilişkileri gidişatta belirleyici olacaktır. Gelecek belirsizliğini korusa da hem Corona salgınıyla olan savaşın hem de Ortadoğu'daki savaşın sona ermesi Türkiye'yi bölgenin yıldızı yapacaktır.

Akfen olarak geçmişte olduğu gibi önümüzdeki dönemde de enerjimizi yeni yatırımlara harcaacağız.

Saygılarımızla

HAMDİ AKIN
Akfen Grubu Onursal Başkanı

Akfen Grubu olarak
önümüze bakmaya
devam ediyoruz.
Önümüzdeki
dönemde de
enerjimizi yeni
yatırımlara
harcayacağız

Değerli Paydaşlarımız,

Akfen Grubu olarak 2017 yılında yaptığımız açıklamada 2018-19 dönemi için 5.3 milyar TL'lik yatırım planlamıştık. Dünya ekonomisinin inişli çıkışlı seyir izlediği bu dönemde bile açıkladığımız hedefin yüzde 28,5 üzerinde 6,8 milyar TL'lik yatırım yapıp 5 bin 523 kişiye yeni istihdam olanağı yarattık.

Akfen Grubu 2019 yılını da başarı, ödül ve rekorlarla tamamladı. Belli başlı gelişmelere bakacak olursak;

Akfen Yenilenebilir Enerji'de kurulu güç 2019 sonunda 632 MW'ye ulaştı. 2020'de hedefimiz 1.000 MW'ye ulaşmak. Tamamı yerli ve yenilenebilir olmak üzere iki yıllık dönemde 16 MW toplam gücünde iki hidroelektrik santrali, altı güneş santrali ve dört rüzgâr santrali ile toplamda 12 temiz enerji kaynağı yaratan santrali tamamlama başarısı gösterdik. 2019'da Çanakkale'de; Kocalar RES (31 MW) martta, Üçpınar RES (112 MW) haziranda, Hasanoba RES (51 MW) eylülde, Denizli RES (75 MW) ekimde hizmete girdi.

Zorlu Enerji'nin RES'lerini devraldık

Akfen Yenilenebilir Enerji olarak, 2019'un son günlerinde Zorlu Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim AŞ'nin Osmaniye'de faaliyet gösteren Demirciler ve Santepe RES'lerini devraldık. Bu devirle kurulu gücümüz 712 MW'ye ulaştı.

13 RES ve GES yatırımı için yerli-yabancı altı bankadan aldığımız 530 milyon ABD doları tutarındaki krediye de ödül yağdı. Türkiye'nin saygın ödülllerinden biri olarak

kabul edilen "2019 Türkiye Bonds & Loans Ödülleri"nde "En İyi İhracat Finansmanı Kredisi" (ECA/Export Finance Deal of the Year) ödülünü alırken "En İyi Doğal Kaynaklar Finansman Kredisi" (Natural Resources Finance Deal of the Year) kategorisinde ikincilik ödülüne layık görüldü.

Finansman başarısı deyince akla ilk gelen gruplardan biri olarak, yurt içindeki nitelikli yatırımcılara yönelik çıktığımız 200 milyon TL'lik tahvil ihracını Kasım 2019'da başarıyla tamamladık. 2010'dan bu yana yaptığımız dokuzuncu tahvil ihracıyla toplam 1,43 milyar TL'lik ihraca imza atarken elde edilen kaynak, yine Akfen'in yatırımlarında kullanılacak.

Rekorların limanı!

MIP'te genişleme ve teknoloji yatırımlarımız devam ederken şirket iş hacmiyle rekorlar kırdı. 2019'da Türkiye limanları arasında 1,9 milyon TEU konteyner barajını geçen ilk liman olan MIP, günlük 7.940 TEU'luk iş hacmiyle de bir başka rekorun sahibi oldu. Limanın başarısı Atlas Lojistik Ödülünü dokuzuncu kez "Yılın Liman İşletmecisi" ödülüne uzanmasını sağladı.

Isparta ve Eskişehir'deki şehir hastanelerini tamamlarken Tekirdağ Şehir Hastanesi'ni 2020'de tamamlayacağız. Bu yatırım için 980,5 milyon TL'lik harcama rakamı belirledik.

Mart 2019 yılında devreye alınan Acacia Maden'in Gökırmak Bakır Madeni'nde 12 yıl olan faaliyet süresini 20 yıla çıkarma hedefimiz var. Ayrıca Bulvar Loft, Isparta ve Kütahya

Akfen Grubu'nun başarısının altında tükenmeyen enerjisi yatıyor. 2020'de yapacağımız 8 milyar TL yatırım ve yaratacağımız 3.380 istihdam enerjimizi zirvede tutan en önemli kaynağımız olacak

PELİN AKIN ÖZALP

Akfen Altyapı Holding
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

SELİM AKIN

Akfen Altyapı Holding
Yönetim Kurulu Başkanı

Öğrenci Yurt projelerini de tamamlamayı başardık.

Dünyanın en önemli havalimanı inşaat şirketlerinden biri haline getirdiğimiz TAV Yatırım Holding'deki kalan hisselerimizi de devrettik.

IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği, Cumhuriyet tarihinin en büyük projelerinden olan Çanakkale Köprüsü'nün sigorta ve reasürans işlerini yapmaya başladı. İstanbul Havalimanı'nın sigorta programını da gerçekleştiriyoruz.

Sosyal sorumluluk projelerinde de önemli işlere imza atmayı sürdürüyoruz. Akfen Holding desteğiyle ve TİKAV temsilciliğinde Türkiye'de 16'ncı yılına giren Edinburgh Dükü Uluslararası Ödül Programı 2019 yılında 19 şehirdeki 121 okulda 4 bin 599 öğrenciye ulaşıldı. Bugüne kadar 17 bin gence ulaşılan programla gelecek beş yılda en az 30 bin öğrenciye ulaşılması bekleniyor.

Odağına; çocukları, gençleri ve kadınları alan TİKAV'ın, bölgelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerine yönelik uyguladığı Bireysel Gelişim Programı (BGP) yeni mezunlarını verdi. Eğitimde fırsat eşitliği sağlayan ve öğrencileri iş yaşamına hazırlayan BGP'nin 20'nci yılında Elazığ Fırat Üniversitesi'nde öğrenim gören 36 öğrenci sertifikalarını törenle aldı.

Kadınlara hijyen eğitimi götüren "Hijyen Sağlıktır" projesi ise 26 enerji santralinin bulunduğu 26 kırsal bölgede 15 bölgede 1.200 kadına ulaştı.

Akfen Grubu, başarısında tükenmeyen enerjisi yatıyor. Ülke ekonomisine 2020-21 döneminde yapılacak 8 milyar 32 milyon TL'lik yatırım ve yaratılacak 3 bin 380 kişilik istihdam bizim enerjimizi zirvede tutan en önemli kaynağımız olacak.

Saygılarımızla

Akfen Altyapı Holding 2019 Yılı Finansal Sonuçları

Akfen Altyapı Holding'in 2019 yılında finansal sonuçlarını önemli ölçüde etkileyen iştirak portföyündeki başlıca değişiklikler aşağıda özetlenmiştir:

- 6 Mart 2019 tarihinde Akfen Holding'in gerçekleştirdiği %9,87 pay geri alımı sonrasında Akfen Altyapı Holding'in Akfen Holding'deki payı %89,49'a inmiştir.
- Ayrıca, 2019 yılı içinde Akfen Holding'in iştirak portföyünde bazı değişiklikler meydana gelmiştir.

Bu değişiklikler kısaca özetlenirse;

- Akfen Holding, Akfen International'daki %100 payını 7 Şubat 2019'da Hamdi Akın'a devretmiştir

- İmtiyazlı payların devri nedeniyle Yönetim Kurulu'nda gerçekleşen değişiklik sonrasında 31 Aralık 2018 itibarıyla Akfen Holding'in bağlı ortaklığı olan Akfen GYO 31 Mart 2019 tarihinden sonra konsolide finansal raporda özkaynak yöntemi ile değerlendirilen 'iş ortaklığı' olarak değerlendirilmiştir

- Akfen Holding TAV Yatırım'daki %21,68 payı için satış sözleşmesi imzalamıştır, bu sebeple 31 Aralık 2019 itibarıyla TAV Yatırım finansal tablolarında 'satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar' hesabında muhasebeleştirilmiştir

- 1 Ağustos 2019'da Akfen Holding'in iştiraki (%50) Akfen Çevre&Su bağlı ortaklığı Akfensu-Arbiogaz Dilovası'ndaki paylarının tamamını (%75) Kocaeli Gebze Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'ne devretmiştir.

- 5 Aralık 2019 tarihinde Akfen Yenilenebilir Enerji'nin sermayesi primli olarak 959m TL'ye çıkarılmış olup Akfen Holding'in payı %66,13'e inmiştir (2018 sonu: %68,04).

Başlıca Finansal Göstergeler

Özet Bilanço (milyon TL)	2019	2018	Değişim
Toplam Dönen Varlıklar	3.068	3.282	-7%
Nakit ve Nakit Benzerleri	2.085	2.032	3%
Finansal Yatırımlar	20	240	-92%
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	423	378	12%
Devam Eden Hizmet Sözleşmelerinden Alacaklar	77	0	a.d.
Diğer Alacaklar	91	18	393%
Stoklar	71	331	-79%
Diğer Dönen Varlıklar	298	282	6%
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar	3	0	a.d.
Toplam Duran Varlıklar	11.174	11.222	0%
Finansal Yatırımlar	2.415	1.940	24%
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	4.361	3.814	14%
Devam Eden İnşaat, Taahhüt veya Hizmet Sözleşmelerinden Alacaklar	707	154	359%
Diğer Alacaklar	535	493	8%
Özkaynak Yöntemi ile Değerlenen Yatırımlar	1.368	1.068	28%
Maddi Duran Varlıklar	110	111	-1%
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	98	102	-4%
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	875	2.815	-69%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	627	555	13%
Diğer Duran Varlıklar	78	171	-54%
Toplam Varlıklar	14.242	14.504	-2%
Finansal Borçlar	7.039	7.447	-5%
Ticari Borçlar	1.261	1.907	-34%
Diğer Yükümlülükler	901	850	6%
Toplam Yükümlülükler	9.201	10.205	-10%
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	5.066	3.987	27%
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	-25	313	a.d.
Özkaynaklar	5.041	4.299	17%
Toplam Kaynaklar	14.242	14.504	-2%

Konsolide Varlıklar:

Akfen Altyapı Holding'in 2019 yılında konsolide varlık toplamı, 2018 yılına göre %2 daralmayla 14,2 milyar TL olmuştur. 2019'da Akfen GYO'nun özkaynak yönetimi ile muhasebeleştirmeye başlanması sonucunda başlıca yatırım amaçlı gayrimenkullerde olmak üzere bilanço kalemlerinde gerçekleşen düşüş varlık toplamındaki bu azalışa yol açan ana sebep olmuştur.

Konsolide Özkaynaklar:

2019 yılı sonunda Akfen Altyapı Holding'in konsolide özkaynakları, bir önceki yıla göre %17 artışla, 5,0 milyar TL olmuştur.

Konsolide Finansal Borç:

2018 yılında Akfen Altyapı Holding'in konsolide finansal borç toplamı 2018 yılında 7,3 milyar TL iken, 2019 yılında 7,0 milyar TL olmuştur. Diğer yandan Şirketin 2018 yılında 4,35 milyar TL olan net finansal borcu ise, 2019 yılında 4,40 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.*

* Finansal borç Akfen GYO'nun ihraç ettiği ve tümü Akfen Holding tarafından alınmış olan paya dönüşebilir tahvil hariç belirtilmiştir.

Başlıca Finansal Göstergeler

Gelirler:

Akfen Altyapı Holding'in 2019 hasılatı 835 milyon TL olarak gerçekleşmiştir (2018: 1,4 milyar TL). 2018 yılına göre azalışta, 2018 yılında Eskişehir Hastanesi ve Bulvar Loft gibi büyük projelerin tamamlanmış olması etkili olmuştur.

Faaliyet Karlılığı:

Brüt kar 2019 yılında 188 milyon TL olarak gerçekleşmiştir (2018: 539 milyon TL). 2019 yılında Akfen Altyapı Holding'in esas faaliyet karı ise 901 milyon TL olmuştur. Diğer yandan, Akfen Altyapı Holding'in TFRYK-12'ye göre (hastane garanti kira gelirleri için) düzeltilmiş FAVÖK'ü ise 2019 yılında, %91 artışla, 530 milyon TL'ye ulaşmıştır (2018: 277 milyon TL). Bu kapsamda 2018 yılında %35 seviyesinde olan düzeltilmiş FAVÖK marjı da 2019 yılında %42 seviyesine çıkmıştır**.

Dönem Karı:

2018 yılında 1,1 milyar TL olan net dönem karı 2019'da 667 milyon TL olmuştur. 2019 yılında net kâr önemli ölçüde etkileyen diğer gelişmeler aşağıda özetlenmiştir:

Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler, net:

2018'de 112 milyon TL olan net yatırım faaliyetlerinden gelirler, %326 artışla, 2019'da 476 milyon TL'ye yükselmiştir. Artışın temel nedenleri, 219 milyon TL tutarındaki finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kazançları ve Akfen International'ın 2019 yılında gerçekleşen devri nedeniyle ortaya çıkan 139 milyon TL tutarındaki iştiraklerin pay satışı sebebiyle oluşan kazanç kalemleridir.

Net Finansman Giderleri:

2019 yılında net finansman gideri %6 artarak 729 milyon TL olmuştur.

Özet Gelir Tablosu (milyon TL)

	2019	2018	Değ.
Hasılat	835	1.416	-41%
Brüt Kar	188	539	-65%
Esas Faaliyet Karı	901	1.706	-47%
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler, Net	476	112	326%
Finansman Giderleri, Net	-729	-686	a.d.
Vergi Öncesi Kar	647	1.132	-43%
Net Dönem Karı	667	1.085	-39%
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	-23	23	a.d.
Ana Ortaklık Payları	690	1.062	-35%

Özet Nakit Akış Tablosu (milyon TL)

	2019	2018	Değ.
İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	-10	197	a.d.
Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	103	-2.353	a.d.
Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları	-122	1.878	a.d.
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net (Azalış) / Artış	-30	-278	a.d.
Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	2.032	2.310	-12%
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri	2.002	2.032	-1%

Finansal Göstergeler

	2019	2018	Değişim
Cari Oran	1,2	1,2	0,0
Likidite Oranı	1,2	1,0	0,1
Toplam Finansal Borç/Özkaynaklar	1,4	1,7	-0,3
Finansal Kaldıraç	1,1	1,2	-0,1

** Akfen Altyapı Holding'in TFRYK-12'ye göre düzeltilmiş ciro su 2019 yılında 1.266 milyon TL olmuştur (2018: 800 milyon TL).

0.001
0.002
0.005
0.015
0.031
0.066
0.071
0.002
0.001

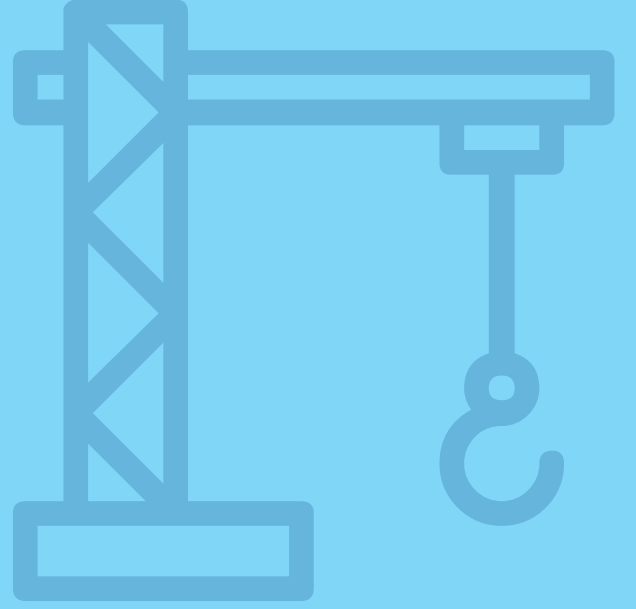
0.001
0.002
0.005
0.015
0.031
0.066
0.071
0.002
0.001

0.001
0.002
0.005
0.015
0.031
0.066
0.071
0.002
0.001

0.001
0.002
0.005
0.015
0.031
0.066
0.071
0.002
0.001

0.001
0.002
0.005
0.015
0.031
0.066
0.071
0.002
0.001

0.001
0.002
0.005
0.015
0.031
0.066
0.071
0.002
0.001

Akfen Altyapı Holding Grup Şirketleri ve Projeler

2

BÖLÜM

Akfen İnşaat

- Isparta Şehir Hastanesi
- Eskişehir Şehir Hastanesi
- Tekirdağ Şehir Hastanesi

Konut Yatırımları

- İncek Loft
- Bulvar Loft

Yurt Yatırımları

- Hacettepe Konukevi
- Isparta Öğrenci Yurdu
- Kütahya Öğrenci Yurdu

Diğer İnşaat Projeleri

- HES İnşaatları
- Kıbrıs Bafra Oteli
- Bodrum Loft

Diğer İştirakler

- Travelex
- Akınısı Makina
- Akfen Turizm Yatırımları
- Tepe-Akfen Reformer
- Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi
- Akfen Danışmanlık Proje Geliştirme
- Masanda Turizm Yatırımları
- Akfen Merter Gayrimenkul

Akfen İnşaat

Akfen Altyapı'nın amiral gemisi Akfen İnşaat, enerjisini portföyüne kattığı yeni uzmanlık alanlarıyla katlamaktadır. Otel, havalimanı terminalleri, pistler, endüstriyel tesisler, hidroelektrik santrali, boru hatları gibi inşaat sektörünün yüksek beceri gerektiren işlerine 2013 yılı itibarıyla yeni alanlar eklenmiştir.

Bu alanların başında hastaneler gelmektedir. Akfen İnşaat, Kamu Özel İşbirliği (Public-Private Partnership – PPP) modeli ile yapılan şehir hastaneleri inşaatında da hızlı bir şekilde büyük deneyim kazandı. Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ'da yapımına başlanan şehir hastanelerinden Isparta'yı Mart 2017'de 12 ay 12 gün gibi kısa bir sürede tamamlayan Akfen İnşaat, Eskişehir'i de Ekim 2018'de tamamlamıştır.

Tekirdağ Şehir Hastanesi ise 2020 yılında operasyona başlanacaktır. Loft konseptiyle İstanbul Levent'te yaptığı ofis-rezidanslara Ankara'daki Bulvar Loft ve İncek Loft gibi dev konut projelerini ekleyerek uzmanlığını daha üst kategoriye çıkardı.

Akfen Altyapı Holding'in 'Amiral Gemisi' olan Akfen İnşaat, kuruluşundan bu yana geçen 35 yılda 3,2 milyar ABD dolarının üzerinde inşaat projesine imza attı

Şirket, bugüne kadar havalimanı terminalleri ve bağlı altyapı inşaatları, hidroelektrik santralleri, su dağıtım, kanalizasyon sistemleri ve atıksu arıtma gibi farklı altyapı inşaatlarının yanı sıra hastaneler, yurtlar, okullar ve karma tip gayrimenkul projeleri gibi birçok üst yapı inşaat projesini de başarıyla tamamlamış, toplamda 3,2 milyar ABD dolarının üzerinde inşaat projesini tamamlamıştır.

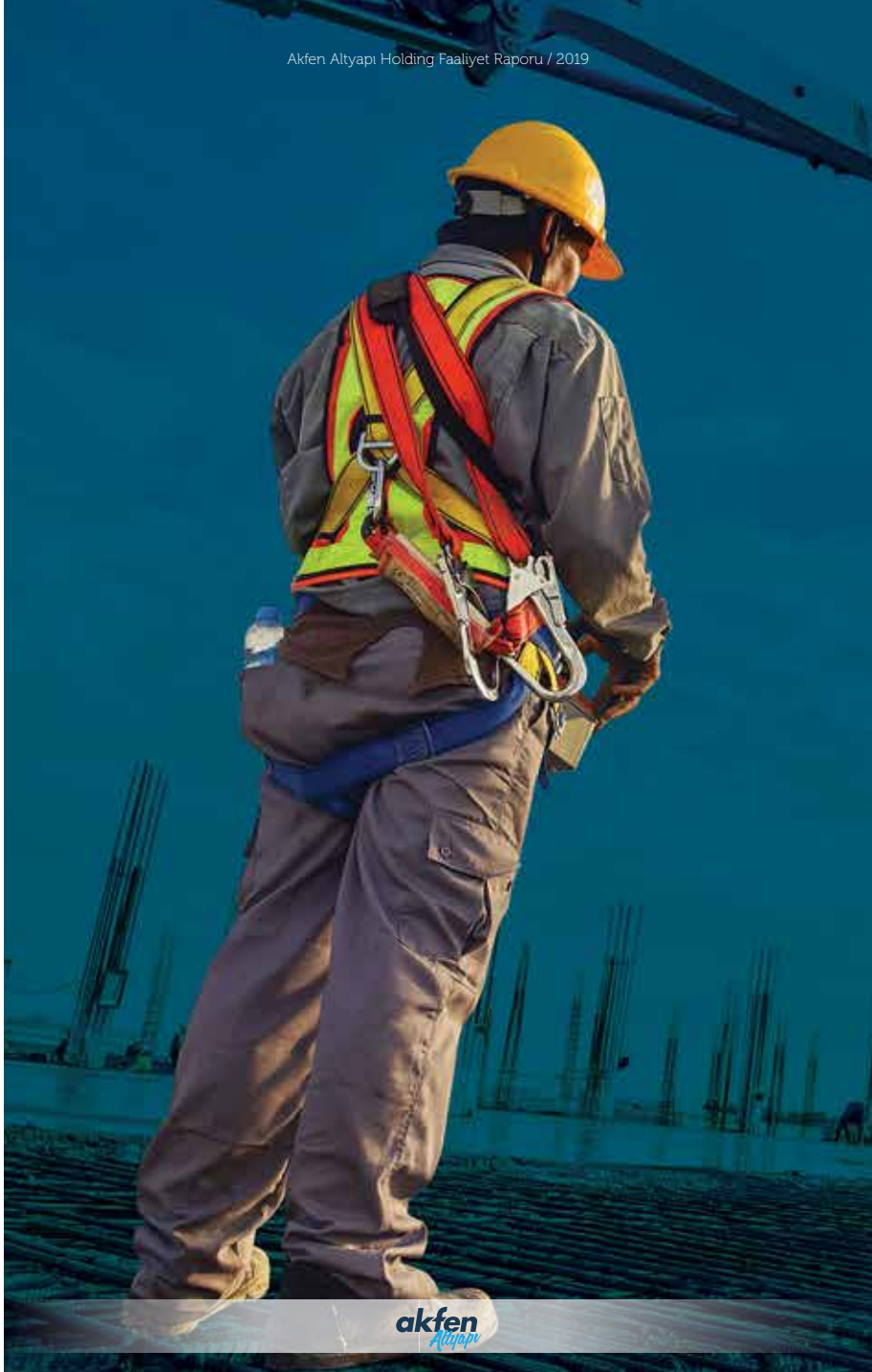
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla şirketin devam eden projelerinin toplam sözleşme tutarı 269 milyon ABD doları, kümüle hakediş 143 milyon ABD doları ve backlog tutarı ise 126 milyon ABD dolarıdır.

Akfen İnşaat'ın tecrübesi, grup faaliyetlerine önemli katkılar sağlarken sürekli büyüyen Türkiye ekonomisinin itici gücü olarak önemli bir rol oynamıştır.

Güçlü ilişkiler ağı yaratarak her alanda dünya çapında söz sahibi olan ortaklarla yoluna devam eden Akfen'in hayata geçirdiği bu inşaat projelerindeki ortakları da yurt içi ve yurt dışındaki ününü sağlamlaştırmasını sağlayan ulusal veya bölgesel hükümetler veya başlıca yerel sanayi gruplarıdır.

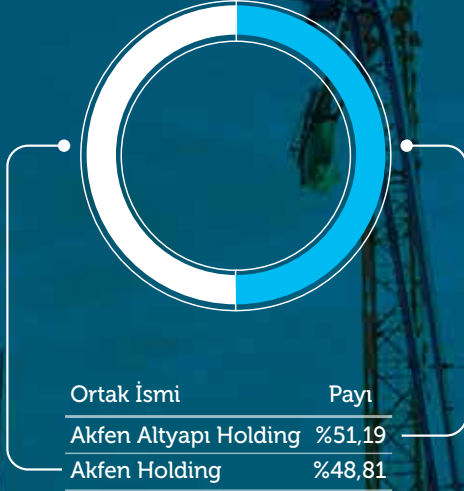
küçük sayfalar

Akfen Altyapı Holding Faaliyet Raporu / 2019

Akfen Grubu'nun Amiral Gemisi

Akfen İnşaat Ortaklık Yapısı

Akfen İnşaat'ın Devam Eden Projeleri

Proje Adı	Akfen İnşaat Payı	Sözleşme Tutarı (ABD doları)	Fiziki İlerleme 31.12.2019	Backlog (ABD doları)
Devam eden projeler				
Tekirdağ Şehir Hastanesi	%100	235.480.300	%48,6	113.789.979
Bodrum Loft Projesi	%100	18.366.437	%84,6	11.724.674
Çiçekli HES (Mühendislik İşleri)	%100	15.337.810	%100	52.989
Devam eden proje toplamı		269.184.547		125.576.641

küçük
sayfalar

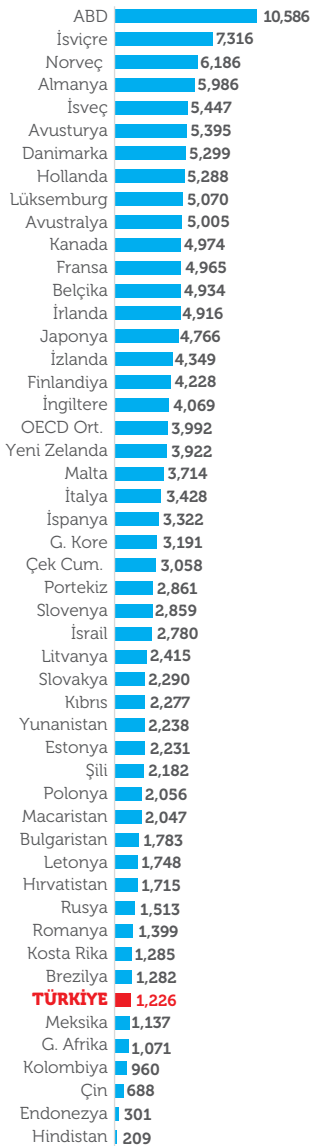

Türkiye'de Sağlık Sektörü

OECD Kişi Başına Düşen Sağlık Harcamaları

(SAGP-2018/ABD \$)

Dünyada sağlık sektöründe yapılan yatırım ve harcamalar dünyanın gözünü Türkiye'ye çevirmesine neden olmaktadır. Çift haneli büyümesine karşın OECD üye ülkeleri içinde en düşük sağlık harcamalarından birine sahip olan Türkiye, sağlık harcamalarını hızla artırırken kalitede gelişmiş ülkeleri yakalamıştır.

OECD 2018 yılı satın alma gücü paritesine (SAGP) göre hesapladığı harcama verileri, Türkiye'de kişi başına düşen sağlık harcamasının dikkate değer artış gösterdiğini ortaya koymuştur. Kuruma göre, 2017'de 1.088 ABD Doları olan kişi başına düşen sağlık harcaması, 2018'de %12,7 artışla

harcamaları 2018 yılında tıpkı 2017 yılında olduğu gibi %17,5'lik büyümeyle tamamladı. 2018 yılında kamu ve özel sektör harcamaları 165,2 milyar TL olarak kayıtlara geçmiştir. Harcamaların yüzde 77,5'i (128 milyar TL) kamu tarafından yapılırken tutarın 8,1 milyar TL'lik kısmını yatırımlar oluşturmuştur. Kalan kısmı ise cari sağlık harcaması olmuştur. 2018'de özel sektörün yatırım harcamalarıyla birlikte sağlık sektöründe yatırımlar 10,2 milyar lirayı aşmıştır.

Yatırımda artış bekleniyor

Türkiye'de son yıllarda KOİ yöntemiyle yapılan sağlık yatırımları bu alandaki yatırımların hızla artmasını beklenmektedir.

OECD verilerine göre, 2014'te 990 ABD doları kişi başına en az sağlık harcaması yapan ülke konumunda olan Türkiye bugün 1.227 ABD dolarına yükselen harcamayla altı ülkeyi geride bıraktı

1.227 ABD Dolarına yükselmiştir. Bu artışla Türkiye; Güney Afrika, Kolombiya, Çin, Endonezya ve Hindistan'ı geride bırakmıştır.

GSYİH'ye oranı %4,2

Türkiye 2014'te 990 ABD doları kişi başına sağlık harcamasıyla en az harcama yapan OECD ülkesiydi.

OECD'nin yayınladığı "Bir Bakışta Sağlık 2019"* raporunda ise Türkiye'de sağlık harcamalarının GSYİH'ye oranı %4,2 olarak açıklanmıştır. Bu rakam %9-12 arasında bulunan Batı ülkelerinin bir hayli gerisinde olmasına karşın kaliteli hizmet ile aradaki makas hızla kapanmaktadır.

TÜİK tarafından yayımlanan güncel verilere göre, sağlık

Devreye girecek 20 hastane, uzun bekleme sıralarını sona erdirmeye başladığı için talebin dolayısıyla sağlık harcamalarının da artmasına ve diğer ülkelerle arasındaki makasın kapanmasına yardımcı olacağı beklenmektedir.

Türkiye'de son yıllarda KOİ yöntemiyle yapılan sağlık yatırımları bu alandaki yatırımların hızla artmasını beklenmektedir. Devreye girecek 20 hastane, artan doktor ve hemşire sayıları, gelişmiş tarama cihazları, modern laboratuvarlar sayesinde uzun bekleme sıralarını sona erdirmeye başladığı için talebin dolayısıyla sağlık harcamalarının da artmasına ve diğer ülkelerle arasındaki makasın kapanmasına yardımcı olacağı beklenmektedir.

* OECD, Health at a Glance 2019

¹ Avustralya harcama tahminleri; refah hizmetlerinde konut yaşlı bakımı tesisleri için yapılan tüm harcamaları içermemektedir.

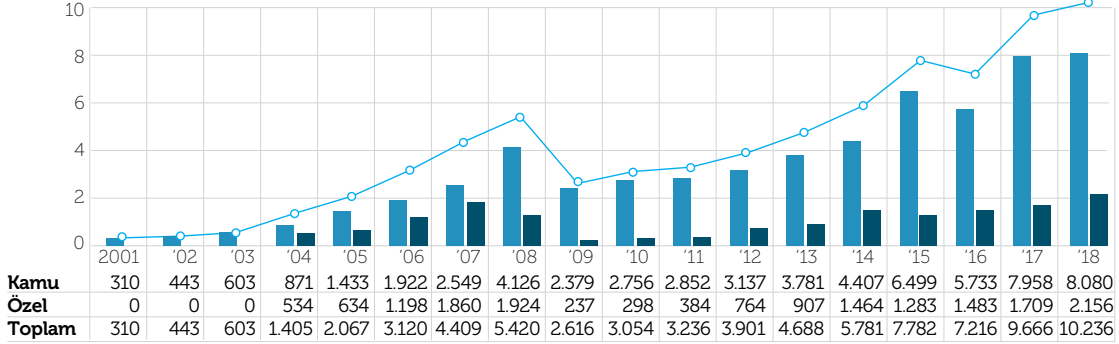
² Yatırımlar dahil

Not: Aksi belirtilmedikçe yatırımlar hariç tutarlardır.

SAGP: Satın Alma Gücü Paritesi Kaynak: OECD Sağlık İstatistikleri 2017, WHO Global Sağlık Harcamaları Veritabanı

Kamu ve Özel Sektör Sağlık Yatırımları (milyar TL)

Kaynak: TÜİK

Şehir Hastaneleri

Şehir hastaneleri, Türk halkının kaliteli ve modern sağlık hizmetini karşılamak için uygulamaya alındı. KOİ ile hayata geçirilen projelerin ilki Ocak 2017'de hizmete girdi.

Sistem; özel sektörün hastaneleri inşa etmesi, ana hizmetlerin tamamının kamudan belli bir kira alınması karşılığında gerçekleştirilmesi üzerine kurulmuştur. Sağlık Bakanlığı Kamu Özel Ortaklığı Daire Başkanlığı tarafından yönetilen bu modelde hedef; daha düşük harcama ile kamunun verdiği sağlık hizmetinin kalitesinin artırılmasıdır. Projede; yapım ve tamamlanma süreci 1 yılı hazırlık, 2-3 yılı yatırım ve 25 yılı işletme dönemi olmak üzere 28-29 yılı kapsamaktadır. Sözleşme sonunda yapılan hastanelerin kamuya

devredilmesi öngörülmektedir.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü'nün internet sitesindeki güncel bilgilere göre, toplam 20 KOİ projesi ile toplam 33.215 yataklı yatırım Türk halkının hizmetine sunulacak. Bu projelerin 20'si ile sözleşme imzalanmış ve bakanlığa devirler başlamıştır.

Resmi Gazete'nin 9 Mart 2013 tarihli nüshasında yayımlanarak yürürlüğe giren 6428 sayılı Sağlık Bakanlığı'nca KOİ Modeli İle Tesis Yapılması, Yenilenmesi Ve Hizmet Alınması İle Bazı Kanun Ve KHK'larda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında süren şehir hastaneleri; Aydın, Antalya, Diyarbakır, Aydın, Denizli, Samsun, Trabzon, Ordu ve İstanbul Sancaktepe ihaleleri iptal edilmiştir.

KOİ İle Yapılan Şehir Hastaneleri

	Yatak Kapasitesi	Açılış/ Hedeflenen Bitim Tarihi	Yatak Kapasitesi	Açılış/ Hedeflenen Bitim Tarihi
SÖZLEŞMESİ İMZALANAN				
Mersin Şehir Hastanesi	1.300	Ocak 2017	Ankara Etilik Şehir Hastanesi	3.577
Yozgat Şehir Hastanesi	475	Ocak 2017	Fizik Tedavi ve Rehab. Psik.ve	
Isparta Şehir Hastanesi	755	Mart 2017	Yüksek Güvenlikli Adli Psik. Hast.	2.400
Adana Şehir Hastanesi	1.550	Eylül 2017	Konya Karatay Şehir Hastanesi	838
Kayseri Şehir Hastanesi	1.607	Mayıs 2018	Gaziantep Şehir Hastanesi	1.875
Elazığ Şehir Hastanesi	1.038	Ağus. 2018	Tekirdağ Şehir Hastanesi	480
Eskişehir Şehir Hastanesi	1.081	Ekim 2018	Kocaeli Şehir Hastanesi	1.180
Manisa Şehir Hastanesi	558	Ekim 2018	Kütahya Şehir Hastanesi	600
Ankara Bilkent Şehir Hastanesi	3.704	Mart 2019	İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi	2.060
Bursa Şehir Hastanesi	1.355	Ağus. 2019	İstanbul İkitelli Şehir Hastanesi	2.682
			Şanlıurfa Sağlık Kampüsü	1.700
				2021

Akfen İnşaat'ın Şehir Hastanesi Yatırımları

Türk sağlık sektöründe yeniden yapılanma sonrası KÖİ modeli ile yapılmaya başlayan şehir hastanelerinin üçünü Akfen İnşaat üstlenmiştir. Devletin yapımına onay verdiği 20 sağlık kompleksinden; Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ illerindeki şehir hastanelerinin inşaatı ve işletilmesi için açılan ihaleleri kazanan Akfen İnşaat, bu alana toplamda 1,1 milyar ABD dolar tutarında yatırım taahhüdünde bulundu.

İnşaatına başlanan üç şehir hastanesinden ilki olan Isparta Şehir Hastanesi 24 Mart 2017 tarihinde yapılan törenle Sağlık Bakanlığı'na devredildi. Kapasitesinin üstünde bir performansla çalışan Isparta Şehir Hastanesi, hizmete girişinin 33. ayında 4 milyon 850 bin hastaya hizmet verme başarısı gösterdi.

27 Ekim 2018'de hizmete açılan Eskişehir Şehir Hastanesi ise ilk yaşını tamamladığında hizmet verdiği hasta sayısı 2 milyonu geçti.

Tekirdağ 2020'de tamamlanıyor

Yatırımları süren Tekirdağ Şehir Hastanesi'nin ise 2020 yılında tamamlanarak Sağlık Bakanlığı'na devrinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Akfen Altyapı Holding olarak 2020 yılında yapılacak 4,8 milyar liralık yatırımın 980,5 milyon lirası Tekirdağ Şehir Hastanesi'ne yapılacaktır.

Isparta, Eskişehir ve Tekirdağ'daki üç şehir hastanesinin yapım ve işletmesini üstlenen Akfen İnşaat, teslim ettiği Isparta ve Eskişehir Şehir Hastanelerine 2020'de Tekirdağ Şehir Hastanesini ekleyecektir.

Tekirdağ Şehir Hastanesi'nin açılışıyla birlikte Akfen Grubu'nun yapımını üstlendiği üç hastanede toplam 2.316 yatak kapasitesi, 74 ameliyathane, 544 poliklinikte hizmet sağlanacaktır.

Toplam 705.960 metrekare inşaat alanı olan hastanelerde modern tıbbın en yeni cihazları kullanılırken Sağlık Bakanlığı, hâlihazırda süren birçok hastane yatırımı için de Isparta Şehir Hastanesi'nin hem inşaat hem de hastane ekipmanları açısından örnek olarak kabul edildiğini belirtmiştir.

Hizmete giren Isparta ve Eskişehir Şehir Hastaneleri yanında yakın gelecekte hizmet vermeye başlayacak olan Tekirdağ Şehir Hastanesi'nin inşaatında da depreme dayanıklılığı artırmak için sismik izolatörler kullanılmıştır. Bu, bugüne kadar hizmet veren hastanelerde kullanılmayan bir teknoloji olmuştur.

Isparta Şehir Hastanesi

12 ayda inşaatı tamamlanan ve Mart 2017'de faaliyete geçen Isparta Şehir Hastanesi, bugüne kadar 4,8 milyon hastaya hizmet verdi

Akfen Grubu'nun hizmete giren ilk şehir hastanesidir. 178 bin metrekarelik alan üzerine kurulu Isparta Şehir Hastanesi, 24 Mart 2017'de yapılan törenin ardından ilk hasta kabulüne başlamıştır. 755 yatak kapasiteli hastanenin daha ilk gününde; 300'ü ayakta acil olmak üzere toplam 2.733 poliklinik hizmeti verilmiştir.

Isparta Şehir Hastanesi'nin hizmete girdiği ilk yılda 1 milyon 58 bin kişiye poliklinik hizmeti verilirken 2.374 doğum gerçekleşti. 42.543 ameliyatın yapıldığı hastanede 3,5 milyonu aşkın laboratuvar testi yapıldı.

Akfen 25 yıl kiracı

Kamu hastanesi statüsünde vatandaşlara ücretsiz sağlık hizmeti veren Isparta Şehir Hastanesi'nde, Sağlık Bakanlığı 25 yıl boyunca kiracı olarak yer alacak. Sistemde tıbbi hizmetlerin sorumluluğu kamuda kalırken sağlık personelinin istihdam rejimi

de değişmemektedir. 940'ı yeni istihdam olmak üzere tesis genelinde toplam çalışan sayısı ise 1.528 kişi olmuştur. Tesiste bilgi işlem, güvenlik, temizlik, yemekhane ve otopark gibi bütün hizmetler, hastanenin yapım ve işletmesini üstlenen Akfen İnşaat tarafından karşılanmaktadır.

Isparta Şehir Hastanesinin, inşaatı da (12 ay 12 gün) rekor denilebilecek kısa sürede tamamlandı. Akıllı bina konseptiyle inşa edilen Isparta Şehir Hastanesi, trijenerasyon ve güneş panelleri sayesinde kullandığı elektriğin yüzde 35'ini kendisi üretmektedir. Kampüste 404 araçlık açık, 1.607 araçlık kapalı otoparkın

yanı sıra helikopter pisti de bulunmaktadır.

Her gün ortalama 10.000 kişiye poliklinik hizmeti verebilecek şekilde dizayn edilen hastanenin en dikkat çekici özelliklerinden biri de hastane koridorlarının her birimin farklı renklerde işaretleme yapılmasıdır. Bu renklerle hastalar gideceği poliklinik ya da birimleri rahatlıkla takip edebilmektedir. Ayrıca, şehir dışından gelip bebeğini tedavi ettiren ebeveynler için sunulan "anne oteli" uygulaması da hastanenin bir diğer fonksiyonudur. 1.000 metrekare kreş ve 150 metrekarelik spor merkezini kapsayan ek bina çalışanlara hitaben inşa edilmiştir.

TARİHÇE

26 AĞUSTOS 2014

Proje sözleşmesi imza tarihi

OCAK 2015

Kredi Sözleşmesi imza tarihi

16 ŞUBAT 2016

İnşaat başlangıcı

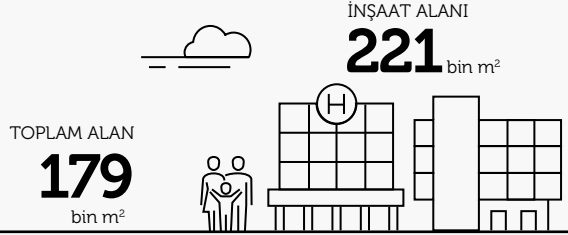
1 MART 2017

İnşaatın tamamlanma tarihi

Isparta Şehir Hastanesi, Türkiye'de ilk defa bir sağlık tesisinde uygulanan ve depremlerin binalar üzerindeki etkilerini en aza indirmede önem taşıyan taban izolasyon yöntemi kullanılmıştır. Hastane, bu özelliği ile saygın inşaat yayımlarından ENR tarafından hazırlanan listede dünyanın en iyi sismik izolasyonuna sahip yapıları arasındadır.

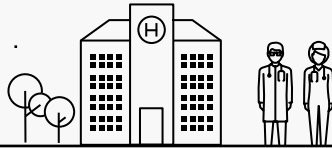
küçük sayfalar

Akfen Altyapı Holding Faaliyet Raporu / 2019

TOPLAM YATAK

755 adet

akfen
Altyapı

Isparta Şehir Hastanesi

AÇILIŞ TARİHİ

2017 Mart

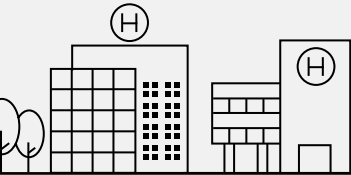

İŞLETME SÜRESİ

25 yıl

Mart 2017'de hizmete giren Isparta Şehir Hastanesi, kamu hastanesi statüsünde halka ücretsiz sağlık hizmeti vermektedir

POLİKLİNİK
HİZMETİ

10

bin kişi / gün

küçük
sayfalar

Eskişehir Şehir Hastanesi

Akfen Grubu'nun üstlendiği üç proje içinde en büyüğü olan Eskişehir Şehir Hastanesi, sadece şehrin değil çevre illerin de önemli bir ihtiyacını karşılıyor

Akfen Grubu'nun Isparta'dan sonra hizmete giren ikinci şehir hastanesi olan Eskişehir Şehir Hastanesi 188 bin metrekarelik alan üzerine kuruludur. 27 Ekim 2018 tarihinde hizmete giren hastane toplam 1.081 yatak kapasitesiyle Akfen Grubu'nun üstlendiği üç proje içinde en büyüğü oldu. 333 bin metrekarelik alanda hizmet veren hastanenin toplam arazi alanı 189 bin metrekaredir.

Açıldığı ilk gün acil ünitesi dahil toplamda 4.865 muayene 53 adet ameliyat olmuştur. Ameliyathane sayılarının içerisinde hibrit ameliyathane salonları bulunmaktadır.

Bölgenin önemli bir ihtiyacını karşılayan hastanede doluluk oranları da oldukça yüksek seviyededir. Hastanede doluluk

oranı ortalaması %92 olmuştur.

Hastanenin toplam yatak kapasitesi 1.081 olarak tasarlanmış 12 adet yatak da yanık ünitesi için eklenmiştir. Yatakları; 710'u genel sağlık birimlerine ayrılırken onkoloji birimine 117 yatak, kalp-damar birimine 154, Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri (YGAP) birimine de 100 yatak tahsis edilmiştir.

Hastanede ayrıca tedavi gören çocuklar için kreş, diyaliz ve yanık üniteleri gibi özellikli alanlar da yer almaktadır. Hastane, 249 polikliniği ve dünya standartlarındaki ileri teknoloji medikal ekipmanları ile bölgesinin sayılı hastaneleri arasında yer almaktadır. 37 ameliyathane ile sadece Eskişehir'e değil çevre illerden gelen hastalara da hizmet vermektedir.

6 BİN DOĞUM

"Bebek Dostu Hastane" unvanı

Eskişehir Şehir Hastanesi bir yılda 2 milyon hastaya hizmet verdi. Hastanede 60 bin yatan hasta tedavisi yanında yaklaşık 44 bin ameliyat yapıldı. "Bebek Dostu Hastane" ve "Bebek Dostu Yeni Doğan Yoğun Bakım" unvanına sahip olan şehir hastanesinde 1 yılda 6 bin doğum gerçekleştirildi. Ayrıca, Eskişehir Şehir Hastanesi Sağlık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) değerlendirmesinde 100 tam puan üzerinden 99,21 puan alarak Türkiye'nin en iyi hastaneleri arasına da girdi.

ÖDÜL

"En İyi Sağlık" Projesi

Eskişehir Şehir Hastanesi, Garanti Bankası ile Türkiye İş Bankası'nın birlikte hayata geçirdiği 18 yıl vadeli 344 milyon Avro'luk proje finansmanı, Avrupa'dan iki ödül aldı. Proje; Avrupa, Ortadoğu ve Afrika'nın önde gelen finans yayınlardan EMEA Finance tarafından düzenlenen "EMEA Finance Project Finance Awards 2016"dan hem EMEA Bölgesi hem de Orta ve Doğu Avrupa Bölgesi'nde 'En İyi Sağlık Projesi' seçildi.

TARİHÇE

20 AĞUSTOS 2015

Proje sözleşmesi
imza tarihi

AĞUSTOS 2016

Kredi Sözleşmesi
imza tarihi

30 ARALIK 2016

İnşaat başlangıcı

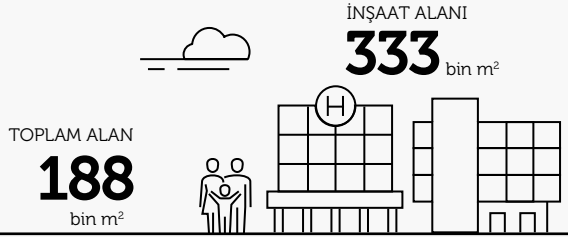
27 EKİM 2018

İnşaatın
tamamlanma
tarihi

Eskişehir Şehir Hastanesi Sağlık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) değerlendirmesinde 100 tam puan üzerinden 99,21 puan alarak Türkiye'nin en iyi hastaneleri arasına da girdi.

küçük sayfalar

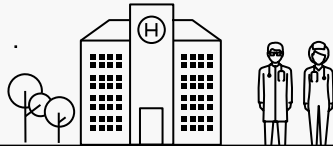
Akfen Altyapı Holding Faaliyet Raporu / 2019

TOPLAM YATAK
1.081 adet

TEK KİŞİLİK ODA
695 adet

ÇİFT KİŞİLİK ODA
193 adet

akfen
Altyapı

Eskişehir Şehir Hastanesi

YATIRIM TUTARI

512
milyon ABD \$

AÇILIŞ TARİHİ

2018

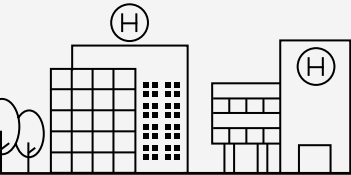

İŞLETME SÜRESİ

25 yıl

İlk 4.5 ay sonunda yüzde 92 doluluk oranını yakalayan Eskişehir Şehir Hastanesi, açıldığı ilk gün 5 bine yakın vatandaşa hizmet vermiştir

POLİKLİNİK
HİZMETİ

10

bin kişi / gün

küçük
sayfalar

Tekirdağ Şehir Hastanesi

2020 yılı içinde hizmete girmesi beklenen hastane tamamlandığında Trakya Bölgesi'nin en büyük sağlık yerleşkesi olacak

Toplam 480 yatak kapasiteli Tekirdağ Şehir Hastanesi, Trakya Bölgesi'nin en büyük hastanesi olarak öne çıkmaktadır. 114 bin metrekare alan üzerine kurulan hastane için Sağlık Bakanlığı ile 12.08.2016'da sözleşme imzalanmıştır.

128 adet poliklinikle hizmet verecek hastanede ayrıca 18 ameliyathane, 102 yataklı yoğun bakım servisi ve 20 yataklı diyaliz ünitesi yer almaktadır. Hastanede, yeni doğan yoğun bakım birimi, 8 adet yüksek güvenlikli adli psikiyatri, iki adet yanık üniteleri ve doğumhane de yer alacaktır.

Tekirdağ Şehir Hastanesi'nde diğer iki hastanede olduğu gibi akıllı hastane olarak dizayn edilmektedir. Sağlık Bakanlığı şartnamelerine uygun olarak deprem izolatörleri, yeni teknoloji ekipmanları ile donatılmaktadır.

Tekirdağ Şehir Hastanesi açıldığında, bin 152 araç kapasiteli 45 bin metrekare kapalı otopark alanına sahip olacaktır.

Yatırım tutarının 260 milyon ABD dolarına ulaşması beklenen Tekirdağ Şehir Hastanesi'nin 2020 yılında devreye girmesi planlanmaktadır. Akfen Grubu olarak bu yıl Tekirdağ Şehir Hastanesi için 980,5 milyon TL harcama yapılması planlanmıştır.

2019 yılı sonu itibarıyla projenin fiziki ilerleme oranı %49'dur.

TARİHÇE

12 AĞUSTOS 2016

Proje sözleşmesi
imza tarihi

ARALIK 2017

Kredi Sözleşmesi
imza tarihi

1 KASIM 2018

İnşaat başlangıcı

2020 3. ÇEYREK

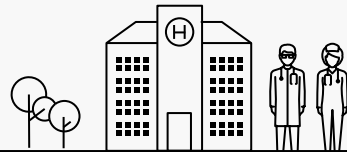
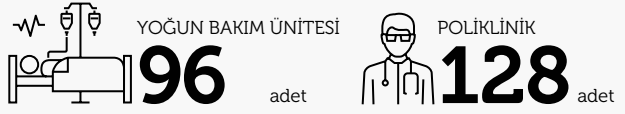
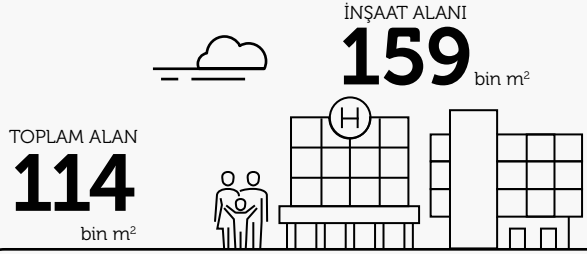
İnşaatın
tamamlanma
tarihi

Akfen Grubu, teslim edeceği son hastane olan Tekirdağ Şehir Hastanesi için bu yıl 980,5 milyon liralık yatırım bütçesi ayırdı

küçük sayfalar

Akfen Altyapı Holding Faaliyet Raporu / 2019

akfen
Altyapı

Tekirdağ Şehir Hastanesi

YATIRIM TUTARI

260
milyon ABD \$

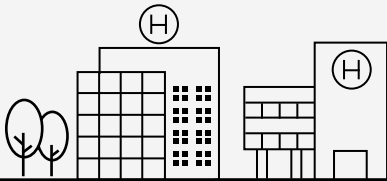
AKFEN GRUBU 2020
YATIRIM HARCAMA
TAAHHÜDÜ

981
milyon TL

İŞLETME SÜRESİ

25 yıl

260 milyon ABD dolarlık yatırımla hayata geçecek Tekirdağ Şehir Hastanesi'nde 128 poliklinik, 16 ameliyathane hizmet verecek

HEDEFLENEN
AÇILIŞ TARİHİ

2020

küçük
sayfalar

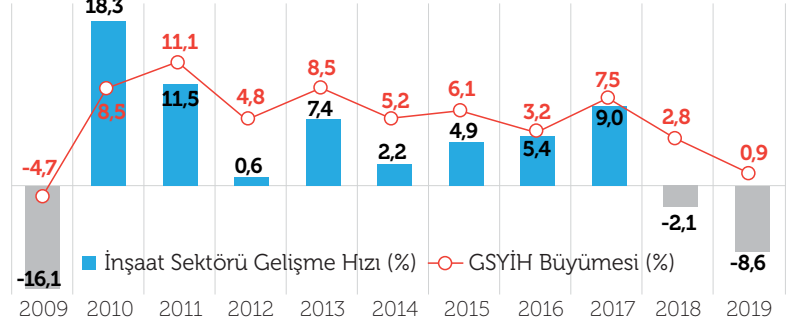
akfen
Akçapı

İnşaat Sektörü

2019 yılının genelinde konut satışları düşüş eğiliminde olmasına karşın son iki ayda bu eğilim tersine döndü. 2020 yılı iyi başlamasına karşın Corona virüs salgınının sektöre olumsuz etkileyeceği beklenmektedir

İnşaat Sektörünün Gelişimi

Kaynak: TÜİK

Piyasalardaki olumsuz gelişmeler, özellikle artan faizler ile TL'nin değer kaybı sonucunda Türkiye inşaat sektörü 2018 yılından sonra 2019 yılında da küçüldü. TÜİK'in fiyat etkilerini de arındırarak açıkladığı zincirlenmiş hacim endeksi göre 2019 yılında GSYİH %0,9 artarken inşaat sektörü dört çeyrekte de geriledi ve yılı ortalama %8,6 küçülme ile kapattı.

GSYİH'nin özellikle son çeyrekte %6 büyüme kaydetmesi 2020 için umutları artırır da Çinde başlayan ve 2020 yılının ilk yarısını etkisi altına alacağı görülen Corona virüs salgını, belirsizlik katsayısını artıracığı görülmektedir.

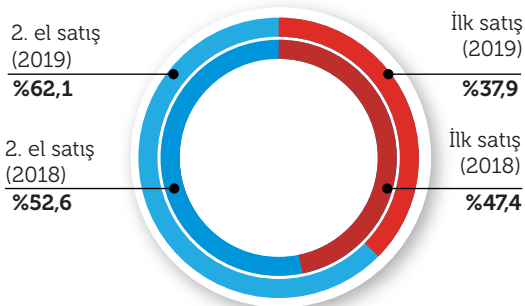
İnşaat sektöründeki küçülme konut satış istatistiklerine de yansımıştır. TÜİK Konut Satış İstatistikleri verilerine göre, 2018'de

1 milyon 98 bine ulaşan konut satış adedi, 2019'da yüzde 7,5 düşüşle (82 bin 357 adet) 1 milyon 16 bin adede gerilemiştir. Ancak yılın son iki ayında konut satışlarının önceki yılın aynı dönemine göre 32 bin adet arttığı gözlenmiştir. Artış, özellikle ikinci el satışlarından kaynaklanmıştır.

2020 yılının ilk aylarında Corona virüsünün henüz salgın olacağı düşüncesinin yaygın olmaması ve 2019'un ilk aylarında satışların çok düşmesi (baz etkisi) ve konut kredisi faizlerinde indirim nedeniyle satışların %50'lerin üzerinde artışı yakaladığı gözlenmektedir.

Ancak ilerleyen aylarda Corona virüs salgınının etkileri konut satışlarını da olumsuz etkileyeceğine kesin gözüyle bakılmaktadır.

İlk ve İkinci El Satışların Dağılımı

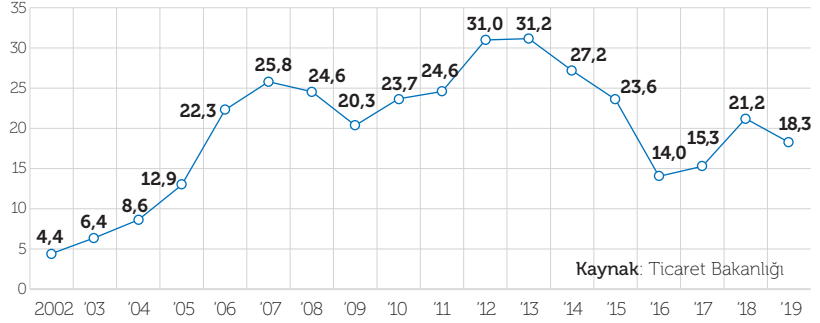

Konut Satışlarının Gelişimi (adet)

Yıllar	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam Satış
2015	598.667	690.653	1.289.320
2016	631.686	709.767	1.341.453
2017	659.698	749.616	1.409.314
2018	651.572	723.826	1.375.398
2019	511.682	837.047	1.348.729

Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri

Toplam Proje Bedeli (milyar \$)

Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik firması listesine Türkiye'den 44 firma girdi. Türkler Çin'den sonra listede ikinci sırada yer alıyor

Türk müteahhitlik firmaları, yurtdışına açıldıkları 1972 yılından 2019 yılı sonuna kadar 126 ülkede toplam 400,4 milyar ABD Doları tutarında 10 bin 108 proje üstlenmiştir.

Sektör, 2019'da yurtdışında toplam tutarı 18 milyar ABD Doları olan 438 proje üstlenmiştir. Böylelikle dünya ekonomisinde yaşanan dalgalanmalar ve Türkiye'nin bölgesinde yaşanan siyasi sıkıntıların etkisiyle yaşanan kayıplarla yıllık 20 milyar ABD Doları seviyesi aşılamamış ancak toplam proje sayısında 10 bin hedefi geçilmiştir.

Firmaların geçmişteki en iyi performansı 31 milyar ABD doları ile 2012 ve 2013 yılları olmuştur. Ancak dünyadaki siyasi ve ekonomik gelişmeler, petrol fiyatlarındaki gerileme ve Rusya pazarında yaşanan sorunların etkisi ile bu tutar, 2016-2017 döneminde yıllık 14-15 milyar ABD doları düzeyine inmiştir.

2019 yılında yıl proje büyüklüklerine göre en fazla iş alınan ülkeler Rusya Federasyonu, Katar, Kuveyt, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Suudi Arabistan, Irak, Macaristan ve Sırbistan olarak sıralanmaktadır. Lider pazar Rusya'da

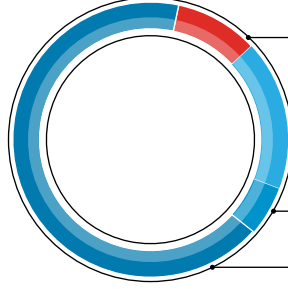
6,1 milyar ABD Doları büyüklüğünde toplam 56 proje üstlenilirken, ülkeyi toplam 1,2 milyar ABD Doları tutarında 7 proje ile Katar ve 1 milyar ABD Doları tutarında 8 proje ile Kuveyt izlemektedir. İlk 10 pazar içinde bu kez Avrupa'dan ise Macaristan ve Sırbistan 400 milyon ABD Doları büyüklüğündeki proje tutarları ile yer almıştır.

Ortalama proje bedeli 41,2 milyon ABD Doları

2015 yılında 86,8 milyon ABD Doları seviyesi ile rekor kıran yurtdışında üstlenilen ortalama proje bedeli de 2018 yılı ortalaması olan 65,6 milyon ABD Doları'ndan konjonktürel şartlar ile küçük çaplı projelerin de üstlenilmesiyle 41,2 milyon ABD Doları seviyesine gerilemiştir.

Yurtdışında bugüne kadar en çok proje üstlenilen sektörlerin dağılımında kümülatif olarak ilk 5 sırada konut, karayolu/tünel/köprü, ticaret merkezleri, enerji santralleri ve havalimanları bulunmaktadır. 2019 yılında sektörel dağılımda karayolu/tünel/köprü projelerinin %15,9'luk pay ile konut projelerini (%13) geçmesi ise projelerdeki katma değer artışından dolayı dikkat çekmiştir.

Ankara Hakkında Genel Bilgi

Türkiye'de Konut Satışlarının Dağılımı

Ankara	132,486	%9,8
İstanbul	237.675	%17,6
İzmir	79.221	%5,9
Diğer iller	899.347	%66,7

Nüfus yoğunluğu her geçen gün artan Ankara, sahip olduğu il arazisi bakımından Türkiye yüzölçümü içerisinde yüzde 3,19'luk bir paya sahip. 2019 yılı resmi verilerine göre, 5 milyon 639 kişinin yaşadığı Ankara, İstanbul'dan sonra Türkiye'nin en kalabalık şehridir. Nüfus artış hızı 2019'da bir önceki yıla göre binde 24 olmuştur. Bu oran, önceki yıllarda binde 10-14 arasında seyreden artış hızına göre oldukça yüksek görünmektedir.

TÜİK verilerine göre, Ankara, 2018 sonu itibarıyla 3,7 trilyon TL'lik Türkiye milli gelirinin 330 milyar TL'lik (%8,9) kısmını üretti.

En çok konut satılan ikinci il

2019'da Türkiye genelinde satılan 1 milyon 349 bin konutun 132 bini Ankara'da satılmıştır. İstanbul'dan sonra Türkiye'nin

en çok konut satılan ili olan Ankara'nın toplam satışlardaki payı %9,82 hesaplanmıştır. 2018'de Ankara'nın payı %9,5 ölçülmüştür.

İpotekli satışlarda 2018 yılında yaşanan sert düşüşün (-%43,9) 2019'da toparlandığı (%26,8) gözlenmektedir. Bu toparlanmada kredi faizlerindeki düşüşün etkisi olmuştur.

2019'da Türkiye genelindeki 332 bin 580 konut ipotekli satılırken Ankara'da ipotekli satışların miktarı 40 bin 482 adet olmuş toplam satışlar içindeki payı %12'lere ulaşmıştır.

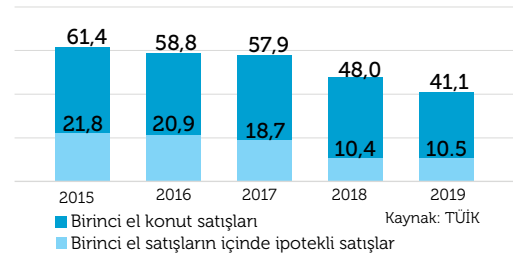
Ankara'da 2017 yılı ve öncesinde her 3 konuttan biri ipotekli olarak satılırken 2018 ve 2019 yıllarında oran 4'te bire düşmüştür. Kredilerdeki canlanmayla birlikte bu istatistiğinde eski seviyelerine döneceği düşünülmektedir.

Üç büyük ildeki konut satış adetleri

Şehirler	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam Satış
İstanbul	92.381	145.294	237.675
Ankara	41.107	91.379	132.486
İzmir	28.079	51.142	79.221
Diğer iller	350.115	549.232	899.347
Türkiye	511.682	837.047	1.348.729

Kaynak: TÜİK

Ankara'da İlk satış konutlar ve ipotekli satışların payı (bin adet)

Akfen İnşaat'ın Konut Yatırımları

Altyapı inşaatları yanında üstyapı projelerinde de mühendislik, projelendirme ve inşaat işlerine yönelik hizmet veren Akfen İnşaat Ankara'ya 2 binin üzerinde modern daire kazandırdı

Proje Sayısı

2

Akfen İnşaat, altyapı yanında üstyapı yatırımlarında da önemli bir yatırım portföyüne sahiptir. Şirket; toplu konut, lüks konut, otel, alışveriş merkezi, hastane, okul, kütüphane, lojman ve askeri binaların inşasından oluşan geniş bir yelpazede, projelendirme, mühendislik ve inşaat işlerine yönelik hizmet vermektedir. Loft konseptiyle İstanbul Levent'te yaptığı Levent Loft'un yanında Ankara'da iki önemli konut projesini başarıyla tamamlamıştır.

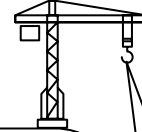
Akfen İnşaat, şehrin yeni yerleşim bölgesi olarak hızla büyüyen ve "altın üçgen" olarak adlandırılan İncek Bölgesi'nde ilk yatırımını 2016 yılında tamamladı. İncek Loft, eğitim ve sağlık bölgelerine yakınlığı ile 1.999 daire hızla tükendi.

Bu başarının ardından ikinci proje Bulvar Loft oldu. 822 dairelik proje 2018 yılının sonunda tamamlanmıştır. Böylece Akfen İnşaat Ankara konut piyasasına 2 binin üzerinde modern, lüks daire kazandırmıştır.

Çevreye duyarlı konut projeleri

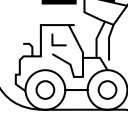
Toplam 145 bin metrekarelik arsa üzerinde yarım milyon metrekareye yakın bir inşaat alanı yapan Akfen İnşaat, konut projelerinde de doğaya saygılı davranmıştır. Grup nasıl enerjide yenilenebilir kaynaklara yöneldiyse konut projelerinde de %70'lere ulaşan sosyal donatı ve peysaj alanıyla kentlilere ve ülkeye sağlıklı yaşam fırsatı sunmaktadır.

Huzurlu yaşam alanı isteyenler yanında yatırım fırsatı da sunan Akfen İnşaat'ın konut yatırımları, ekonomideki inişli-çıkışlı dönemlerden geçilmesine karşın yatırımcısına son 2-3 yılda yüksek getiri sağlamayı başarmıştır.

Toplam Arsa

145
bin m²

Daire Sayısı

2.021
adet

İnşaat Alanı

467
bin m²

İncek Loft Projesi

2020 yılı içinde hizmete girmesi beklenen hastane tamamlandığında Trakya Bölgesi'nin en büyük sağlık yerleşkesi olacak

Akfen İnşaat'ın Ankara'nın 'altın üçgeni' olarak tanımlanan bölgesinde yaptığı ilk gayrimenkul projesi olan İncek Loft'un temelleri 2014 yılında atıldı. Genel silüete bakıldığında Ankara'nın açık ara en güzel projesi olarak nitelendirilmektedir.

Proje; fiyat performans, kullanılan ürün segmenti ve görsel açıdan gayrimenkul yatırımcısına önemli fırsatlar sunmaktadır. İncek Loft'ta, İstanbul'un ikon projelerinden Levent Loft ile Loft Bahçe'nin mimarı Tabanlıoğlu Mimarlık ile çalışan Akfen İnşaat, İncek Loft'ta, farklı yaşam ve yatırım taleplerini karşılamaya yönelik binaları yaşama geçirdi.

Konut alanları

İncek Loft'un en önemli

özelliklerinden biri, kentsel değerlere ve doğal kaynaklara saygı çerçevesinde projenin %68'inin peyzaj ve sosyal donatı alanından oluşmasıdır. Projede; bahçe, teraslar ile tüm konutlar gün ışığından ve manzaradan optimum yararlanacak biçimde tasarlanmıştır.

Ticari alanlar

Projede, sokak seviyesinde yaya erişimine açık "Loft cadde" olarak adlandırılan açık, yarı-açık ve kapalı alanlar olarak düzenlenen alışveriş bölgesi, dışardan gelenlere de hizmet edecek şekilde tasarlanmıştır. İncek Loft'ta 8.027 metrekareye yayılan 43 ticari alan bulunmaktadır. Big Chefs ve Ters Köşe gibi restoranlar açılarak bu ticari alanların işletilmesi adına Akfen Turizm şirketi kuruldu.

İncek Loft'ta 8 bin metrekareye yayılan 43 ticari alan bulunmaktadır. Ticari alanlar için Akfen Turizm ismiyle bir şirket kuruldu.

LOFT CADDE

Alışveriş ve gezinti vadisi

Sokak seviyesinden yaya erişimine açık "Loft Caddesi" olarak adlandırılan, açık, yarı-açık ve kapalı alanlar olarak düzenlenen bölge davetkâr tavrıyla bir merkez olmayı hedeflemektedir. Bu alan, kanyon formuyla doğal sokakların yaratıldığı, özellikle kafe ve restoranlarıyla, canlı ve bir araya gelmeye teşvik eden korunaklı bir kentsel buluşma merkezi olarak biçimleniyor. İncek Loft'ta her daire için kapalı otopark bulunuyor. Site içinde 2.065 araçlık otopark alanı ve site girişinde 186 araçlık misafir otoparkı bulunuyor.

İNCEK'TE İLK PROJE

Yaşam 2016'da başladı

Basın lansmanı 25.04.2014'te yapılan İncek Loft'ta yaşam, 2016 yılında 300 aile ile başladı. Mevcut durumda ise aile sayısı 930'a yükselmiştir. İncek Hacılar Mahallesi'ndeki ilk proje olması nedeniyle çok cazip fiyatlarla satışa sunulan İncek Loft'un yatırımcılarının çevredeki projeler hayata geçtikten sonra çok daha yüksek kazançlara ulaşacakları tahmin edilmektedir.

Hamam

Pony Club

Sports Bar

Fitness Center

Sinema Salonu

küçük sayfalar

Akfen Altyapı Holding Faaliyet Raporu / 2019

İncek Loft

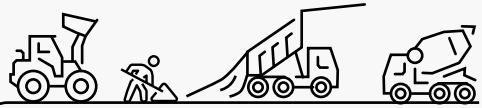
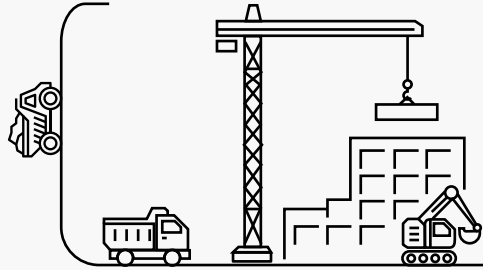
PEYSAJ DONATI
ALANI

%68

KONUT SAYISI

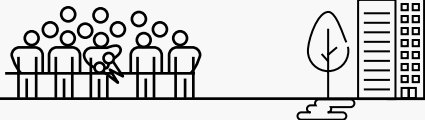
1.199
adet

43
adet

ACILIS TARİHİ

2016 Nisan

akfen
Altyapı

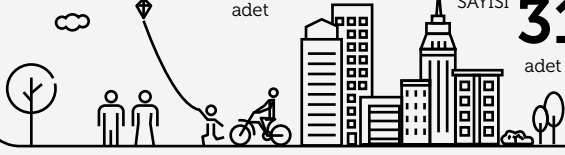
Bulvar Loft

KONUT SAYISI

822
adet

TİCARİ ALAN
SAYISI

31
adet

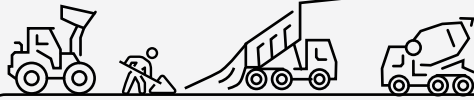
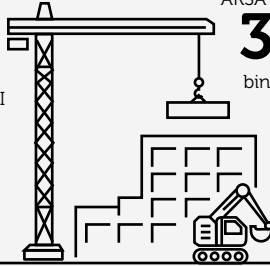

ARSA ALANI

37
bin m²

İNŞAAT ALANI

170
bin m²

AÇILIŞ
TARİHİ

2018
Aralık

küçük
sayfalar

Bulvar Loft Projesi

Toplam 822 dairenin bulunduğu projede yaşam başladı. Mayıs 2019'da teslimine başlanan Bulvar Loft'ta ilk 45 günde 200 aile dairelerine taşındı

Akfen İnşaat; Levent Loft, Loft Bahçe ve İncek Loft'un ardından Loft konseptiyle hayata geçirdiği dördüncü projesi Bulvar Loft'u söz verdiği tarih olan Mayıs 2019'da tamamlayarak hak sahiplerine teslim etti.

Akfen İnşaat'ın Ankara'da yapımını tamamlayarak hayata geçirdiği ikinci konut projesi olan Bulvar Loft, ilk projede olduğu gibi başkent'in güneybatısında yer almaktadır.

Projenin konumu; Etimesgut, Çayyolu ve Beysukent gibi kuzey yerleşimlerini güneye bağlayan Yavuz Sultan Selim Bulvarı ile doğu-batı yönünde Oran, Mamak ve İncek yerleşimlerini bağlayan İncek Bulvarı kesişiminde yer almaktadır.

556 milyon TL yatırım değerine sahip ve 37 dönümlük arazi üzerinde yükselen Bulvar Loft projesinde toplam 6 blokta, 1+1, 2+1, 3+1, 4+1 ve 5+1 olmak üzere 16 farklı daire tipi bulunmaktadır.

%75'i yeşil ve peysaj alanı

Yüzde 75'i yeşil peyzaj donatı alanlarına ayrılan Bulvar Loft projesinin merkez kısmında ise 10 bin metrekare üzerinde 31 adet ticari alanın yer aldığı yaşam merkezi yer almaktadır.

Kredi faiz oranlarının 2019 yılı ortalarında bir miktar gerilemesiyle birlikte Ankara genelinde olduğu gibi Bulvar Loft'ta da satış konusunda son iki yılda görülmeyen bir hareketlilik yaşanmaktadır.

Dairelerin satışı yanında

Akfen İnşaat tarafından, Loft Trade markasıyla projede satış ve kiralama için şirket bünyesinde gerçekleştirilmektedir.

Bulvar Loft'u çekim merkezi haline getiren unsurlardan biri de eğitim ve yaşam alanlarına olan yakınlığı. Projenin 10 kilometre çapındaki bir alanda; 11 ilköğretim, 10 lise ve 7 üniversite (ODTÜ, Bilkent, Ufuk ve Atılım Üniversitesi, Bahçeşehir Lisesi, TED Ankara Koleji, Doğa Koleji gibi) bulunmaktadır. Yapılan bir araştırmaya göre, bugün için Bulvar Loft'u merkez olarak çizilecek 3 kilometre çaplı bir daire içinde 2016 itibarıyla 13 bin 500 kişi yaşamaktaydı.

Aynı dairenin içinde bugün itibarıyla nüfusun 23.500 kişiye çıktığı, 2023'te ise 70 binlere çıkacağı tahmin edilmektedir. Bir başka anlatımla nüfus Bulvar Loft ve yakınında artacak yerleşimle birlikte 7 yılda 5'e katlanacaktır.

Ankara'nın güneybatı aksı; daha önceki yerleşimler, modern konut projelerinin sürdürüğü alan ve villa olarak planlanan alanlarla birlikte değerlendirildiğinde nüfus 230 binlere kadar çıkmaktadır. Bunun yanında bölgede oturmeyen ancak okullar nedeniyle bölge içinde çalışan 13 bin kişiyle birlikte bölge kalkınmasının hızlanacağına dikkat çekilmektedir.

A TASARIM İMZASI

Hedef üst ve orta segment

Ankara'daki birçok büyük projede imzası olan ve Başkent'in en büyük mimarlık ofisi A Tasarım'ın imzasını taşıyan Bulvar Loft, İncek Loft'tan farklı olarak yaşam alanlarına odaklanmıştır. Proje orta/üst sosyo-ekonomik gruplarına hitap edecek şekilde geliştirilmiştir.

600 METREKARELİK AKTİVİTE AVLUSU

Yedi dönüm ticari alana

36.947 metrekarelik arsanın üzerinde 169.750 metrekare inşaat alanı olarak planlanan Bulvar Loft'ta 6 blokta 822 daire olacak şekilde tasarlanmıştır. Bulvar Loft projesinde 31 Aralık 2019 tarihi itibarı ile 318 adet konut satışı gerçekleştirilmiştir.

1+1'den 5+1'e kadar 66 ila 350 metrekare arasında değişen daire seçenekleri bulunan projede 7080 metrekare ticari alan mevcuttur.

Toplam 31 adet ticari alanın planlandığı Bulvar Loft'un ticari alanında en dikkat çekecek bölüm yaklaşık 600 m²'lik aktivite avlusu ve bu avluya bakan sokağın sağ ve sol cephesinde gurme restoranlar yapılmıştır.

AKTİVİTE

Donanımlı spor merkezi

Proje içindeki spor merkezi, üyelik sistemi ile çalışan birçok spor merkezinden daha iyi donanımlı ve ücretsiz olması planlanmaktadır. Boccia, satranç, basketbol sahaları, çocuk oyun alanları da proje içerisinde farklılık yaratacak donatılardır.

Aktivite avlusu; yıl boyunca konserler, gösteriler, mobil çocuk oyun parkları ve diğer aktivitelere ev sahipliği yapacaktır.

Yurt ve Konukevi Projeleri

Hacettepe Konukevi

Ankara'da Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde geliştirilip işletilecek olan Hacettepe Konukevleri Projesi, 15 Mayıs 2014'teki hisse devriyle başlamıştır. Akfen İnşaat söz konusu tarihte Hacettepe Teknokent Eğitim ve Klinik Araştırma Merkezi Sağlık Ar-Ge Danışmanlık Proje A.Ş.'nin %45 hissesini alarak projeyi üstlenmiştir.

İlk etapta 68.000 metrekarelik arsada toplam 7.300 yatak kapasiteli yedi blok olarak planlanan proje, zamanla 15.000 kişi kapasitesine çıkabilecektir. Finansman ile ilgili olarak TSKB ile anlaşılmuştur. İki bina 2016'nın ilk çeyreğinde tamamlanmış 5 bina ise geliştirme aşamasındadır.

Bir Bakışta Hacettepe K.

Tahsis Eden Kurum	Hacettepe Ün.
İnşaat Alanı (1.Etap-2 Blok)	27.450 m ²
İnşaat Alanı (2.Etap-5 Blok)	83.600 m ²
Yatak Sayısı	2.264 / 5.036
Başlangıç tarihi	2014 2.Ç.
Teslim Tarihi (1. Etap)	Eylül 2016

Isparta Öğrenci Yurdu

Akfen İnşaat'ın diğer bir yurt projesi ise Mart 2017'de açılışı gerçekleştirilen Isparta Şehir Hastaneleri ticari alanında inşa edilen Isparta Yurt Projesi'dir.

Toplam 6 bloktan oluşan yurttaki; 4 yatak bloğu ile 2 sosyal tesis bloğu bulunmaktadır. Zemin + 7 kat olarak projelendirilen yurt kısmında 1.016 oda ve 4.032 yatak bulunmaktadır.

Proje Mayıs 2018'de tamamlanmıştır. KYK ile binanın kiralanmasına ilişkin anlaşmaya varılarak sözleşme imzalanmıştır. Yurt faaliyete geçmiş ve öğrenci alımına başlanmıştır.

Bir Bakışta Isparta Yurt Y.

İşveren	Isparta Yurt Yatırımları A.Ş.
Arsa Alanı	31.848 m ²
İnşaat Alanı	67.000 m ²
Yatak Sayısı	4.032
Kullanım Hakkı	25 yıl
Teslim Tarihi	Mayıs 2018
Tasarım	Ediz Mimarlık

Kütahya Öğrenci Yurdu

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nin açtığı ihale ile üniversite içerisinde yer alan arazinin irtifak hakkı 29 yıllığına alınmıştır. Yatırımına 2017 yılında başlanan proje 2018 yılsonu itibarıyla tamamlanmıştır.

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nin Evliya Çelebi Yerleşkesi'nde inşa edilen "Kütahya Öğrenci Konutu"nda toplam 3.032 adet yatak kapasitesine sahiptir. 59 bin metrekarelik yurt Ocak 2019'da teslim edilmiştir.

Proje için KYK ile binanın kiralanmasına ilişkin anlaşmaya varılarak sözleşme imzalanmıştır.

Bir Bakışta Kütahya Yurt Yatırımı

İnşaat Alanı	59.000 m ²
Yatak Sayısı	3.032
İnşaat Başlangıcı	Nisan 2017
Teslim Tarihi	Ocak 2019
Kullanım Hakkı	29 yıl

Diğer İnşaat Projeleri

Kıbrıs Bafra Otel

Bafra Otel Projesi, Kıbrıs'ın Bafra Köy Sahilinde yapılmaktadır. Arazi, Kıbrıs Orman İdaresi'nce Akfen Turizm ve Ticaret A.Ş.'ye 49 yıllığına tahsis edilmiştir. 224.527 metrekarelik alanda yapılacak inşaat 85.364 metrekare olacaktır.

İki etaptan oluşacak otel projesindeki inşaat alanı; ilk etapta 50.924 metrekare, ikinci etapta 34.440 metrekare olarak planlanmıştır. İlk etap 201 oda ve 522 yatak, ikinci etap 202 oda ve 520 yatak olmak üzere projenin otel kısmında toplam 403 oda ve 1.042 yatak bulunmaktadır. Ayrıca, projede toplam 200 yatak bulunan 50 adet villa yer almaktadır. Proje tamamlandığında 453 oda, 1.242 yataklı bir otel olarak hizmet verecektir. Projeye ait inşaat ruhsatı 03.10.2016 tarihinde alınmıştır.

Bir Bakışta Kıbrıs Bafra Otel

Tahsis Eden Kurum	Kıbrıs Orman İdaresi
Arsa Alanı	224.527 m ²
İzin verilen Emsal	78.585 m ²
İnşaat Alanı	85.364 m ²
Oda/Yatak Sayısı	453 oda / 1.242 yatak
Tahsis Süresi	49 yıl (30.12.2059)
Tasarım	YPU Mimarlık

HES İnşaatları

Akfen İnşaat'ın hastane, otel, havalimanı gibi uzmanlık gerektiren inşaat projelerinden bir diğeri de hidroelektrik santrallerinin yapımıdır.

Akfen Altyapı'ya bağlı Akfen İnşaat yine grubun bir diğer şirketi olan Akfen Yenilenebilir Enerji'nin 14 hidroelektrik santralının yapımını üstlenmiştir.

Son teslim edilen Çiçekli HES

Bugüne kadar 14 HES'i teslim eden Akfen İnşaat son olarak 26.09.2019 tarihinde Artvin'deki Çiçekli HES'in yapımını tamamlamıştır. Bugüne kadar teslim edilen HES'lerin toplam kurulu gücü 235,7 MW'a ulaşmıştır. Ayrıca, 26 MW kurulu gücü olan Karasu HES 2012/13 yıllarında yapımı tamamlanmış Aquila Grubu'na satılmıştır.

Bodrum Loft Projesi

Dünyanın önde gelen turizm ülkelerinden Türkiye’de birbiri ardına turistik tesis yatırımları hayata geçirilmeye devam etmektedir. Bunların içerisinde otel yatırımlarında en dikkat çekici yer olarak ise gözde tatil beldesi Bodrum öne çıkmaktadır.

Yerli yabancı birçok turistin özellikle yaz aylarında yoğun talep gösterdiği Bodrum’da son 3 yılda açılan ve açılması planlanan oteller dikkat çekmektedir. Dünyaca ünlü turizm markaların ardı ardına giriş yaptığı Bodrum, sektör temsilcileri tarafından Türkiye turizminin geleceği olarak gösterilmektedir.

Dünyaca ünlü dev otel zincirlerinin akın ettiği Bodrum’da Akfen Altyapı Holding de bir proje geliştirmek için kolları sıvamıştır. Bu kapsamda yapımına başlanılan Bodrum Loft projesi; Bodrum merkezine 15 kilometre mesafede Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tahsis edilen arazi üzerine yapılan beş yıldızlı tatil köyüdür.

Tahsis edilen şirket Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.’dir ve tahsis süresi 49 yıldır. Proje arsa alanı 57.000 m² ve emsal alanı 14.517m²’dir.

Projenin konsept dizayn ve mimarisi Tabanlıoğlu Mimarlık tarafından yürütülmektedir. Projenin 2020 yılı ilk çeyreğinde tamamlanarak operasyona geçecektir. 31.12.2019 tarihi itibarıyla projenin tamamlanma oranı %85’dir.

Blok Sayısı

19

Villa Sayısı*

36

Oda Sayısı

128

* 12 adet (3+1), 4 adet (4+1), 12 adet (2+1) villadan oluşmaktadır.

Rakamlarla Bodrum Loft

Tahsis Eden Kurum	Kültür ve Turizm B.
Arsa Alanı	57.000 m ²
İnşaat Alanı	22.586 m ²
Tahsis Süresi	49 yıl
Teslim Tarihi	2020
Tasarım	Tabanlıoğlu Mimarlık

Diğer İştirakler

Travelex

Faaliyetteki Ülke Sayısı
26

Lokasyon Sayısı
1.250

ATM Sayısı
1.500

Nakit ve Ön Ödemeli Kart
Müşterisi Sayısı
27 milyon

Havalimanlarında Hizmet
Verilen Müşteri Sayısı
1.7 milyar

Türkiye'deki Ofis Sayısı
6

Merkezi Londra'da bulunan Travelex, döviz ve ilintili hizmetler alanında 140 yılı aşkın bir geleneğin temsilcisi olarak geçmişin seyahat çeklerini geleceğin dijital ödeme çözümlerine taşımaktadır.

Travelex, 27'den fazla ülkede, gerek havalimanlarında gerek havalimanı dışı lokasyonlarda 1200'ü aşkın hizmet noktasıyla faaliyet göstermektedir. Uzmanlığını ve tecrübesini kullanarak sınırlar arası fiziki ve dijital para hareketini global olarak yeniden yorumlayan bir platform oluşmasını sağlamış, böylece tüm müşterilerinin rekabetin bir adım ilerisinde

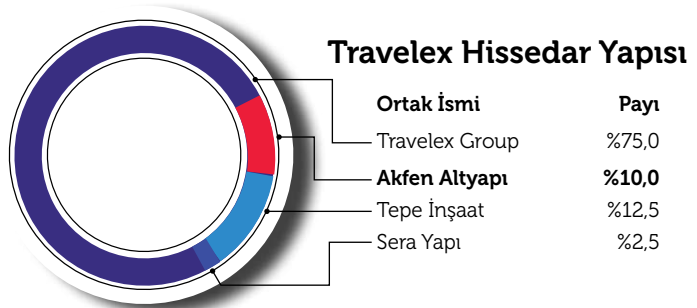
kalmasını garanti altına almıştır.

Bu platform aracılığıyla finansal kuruluşlara güvenilir, etkili ve doğru işleyen bir uluslararası para transferi hizmeti sunmakta ve bu hizmeti tüm para birimlerinde güvenli nakit teslimatı hizmetiyle tamamlamaktadır.

Türkiye'deki faaliyetleri

Travelex, Türkiye'de Ankara Esenboğa, İzmir Adnan Menderes, Antalya ve Alanya Gazipaşa havalimanlarında ve Kuşadası Kruvaziyer Limanı'nda faaliyet göstermektedir.

Travelex'e 2014 yılındaki satış sonrası Akfen Altyapı olarak hissesi %10 olmuştur.

Diğer İştirakler

Hissedar Yapısı

AKINISI MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	1976 yılında sanayi tipi ısıtıcı imalatı sektöründe faaliyet göstermek üzere kurulmuş olan şirket mevcut durumda atıl durumdadır ve Ankara'da bir arsa sahibidir.		Akfen Altyapı %100
AKFEN TURİZM YATIRIMLARI VE İŞL. A.Ş.	Kuşadası'ndaki 56-odalı, 122 yatak kapasiteli Akfen Club otelini işletmektedir, ve ayrıca şirketin potansiyel turizm yatırımlarını koordine etmektedir.		Akfen Altyapı %100
TEPE AKFEN REFORMER (TAR)	Polonya'da kurulmuş olan şirket Polonya'da bir arsa sahibidir. Şirket bu arsa üzerinde bir gayrimenkul projesi geliştirme fırsatlarını takip etmektedir.		Akfen Altyapı %26 Tepe İnşaat %30 Diğer %44
AKFEN GAYRİMENKUL PORTFÖY YÖNETİMİ A.Ş.	Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi 2017'de kurulmuştur. Şirketin ana faaliyet konusu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gayrimenkul yatırım fonlarının kurulması ve yönetimidir		Akfen Altyapı %100
AKFEN DANIŞMANLIK VE PROJE GELİŞTİRME A.Ş.	2016 yılında kurulmuş olan şirket İncek Loft ve Bulvar Loft gibi gayrimenkul projelerinin satış çalışmalarından sorumludur.		Akfen Altyapı %100
MASANDA TURİZM YATIRIMLARI A.Ş.	2012'de kurulan şirketin, halen Bodrum'da inşa halinde olan, 5 yıldızlı bir tatil köyü projesi mevcuttur ('Bodrum Loft').		Akfen Altyapı %100
AKFEN MERTER GAYRİMENKUL TUR. İNŞ. A.Ş.	Mülkiyeti İstanbul Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait olan taşınmaz; Zeytinburnu İlçesi, Merkezefendi Mahallesi, Çörekçi Nalbant Çukurları Sokağı'nda bulunmaktadır. 3284 ada, 47 parselde bulunan taşınmaz, YİD Modeli'ne göre, 21 Ekim 2011 tarihli "İnşaat Yapım Şartlı Kiralama Sözleşmesi" ile 30 yıl süreyle kiralanmıştır. Arsada gayrimenkul, ofis ve ticaret merkezi, akaryakıt-servis istasyonu için geliştirme çalışmaları sürmektedir.		Akfen Altyapı %44,60 Akfen İnşaat %46,92 Keskin Holding %8,47 Diğer %0,01

Akfen Holding Grup Şirketleri

Akfen Yenilenebilir Enerji
Mersin Uluslararası Limanı
Acacia Maden
Akfen GYO
İstanbul Deniz Otobüsleri
Akfen Çevre ve Su
IBS Sigorta ve Reasürans
TAV Yatırım

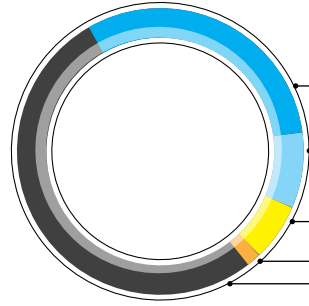
3
BÖLÜM

Enerji Sektörü

Türkiye'nin toplam kurulu gücü içinde yenilenebilir enerjinin payı 2009 yılında %34 iken 2019 yılı itibarıyla oran %48'e ulaşmıştır

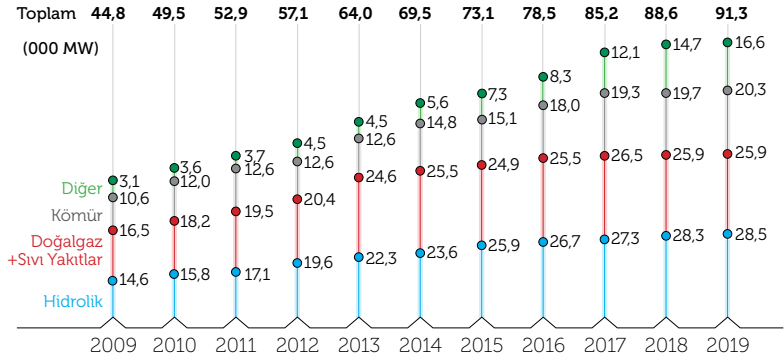
Yenilenebilir Enerjinin Kurulu Güç İçindeki Payı (2019)

Santral Türü	K.Güç (MW)	Payı (%)
▶ Hidrolik	28.503	31,2
▶ Rüzgar	7.591	8,3
▶ Güneş	5.995	6,6
▶ Jeotermal	1.515	1,7
▶ Diğer	47.663	52,2
TOPLAM	91.267	100

Kaynak: TEİAŞ

Kaynaklar Bazında Kurulu Güç Gelişimi (MW)

Kaynak: TEİAŞ

Türkiye'nin enerji politikasının temel bileşenlerinden biri, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının daha etkin kullanımınıdır.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmaya çalışsa da Türkiye, elektrik enerjisinin üretimindeki birincil hammaddelerini ve üretimde kullanılan makine-teçhizatı halen büyük ölçüde ithalatla karşılamaktadır. Özellikle rüzgar, güneş, jeotermal ve biyokütleden enerji üretirken kullanılan yüksek teknoloji makine ve ekipmanda dışa bağımlılık yüksek seviyelerdedir.

Öte yandan, Türkiye'de 2030 hedeflerine bağlı olarak yenilenebilir enerjide önümüzdeki 11 yılda yaklaşık 25 milyar ABD dolarlık ekipman pazarının

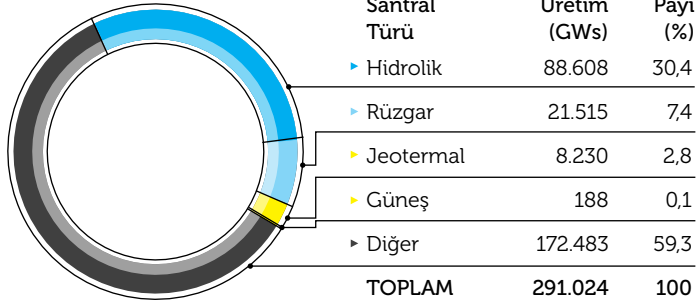
oluşması beklenmektedir.

Elektrik piyasasındaki büyüme hedefleri Türkiye'nin 2023 vizyonu ile doğru orantılıdır. Bu kapsamda elektrik tüketiminin 2023 yılında 375 TWh'nin üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Bunu karşılamak için ise kurulu gücün söz konusu döneme kadar 110 bin MW'ye ulaşması hedeflenmektedir.

Kömürün payı yüksek

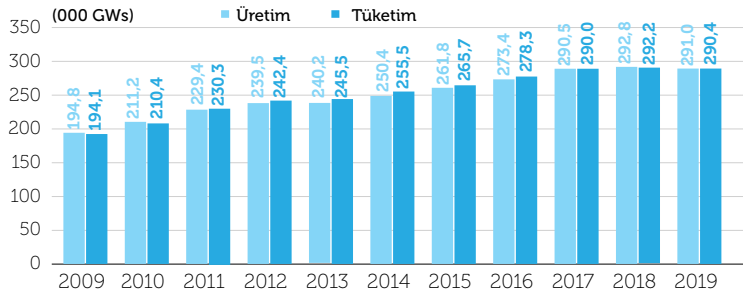
Ülkenin elektrik üretim portföyünün gelişimiyle birlikte hedeflenen bir diğer husus ise yenilenebilir enerjinin payının artırılarak kaynak çeşitliliğinin sağlanmasıdır. Uzun dönemde Türkiye'nin elektrik üretim portföyünün %30 hidrolik, %30 termik, %30 yenilenebilir ve %10 oranında nükleer kaynaklar olarak

Yenilenebilir Enerjinin Üretim İçindeki Payı (2019)

Kaynak: TEİAŞ

Türkiye'de Üretim ve Tüketim (GWs)

Kaynak: TEİAŞ

dengelenmesi planlanmaktadır.

Türkiye'de yenilenebilir enerji konusundaki trend, dünyadakiyle paralel bir gelişim izlemektedir. Ekonomi yönetimi son dönemde enerji maliyetlerini düşürmesi konusunda önemli adımlar atmıştır. Bu adımlar yenilenebilir enerjinin Türkiye'nin toplam kurulu gücü içindeki payının artmasına neden olmuştur.

2009'da yenilenebilir enerji santrallerinin kurulu güç içindeki payı %34 iken 2019'da bu oran %48'e çıkmıştır.

Son 10 yılda kurulu güç ikiye katlanmıştır (%103,9 artış). Türkiye'nin 2019'da ulaştığı toplam 91.267 MW'lık kurulu güç, önceki yıla göre de %3,1 büyümeye göstermiştir.

Kaynaklar bazında kurulu güç gelişiminde göre en yüksek pay %31,2 (28.503 MW) ile hidroliktedir. Hidrolik santrallerini sırasıyla; %28,4 ile doğalgaz+LNG, %22,2 ile kömür, %8,3 ile rüzgâr, %6,6 ile güneş, %3,3 ile diğer santraller (jeotermal-biyokütle) takip etmektedir.

Yenilenebilirde hızlı artış

Son 10 yılda Türkiye'de enerji üretimindeki değişime bağlı olarak hidro haricinde yenilenebilir kaynakların kurulu güçlerinde ciddi artışlar yaşanmıştır.

Toplam kurulu güç içinde payı düşük olsa da rüzgar santralleri bir önceki yıla kıyasla %8 artarak 7.591 MW'a, güneş santralleri ise kurulu gücü %18 artarak 5.995 MW'a, ulaşmıştır.

Elektrik üretimi ile tüketimi paralel artıyor

- Dünyanın gelişmekte olan birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de son 10 yılda elektrik üretimi ile tüketimi birbirine paralel büyümüştür (yıllık ort. %4,1).
- Kaynaklar bazında elektrik üretiminde 2009'da %49,3 ile doğalgaz santralleri ilk sırada iken kömür ve hidrolik santraller %28,6 ve %18,5'lik payla takip etmiştir.
- 2019'da, kömürden elektrik üretiminin toplam üretimdeki payı %38,0 ile ilk sıraya çıkmıştır. Kömürü sırasıyla; %30,4 ile hidrolik, %18,9 ile doğalgaz, %10,5 ile rüzgar-güneş-jeotermal %2,2 ile yenilenebilir atık santralleri izlemiştir.
- Yenilenebilir enerjinin üretimdeki payı son 10 yılda hızla yükselmiştir. 2009'da üretilen elektriğin %19'u yenilenebilir kaynaklardan sağlanırken 2019 yılında oran %41'e çıkmıştır. 2009'da hidroelektrik santralleri haricinde jeotermal, rüzgar ve güneş santrallerinden oluşan yenilenebilir enerji santrallerinin toplam üretimdeki payı sadece %1,0 iken 2019'da oran %10,5'e çıkmıştır.
- Sosyal ve ekonomik kalkınma ile enerji tüketimi arasında doğrusal ilişki vardır. Enerji tüketimi, ekonomik ve sosyal refahın artmasına paralel olarak artmaktadır.
- Son 10 yıllık dönemde Türkiye'nin GSYİH'si ortalama %5,8 artarken enerji talebindeki büyüme %4,1 ortalama kalmıştır. Bu da Türkiye'nin enerjide gidecek çok yolu olduğuna işaret etmektedir.

Akfen Yenilenebilir Enerji

Akfen Yenilenebilir Enerji, güncel durum itibarıyla 693 MW faal, 19,8 MW inşaat aşamasında olmak üzere toplam 712,8 MW kurulu güce sahiptir. Hedef; 2021 yılına kadar temiz enerji kaynaklarından 1.000 MW kurulu güce ulaşmak

Enerji sektörüne ilginin artmasından çok önce yatırımlarına başlayan Akfen Holding, Türkiye'nin en önemli enerji üreticilerinden biri haline gelmiştir.

Akfen Enerji, Türkiye'nin artan enerji ihtiyacının karşılanması ve böylece cari açığın azaltılmasına da önemli katkılar sağlamak üzere sektöre ilk adımını 2007'de HES yatırımlarıyla atmıştır. 2009'da Sırma HES faaliyete geçen ilk HES projesi olmuştur. Akfen Enerji, bugüne kadar yenilenebilir enerji kaynağı alanında yapımını üstlendiği 18 HES projesinin tamamını hayata geçirip beşini satmış, 13'ünü de halen kendisi çalıştırmaktadır.

GES projelerinin

geliştirilmesine 2013 yılında, rüzgar ölçümlerine başlanması suretiyle RES projelerinin geliştirilmesi çalışmalarına ise 2014'te başlanmıştır.

Akfen Holding, Aralık 2015'de yenilenebilir enerji alanında faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları Akfenhes, Akfenres, Akfen Toptan ve Holding'e devrinin ardından Karine GES'i tek çatı altında toplamak suretiyle yapılandırarak Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.'yi kurmuştur.

Akfen Yenilenebilir Enerji, 2016 yılında EBRD ve IFC ile ortaklık kurmuştur. İki kurumun yaptığı yatırım bugüne kadar Türkiye enerji sektöründeki en büyük sermaye yatırımları olmuştur. Bu yatırım, Akfen Yenilenebilir

Tüm üretim YEKDEM'de değerlendiriliyor

Akfen Yenilenebilir Enerji, 2019'da işletmede olan tüm santrallerin üretimlerini YEKDEM'de değerlendirmiştir. 2020'de YEKDEM kapsamında bulunmayacak olan Sırma HES hariç, diğer tüm santraller üretimlerini 2020'de de YEKDEM kapsamında değerlendirilecektir.

Tüm HES'ler için YEK fiyatı 7,3 ABD\$ sent/kWs, tüm lisanslı GES'ler için de yerli katkı ile birlikte fiyat 13,74 ABD\$ sent/kWs, Hasanoba RES, Üçpınar RES, Kocalar RES, Denizli RES projeleri için yerli katkı ile birlikte 7,9 ABD\$ sent/kWs, 5 Şubat 2020 itibarıyla portföye eklenen Santepe ve Demirciler RES için ise yerli katkı ile birlikte 8,7 ABD\$ sent/kWs olarak YEKDEM kapsamında değerlendirilecektir.

Enerji, yenilenebilir enerji alanında sektörün en önemli oyuncularından biri haline gelmiştir.

Şirketin kurulu güç portföyü, güncel durum itibarıyla 693 MW faal; 19,8 MW inşaat aşamasında olmak üzere toplam 712,8 MW'dir. Bu portföy HES/GES/RES projelerinden oluşmaktadır.

Hedef 1.000 MW kurulu güç

Akfen Yenilenebilir Enerji; 712,8 MW kurulu güç kapasiteli portföyünü 2021 yılına kadar rüzgar, güneş ve su gibi temiz enerji kaynaklarından 1.000 MW kurulu güce ulaştırmayı hedeflemektedir.

Ayrıca, TEİAŞ 2016'da 2.000 MW'lik ek RES kapasitesi açıklamıştır. Akfen Yenilenebilir olarak bu kapasitenin 560 MW'lik kısmına denk gelen 10 RES için çalışmalar sürmektedir.

YARARLANMA HAKKI 10 YIL

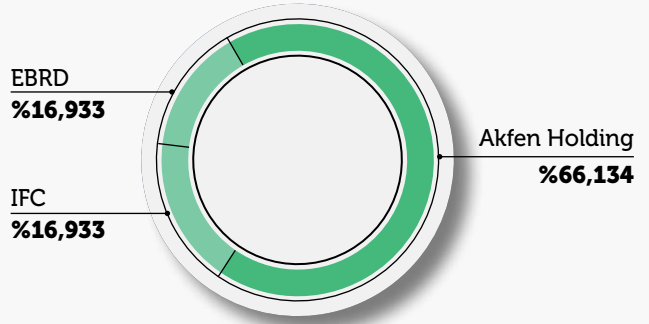
Dolar bazlı alım garantisi

Yenilenebilir Enerji Kaynakları Belgesi almaları ve yatırımlarını 31 Aralık 2020 tarihine kadar tamamlamaları halinde HES projeleri faaliyete geçiş tarihlerinden itibaren devletin 10 yıl süresince asgari 7,3 ABD doları sent/kWs üretimden alım garantisinden yararlanma hakkına sahiptir.

Söz konusu destekleme mekanizması kapsamında, yatırımların 31 Aralık 2020 tarihine kadar tamamlanmaları halinde RES portföyü de asgari 7,3 ABD doları sent/kWs, GES portföyü ise asgari 13,3 ABD doları sent/kWs alım garantisinden faydalanabilmektedir.

Akfen Yenilenebilir Enerji

Ortaklık Yapısı*

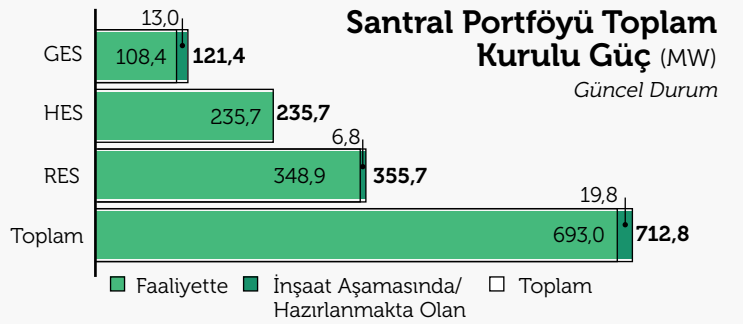

* 17 Şubat 2020 itibarıyla Akfen Holding'in payı %66,91, EBRD'nin payı %17,10 ve IFC'nin payı %15,99 olmuştur.

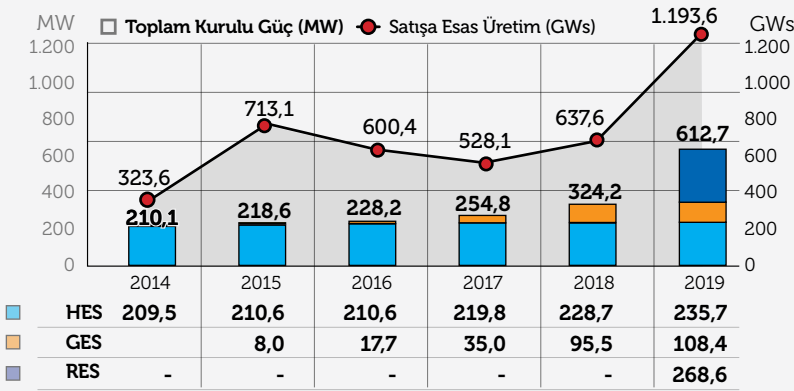
Akfen Yenilenebilir Enerji Portföyü

(2019 sonu itibarıyla)

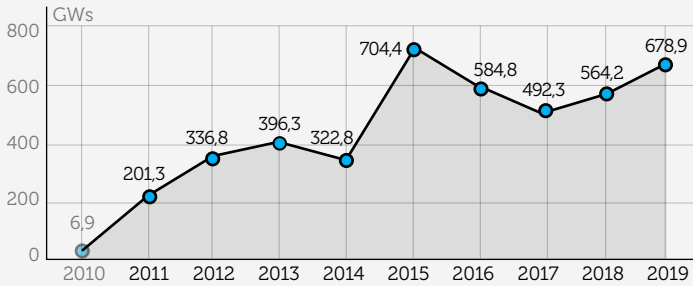
Yenilenebilir Enerji Türü	Sayı	Güç (MW)
RES (Rüzgar Enerji Santrali)	4	275,4
HES (Hidroelektrik Santrali)	13	235,7
GES (Güneş Enerji Santrali)	14	120,4
Toplam Kurulu Güç		631,5

Üretim ve Kurulu Güç Gelişimi

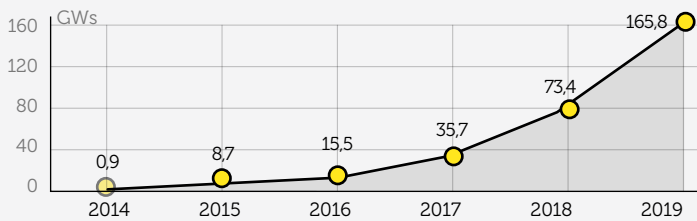

HES'lerde Satışa Esas Üretim*

* 30 Kasım 2012 itibarıyla, Karasular Enerji Üretimi A.Ş.'nin %40'ı Aquila HydropowerINVEST Investments GmbH & Co KG'ye devri tamamlanmıştır. Haziran 2013'de kalan %60'ın Aquila'ya devri ile toplam 26 MW kurulu güce sahip beş santral portföyden çıkmıştır. Grafikte veriler Karasular hariç gösterilmiştir.

GES'lerde Satışa Esas Üretim

Akfen Yenilenebilir Enerji Portföy Dağılımı

HES Grubu

Akfen Yenilenebilir Enerji'ye ait Akfen Yenilenebilir Enerji'ye ait 13 adet HES, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 235,7 MW kurulu güce sahip. Bu santrallerin ürettiği yıllık enerji üretim kapasitesi ise 916,8 GWs'tir. 2019 yılında toplam elektrik üretimi 2018'e göre %20 artışla 678,9 GWs olarak gerçekleşmiştir.

GES Grubu

Güneş enerjisi grubunun 2019 enerji üretimi 165,8 GWs olmuştur. Kurulu güç kapasitesi 2019 için 108,4 MW hesaplanırken inşaata hazırlanan lisanslı projelerdeki kurulu güç 12,0 MW olmuştur. GES portföyü tamamlandığında kurulu güç 120,4 MW'ye ulaşacaktır.

RES Grubu

Akfen Yenilenebilir Enerji'nin portföyündeki 4 RES Projesi de 2019'da devreye alınmıştır. Sadece, Kovancı Enerji bünyesinde bulunan Hasanoba RES'in 6,8 MW'lık kısmı 2020'de devreye girecektir. 2019 sonu itibarıyla 268,6 MW kurulu güç devreye alınmıştır. RES Grubunun 2019 enerji üretimi 348,9 GWs olmuştur.

Akfen Yenilenebilir Enerji, Zorlu Rüzgâr Enerjisi Elektrik Üretimi A.Ş.'nin Osmaniye'de bulunan 80,3 MW kurulu güce sahip Santepe ve Demirciler RES projeleri için Aralık 2019'da hisse alım anlaşması imzalamıştır. 2019'un en büyük alım anlaşması olarak öne çıkan Santepe-Demirciler RES'in portföye katılması sonrasında Akfen Yenilenebilir Enerji'nin portföyündeki faaliyetteki rüzgar kurulu gücü Şubat 2020'de 348,9 MW'a ulaşmıştır.

2019'UN ÖNE ÇIKAN GELİŞMELERİ

EBDR VE IFC'NİN PAYI YÜKSELDİ

Akfen Yenilenebilir Enerji'nin 5 Aralık 2019'daki sermaye artırımını sonrasında toplam sermayesi 959,41 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu kapsamda Akfen Holding'in payı %66,134'e inerken EBRD'nin payı %16,933, IFC'nin payı %16,933 olmuştur.

ÇİÇEKLİ HES ÜRETİME BAŞLADI

Artvin'de inşa edilen Çiçekli HES (7 MW) 27 Eylül 2019'dan itibaren ticari enerji üretimine başlamıştır.

PSİ ENGİL 207 GES DEVREYE ALINDI

Van'da bulunan, PSİ Engil 207 GES'in (13 MW) Enerji Bakanlığı tarafından kabulü 25 Temmuz 2019 tarihinde gerçekleşti.

DÖRT RES ÜRETİME BAŞLADI

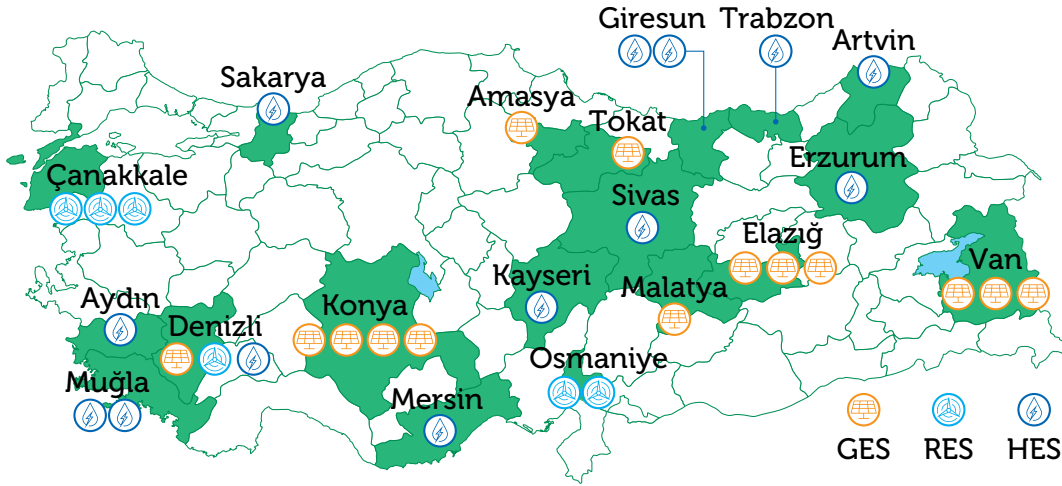
Kocalar RES (30,6 MW) 14 Mart 2019 tarihinde, Üçpınar RES'in 51 MW'lık kurulu güce karşılık gelen 15 türbini 11 Mayıs'ta, kalan 61,2 MW kurulu gücün 18 türbini 18 Haziran 2019'da faaliyete geçti. Hasanoba RES'in 23,8 MW kapasiteli ilk 7 türbini 2 Ağustos'ta, 27,2 MW kapasiteli 8 türbini 6 Eylül 2019'da üretime başladı. Denizli RES Projesi'nin 47,6 MW kurulu güç kapasitesine sahip 14 türbini 13 Eylül'de, 27,2 MW kurulu güç kapasitesine sahip 8 türbini ise 10 Ekim 2019'da ticari enerji üretimine başlamıştır.

EN BÜYÜK "YEŞİL ENERJİ" KREDİSİ

2020'ye kadar 1.000 MW'lık "temiz kurulu güce" ulaşmayı hedefleyen Akfen Yenilenebilir Enerji, 530 milyon ABD dolar değerindeki güneş ve rüzgar enerji projeleri için Türkiye'nin en büyük yeşil enerji kredisini almıştır.

Yenilenebilir Enerji Yatırımlarının Dağılımı

HES Projeleri-2019

Şirket	HES	Kurulu Güç (MW)	Üretim Kapasitesi (GWs/yıl)	Faaliyete Geçiş Tarihi	Satışa Esas Üretim	
					2019	2018
Beyobası	Otluca	48,8	224,0	Nisan 2011	214,7	172,9
	Sırma	6,7	23,2	Haziran 2009	15,3	10,1
	Sekiyaka II HES	3,5	17,1	Oc.'14- Ağus.'15	16,8	14,1
Çamlıca	Çamlıca III	28,5	104,5	Nisan 2011	64,9	25,1
	Saraçbendi	26,3	100,5	Mayıs 2011	64,0	45,3
Pak	Demirciler	8,7	34,5	Ağustos 2012	21,9	17,8
	Kavakcalı	11,4	44,3	Mart 2013	38,2	26,9
	Gelinkaya	7,1	25,8	Haziran 2013	12,2	13,5
BT Bordo	Yağmur	9,2	31,5	Kasım 2012	22,2	24,4
Elen	Doğançay	31,6	171,7	Ağus.-Eyl.'14	112,1	105,7
Yenidoruk	Doruk	28,9	75,5	Eylül 2014	67,5	86,4
H.H.K. Enerji	Çalıkobası	18,1	42,3	Haz.'17- Mayıs'18	27,0	22,2
Kurtal	Çiçekli 1-II	7,0	21,9	Eylül 2019	2,0	-
HES PORTFÖY TOPLAMI		235,7	916,8		678,9	564,2

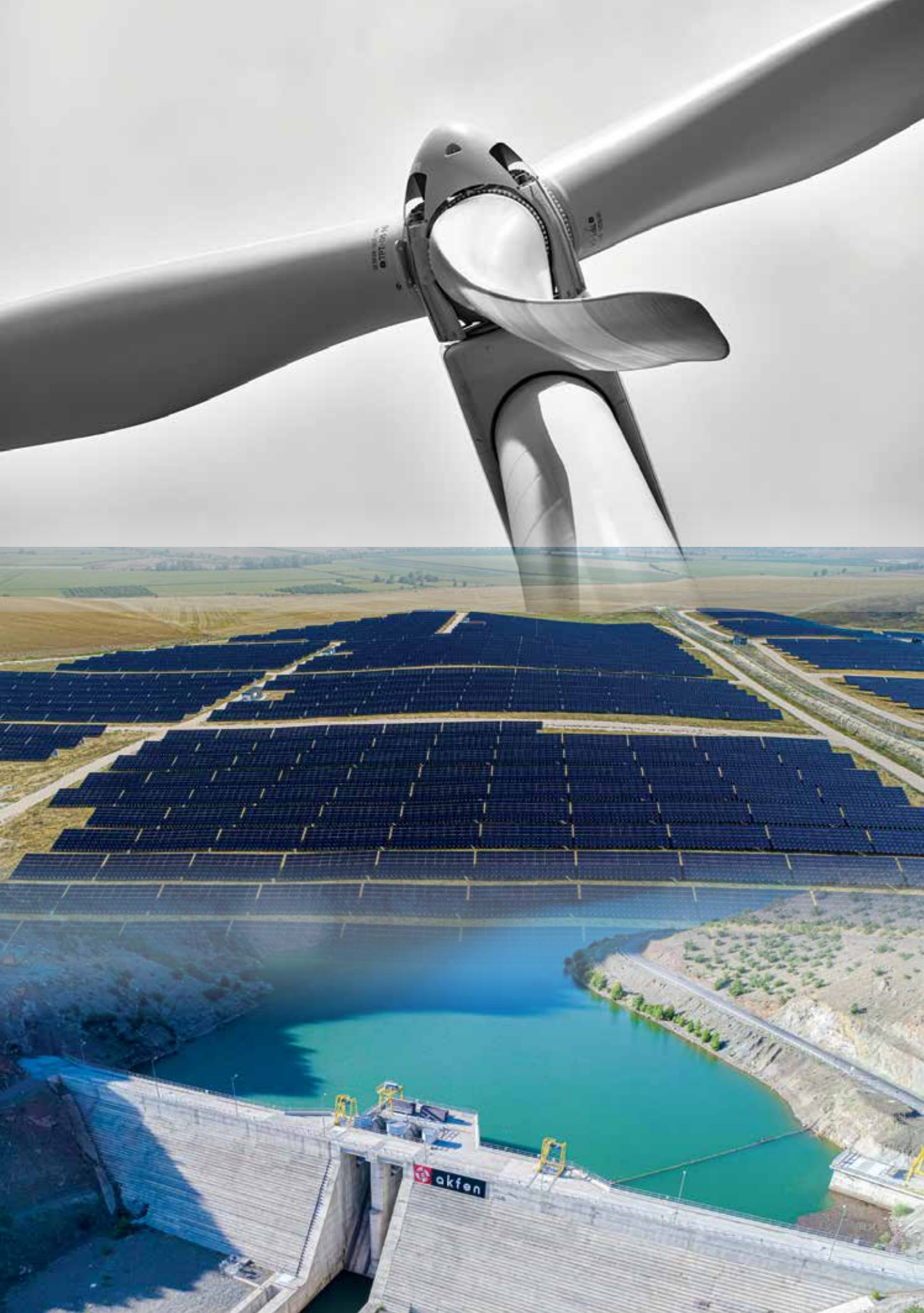
RES Projeleri - 2019*

Proje Şirketi	Proje İsmi	Kurulu Güç (MW)	Lokasyon	Satışa Esas Üretim (GWs-2019)
FAALİYETTE OLAN SANTRALLER - 2019				
Isıder Enerji	Kocalar	30,6	Çanakkale	79,1
Derbent Enerji	Üçpınar	112,2	Çanakkale	189,6
Kovancı Enerji	Hasanoba	51	Çanakkale	38,1
Korda Enerji	Denizli	74,8	Denizli	42,2
Toplam		268,6		348,9
İNŞAAT AŞAMASINDA OLAN SANTRALLER				
		Kurulu Güç (MW)	Lokasyon	Faaliyete Geçiş Tarihi
Kovancı Enerji	Hasanoba	6,8	Çanakkale	2020
Toplam		6,8		
RES PORTFÖY TOPLAMI		275,4		

* Osmaniye'de bulunan 80,3 MW kurulu güce sahip Santepe ve Demirciler RES 5 Şubat 2020'de portföye dahil olmuştur.

GES Projeleri - 2019

Santral adı	Türü	Kurulu Güç (MW)	Lokasyon	Satışa Esas Üretim (GWs-2019)
FAALİYETTE OLAN SANTRALLER - 2019				
Yaysun	Lisanssız	0,6	Konya	0,9
Denizli Projeleri	Lisanssız	74	Denizli	12,1
Solentegre	Lisanslı	9,1	Elazığ	13,5
Solentegre	Lisanssız	0,6	Elazığ	0,9
Amasya	Lisanssız	11,2	Amasya	17,2
Karine	Lisanssız	0,6	Elazığ	0,9
Tokat Projeleri	Lisanssız	5,6	Tokat	8,4
Omicron Engil	Lisanslı	12,1	Van	21,7
Omicron Erciş	Lisanslı	12,1	Van	21,6
Yaysun	Lisanslı	12,1	Konya	19,6
ME-SE	Lisanslı	12,1	Konya	18,9
MT Doğal	Lisanslı	12,1	Konya	19,8
PSİ	Lisanslı	13,0	Van	10,4
Toplam		108,4		165,8
İNŞAAT AŞAMASINDA / HAZIR OLAN SANTRALLER				
		Kurulu Güç (MW)	Lokasyon	Faaliyete Geçiş Tarihi
IOTA	Lisanslı	12,0	Malatya	2020
Toplam		12,0		
GES PORTFÖY TOPLAMI		120,4		

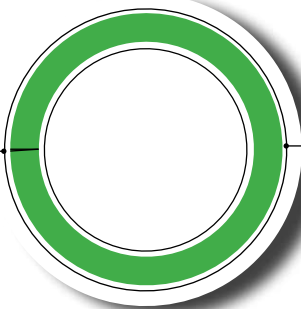

Akfen Enerji Üretim

Ülkenin enerji altyapısını güçlendirmek amacıyla geliştirilmekte olan Mersin DGÇŞ Projesi, toplam 1.150 MW kurulu güce sahiptir

Akfen Enerji Üretim Hissedar Yapısı

Ortak İsmi	Payı
Akfen Holding	%99,25
Akınısı	%0,25
Akfen Turizm	%0,25
Akfen İnşaat	%0,25

A kfen Holding, Türkiye'nin enerji altyapısındaki varlığını pekiştirmek, üretim kaynaklarını çeşitlendirmek ve elektrik üretimini sürdürülebilir kılmak için Akfen Enerji Üretim A.Ş., aracılığıyla termik enerjide de yatırım geliştirmeyi planlamıştır.

Bu amaçla Mersin'de doğalgaza dayalı kombine çevrim santrali (DGÇŞ) projesi ile ilgili çalışmalar sürmüştür. Toplam 1.150 MW kurulu güce sahip Mersin DGÇŞ'de üretim lisansı alınmış, ÇED raporu onaylanmış, sermaye yükümlülükleri 13 Ocak 2014 itibarıyla yerine getirilmiştir. 154 kV Trafo merkezi inşaatı tamamlanmış ve TEİAŞ'a devredilerek işletilmeye başlanmıştır.

ÇED 'olumlu' belgesi alındı

Proje kapsamında TEİAŞ tarafından yapılması planlanan

380 kV Mersin DGÇŞ-Konya Ereğli TM Enerji İletim Hattı ile ilgili ÇED olumlu belgesi de alınmıştır. TEİAŞ, 380 kV iletim hattıyla ilgili olarak proje ve kamulaştırma planlarını da onaylamıştır. Sahada bulunan eski fuel-oil santralinin söküm işi ve sahanın temizliği Ekim 2015'te bitmiş ÇED çalışmaları tamamlanmıştır. Projenin kara tarafı imar planları onaylanmış, deniz yapıları ile ilgili imar planlarının onay süreci devam etmektedir.

2008-2018 döneminde doğalgaz santrali için yapılan yatırımlar 32 milyon ABD dolarına ulaşmıştır.

Akfen Enerji Üretim'in, Mersin DGÇŞ'nin lisans süre tadili için başvurusu EPDK tarafından 5 Eylül 2017'de uygun bulunmuş ve tesis tamamlama tarihi, 66 ay ek süre verilerek 8 Ocak 2024 olarak belirlenmiştir.

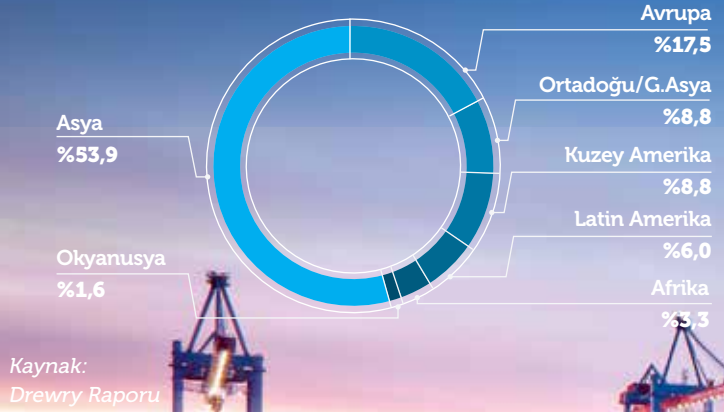
Limancılık Sektörü

2019 yılında Türkiye'de elleçlenen toplam konteyner miktarı olan 11,3 milyon TEU'nun 1,9 milyon TEU'luk kısmı MIP tarafından gerçekleştirilmiştir

Dünya Konteyner Hacminin Gelişimi

Dünya Konteyner Hacminin Kıtalarla Göre Dağılımı (2019)

Dünya mal ticaretinin %90'ı, Türkiye mal ticaretinin ise %87'si deniz taşımacılığı ile yapılmaktadır. Dünyada deniz yolunun tercih edilmesinin en önemli nedeni; kara ve hava taşımacılığına göre maliyetinin düşük olmasıdır.

Türkiye'de ise maliyete ek olarak; coğrafi konumu, Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarına yakın olması, deniz yolu taşımacılık sektörünün avantaj ve gelişiminde önemli faktörlerdir. Bunun yanı sıra Türkiye son on yıldır liman kurumlarına büyük

yatırımlar yapılmış, böylelikle kapasitesini ve konteyner sayısını iki katına yükseltmiştir. Deniz yolu taşımacılığı Türkiye'de çok yaygın ve tercih edilen bir ulaşım şekli haline gelmiştir. İzmir Limanı, Ambarlı Limanı, Mersin Limanı gibi limanlar hem dış ticarete hem komşu ülkelere ulaşımında önemli faaliyet göstermektedir.

İthalatta denizyolu taşımacılığının payı %65-70

Denizyolu taşımacılığı, hem ithalat hem de ihracatta en büyük paya sahiptir. İthalat taşımalarında denizyolu %65-

Türkiye'de Konteyner Elleçlemenin Gelişimi

Konvansiyonel Kargonun Gelişimi

70 arasında bir pay almaktadır. Karayolunun payı ise ithalatta azalan bir seyir izlemekle beraber %20'ye yakın oranda ithal yükleri karayolu ile taşınmaktadır. Havayolu taşımacılığı ise karayolunun tersine 2009 yılından itibaren ithalat taşımalarında payını artırmaktadır. Demiryolunun ithalattaki payı ise 2012 yılından itibaren %1'den azdır.

Konteyner limancılık sektörü global ekonomideki olumsuz gelişmelerden etkilenmektedir. Konteyner hacmi ile ekonomik büyüme birbirine paralel gelişme göstermektedir. Diğer yandan, konteynerize ticaret akışlarında öngörülen iyileşme, global konteyner limanlarının elleçlemesinde de büyüme beklenmesini beraberinde getirmektedir.

Drewry 2019 Konteyner Beklenti Raporu'na göre dünya genelinde elleçlenen konteyner miktarının 2019 yılında %2,6 artışla 802 milyon TEU'ya ulaşılması beklenmektedir.

Türkiye'de sektör hızla büyüyor

BÜYÜMENİN NEDENLERİ

Türkiye'de ise dış ticaret hacmindeki artış, çevre ülkelerle olan ticaretteki artışlar ve özel sermayenin limancılık yatırımları sektörün hızla büyümesini sağlamaktadır.

ELLEÇLENEN KONTEYNER

TÜRKLİM verilerine göre, 2019'da ithalat-ihracat ve ülke içi taşımacılığında elleçlenen konteyner miktarı 8,1 milyon TEU'ya (2018: 7,9 milyon TEU) ulaşırken transshipment (aktarma) kargo hacmi 3,2 milyon TEU'ya (2018 2,8 milyon TEU) çıkmıştır.

ELLEÇLENEN KARGO

2019 yılında elleçlenen kargo miktarı 11,3 milyon TEU'ya (2018: 10,7 milyon TEU) ulaşmıştır.

KONVANSİYONEL YÜK

Konvansiyonel yük miktarı ise 127,8 milyon ton (2018: 127,8 milyon ton) olarak ölçülmüştür.

2019 YILI BÜYÜMESİ

Türkiye'de GSYİH'nin %0,9 büyüdüğü 2019 yılında elleçlenen konteyner hacmindeki büyüme %5,6 olmuştur.

10 YILLIK BÜYÜME

2009-2019 yılları arasında geçen 10 yıllık süreçte de konteyner hacmi büyümesi ülke büyümesinin üzerinde gerçekleşmiştir. Türkiye ekonomisi son 10 yılda ortalama %5,8'lik bir büyümeye ulaşırken konteyner taşımacılığı %9,6 oranında büyümüştür. Konvansiyonel kargoda ise son 10 yılın ortalama büyümesi ise %4,4 olarak hesaplanmıştır.

Mersin Uluslararası Limanı

MIP, 2019 yılını Türkiye'nin en büyük konteyner limanı olarak yine lider tamamlamayı başardı

Türkiye'nin çok amaçlı en büyük ihracat-ithalat konteyner limanı olan MIP, kara, hava, demiryolu bağlantıları ile hem Türkiye'nin lider konteyner limanıdır. MIP, dünya çapında düzenli hizmet verdiği 6.200 müşterisi ile Türkiye konteyner limanları arasında %16, ithalat-ihracat-transit konteyner iş hacmi bakımından ise %21 pazar payına sahiptir.

Eşsiz konumu ile lider liman

MIP, stratejik konumu, kapasitesi, kara, hava ve demiryolu bağlantıları sayesinde Türkiye'nin sanayileşmiş kentleri ile sınır komşusu ülkelere sunduğu kombine taşımacılık seçenekleriyle Türkiye'nin lider limanıdır. Ayrıca yerleşmiş bir ekosistem ile çeşitlendirilmiş, hızlı gelişen bir hinterlanda sahiptir.

MIP, komşu olduğu 836.322

m² toplam alana sahip Mersin Serbest Bölgesi'ne doğrudan bağlantılıdır. Yüksek kaliteye sahip altyapısı, yetişmiş insan kaynakları, müşterileri ve denizcilik şirketleri ile olan kuvvetli ilişkileriyle dünyanın en büyük 100 konteyner limanından biri olan MIP, Türkiye'nin 190 ülke ile karşılıklı ticarete açılan kapısıdır.

Başta Adana, Ankara, Gaziantep, Kayseri, Kahramanmaraş ve Konya gibi Türkiye'nin sanayileşmiş kentleri olmak bölge ticaretinde de önemli rol oynamakta ve komşu ülkelere önemli bir transit ticaret bağlantı noktası konumundadır.

112 hektar sahasıyla Türkiye'nin konteyner, konvansiyonel, Ro-Ro ve denizcilik hizmetleri veren en büyük çok amaçlı limanı olan MIP, dünya çapında 6.200

müşterisine düzenli hizmet vermektedir. 2000'in üzerinde çalışanı bulunan MIP, sunduğu toplam 32 hizmet ile Doğu Akdeniz limanları arasındaki (MIP, Assan ve Limak) pazar payı ise %75 seviyesindedir.

MIP'in Akfen Holding ile yollarının kesişmesi Özelleştirme İdaresi'nin 2007 yılında açtığı ihale sonucunda olmuştur. Akfen-PSA ortaklığı MIP için açılan 36 yıllık işletme hakkı devrini 755 milyon ABD dolarlık teklifiyle kazanmıştır.

T.C. Devlet Demiryolları'ndan 2007 yılında devralındığında 800 bin TEU konteyner elleçleyen MIP, Akfen Holding'in Global InfraCo SP NEUM SLU'ya %40 hisse satışını gerçekleştirdiği 2017 yılında, 1,6 milyon TEU konteyner elleçlemiştir.

Akfen Holding, MIP'deki hisselerinin %40'ını 869 milyon ABD doları bedel karşılığında Global InfraCo SP NEUM SLU'a satmıştır. Satışa ilişkin imza 28 Temmuz 2017'de atılırken satış işlemi 27 Ekim 2017 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

Yapılan yatırımlar 1.2 milyar ABD Doları'nı aştı

2007'de imzalanan imtiyaz sözleşmesi gereğince; 2007-2019 yılları arasında 115,0 milyon ABD doları operasyonel verimlilik, 280 milyon ABD doları da kapasite artırımını amacıyla toplam 360 milyon ABD doları tutarında yatırım harcaması yapılmıştır. İşletme hakkı bedeli karşılığı ödenen 755 milyon ABD doları ile birlikte toplam yatırım bedeli 1,2 milyar ABD dolarının üzerine çıkmıştır.

Yatırımlar sonrası imtiyaz hakkı devredilmeden önce 2007 yılında 900 bin TEU olan limanın kapasitesi yaklaşık 3 kat artılarak 2016 yılında 2,6 milyon TEU'ya ulaşmıştır. Bu kapasiteye gelmesini sağlayan ve 2014 yılında inşasına başlanan EMH projesinin ilk fazı 8 Ağustos 2016'da tamamlanmıştır.

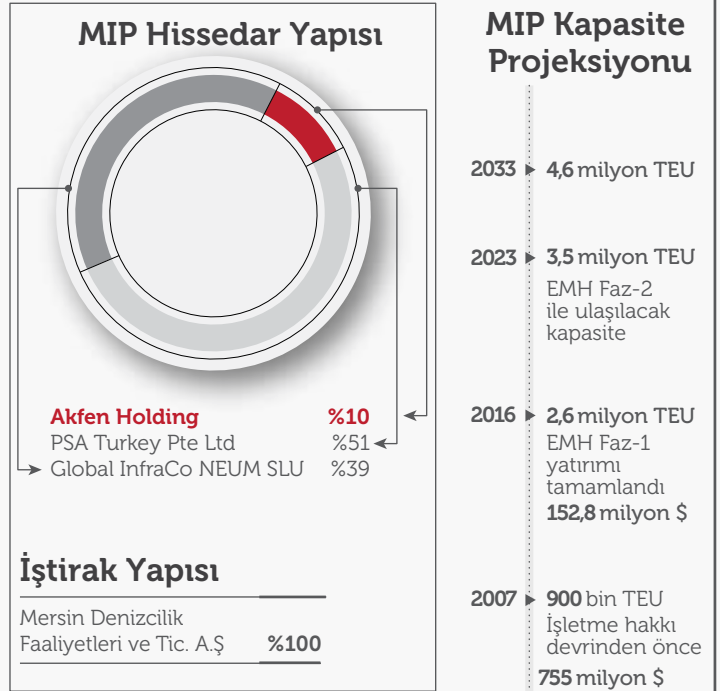
İlk faz 152,8 milyon dolar

EMH Projesi'nin ilk fazında; 52,5 milyon ABD doları ekipman, 100,3 milyon ABD doları altyapı yatırımı olmak üzere toplam 152,8 milyon ABD doları yatırım yapılmıştır.

Limanın bu yatırımı sayesinde, rıhtım kapasitesi 2,6 milyon TEU, saha kapasitesi 2,2 milyon TEU'ya ulaşmıştır. Ayrıca liman 15 metre derinliğe, 387 metre uzunluğuna sahip gemilere hizmet verilebilmektedir.

2017 sonu itibarı ile EMH Faz-2'nin çalışmalarına başlanmıştır. EMH Faz-2 tamamlandığında rıhtım kapasitesi 3,5 milyon TEU'ya çıkarılacak ve aynı anda iki mega gemiye hizmet verebilir duruma gelecektir. Hedef, limanın elleçleme kapasitesinin 10 yıl içinde kademeli olarak 4,6 milyon TEU'ya çıkarılmasıdır.

Mersin Uluslararası Limanı

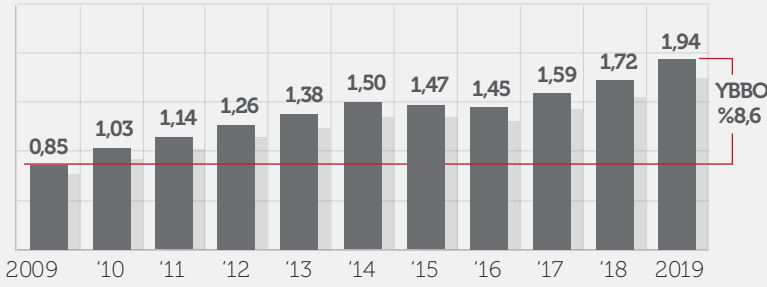
MIP Liman Gelişimi

	2019	2007
Kapasite	2.600.000 TEU	900.000 TEU
Konteyner Rıhtımı	9	6 tahsis edilmiş, 3 çok amaçlı
Max Gemi Boyutu	18.000 TEU	5.000 TEU
Gantry Vinç	12	5
Mobil Vinç (MHC)	5	1
Konteyner İstif Sahası	38 ha	20 ha
- RTG	0	7
- E-RTG	38	0
-Dolu Konteyner Elleçleme Makinesi	17	10
-Boş Konteyner Elleçleme Makinesi	16	13
Konteyner Slot Sayısı	13.460	7.000
Vinç Verimliliği (Hareket/Saat)	25	18-20

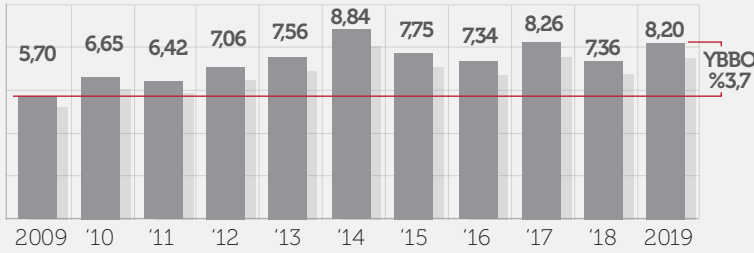
Kaynak: MIP

Konteyner Kargo Gelişimi (milyon TEU)

Konvansiyonel Kargo Gelişimi (milyon ton)

Konteyner Rejim Kırılımı (%)

2018

45,1	İthalat	42,7
43,6	İhracat	43,0
5,6	Transit	6,5
5,6	Transshipment	7,7
0,0002	Kabotaj	0,0003

2019

MIP'in Akdeniz Çanağındaki Konumu Güçlendi

MIP, rıhtım, çevre dostu ekipman, kendi elektriğini sağlayan trafo merkezi ve teknoloji yatırımları ile Akdeniz'de gücünü artırmayı sürdürmektedir

EMH yatırımları yanında, 500 metre uzunluğundaki rıhtımı, son teknoloji ve çevre dostu ekipmanları, ihtiyaç duyduğu elektriği karşılayacak 15 bin 500 voltluk trafo merkezi ve 106 bin m² geri sahası ile MIP'in Akdeniz çanağındaki konumu daha da güçlenmiştir. Tüm bu yatırımların sonucu olarak MIP bugün, yıllık 1, 94 milyon TEU konteyner elleçleyen, 10 milyon tonun üzerinde konvansiyonel yük kapasitesine sahip ve yıllık işlem hacmi 30 milyon tonu aşan bir liman haline gelmiştir.

600 milyon ABD \$'lık tahvil ihracı

Liman kapasitesini sürekli iyileştiren MIP finansal olarak da güçlenmektedir. Uluslararası bankaların aracılığı ile MIP 2013 yılında yurt dışında ihrac ettiği 450 milyon ABD dolarlık tahvilin refinansmanı kapsamında Kasım 2019'da 600 milyon ABD doları tutarında yeni bir tahvil ihrac etmiş ve Aralık 2019'da da 450 milyon ABD doları tutarındaki tahvilin erken geri ödemesini yapmıştır. Kasım 2019'da ihrac edilen 600 milyon ABD doları tutarındaki tahvili S&P BB-, Fitch ise BB- ile derecelendirmiştir. 31 Aralık 2019 itibarıyla tahvilin fiyatı 103,209 ABD doları, getirisi ise %4,63 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Temettü ödemesinde artış

MIP, Mart 2019'da 2018 yılı kâr üzerinden 273 milyon TL temettü ödemesi gerçekleştirmiştir. Ayrıca Temmuz ve Ekim 2019'da, 2019 birinci ve ikinci çeyrek avans kâr payı olarak toplam 216 milyon TL temettü ödemesi gerçekleştirmiştir.

2019'UN ÖNE ÇIKAN GELİŞMELERİ

KONTEYNER HACMİ YÜZDE 13 BÜYÜDÜ

2019 yılında MIP'in işlem hacmindeki büyüme, Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. 2019'da konteyner iş hacmi, önceki yıla kıyasla %13 artarak 1,72 milyon TEU'dan 1,94 milyon TEU'ya yükselmiştir. Konteyner hacmindeki artışa etki eden temel unsurlar; bölgedeki potansiyel ile birlikte artan ihracat ve ithalat hacmi ve komşu ülkelere olan transit ticaret hacmindeki artışlardır.

YIL BOYUNCA YAPILAN ÖNEMLİ YATIRIMLAR

İSTİFLEME MAKİNESİ YATIRIMLARI:

Saha operasyonlarında daha hızlı hizmet sağlayabilmek amacıyla 2019 yılında 4 adet dolu ve 6 adet boş konteyner istifleme makinesi siparişi verilmiştir.

LOADER VE FORKLİFT YATIRIMLARI:

Genel kargo rıhtım operasyonlarında kullanılmak üzere 2019 yılında 2 adet loader alınmıştır. Ayrıca yine 2019 yılında, CFS operasyonlarında kullanılmak üzere 4 adet mini loader ve 7 adet forklift alımı yapılmıştır.

Ödüller

EN BÜYÜK 500 ŞİRKET LİSTESİNDE 211'İNCİ SIRADA

2019 yılında Capital dergisi tarafından yayınlanan "Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi" listesinde 297'nci sıraya yerleşen MIP, Fortune dergisi tarafından hazırlanan "Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi" listesinde ise 211'nci sırada yer almıştır.

STRONG MEDYA 'LİDER MARKA' ÖDÜLÜ

2019 yılında Strong Medya tarafından düzenlenen Türkiye'nin Lider Marka Ödüllerinde "Yılın Liman İşletmeciliği Markası" ödülünü almıştır.

ATLAS LOJİSTİK 'YILIN LİMANI' ÖDÜLÜ

Atlas Lojistik Ödüllerinde kapsamında verilen "Yılın Limanı" ödülünü 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 yıllarında kazanan MIP, 2019 yılında da "Yılın Limanı" seçilerek dokuzuncu kez üst üste aldığı bu ödülle başarısını taçlandırmıştır.

LLOYD'S LİSTESİNDE 91'İNCİ SIRADA

MIP, Lloyd's List dergisinin yayımladığı "Dünyanın En Büyük 100 Konteyner Limanı" listesinde 91'nci sırada yer almıştır.

TÜRKİYE'NİN 27. BÜYÜK HİZMET İHRACATÇISI

MIP, "TİM Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı Araştırması"nda 27'nci sırada yer almıştır.

Bakır Madenciliği Sektörü

Endüstriyel metaller arasında en iyi iletkenliğe sahip olan bakır; enerji, iletişim, inşaat, ulaşım araçları ve endüstriyel makine üretim sektörlerinde etkin olarak kullanılmaktadır. Bakırın geniş kullanım alanları ve artan tüketim, bakır üreticilerini yeni yataklar aramaya itmektedir.

Dünya üzerinde en büyük üretim Güney Amerika'dadır. Bu bölgede Şili, dünya bakır madeni üretiminin dörtte birinden fazlasını oluşturmaktadır. Dünyada en çok bakır madenine sahip ülkeler; Şili, Peru, Çin, ABD, Afrika, Avustralya, Meksika, Rusya, Kazakistan ve Kanada'dır.

Uluslararası Bakır Çalışma

Grubu (ICSG) verilerine göre; dünyada bakır madeni üretimi 2019 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,7 azalışla 20,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

ICSG, 2019 yılında küresel bakır piyasasındaki açığın bir önceki yılın aynı dönemine göre

391.000 tondan 341.000 tona düştüğünü açıklamıştır. 2019 yılında rafine bakır üretimi %0,6 azalışla 23,9 milyon ton olurken tüketim %0,8 azalışla 24,3 milyon ton oldu.

Tüketimin yarısı Çin'de

2019'da Çin, dünya bakır tüketiminin yaklaşık %50'sini karşılamaktadır. Çin ithal ettiği bakır hammaddesini rafine bakıra dönüştürerek dünyadaki rafine bakır üretiminin %39'unu gerçekleştirmektedir.

2019 yılında bakır fiyatı, yıla ton başına 5.800 ABD Dolar ile başlamış, yılın ortasına doğru ton başına 6.400 dolar seviyesine kadar yükselmiştir. Bu olumlu yükseliş, Çin ile ABD arasındaki ticaret savaşlarının kızışması nedeniyle Çin'de tüketimde tedirginlik meydana gelmiş ve fiyatlar Mayıs 2019'dan itibaren tedrici olarak düşmeye başlamıştır. 2019 yılının son çeyreğinde Amerika ile Çin'in ticari anlaşmazlıklarının ilk fazının anlaşma ile sonuçlanması bakır fiyatlarının hızla yükselmesine sebep olmuştur. Ocak 2020'de fiyat 6.300 dolar seviyelerine çıkmıştır. Ancak KOVID-19 salgınının bütün dünyayı sarması, bakır sektörünü de çok olumsuz etkilemiş ve fiyatlar Mart 2020'de 5.600 dolar seviyelerine kadar düşmüştür.

Türkiye'de Bakır Madenciliği

- Dünya genelinde sanayide kullanılan maden çeşitlerinin büyük kısmı Türkiye'de bulunmaktadır. MTA araştırmalarına göre, Türkiye'de en çok bulunan madenler arasında dolomit, mermer, linyit kömürü, taş kömürü, kaya tuzu, bor, ponz ve bakır cevheri bulunmaktadır.

Türkiye'de bakır sektörü;

- Türkiye'nin bakır ihracatı yıllık 220 bin ton, ithalatı yıllık 540 bin tondur.

-Türkiye'nin madenden bakır üretimi yıllık yaklaşık 100 bin ton, tüketimi ise 460 bin tondur.

- MAPEG verilerine göre ülkemizde 2019 yılında 5,5 milyon ton bakır cevheri işlenerek yaklaşık 100 bin ton bakır metali karşılığı bakır konsantre üretilmiştir. (2018: 6,6 milyon ton).

- ICSG sıralamasında 2019 yılında Türkiye rafine bakır ithalatında 6'ncı sırada, yıllık 460 bin ton rafine bakır metal tüketimiyle 7'nci sırada yer almaktadır.

Acacia Maden

315 milyon ABD doları yatırımla Kastamonu Gökırmak'ta kurulan bakır madeninde üretim Mart 2019 tarihinde başlamıştır

Akfen Holding'in İlbak Madencilik ve İzbir Madencilik ile ortak olduğu Acacia Maden İşletmeleri A.Ş., Kastamonu ilindeki bakır madenini işletmektedir. Gökırmak Bakır Madeni, Kastamonu il merkezinin 70 km. doğusunda bulunan Hanönü İlçesi sınırlarındadır.

2007 yılında İzbir Madencilik tarafından kurulan şirkete, İlbak Madencilik 2011'de ortak olmuştur. Akfen Grubu ise 2016 yılında %30 pay ile ortaklığa katılmıştır. Şirket, halen faaliyetlerini Akfen Holding, İlbak Madencilik ve İzbir Madencilik ortaklığında sürdürmektedir.

315 milyon ABD Doları yatırım

Bakır cevherinden bakır konsantresi üreten Acacia Maden'e, üretim sonrası yatırımlar dahil toplam 315 milyon ABD doları yatırım gerçekleştirilmiştir. Bakır konsantresi üretimi Mart 2019'da başlamış olup 2019'daki üretim de dahil 10 yıllık maden ömrü boyunca toplamda 20 milyon tonluk 265 bin ton bakır metali içeriğine sahip cevher üretilecektir.

Acacia Maden, Gökırmak Bakır Madeni kapsamında bakır cevherini flotasyon tesislerinde işleyerek metalik bakır üretim sürecinde bir ara ürün olan bakır konsantresi üretmektedir. Şirket, operasyona yeni geçmesine rağmen Mart-Aralık 2019 dönemi boyunca yaklaşık 11.600 ton bakır içeriğine sahip olan 55.470 ton konsantre üretimini

gerçekleştirmiş ve bunun karşılığında 63 milyon ABD doları ihracat yapmıştır.

Hedef maden ömrünü 20 yılın üzerine çıkarmak

Projeye yapılan (üretim sonrası yatırım tutarı dahil) yaklaşık 315 milyon ABD doları yatırımın %48'i özkaynaktan, kalan kısmı ise BNP Paribas S.A., ING European Financial Services, Societe Generale ve Traxys'in oluşturduğu konsorsiyumdan, proje finansmanı olarak sağlanmıştır. Güçlü özkaynak yapısı ve yurtdışı finansman desteği ile proje büyüme potansiyeline sahiptir. Maden ömrü boyunca yapılacak ilave sondajlar ile maden rezervinin artırılması ve maden ömrünün de 20 yılın üzerine çıkarılması beklenmektedir.

Maden ömrü boyunca 750 kişiye doğrudan, 350 kişiye dolaylı olarak toplamda 1.100 kişiye iş olanağı sağlanmaktadır. 10 yıllık maden ömrü boyunca yapılacak ihracattan yaklaşık 12 milyar TL döviz getirisi sağlanması öngörülmektedir.

Gökırmak Bakır Madeni'nin olduğu bölgede Acacia Maden'e ait toplamda 8 maden ruhsatı bulunmaktadır. Ruhsatların kapsadığı alan 14.000 hektar olup bakır madeninin çıkarılmakta olduğu açık ocak, yaklaşık 120 hektarlık bir alan kaplamaktadır. Acacia Maden, tek ruhsatta faaliyetini sürdürmekte olup ruhsatının geri kalanında ve diğer ruhsat alanlarındaki rezerv tespit çalışmaları devam etmektedir.

Gökırmak Bakır Madeni'nin Özellikleri

YILDA 2 MİLYON TON BAKIR CEVHERİ ÜRETİLECEK:

Toplam 86.000 metre sondaj yapılarak 20 milyon ton ortalama %1,4 bakır içeren ekonomik rezerv tespit edilmiştir. Maden üretim yöntemi açık ocak üretim yöntemidir. Gökırmak Bakır Madeni Türkiye'nin en büyük "açık ocak" bakır madenidir. Açık ocaktan 10 yıl süreyle yılda 2.000.000 ton %1,4 bakır içeren bakır cevheri üretilmektedir.

BAKIR CEVHERİ %22 BAKIR İÇEREN BAKIR KONSANTRESİNE DÖNÜŞTÜRÜLÜYOR:

Madenden çıkartılan cevher, madene 5,3 km uzaklıkta yer alacak yıllık 2.000.000 ton cevher işleme kapasiteli cevher zenginleştirme tesisine kamyonlarla taşınmaktadır. Tesise 75 cm boyutunda beslenen cevher kırma-öğütme ünitelerinde 20 mikrona indirilip flotasyon ünitesine beslenmektedir. Bakır cevheri flotasyon ünitesinde %22 bakır içeren bakır konsantresine dönüştürülmektedir. Yıllık ortalama konsantre üretimi 120.000 tondur.

TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ BİR MADEN PROJESİ:

Yıllık bakır ve ürünleri tüketimi 400 bin ton olan ülkemizin, madencilik faaliyetlerinden ve

hurdadan yaptığı toplam bakır eşdeğeri yıllık üretimi yaklaşık 100 bin tondur. Aradaki 300 bin ton (2 milyar ABD doları) fark ithalat ve hurdadan karşılanmaktadır. Acacia, Gökırmak Bakır Madeni ile yılda 26 bin ton bakıra eşdeğer bakır konsantresi üretimi yapmaktadır. Bu da ülkemiz üretiminin %25'ine karşılık gelmektedir.

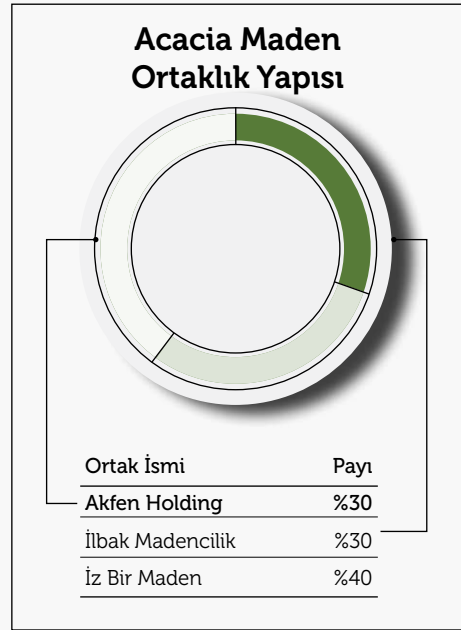
BİRÇOK ALANDA KATMA DEĞER YARATMAKTADIR:

Projenin sosyoekonomik etkileri; yerel sanayi, istihdam, taşımacılık, malzeme temini, mühendislik ve müteahhitlik hizmetleri, yerel inşaat sektörü, yerel halk desteği programları, elektrik tüketimi, vergi, diğer maden aramaları ve proje yatırımları, ihracat gibi alanlarda katma değer yaratmaktadır.

1.100 KİŞİYE İSTİHDAM SAĞLAMAKTADIR:

Projenin istihdam bakımından da büyük katkıları olmaktadır. Maden ömrü boyunca 1.100 kişiye iş imkânı sağlanacaktır. Yerel nüfusun istihdam edilmesinde öncelik tanınması, yatırım dönemi ve sonrasındaki inşaat ve kurulum işleri için yerel firmalara öncelik verilmesi ve doğrudan/ dolaylı istihdamlar ile bölgedeki işsizlik oranının azaltılmasına önemli katkı sağlamaktadır.

Acacia Maden

Madenin ömrü
10 yıl

Proje yatırım tutarı
315 milyon \$

Bakır cevheri
20 milyon ton

Bakır metal içeriği
265 bin ton

Acacia Maden'in Türkiye ekonomisine katkısı

10 yıllık maden ömrü boyunca yaklaşık 20 milyon ton bakır cevheri **265 bin ton metalik bakıra** dönüştürülecek

Gökırmak Bakır Madeni **26 bin ton bakıra eşdeğer bakır konsantresi** üretecek.

Türkiye'nin 400 bin ton olan yıllık bakır tüketiminin 100 bin tonu ülke içinde üretilmektedir. **Üretimin dörtte birine denk gelen kısmını Gökırmak Bakır Madeni** karşılayacak.

Maden ömrü boyunca 750 kişiye doğrudan, 350 kişiye dolaylı olarak toplamda **1.100 kişiye iş** olanağı sağlanacaktır.

Yapılacak ihracat ile yaklaşık **12 milyar TL** döviz getirisi sağlanması hedeflenmektedir.

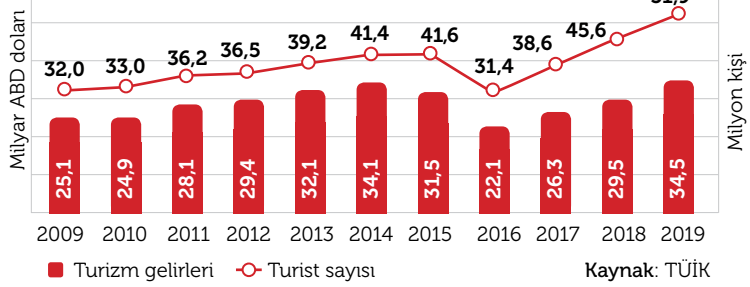

GYO ve Turizm Sektörü

2019 yılında turist sayısı bir önceki yıla göre %13,7 artarak 52 milyon kişiye ulaştı

Türkiye turizm gelirleri ve turist sayısı

Turizm sektörü ülke ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. 2000'li yıllarda 10 milyon düzeyinde bulunan turist sayısı, 2019 sonu itibarıyla 52 milyona ulaşmıştır.

Turizm Bakanlığı'nın verileri incelendiğinde Türkiye'nin turizm alanında son çeyrek asırda kaydettiği ilerleme görülmektedir.

2016 yılında Türkiye ve İstanbul'daki otellerin doluluk oranları ve fiyatları turizm genelindeki yavaşlama sebebiyle ciddi bir düşüş yaşamıştır. 2017'de kurun değer kaybetmesinin de etkisiyle doluluk oranlarında yükseliş yaşanmıştır. 2018 yılı doluluk oranları Türkiye geneli için %66'yı geçerek 2017 yılındaki yükselişini devam ettiren; İstanbul için doluluk oranı %71,1 olmuştur. Aynı dönem için Türkiye genelinde ortalama gerçekleşen oda fiyatı 70,44 Euro iken İstanbul'da 82,73 Euro olmuştur.

2017 yılında başlayan iyileşme 2019 yılında da sürmüştür. TÜROB'un dünyanın önemli araştırma ve analiz şirketi STR'nin verilerini baz alarak yaptığı

çalışmaya göre, 2019 yılında Türkiye otellerinde ortalama doluluk oranları %1,4 artışla %67,6 düzeyine, oda fiyatları da (ADR) %10 artışla ortalama 77,5 Avro'ya yükselmiştir.

Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 2019'da bir önceki yıla göre %13,7 artarak 51,9 milyona yükselmiştir. Ziyaretçilerin; 44,7 milyonunu yabancılar, 7,1 milyonunu yurt dışında ikamet eden vatandaşlar oluşturmuştur.

2019 yılı turizm gelirleri ise önceki yıla göre %17 artarak 2019'u 34,5 milyar ABD doları olmuştur. Gelirin %83,5'i yabancı ziyaretçilerden, %16,5'i yurt dışında yaşayan vatandaşlardan elde edilmiştir.

STR tarafından hazırlanan Aralık 2019 Destinasyon Performans Raporuna göre, 2019 yılında 35 Avrupa Destinasyonun ortalama doluluk oranı %72,2 olarak ölçülmüştür. Bu kapsamda İstanbul'un ortalama doluluk oranı ise %74 olarak belirtilmiştir. Diğer yandan 35 Avrupa Destinasyonu ortalama oda fiyatı (ADR) 113,39 Avro olurken İstanbul 89,67 Avro olarak hesaplanmıştır.

Akfen GYO

Türkiye'de ilk şehir otelciliği konsepti Akfen GYO ile başladı. 2007 yılından bu yana turizm sektöründe hizmet veren Akfen GYO 20 otelik bir portföye ulaştı

Akfen GYO, sektörde öncülük ettiği "Çağdaş Şehir Otelleri" projesiyle 2007'den bu yana geçen sürede 20 otelik portföye ulaştı. Böylece Akfen GYO, Accor uzmanlığı ile Türkiye'nin başlıca otel yatırımcılarından biri haline gelmiştir. 1997'de Aksel Turizm Yatırımları ve İşletmecilik A.Ş. ünvanıyla faaliyete geçen şirket, 2006'da gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüştürülmüştür.

Özellikle İstanbul dışındaki şehirlerde 3 ve 4 yıldızlı otel sınıfında tespit ettiği boşluğu, uluslararası bir marka altında gidermek üzere harekete geçmiştir. 2011'de halka arz süreci sonrası Akfen GYO hisseleri, 11 Mayıs 2011'de Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır. Fiili dolaşım oranı %24,26 seviyesindedir. 2019 yılı sonunda Akfen GYO hisse kapanış fiyatı 4,05 TL, (Kapanış piyasa değeri: 745,2 milyon TL) olmuştur.

Accor ile stratejik ortaklık

Dünyanın başlıca otel zincirlerinden Accor ile 2005'te

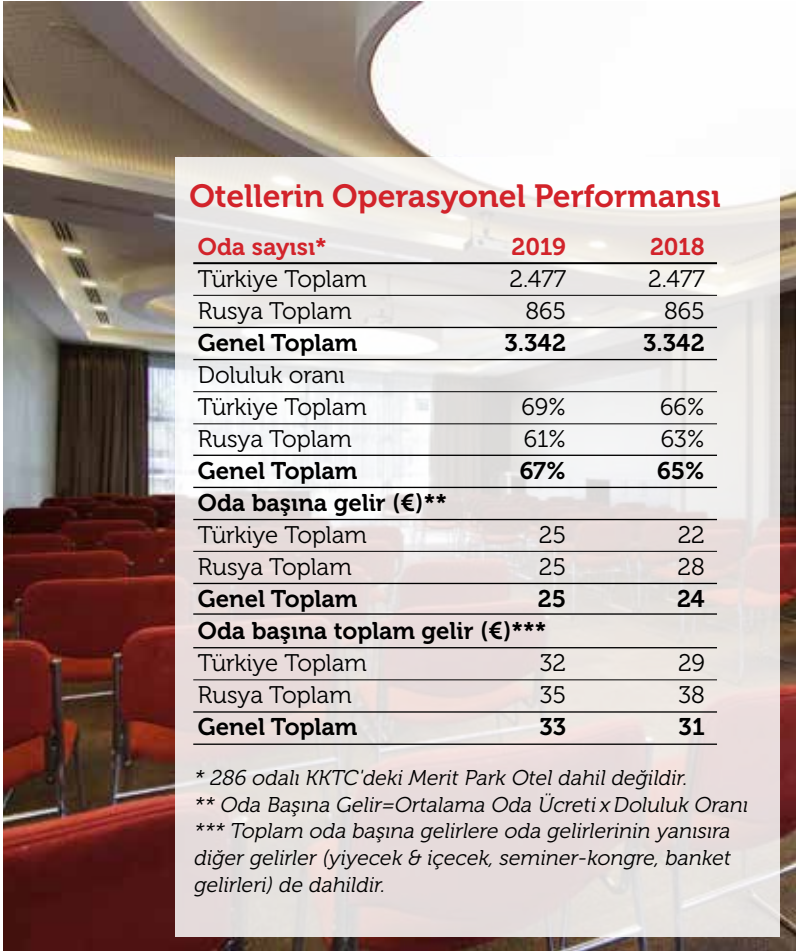
stratejik ortak olan Akfen GYO, Türkiye ve Rusya'da açtığı oteller için uzun vadeli kira sözleşmeleri imzalayarak düzenli ve öngörülebilir kira geliri elde etmektedir.

Akfen GYO'nun (Rusya ve Kıbrıs hariç) otelleriyle ilgili Accor ile yapılan sözleşmelerde; Akfen GYO'nun kira geliri için asgari garanti şartı bulunmaktadır. Türkiye'deki oteller için kira geliri; cironun ya da düzeltilmiş otel brüt kârının belli bir oranından yüksek olanı şeklinde belirlenmiştir. Bu paylaşım; bir yandan minimum gelir garantisi diğer yandan da otellerin performansı ile sağlanacak gelir artışının paylaşımını potansiyeli taşımaktadır.

Bu iş modeli; Akfen GYO ile Accor arasındaki stratejik işbirliği çerçevesinde Novotel ve Ibis markaları altında şehir otel projeleri geliştirmektedir. Şirketin yurt içi yatırımları, Türk iş dünyasının sektörde istikrarlı biçimde artan hareketliliğinden, büyüyen orta sınıfın potansiyelinden maksimum pay almaya odaklanmaktadır.

Akfen GYO Hisse Performansı (TL)

Otellerin Operasyonel Performansı

Oda sayısı*	2019	2018
Türkiye Toplam	2.477	2.477
Rusya Toplam	865	865
Genel Toplam	3.342	3.342
Doluluk oranı		
Türkiye Toplam	69%	66%
Rusya Toplam	61%	63%
Genel Toplam	67%	65%
Oda başına gelir (€)**		
Türkiye Toplam	25	22
Rusya Toplam	25	28
Genel Toplam	25	24
Oda başına toplam gelir (€)***		
Türkiye Toplam	32	29
Rusya Toplam	35	38
Genel Toplam	33	31

* 286 odalı KKTC'deki Merit Park Otel dahil değildir.
 ** Oda Başına Gelir=Ortalama Oda Ücreti x Doluluk Oranı
 *** Toplam oda başına gelirlere oda gelirlerinin yanısıra diğer gelirler (yiyecek & içecek, seminer-kongre, banket gelirleri) de dahildir.

Hisse Geri Alım Programı Değer Katkısı Sağlıyor

Akfen GYO bir yandan borçluluğu azaltarak ve finansal yapısını daha da güçlendirerek, diğer yandan da gerçekleştirdiği hisse geri alım programlarıyla hisse ve şirket değerine katkı sağlamaktadır. KKTC, Girne'de bulunan ve Akfen GYO'nun bağlı ortaklığı Akfen

Ticaret portföyündeki 5 yıldızlı Merit Park Otel'in casinosu ve oteli 2013 yılından bu yana Net Holding grup şirketi olan, Voyager tarafından işletilmektedir. 31 Aralık 2019 itibarıyla Akfen GYO ve iştiraklerinin çalışanlarının sayısı 21'dir.

2019'UN ÖNE ÇIKAN GELİŞMELERİ

BULVAR LOFT SATIŞI

Stoktaki bağımsız bölümlerin İller Bankası'nın 10.01.2019 tarihli onayıyla toptan satışı gerçekleşmiş ve bu işlem sonucunda Akfen GYO'nun %99 oranında hissedar olduğu Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş. ve Akfen GYO A.Ş. Adi Ortaklığı'nın Bulvar Loft Sözleşmesi kapsamında Arsa Satışı Karşılığı Asgari Banka Payı Toplam Geliri'nden İller Bankası A.Ş.'ye ödeme yükümlülüğü sona ermiştir. Projenin Geçici Kabulü İller Bankası tarafından 29.01.2019 tarihinde onaylanmıştır.

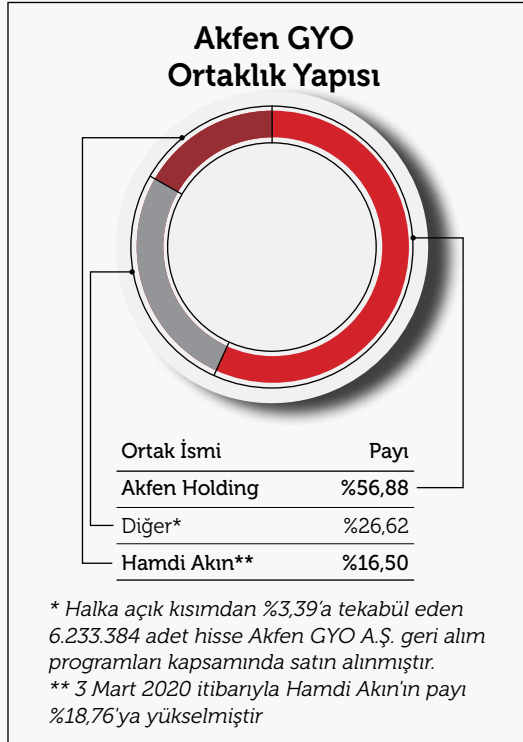
ZEYTİNBURNU ARSA TAHSİSİ SÜRE UZATIMI

Üzerinde Zeytinburnu Novotel ve Ibis Otellerinin bulunduğu 18.11.2002 tarihinde Akfen GYO lehine tahsis edilen hazine arazisinin kesin tahsis süresi, Akfen GYO'nun Kültür ve Turizm Bakanlığı'na yaptığı başvurunun onaylanması ile 49 yıl uzatılmış olup ilgili resmi senet 29.05.2019 tarih ve 7354 yevmiye numarası ile yürürlüğe girmiştir.

GERİ ALIM PROGRAMI

Akfen GYO'nun 16.04.2019 tarihli Genel Kurul Toplantısı'nda kabul edilen ve Genel Kurul Toplantı Tutanağında detaylarına yer verilen "Şirket Paylarının Geri Alım Programı" kapsamında 08.08.2019-29.08.2019 tarihleri arasında hisse geri alımı yapılmıştır.

Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı

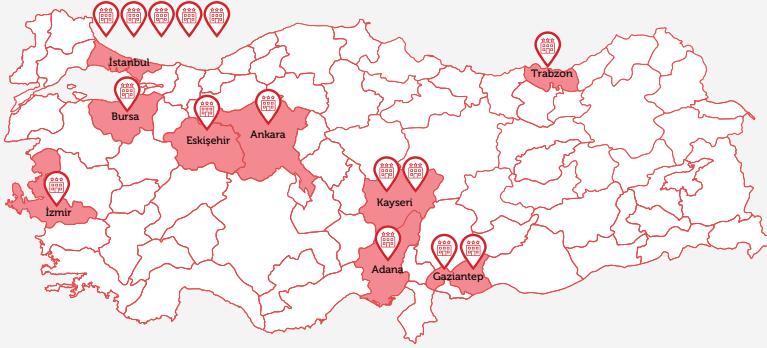

İştirak Yapısı

Akfen Gayrimenkul Ticareti ve İnşaat A.Ş.	100,00%
Russian Hotel Investment BV	97,72%
Russian Property Investment BV	95,15%
Hotel Development Investment BV	100,00%
Akfen Karaköy Gayrimenkul Yat. ve İnş. A.Ş.*	91,47%
Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş. ve Akfen GYO A.Ş. Adi Ortaklığı	99,00%

*Akfen Karaköy Gayrimenkul Yatırımları ve İnşaat A.Ş'nin %19,90 sermayesi Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş'ye, %71,57 sermayesi Akfen Gayrimenkul Tic. ve İnş. A.Ş'ye aittir.

AKFEN GYO otel portföyü

	Oda Sayısı	Faaliyete Geçiş Tarihi
YURT İÇİ OTELLER		
Zeytinburnu Ibis	228	2007
Zeytinburnu Novotel	208	2007
Eskişehir Ibis	108	2007
Trabzon Novotel	200	2008
Gaziantep Ibis	177	2010
Gaziantep Novotel	92	2010
Kayseri Ibis	160	2010
Kayseri Novotel	96	2010
Bursa Ibis	200	2010
Adana Ibis	165	2012
Esenyurt Ibis	156	2013
Ibis Alsancak	140	2013
Ibis Ankara Airport	147	2014
Novotel Karaköy	200	2016
Tuzla Ibis	200	2017
YURT DIŞI OTELLER		
Merit Park Otel/KKTC	286	2007
Yaroslavl Ibis/Rusya	177	2011
Samara Ibis/Rusya	204	2012
Kaliningrad Ibis/Rusya	167	2013
Moskova Ibis/Rusya	317	2015
TOPLAM	3.628	

Denizyolu Taşımacılığı Sektörü

Denizlerde taşınan yolcuların %88,3'ü, araçların da %92,2'si Marmara Denizi'ndeki hatlarda taşınmaktadır

Denizyolu taşımacılığı, üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye'de yük ve yolcu taşımacılığı açısından büyük potansiyele sahiptir. Hızlı, güvenli, ekonomik ve çevre dostu olmasına karşın yolcu taşımacılığı modları içinde en düşük paya sahiptir.

Kabotaj hattı yolcu ve araç taşımacılığı, ağırlıklı olarak TDİ yolcu gemisi ve feribotları ile İDO feribot ve deniz otobüsleri ile yapılmaktadır. Bunun yanında, şehir içi deniz ulaşımında özel deniz motorları işletmecileri de bulunmaktadır.

Yapılan otoban, köprüler, hızlı tren seferleri ve ucuzlayan uçak biletleri denizyolu taşımacılığını olumsuz etkilemektedir. 2016'da faaliyete geçen Osmangazi Köprüsü başta olmak üzere; Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Avrasya Tüneli denizyoluna ilgiyi azaltmıştır. Ayrıca, Marmara Denizi altına yapılacak ve tamamlandığında Avrupa ile Asya kıtalarını birbirine bağlayacak tren

ve araç geçisi sağlayacak 3 katlı geçiş tüneli projesi de denizyolu taşımacılığının alternatifi olacaktır.

Alternatif seyahat fırsatlarına karşın Türkiye kabotaj hatlarında taşınan yolcu sayısı 2019'da bir önceki yıla göre %7,7 artarak 150,3 milyona, araç sayısı da %2,0 artışla 13,4 milyon olarak çıkmıştır. Son 10 yıldaki ortalamalara bakıldığında; kabotaj hatlarında taşınan araçlarda %3,7 büyüme, taşınan yolcularda %0,6 düşüş yaşanmıştır.

2019'da kabotaj hatlarında taşınan yolcu ve araçların tamamına yakını Marmara ve Ege Denizi'nde gerçekleşmiştir. Denizlerde taşınan yolcuların %88,3'ü Marmara Denizi içinde, %11,7'si İzmir Bölgesi'ndeki hatlarda taşınmıştır.

Araçların da %92,2'si Marmara Denizi içinde, %7,7'si İzmir Bölgesi'ndeki hatlarda taşınmıştır. Marmara Denizi'ndeki taşımaların da %66,8'i Marmara havzasında, %25,4'ü Çanakkale Bölgesi'nde gerçekleşmiştir.

İstanbul Deniz Otobüsleri

Dünyanın en büyük denizyolu taşımacılık şirketlerinden biri olan İDO, 52 gemi ile 16 hatta hizmet vermektedir

Geniş filosu, yüksek araç ve yolcu taşıma kapasitesiyle dünyanın en büyük denizyolu taşımacılık şirketlerinden biri olan İDO, 52 gemi ile hizmet verdiği 16 hatta ekonomi, konfor, hız ve seyahat güvenliğini misyon edinmiştir.

1987'de İBB tarafından kurulan İDO'nun %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi ihalesini, Akfen Holding, Tepe, Souter, Sera Ortak Girişimi, 861 milyon ABD doları bedelle kazanmıştır. İDO, filosundaki 52 gemi ile 35 iskele ve 16 hatta Boğaz, Marmara Denizi ve Körfez geçişlerini minimum süreye indirmek üzere hizmet vermekte, böylece yolculara kazandırdığı zaman ve yakıt tasarrufu ile ekonomiye ve çevreye katkı sağlamaktadır.

İDO, 2019 sonu itibarıyla 52 deniz aracından (24 deniz otobüsü, 20 arabalı vapur, 7 hızlı feribot ve 1 hizmet gemisi) oluşan modern filosu ile hizmet vermektedir. Toplam 16 hatta yaz döneminde 35.021, kış döneminde 28.903 yolcu ve her iki dönem için 2.577 araç taşıma kapasitesiyle Marmara Denizi'nde faaliyet göstermektedir.

31 Aralık 2019 itibarıyla; İDO'nun çalışan sayısı 1.052'dir. Türkiye Denizciler Sendikası ile en son yapılan toplu iş sözleşmesi 31.12.2019 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Yeni dönem için görüşmeler başlamıştır.

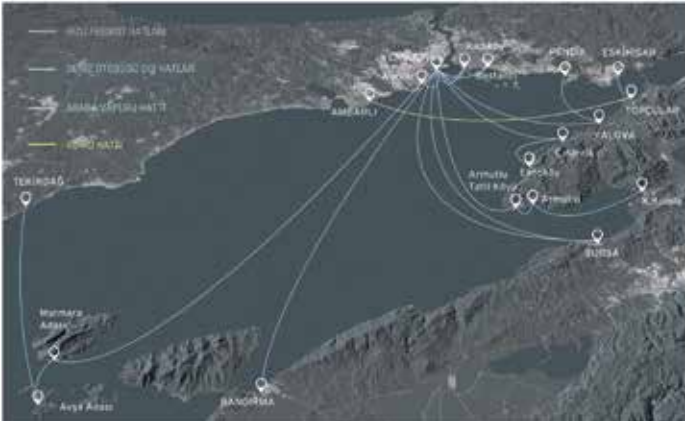
2019 yılında toplamda 4.407.205 litre yakıt tasarrufu sağlanmıştır. Böylece, karbondioksit salınımı 11.680 ton azaltılmıştır.

FAALİYET RAPORUNA 4 ÖDÜL

İDO 2018 faaliyet raporu ARC Ödülleri'nde İç Tasarım Kategorisinde altın ödülü kucakladı. LACP Taşımacılık ve Lojistik Kategorisinde gümüş ödül ile dünyanın en itibarlı ödül programlarından Stevie Ödülleri'nde Baskı Kategorisinde en iyi faaliyet raporları arasında gümüş ödül aldı. İDO toplamda, global ölçekte 3 ayrı ödül programından 4 farklı ödül kazanmış oldu.

EN İYİ FAALİYET RAPORU LİSTESİNDE İLK 50'DE

İDO, her yıl dünya genelinde binin üzerinde şirketin faaliyet raporları ile katıldığı LACP'ta, geçtiğimiz yıllarda da kendi sektörü içinde dünyanın en iyisi olduğunu ispatlamıştı. Bu yıl da 100 üzerinden 97 puan alarak gümüş ödülün sahibi oldu. Ayrıca Avrupa, Orta Asya ve Afrika bölgesini kapsayan "Bölgesel En İyi 50 Faaliyet Raporu" sıralamasında yer aldı.

2019'UN ÖNE ÇIKAN GELİŞMELERİ

"ÇOCUKLAR BİSİKLETE BİNİYOR!"

İDO, Bisikletliler Derneği iş birliği ile gelenekselleştirdiği "Çocuk Bayramı'nda Çocuklar Bisiklete Biniyor!" etkinliğini, 21 Nisan'da gerçekleştirdi. Çocuklar ve ailelerinden oluşan yaklaşık 500 kişilik grup bisikletleri ile araba vapuruna binerek Sirkeci'den Maltepe sahiline geçip keyifli bir gün geçirdi.

MAPFRE SİGORTA İLE TİYATRO OYUNU

MAPFRE Sigorta'nın sosyal sorumluluk projelerini yürüten Fundacion MAPFRE ile çocuklara yönelik eğlenceli eğitici tiyatro oyunları dördüncü yılına girdi. Oyun, İDO seferlerinde 4 -9 Ağustos 2019 tarihleri arasında çocuklarla buluştu.

İDO TERMİNALLERİNE KEDİ-KÖPEK EVİ

İDO, 4 Ekim Hayvanları Koruma Günü kapsamında tasarlanan kedi ve köpek evleri ilk olarak Yenikapı, Bostancı ve Eskihisar terminallerine yerleştirildi.

UNICEF İLE İŞBİRLİĞİ

2018'de olduğu gibi 2019 yılı boyunca da UNICEF ile İDO misafirleri terminallerde buluşturuldu. Terminallerde 1500'ün üzerinde kişiye ulaşılarak 439 yeni destekçi kazanmasına katkıda bulunuldu.

ENGELLİ YOLCUYA ÜCRETSİZ SEYAHAT

İDO, TSD ile iş birliği doğrultusunda derneğin "Avşa Engelsiz Yaz Kampı" programına dahil olan engelli vatandaşlara ücretsiz Avşa seyahati gerçekleştirdi.

LÖSEV AFİŞLERİ İLE FARKINDALIK

LÖSEV afişlerine İDO gemi ve terminallerinde yer verilerek lösemi ve kansere, sağlıklı yaşama olan duyarlılık ve farkındalık artırıldı.

İstanbul Deniz Otobüsleri

İDO Ortaklık Yapısı

Ortak İsmi	Payı
Akfen Holding	%30
Souter Capital LLP	%30
Tepe İnşaat	%30
Sera Gayrimenkul ve Yat. İşl. A.Ş.	%10

İştirak Yapısı

Zeytinburnu Liman İşl. San. ve Tic. A.Ş.	%20
---	-----

Taşınan Yolcu ve Araç Sayıları

YOLCU SAYISI	2019	2018	Değ.(%)
Hızlı Feribot	7.126.032	7.222.102	-1,3%
Deniz Otobüsü	2.766.812	3.143.490	-12,0%
Arabalı Vapur*	24.073.433	23.057.165	4,4%
Toplam Yolcu	33.966.277	33.422.757	1,6%
ARAÇ SAYISI			
Hızlı Feribot**	1.409.261	1.347.679	4,6%
Arabalı Vapur	5.304.025	5.165.830	2,7%
Toplam Araç	6.713.286	6.513.509	3,1%

* Eskişehir-Topçular arabalı vapur hattının araç içi yolcu sayısı hesaplama- malarında araç sınıflarına göre belirlenmiş araç içi yolcu katsayıları kullanılmaktadır. Katsayı kabulleri aşağıdaki gibidir:

Araç Sınıfı	Araç İçi Yolcu Katsayısı	Araç Sınıfı	Araç İçi Yolcu Katsayısı
Motorsiklet	1	Midibüs (2+1)	9
Otomobil	3	Kamyon/2 Aks Otobüs	26
Minivan	3	3 Aks Otobüs/3 Aks TIR	26
Jip/Kamyon		4 Aks ve Üzeri TIR	2
Minibüs	6		

** Hızlı feribot hatlarında taşınan araç sayıları Taşıt Ölçü Birimi (TÖB) ile verilmiştir. TÖB farklı sınıftaki araçların araç katsayıları ile otomobil birimine çevrilmesinden oluşmaktadır. Hızlı Feribot hatları taşınan araç kategorileri katsayıları aşağıdaki gibidir:

Araç Sınıfı	Katsayısı	Araç Sınıfı	Katsayısı
Motorsiklet	0,25	Midibüs	2,00
Otomobil	1,00	Kamyon (0-2.000 kg)	1,50
Engelli Oto	1,00	Kamyon (2.001-2.500 kg)	2,00
Minivan	1,00	Kamyon (2.501-3.500 kg)	2,00
Minibüs (12 kişilik)	1,25	Otobüs	5,00
Jip	1,25	Çekilen	1,50
Minibüs (19 kişilik)	1,50		

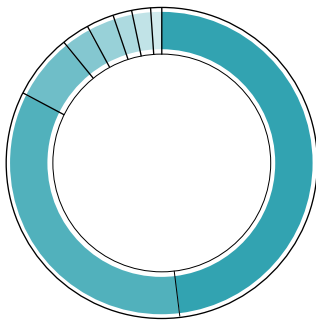
DİKKAT
TIBBİ ATIK

 akfen

ÇEVRE ve SU

Atıksu ve Katı Atık Sektörü

Konularına Göre Çevre Koruma Harcamaları (2017)

■ Atık Yönetimi	%49
■ Atıksu yönetimi	%35
■ Biyolojik çeşitliliğin ve peysajın korunması	%7
■ Toprak, yeraltı ve yüzey sularının korunması, kalitesinin iyileştirilmesi	%3
■ Diğer çevre korumaları harcamaları	%3
■ Dış ortam havası ve iklim koruma	%2
■ Radyasyona karşı koruma	%2
■ Araştırma ve geliştirme	%1

Yuvarlamalardan dolayı toplamı %100'ü vermeyebilir

Türkiye için gerçekleştirilmesi planlanan AB Entegre Çevre Uyum Stratejisine göre, 2023 yılına kadar su ve atık su sektöründeki yatırım ihtiyacı 33,9 milyar Avro'dur. Çevre yatırımlarının dağılımında su sektörü %58 ağırlığa sahiptir. Su ve atıksu alanındaki yatırımların %80'inin kamu, %20'sinin özel sektörce yapılması öngörülmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2023 Atık Su Arıtma Eylem Planı'na göre, 2015 yılında 653 adet olan atık su arıtma tesis sayısı 2023'e kadar 1.501 adet artırılarak 2.154 tesise çıkarılması öngörülmektedir. Bu tesislerin 1.418 adedi sıfırdan yatırım, 83'ü ise yenilenecek atık su arıtma tesisleri olarak planlanmıştır.

Türkiye'de içme ve kullanma suyu arıtma tesisi sayısı 258 adettir. Arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun toplam nüfusa oranı %47 olarak hesaplanmıştır. Nüfusun %50'si için yeni içme ve kullanma suyu arıtma tesisi yatırımına gerek duyulmaktadır.

Ulusal Atık Yönetimi Eylem Planı'na göre, 2023 yılına kadar yapılması planlanan ve ihtiyaç duyulan atık tesis yatırımlarının maliyeti teknoloji seçimine bağlı olarak 1,7 milyar Avro ile 2,8 milyar Avro arasındadır.

Raporda, atık alanında orta ve uzun vadeli şu hedefler belirlenmiştir:

- 2023'te oluşacak atığın %35'inin

geri kazanımının ve %65'inin düzenli depolama ile bertaraf edilmesi,

- Vahşi döküm sahalarının rehabilitasyonu,
- İnşaat atıkları ve hafriyat toprağı yönetiminin yaygınlaştırılması,
- Özel atıkların yönetiminde toplama ve geri kazanımının artırılması,
- Tehlikeli atıklar için geri kazanım ve bertaraf için tesis yatırımlarının sağlanması, bulunmaktadır.

Türkiye'de atık yönetimi sektörünün 5 milyar Avro'yu aştığı tahmin edilmektedir. Türkiye ile AB arasında atık yönetimi alanında uzun süredir süren işbirliği anlaşmaları, Türk atık mevzuatının AB ile uyumlaştırılması ve atıklarla ilgili altyapının kademeli olarak modernleştirilmesine yol açmıştır. Türkiye'de 2017 çevre koruma yatırımlarına bakıldığında toplamda 5,9 milyar TL yatırım yapıldığı görülmektedir. Yatırımların %62'si mali ve mali olmayan şirketler, %38'lik kısmı ise devlet tarafından gerçekleştirilmiştir (TÜİK, 2018).

2023 Eylem Planı kapsamında belirlenen yeni tesis yatırımları

Termal Proses Tesisleri 1 milyar €

Düzenli Depolama Tesisleri 500 milyon €

Mekanik-Biyolojik T. 530 milyon €

Geri Dönüşüm T. 150 milyon €

Akfen Çevre ve Su

Akfen Çevre ve Su, su ve atık su şebekelerinin yönetimi, atık su arıtma ve entegre atık yönetim alanlarında imtiyaz ve KOİ modelleri ile hizmet veren Türkiye'nin ilk özel sektör kuruluşudur

Akfen Çevre ve Su, su ve atık su şebekelerinin yönetimi, atık su arıtma ve entegre atık yönetim alanlarında imtiyaz ve KOİ modelleri ile hizmet veren Türkiye'nin ilk özel sektör kuruluşudur.

Şirket, 2005'te kurulmuş olup su ve atık su şebekelerinin inşası, yer altı kaynaklarından sağlanan her türlü içme suyunun dağıtımı, rezervlerin korunarak iyileştirilmesi, arıtma sistemlerinin inşası, atık su ve sürdürülebilir katı atık yönetim sistemlerinin geliştirilmesi alanlarında projeler geliştirmektedir.

Şirketin %50 ortağı olan Kardan N.V., Hollanda'da kurulmuş uluslararası bir yatırım şirketi olup, bini aşkın mühendis kadrosuyla Avrupa, Afrika, Asya, Güney Amerika ve Akdeniz Çanağı ülkelerindeki su, atık su ve atık altyapı yatırımları ile dünyanın önde gelen firmaları arasındadır. 31 Aralık 2019 itibarıyla Akfen Çevre ve Su çalışanlarının sayısı 31'dir.

Şirket, 29 Ağustos 2006'da Güllük Belediye Başkanlığı ile imzalanan İçme ve Kullanma Suyu Temin-Tesis ve Atık Su Arıtma Tesisi Yapım ve İşletmesi İmtiyaz Sözleşmesi çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. 35 yıl imtiyaz hakkı devredilen bu projenin tüm yatırımları öz kaynakla karşılanmıştır. Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığı'nın kararıyla bir belediyenin su temini, dağıtımı, atık su toplama ve arıtması işlerinin imtiyazlarının

özel sektöre devredildiği ilk ve tek imtiyaz sözleşmesidir.

Akfen Çevre ve Su, 3 Ağustos 2007'de Dilovası Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü ile YİD sözleşmesi imzaladı. 29 yıl süreli YİD sözleşmesi çerçevesinde Şirket 21.144 m³/gün kapasiteli (halen 11.000 m³ aktif olmak üzere) atık su arıtma tesisi, çamur kurutma tesisi ve atık su kollektör hatları 1 Temmuz 2010 itibarıyla operasyona geçmiştir. Bu projeye Akfen Su, Türkiye'deki organize sanayi bölgelerinin atık su arıtma sorunlarının çözümüne dair geliştirilen ilk YİD modelinin de uygulayıcısı olmuştur. Proje, 1 Ağustos 2019 tarihinde Kocaeli Gebze Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'ne devredilmiştir.

Katı atık yönetiminde de söz sahibi

Akfen Çevre ve Su, 2012'de İDO ile imzaladığı Atık ve Çevre Yönetimi Sözleşmesi çerçevesinde sunduğu hizmetleri başarıyla sürdürmeye devam etmektedir.

Şirket, Ağustos 2016'dan itibaren MIP için "Tehlikeli ve Tehlikesiz Atıkların Bertaraf ve Geri Dönüşüm" hizmetini de vermeye başlamıştır. İzleyen süreçte, şirket 2017'de KOİ modeli ile hayata geçirilen Türkiye'nin ilk üç şehir hastanesi için atık yönetim hizmetini, mevcut projeleri arasına eklemiştir. Bunlar sırasıyla; Ocak 2017'de hizmete giren 475 yataklı Yozgat Şehir Hastanesi, Şubat 2017'de hizmete giren 1.253 yataklı Mersin Entegre Sağlık Kampüsü, Mart 2017'de hizmete giren 750 yataklı Isparta Şehir Hastanesi'dir.

Ekim 2018'de hizmete başlayan 1.100 yataklı Eskişehir Şehir Hastanesi ve Şubat 2019'da hizmete başlayan 3.804 yataklı Bilkent Şehir Hastanesi projesi ile atık yönetimi alanında büyümeye devam etmektedir. 480 yataklı Tekirdağ Şehir Hastanesi için sözleşme görüşmeleri ve mobilizasyon çalışmaları devam etmektedir.

Sürdürülebilir bir kalkınma için su ve atık yönetim alanında örnek hizmet, uygulama ve stratejileri hayata geçirmeyi hedefleyen Akfen Çevre ve Su, İDO ve MIP'de başarıyla sürdürülen katı atık ve çevre yönetimi hizmetlerini, KÖİ projeleri kapsamında yapılan şehir hastaneleri projeleri ile

zirveye çıkarmıştır.

Şehir hastaneleri atık yönetimi hizmetlerinde ilk ve lider firma

Akfen Çevre ve Su, 7.382 yatak kapasitesine sahip 5 şehir hastanesi atık yönetim hizmetini yüklenerek bu alanda söz sahibi ve nitelikli oyuncu haline gelmiştir. Şehir hastanelerinde atık yönetimi hizmeti veren ilk ve şu an itibarıyla toplamda en yüksek yatak sayısına hizmet veren firma Akfen Çevre ve Su'dur. Şirket, şehir hastaneleri projeleri kapsamında açılması beklenen 10 sağlık kurumunun atık yönetim işlerini yakından takip etmekte olup lider konumunu korumayı hedeflemektedir.

2019'UN ÖNEMLİ GELİŞMELERİ

FATURALANAN SU MİKTARI %5,9 ARTTI

Akfen Güllük Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş., 2019'da faturaladığı su miktarı önceki yıla göre %5,9 artışla 701.273 m³ olmuştur. Akfen Su Güllük, 2019 sonu itibarıyla 8.292 aboneye hizmet vermektedir.

YÖNETİLEN TOPLAM ATIK MİKTARI %104 ARTTI

Tüm atık türlerinde %104 artış ile 10.836 ton atık için yönetim hizmeti verilmiştir.

AKFEN ARBİOGAZ DİLOVASI ATIKSU ARITMA TESİSİ DEVRİ

Akfen Su, 19 Temmuz 2007'de kurulan Akfen Arbiogaz Dilovası'ndaki %75'lik hissesini Kocaeli Gebze Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'ne (DOSB) satmıştır. Pay devir sözleşmesi 11 Aralık 2018'de imzalanmış, karar 27 Aralık 2018 tarihli olağan genel kurulda onanmıştır. 1 Ağustos 2019'da 9.074.994 TL nominal bedelli hisse 11.369.128 Euro'ya DOSB'ye devredilmiştir.

İşletmeye geçilen Temmuz 2010'dan devir tarihine kadar olan süreçte 11 milyon m³ endüstriyel, 8,4 milyon m³ evsel atıksu olmak üzere toplam 19,4 milyon m³ atıksu bertaraf edilmiştir.

BORDUM'A İLERİ ARITIM TERS OSMOZ ARITMA TESİSİ

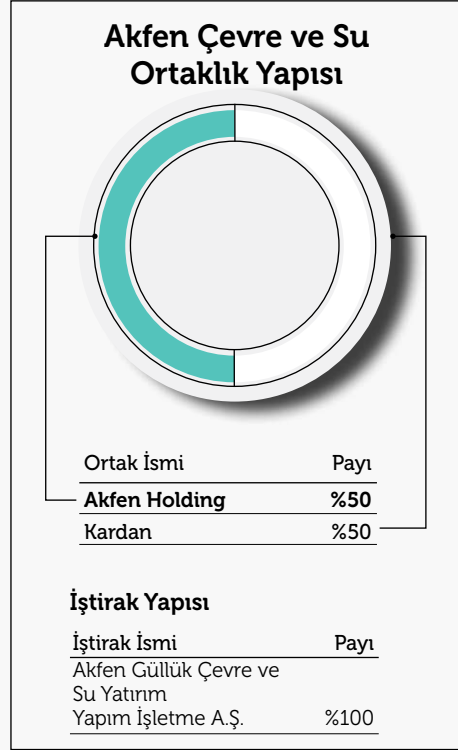
Akfen Bodrum Loft 5 Yıldızlı Tatil Köyü projesi kapsamında Ağustos 2019 da 160 m³/gün kapasiteli atıksu arıtma tesisi ile iki adet 7,5m³/saat kapasiteli ileri arıtım ters osmoz içme ve kullanma suyu oluşturma tesisi devreye alınmış ve işlerin kabulü yapılmıştır.

TAYÇED AKTİF GÖREVE DEVAM

Akfen Çevre ve Su, TAYÇED üyeliğine kabulü sonrası 17 Ekim 2018'de yapılan TAYÇED Olağanüstü Genel Kurulu'nda Akfen Su Genel Müdürü Sn. Emre Sezgin Yönetim Kurulu Üyesi seçilmiştir.

Akfen Çevre ve Su

Su ve atık su şebekelerinin inşası

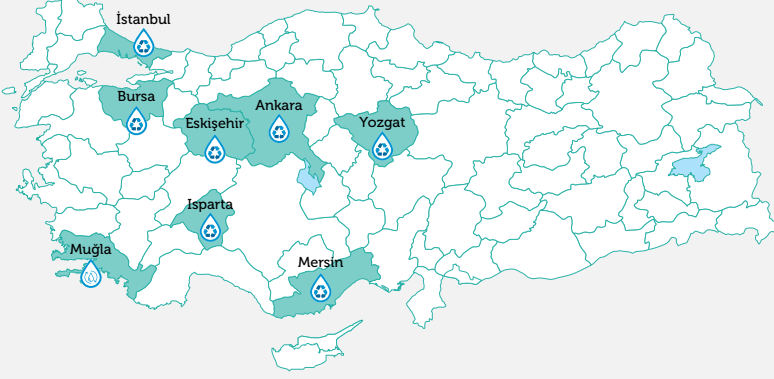

Rezervlerin iyileştirilmesi

Sürdürülebilir katı atık yönetim sistemlerinin geliştirilmesi

Yer altı içme suyunun dağıtımı

Arıtma sistemleri inşası

Su, atıksu ve katı atık yatırımlarında Türkiye'nin öncü kuruluşu

ATIK YÖNETİMİ

İDO Atık ve Çevre Yönetimi Projesi
Bilkent Şehir Hastanesi Atık Yönetimi
Yozgat Şehir Hastanesi Atık Yönetimi
Eskişehir Şehir Hastanesi Atık Yönetimi
Isparta Şehir Hastanesi Atık Yönetimi
Mersin Uluslararası Limanı Atık Yönetimi
Mersin Şehir Hastanesi Atık Yönetimi

SU VE ATIK SU İMTİYAZI

Güllük Belediyesi İçmesuyu ve Atıksu İmtiyaz Projesi

KURULUŞ TARİHİ

2005

ÜSTLENİLEN PROJE

8 adet

YÖNETİLEN ATIK

5.305 ton

Sigorta Sektörü

Şirket	Prim
■ Ak Reasürans	%22
■ Anadolu Reasürans	%19
■ Eureka Reasürans	%15
■ Sampo Japan Reasürans	%6
■ Diğer	%36
Toplam	%100

Şirket	Prim
■ Ak	%20
■ Anadolu	%18
■ Acıbadem	%16
■ Mapfre	%10
■ Eureka	%6
■ Allianz	%5
■ Sampo	%4
■ Diğer	%22
Toplam	%100

Lokal Prim Üretimi (bin TL)	2019	2018	Değişim
Toplam Prim	69.242.169	54.656.029	26,7%
Broker	8.167.723	6.443.041	26,8%
Broker Payı	12%	12%	0,01 p.p.

Kaynak: Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği

Sigortacılık sektörü, topladığı prim tutarının büyüklüğü ve bu primle yapılan yatırımlardan dolayı ekonominin dayanıklılığı açısından oldukça önemli bir bileşendir. Türkiye sigorta sektörü sistemi ekonomiye kayda değer katkıda bulunan sektörler arasında gösterilmektedir.

AB'de sigorta sektörünün GSMH'ye oranı %62 iken Türkiye'de bu oran %5 civarındadır. Bu oran sigortacılığın toplum nezdinde olması gereken düzeyin çok altında olduğunun bir göstergesidir. Fakat aynı zamanda Türkiye'de sigortacılık sektörü için realize edilmeyi bekleyen büyük bir potansiyelin mevcut olduğunu da göstermektedir.

Güçlü mevzuat altyapısı, yetişmiş ve eğitim düzeyi yüksek insan kaynağı, ekonomik krizlere ilişkin tecrübesi, teknolojik alt

yapısı ve bilgi birikimi ile sigorta sektörü büyüme potansiyelini korumaktadır.

Türkiye Sigorta Birliği'nin 2019 sonu itibarıyla sektörün ürettiği primlere dair açıkladığı istatistiklere göre, sektörde toplam 69 milyar 242 milyon lira prim üretilerek bir önceki seneye göre %26,7 büyüme yaşanmıştır.

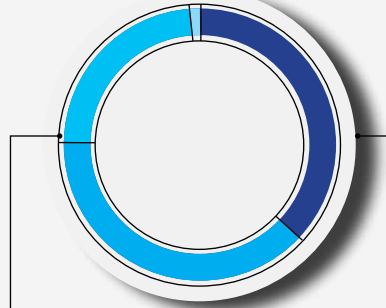
Sektördeki broker payı ise aynı dönem için 8 milyar 168 milyon lira olarak gerçekleşmiş ve bir önceki seneye göre %26,8 artış göstermiştir.

2019 yılında üretilen toplam primin büyük bir kısmı hayat dışı branşlarda gerçekleşmiştir. Hayat dışı branşlarında 57 milyar 882 milyon liralık prim üretilirken, bu brançta büyüme bir önceki seneye göre %21,3 olarak gerçekleşmiştir.

2019'da hayat branşlarında ise %64,1 seviyesinde büyüme gerçekleşirken, toplam 11 milyar 360 milyon lira prim üretilmiştir.

IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği

IBS Sigorta ve Reasürans Ortaklık Yapısı

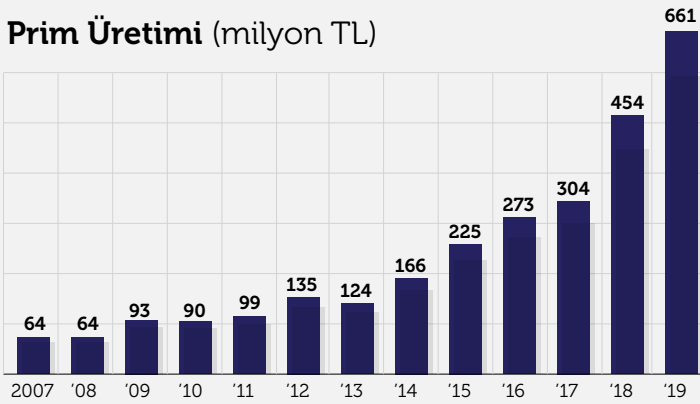
Ortak İsmi	Payı
Akfen Holding*	%37
UIB	%38
Gerçek Kişiler	%24
Diğer	%1

* 10 Mart 2020 itibarıyla Akfen Holding
%17 payını Dassav A.Ş.'ye devretmiştir.

Türkiye'de 147 sigorta brokeri arasında üçüncü büyük firmadır. Prim üretimi 2019'da %45,6 artarak 661 milyon TL'ye yükselmiştir

Prim Üretimi (milyon TL)

IBS

Sigorta ve Reasürans Brokerliği

İstanbul, Ankara, İzmir ve Mersin'de dört ofisi bulunan Türkiye'nin sigorta brokeri IBS Sigorta'nın hedefi hem yurt içinde hem de yurt dışında büyümek

Türkiye'nin en büyük 3. sigorta brokerlik şirketi olan IBS Sigorta'nın, kısa ve orta vadeli hedefleri arasında yurt içi ve yurt dışında büyüme var.

1997 yılında kurulan IBS Sigorta ve Reasürans Sigorta Brokerliği A.Ş. (UIB Turkey), 2002 yılında Lloyd's brokeri olan United Insurance Brokers (UIB) ile yaptığı ortaklık sonrası uluslararası bir kimlik kazanmıştır.

İstanbul, Ankara, Mersin ve İzmir'de dört ofisi bulunmaktadır. Türkiye'de faaliyet gösteren 147 sigorta brokeri arasında üçüncü büyük firmadır.

IBS Sigorta, Türkiye'nin yerli sermaye ile kurulmuş en büyük sigorta brokerliği firması olarak müşteri ihtiyaçları merkezde olacak şekilde her türlü endüstriye ve Türk yatırımcısının olduğu her coğrafyaya yönelik geniş ürün yelpazesıyla çözüm üretmekte ve nitelikli ve uzman personeli ile müşterisine

çözüm odaklı, kaliteli hizmet sağlamaktadır.

IBS Sigorta, savunma ve havacılık sanayinde tercih edilen sigorta brokeri olmasının yanında, Cumhuriyet tarihinin en büyük projelerinden biri olan 1915 Çanakkale Köprüsü projesi ve 150 milyon kapasiteyle dünyanın en büyük havalimanı olacak İstanbul 3. Havalimanı'nın sigortalanmasında eş broker olarak atanarak yerini daha da sağlamlaştırmıştır.

Kısa ve orta vadeli hedefleri arasında yurt içi ve yurt dışında organik ve inorganik büyüme fırsatlarını değerlendirmek olan Şirket, yeni satın almalar üzerinde de çalışmaktadır.

IBS Sigorta, Türkiye ekonomisinde görülen zorluklara karşın 2019 yılını 95 bin poliçe üretimi, 30 bin müşteri ile tamamlamış, prim üretimini de %46 artırarak 661 milyon TL seviyesine taşımayı başarmıştır.

TAV Yatırım

Akfen Holding, TAV Yatırımdaki payını 29 Mayıs 2019'da 500 bin ABD dolarlık bedelle Gazelle Yatçılık Gayrimenkul Turizm şirketine devretmiştir

TAV Yatırım, 1 Temmuz 2005 tarihinde havacılık ve inşaat sektöründe yatırım yapmak amacı ile kurulmuştur. TAV Yatırım'ın ana faaliyet alanları inşaat ve otopark işletmeciliğidir. TAV Yatırım'ın bağlı ortaklığı TAV Tepe Akfen Yatırım İnşaat ve İşletme A.Ş. ("TAV İnşaat")'dir.

Akfen Holding'in 12 Haziran 2019'da yapmış olduğu açıklamaya göre, Akfen Holding TAV Yatırım Holding'de bulunan, %21,68 payını, 10 Mayıs 2019 tarihli sözleşmeye istinaden 29 Mayıs 2019 tarihinde 500.000 ABD doları bedelle Gazelle Yatçılık Gayrimenkul Turizm Otomotiv İç ve Dış Ticaret A.Ş.'ye devir ve teslim etmiş olup pay devri, devrin pay defterine işlenmesi için 12 Haziran 2019 tarihinde Şirket'e bildirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu devir işlemi henüz TAV Yatırım'ın pay defterine işlenmediği için TAV Yatırım, Grup'un varlıkları arasında yer almakta olup konsolide finansal tablolarda "Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar" hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Kurumsal Yönetim ve Finansal Tablolar

Kurumsal Değerler ve Gelecek Perspektifi
Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim
Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin Yönetimi
Kurumsal Sosyal Sorumluluk
Akfen Altyapı Holding Finansal Tablolar

4 BÖLÜM

Kurumsal Değerler ve Gelecek Perspektifi

HEDEFİMİZ

» Yurtiçinde ve yurtdışında faaliyet gösterdiğimiz tüm sektörlerde yeni iş alanları ile büyüme fırsatlarını değerlendirmek ve başta çalışanlarımız ile ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza değer katmak; deneyimli olduğumuz iş alanlarındaki başarılarımızı devam ettirerek sürdürülebilir bir "ülke şirketi" olmaktır.

STRATEJİMİZ

- » İmtiyaz kazanma, işletme ve iş geliştirme konusunda sahip olduğumuz köklü deneyim ışığında, ana faaliyet alanımız olan altyapı sektörlerinde güçlü yerli ve yabancı stratejik ortaklarla ilerlemeye devam etmek,
- » Yüksek büyüme potansiyeli bulunan, monopol karakterli veya az rekabet olan, uzun vadeli ve maksimum gelir garantisi bulunan imtiyaz ve sektörlerde odaklanarak ana faaliyet alanlarındaki öncü konumumuzu daha da güçlendirmek ve bu güçle yeni altyapı alanlarına girmek,
- » Hissedar değeri yaratmak ve bu değeri en üst düzeye taşımak,
- » Varlıklarımızı aktif olarak yönetmek,
- » Gelirlerimizde büyüme, kârlılıkta iyileşme ve sermaye yapısında optimizasyon sağlamaktır.

KURUMSAL DEĞERLERİMİZ

Sürdürülebilir bir ülke şirketi olmamızı sağlayan yapıtaşlarımız şunlardır:

- » Bütün görevler önemli, bütün çalışanlar değerlidir.
- » Dinamik ve girişimciyiz.
- » Dürüstlük kalitemizin simgesidir.
- » Yatırımlarımız hem maddi, hem manevidir.
- » Ayak izi olmayan yoldan yürürüz.
- » İşimizi sahiplenir, her gün öğreniriz.
- » Kimliğimiz itibarımızdır.

PRENSİPLERİMİZ

- » Sürekli gelişime önem veren, değer yaratan, katılımcı, dinamik ve yetkin insan gücünü Akfen Altyapı Holding çatısı altında toplamak,
- » Tüm iş süreçlerinde ve yönetimde kalite anlayışımızı ve etik değerlerimizi ön planda tutmak,
- » Taahhüdümüz altındaki işleri zamanında ve en kaliteli biçimde tamamlamak,
- » Çalışanlarımıza, iş ortaklarımıza, hissedarlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza karşı verilen sözleri yerine getirmek ve çıkarlarını gözetmek,
- » Şeffaf ve dürüst iş yapma yaklaşımını sürdürülebilir kılmak,
- » Yeni girişim ve fırsatları değerlendirirken, özgün ve inovatif iş anlayışıyla riskleri yönetmek,
- » Sosyal sorumluluk çalışmalarını insana ve topluma yatırım yapmaktır.

İnsan Kaynakları

Akfen Altyapı Holding, başarının ve geleceği teminat altına alınan çalışanlardan geçtiğinin bilincindedir. "Bütün görevler önemli, bütün insanlar değerlidir" temel anlayışıyla çalışanların fikirlerinin önemsendiği, katılımlarının desteklediği ve herkese fırsat eşitliğinin sağlandığı bir çalışma ortamının geliştirilmesini hedefler.

Akfen çatısı altında sevgi, saygı ve hoşgörüyü dayalı işbirliğini benimsemiş Akfen çalışanlarının yanı sıra alt yüklenici ve taşeron çalışanlarının da maddi ve manevi tüm haklarının gözetilerek insan hakları ilkelerini temel alan ortamda çalışmasının sürdürülebilir başarı için temel kriter olduğuna inanır ve kurumsal değerler ile etik ilkelerin paylaşıldığı işbirliklerine önem verir.

Bu anlayışla oluşturulan İK Politikamız; çalışan haklarını koruyan, "Akfen Ailesi" duygusunu hem kurum içinde, hem de tüm paydaşlarımız nezdinde yaşatan yaklaşımları benimser. İnsan Kaynakları Yönetimi; şirketin stratejik plan ve hedefleri doğrultusunda, İnsan Kaynakları Uygulamaları'nı yürütür, günün şartlarına göre gözden geçirip dinamik bir yapıda sürekli geliştirilmesini amaçlar. Böylece işin gereklilikleriyle çalışanların beceri ve yetkinliklerinin buluşturulmasını sağlayacak insan kaynağının planlanması, seçilmesi, yerleştirilmesi, geliştirilmesi, iş analizlerinin yapılması, değişen koşullara göre uygun iş tanımlarının hazırlanması, performans ve kariyer planlama çalışmalarının yürütülmesi, iş motivasyonunun artırılması ve kurum kültürünün geliştirilmesi sağlanır.

Kadın-Erkek Sayısına Göre Çalışan Dağılımı (31.12.2019)

Şirketler	Toplam Çalışan	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan
Akfen Altyapı Holding	7	5	2
Akfen İnşaat	73	23	50
Akfen Turizm	90	35	55
Akınısı	1	0	1
Akfen Dan. ve Proje Gel.	15	6	9
Akfen Gayrimenkul Port.Yön.	5	2	3
Travelex	46	14	32
Akfen Holding	62	22	40
Akfen GYO	21	10	11
Akfen Yenilenebilir Enerji	217	19	198
TAV Yatırım	2.611	112	2.499
MIP	1.984	99	1.885
İDO	1.052	54	998
Akfen Su	31	5	26
İBS Sigorta	89	36	53
Acacia Maden	212	39	173
Genel Toplam	6.516	481	6.035

Öğrenim Durumuna Göre Çalışan Dağılımı (31.12.2019)

Şirketler	Önlisans		İlkokul
	Lisans	Orta- okul	
	Y.Lisans	Lise	
Akfen Altyapı Holding	6	1	0
Akfen İnşaat	61	11	1
Akfen Turizm	18	51	21
Akınısı	1	0	0
Akfen Dan. ve Proje Gel.	8	6	1
Akfen Gayrimenkul Port. Yön.	5	0	0
Travelex	33	13	0
Akfen Holding	41	19	2
Akfen GYO	16	5	0
Akfen Yenilenebilir Enerji	98	99	20
TAV Yatırım	832	189	1590
MIP	427	1287	270
İDO	526	460	66
Akfen Su	15	9	7
İBS Sigorta	79	8	2
Acacia Maden	109	86	17
Genel Toplam	2.275	2.244	1.997

İnsan Kaynakları Politikamız; Çalışan haklarını koruyan "Akfen Ailesi" duygusunu kurum ve paydaşlarımız nezdinde yaşıtan yaklaşımları benimsemiştir

Organizasyonel Gelişim

Sürdürülebilir başarı ve yenilikçiliği sağlayabilmek için organizasyon, insan kaynağı, iş süreçleri ve görev tanımları ihtiyaçlar doğrultusunda yapılandırılmakta ve sistematik olarak gözden geçirilmektedir. Yüksek performans kültürü ve sürekli gelişimi destekleyen hedef ve yetkinlik bazlı insan kaynakları sistemlerinin sürdürülebilir kılınması, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıyla ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

Seçme ve Yerleştirme

Değer yaratan, çevreye, topluma ve insana karşı duyarlı, yenilik ve değişimlere açık, esnek, girişimci, dinamik, hızlı, kendini ve işini geliştirmeyi hedefleyen insan gücünün Akfen Altyapı Holding bünyesine kazandırılması ve tutundurulması için çalışmalar yapılmakta, kadroların ve iş tanımlarının oluşturulmasıyla aranan yetkinlikler belirlenmekte ve Şirket kadrolarında iş tanımlarına en uygun işgücü bünyemize katılmaktadır.

Performans Yönetimi

Değer yaratan insan gücünün kariyer planlamasını gerçekleştirebilmek, ödüllendirmek ve gelişime açık yönleri tespit etmek adına başarının ölçülebilir kriterlere göre değerlendirildiği hedef ve yetkinlik bazlı performans değerlendirme sistemi benimsenmiştir. Çalışanlardan beklentiler somut olarak ortaya konulurken, yöneticilerin geribildirimleri doğrultusunda çalışanların kariyer yollarını destekleyen, etkili ve verimli eğitim ve gelişim programlarının tanımlanması hedeflenmektedir. Oluşturulan 'Performans Yönetim Modeli'nin temel amacı; kişinin kendisini geliştirmesine fırsat tanımak, ölçülebilir performansla hakkaniyet çerçevesinde ulaşabilmek, gelişim ve eğitim fırsatları yaratabilmek, böylece Akfen Ailesi olarak kurumsal performansımızı geliştirerek yüksek motivasyonlu bir iklim oluşturmaktır.

Kariyer Yönetimi

Çalışanlara, kurumsal ihtiyaçlar karşılanırken bireysel gelişim fırsatları da sağlamak üzere şirket içi veya bağlı ortaklıklar arasında yatay ve dikey terfi olanakları sunulmaktadır. İş zenginleştirme gibi uygulamalarla çalışan yetkinliklerinin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Çalışan Profili

Çalışan profili; değişim ve gelişime açık, başarıya odaklı, motivasyonu yüksek, ekip çalışmasına ve takım ruhuna inanan, kaynaklarını ve zamanı doğru kullanan, sosyal sorumluluk duyarlılığı yüksek insan kaynağıdır.

Eğitim Yönetimi

Akfen Altyapı Holding'te sürekli eğitim, sürdürülebilir değer yaratmanın asli unsuru olarak görülmekte ve kurum kültürünün çok önemli bir yapıtaşı olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda işgücünün niteliklerini zenginleştirmek ve entelektüel sermayesini geliştirmek için çeşitli eğitim ortamları oluşturulmakta, kendi birikimi çerçevesindeki çalışmalar (know-how) ile oryantasyon ve görev başı eğitimlerinin yanı sıra konusunda uzman kurum içi-kurum dışı ortaklıklar ve firmalarla sosyal beceri (soft skills) ve teknik eğitimler ile mevzuat gereği zorunlu olan eğitimleri içeren bir eğitim programı yürütülmekte, eğitim programları, çalışanların da dahil oldukları bir süreçte ele alınmakta, talep ve ihtiyaçlara göre her yıl gözden geçirilmektedir.

YÖNETİM KURULU

Hamdi Akın

Akfen Grubu Onursal Başkanı /
Akfen Altyapı Holding
Yönetim Kurulu Üyesi

1954 yılında İstanbul'da doğan Hamdi Akın, Gazi Üniversitesi Makina Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Günümüzde faaliyet konusu altyapı ve üstyapı inşaatı, deniz limanı işletmeciliği, deniz ulaşımı, su dağıtım ve atık su hizmetleri, enerji ve gayrimenkul gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren bağlı ortaklık ve iştiraklerine yatırım yapmak, idare ve koordinasyonunu sağlamak olan Akfen Holding'i 1976 yılında kurdu.

Akfen Holding'in Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinin yanı sıra Mersin Liman İşletmeleri (MIP) Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini sürdürmektedir. Akfen Holding ile hissedarı ve kurucusu olduğu TAV Havalimanları Holding'in de 2005 -2017 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı üstlendi. Özel girişimciliğinin yanı sıra özelleştirme kapsamındaki altyapı, enerji ve yatırım projeleri de gerçekleştiren Akın, iş dünyasındaki dinamizmini ve gayretini birçok dernek, vakıf ve meslek odası gibi gönüllü kuruluşlarda kurucu ve yönetici olarak görev alarak sivil toplum örgütlerine de taşımıştır.

Akın, 2000-2002 yılları arasında Fenerbahçe Spor Kulübü Asbaşkanlığı, 1992-2004 yılları arasında Metal Sanayiciler Sendikası (MESS) Ankara Bölgesi Temsilciler Kurulu Başkanlığı, 1998-2000 yılları arasında Türkiye Genç İş Adamları Derneği (TÜGİAD) Yönetim Kurulu Başkanlığı, 1995-2001 yılları arasında Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Yönetim Kurulu Üyeliği, 2008-2009 yılları arasında Türkiye Sanayici İş Adamları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Üyeliği ve Bilgi Toplumu & Yeni Teknolojiler Komisyonu Başkanlığı ve 2011-2018 yılları arasında Deniz Temiz Derneği'nin (TURMEPA) Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini yürütmüştür.

London School of Economics'de Çağdaş Türkiye Araştırmaları Kürsüsü'nün kurucularından olan Akın, 1999 yılından bu yana Türkiye'ye iyi yetişmiş insan kaynağı sağlamak amacıyla kurduğu Türkiye İnsan Kaynakları ve Eğitim Vakfı'nın (TİKAV) Kurucu Üyesi ile Vakfın Onursal Başkanı ve Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi Destekleme Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekili unvanlarının da sahibidir.

Hamdi Akın bekar ve üç çocuk sahibidir.

Yönetim Kurulu

Selim Akın *

Akfen Altyapı Holding
Yönetim Kurulu Başkanı

2006 yılında İngiltere'nin Surrey Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun olan Selim Akın, aynı yıl Türkiye'ye döndükten sonra iş hayatına Akfen Holding Muhasebe Departmanı'nda başladı. Selim Akın, daha sonra Akfen Holding'in Proje Geliştirme ve Finansman Departmanları'nda görev yaptı. Akın'ın görev aldığı başlıca projeler; Araç Muayene İstasyonları'nın özelleştirilmesi ve finansmanı, Mersin Limanı'nın özelleştirilmesi ve finansmanı, Akfen Holding'in halka arz ve tahvil ihracı oldu. Halen Akfen Altyapı Holding ve Akfen İnşaat ve Turizm A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev yapmaktadır.

Türkiye Genç İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanvekili ve Ticaret Komisyonu Başkanlığı görevini yürüten Selim Akın'ın, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) ve Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TTYD) üyelikleri de bulunuyor. Akın aynı zamanda 2018 yılından bu yana DEİK temsilciliği görevini de üstleniyor.

* Selim Akın 01.01.2020 itibarıyla Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili görevine ek olarak Akfen Holding CEO görevini de yürütmektedir.

Pelin Akın Özalp

Akfen Altyapı Holding
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

2010 yılında İngiltere'de Surrey Üniversitesi'nden mezun olan Pelin Akın Özalp, iş hayatına Deutsche Bank'ta başladı. Türkiye'ye döndükten sonra TAV Havalimanları Holding bünyesinde çalışan Pelin Akın Özalp, 2012 yılında Akfen Holding'e Yönetim Kurulu üyesi olarak geçti.

Akfen Holding'in kurduğu TİKAV'da (Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı) Mütevelli Heyet Üyesi ve Yönetim Kurulu Üyesi olarak aktif çalışmalarda bulunan Pelin Akın Özalp'in, Duke of Edinburgh International Award Türkiye Programı'nın Genel Başkan Yardımcısı görevi de bulunuyor.

Pelin Akın Özalp, 2010'dan beri London School of Economics'de (LSE) kurulan Çağdaş Türkiye Araştırmalar Kürsüsü'nün Danışma Kurulu Başkanlığı görevini yürütüyor. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) İspanyol İş Konseyi'nde, DEİK İngiliz İş Konseyi'nde, DEİK İrlanda İş Konseyi'nde ve DEİK ABD İş Konseyi'nde farklı çalışma gruplarında yer alan Pelin Akın Özalp'in Kamusal Politika ve Demokrasi Çalışmaları (PODEM), Aile İşletmeleri Derneği (TAİDER) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Genç Girişimciler Danışma Kurulu üyelikleri bulunuyor. Pelin Akın Özalp aynı zamanda Türkiye İş Kadınları Derneği (TİKAD), Yönetim Kurulunda Kadın Derneği (YKKD) ve Deniz Temiz Derneği (TURMEPA) Yönetim Kurulu Üyeliklerini yürütüyor.

Halen Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Vekili, Akfen Holding Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi ve Yönetim Kurulu Üyesi görevlerini üstlenen Pelin Akın Özalp, aynı zamanda IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği, Akfen GYO, İstanbul Deniz Otobüsleri (İDO), ve Travelex Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapıyor.

İrfan ERCİYAS

Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Üyesi / Murahhas Aza

1977 yılında Gazi Üniversitesi Ekonomi ve Maliye Bölümü'nden mezun olan İrfan Erciyas, iş yaşamına Türkiye Vakıflar Bankası'nda başlamıştır. Türkiye Vakıflar Bankası'nda Müfettişlik ve Şube Müdürlüğü yaptıktan sonra 1996-2002 yılları arasında Genel Müdür Yardımcısı olarak, 2002-2003 arasında ise Genel Müdür olarak görevini sürdürmüştür. 2003 yılında Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak Akfen Holding'e katılan Erciyas, başta Araç Muayene İstasyonları, Mersin Uluslararası Limanı ve İDO'nun özelleştirilmesi olmak üzere, Akfen GYO ve Akfen Enerji'nin kuruluş ve yatırım süreçleri, Akfen Holding ve Akfen GYO'nun halka arzları, iştiraklerden hisse satışları ve uzun vadeli finansman konularında önemli görevler üstlenmiştir.

İrfan Erciyas Mart 2010'dan bu yana Akfen Holding'de Murahhas Üye olarak görevine devam etmekte olup Akfen Holding'in birçok iştirak ve bağlı ortaklıklarında Yönetim Kurulu Başkanlığı, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ve Yönetim Kurulu Üyelikleri bulunmaktadır.

Sıla CILIZ İNANÇ

Akfen Altyapı Holding Yönetim Kurulu Üyesi

1995 yılında Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olan Sıla Cılız İnanç, 1996 yılında avukatlık stajını tamamladıktan sonra, 1997 yılında Akfen Holding bünyesinde çalışmaya başlamıştır. Türkiye'de Özel Sektör Kamu Sektörü Ortaklıkları (PPP), şirket birleşmeleri ve devir almaları ile altyapı, inşaat, enerji ve rekabet hukuku alanlarında çalışmıştır. Kamu İhale Kanunu ikincil mevzuat çalışmalarında aktif görev almıştır. Akfen ve ortaklıklarının taraf olduğu yap-işlet-devret, hak/imtiyaz devirleri ve özelleştirme uygulamalarının ihale ve devirleri dâhil tüm süreçlerinde bulunmuş, projelerin finansman yapılarının kurulması ve kredi sözleşmeleri ile Akfen Holding A.Ş. ve Akfen GYO A.Ş.'nin pay ve tahvil ihracı işlemlerinde yer almıştır. Şirket ve holding yapılanmaları ile ilgili çalışmıştır. Sıla Cılız İnanç, Akfen Holding A.Ş., Akfen Altyapı Holding A.Ş. ve Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş. ile iştiraklerinde Yönetim Kurulu Üyelikleri devam etmektedir.

Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin Yönetimi

İbrahim Süha GÜÇSAV *

Akfen Holding Genel Müdür / CEO

1992 yılında İstanbul Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olan Güçsav daha sonra Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Bölümü'nde yüksek lisansını tamamlamıştır. Kariyerine 1992 yılında Alexander&Alexander Sigorta Brokerliği A.Ş.'de başlayan Güçsav, 1994 yılında katıldığı Akfen Holding'de Finansman Grup Başkanlığı ve İcra Kurulu Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

Araç Muayene İstasyonları, Mersin Uluslararası Limanı ve İDO'nun özelleştirilmeleri, Akfen GYO'nun kuruluş ve yatırım süreçleri, Akfen Holding ve Akfen GYO'nun halka arzları, iştiraklerden hisse satışları ve uzun vadeli proje finansmanı konularında önemli görevler üstlenmiştir. DEİK Singapur İş Konseyi Başkanı ve Asya Pasifik İş Konseyi Koordinasyon Başkan Yardımcısı olan Güçsav, 2003 yılından 2010 yılının Mart ayına kadar Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev yapmıştır.

2010 – 2012 yılları arasında Akfen Holding ve 2000 – 2012 yılları arasında TAV Havalimanları Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi olan Güçsav, 2010 yılı Mart ayından bu yana Akfen Holding CEO'sudur. Bu görevine ek olarak Akfen GYO ve Akfen Su Yönetim Kurulu Başkanlığı başta olmak üzere, Akfen Yenilenebilir Enerji ve iştiraklerinde de Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerine devam etmektedir.

Akfen Holding CEO'su Süha Güçsav, Ekim 2014 itibarıyla Singapur Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Uluslararası Ticaret ve Yatırım Ajansı'nın (IE Singapore) Türkiye Onursal İş Temsilcisi olarak atanmıştır.

* İ. Süha Güçsav 01.01.2020 itibarıyla Akfen Holding CEO görevinden emeklilik nedeniyle ayrılarak Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Danışmanı olarak görevine devam etmektedir.

Mesut Coşkun RUHİ

Genel Müdür, Akfen İnşaat

1992 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan Ruhi, kısa bir süre Gürış İnşaat A.Ş.'de çalıştıktan sonra aynı yıl Akfen'e katılmıştır. Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret bünyesinde, şantiyelerde Saha Mühendisliği'nden Proje Müdürlüğü'ne çeşitli kademelerde görevlerde bulunmuştur. Ruhi, 2005'ten bu yana Genel Müdür olarak, Ocak 2016 itibarıyla ayrıca Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Kayrıl KARABEYOĞLU

Genel Müdür, Akfen Yenilenebilir Enerji

Kayrıl Karabeyoğlu, 1998'de ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümünden mezun olmuştur. 1998-2001 yılları arasında New York Lubin School of Business M.B.A. – Finans ve Bilgi Sistemleri üzerine çift anadal yaparak Yüksek Lisansını tamamlamıştır. Kariyerine 2001-2004 yılları arasında Standard and Poor's New York ofisinde başlamıştır. 2004-2006 yılları arasında Garanti Bankası'nda Proje Finansman Bölümü'nde, satınalım finansmanı ve enerji projelerinin finansmanı üzerinde çalışmıştır.

2006-2010 yılları arasında SU Private Equity Management'da Direktör olarak görev yapmıştır. 2010-2013 yılları arasında A.B.D merkezli Advent International'da Türkiye Ülke Müdürü olarak çalışmıştır. 2013-2018 yılları arasında Doğuş SK Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı'nda CEO olarak görev yapmıştır. 2014 -2018 yılları arasında Radore Veri Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi görevini üstlenmiştir. Halen Endeavor Danışma Kurulu Üyesidir.

Metin YILDIRAN

Genel Müdür, Akfen Enerji Üretim

1979 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nden mezun olan Yıldırım, çevre ve enerji sektöründe 35 yılın üzerinde deneyime sahip olup, ulusal ve uluslararası deneyimine ilave, çok sayıda yayını bulunmaktadır. 1979 yılında mühendis olarak Türkiye Elektrik Kurumu'nda işe başlamıştır. 1982 ile 1985 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri Enerji Bakanlığı Oak Ridge Ulusal Laboratuvarı'nda çalışmıştır.

Takiben, kamudan emekli olduğu 2005 yılına dek, Türkiye Elektrik Kurumu; Türkiye Elektrik Üretim ve İletim A.Ş. ve Elektrik Üretim A.Ş.'de mühendislikten daire başkanlığına kadar çeşitli görevlerde bulunmuştur. 2005 ile 2011 yılları arasında, Akfen Holding'in de bulunduğu çeşitli kuruluşlara çevre ve enerji konusunda danışmanlık yapmıştır. Akfen Holding bünyesine 2011 yılında profesyonel çalışan olarak katılmıştır. Metin Yıldırım halen, Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.'de Yönetim Kurulu Başkanı (Yönetim Kurulu Başkanı Akfen Holding A.Ş.'nin gerçek kişi temsilcisi) ve Akfen Enerji Üretim ve Ticaret ile Adana İpekyolu Enerji Üretim Sanayi ve Ticaret şirketlerinde Genel Müdür olarak görev yapmaktadır.

Johan VAN DAELE

Genel Müdür, MIP

Lisans eğitimini Leuven Üniversitesi İşletme Ekonomisi Bölümü'nde tamamlayan Johan Van Daele, daha sonra Antwerp Üniversitesi'nde Deniz Bilimleri alanında yüksek lisansını tamamlamıştır. Halen MIP Genel Müdürü olarak görev yapan Van Daele, limanlarda ve terminal işletmelerinde, Operasyonlar, Güvenlik, Güvenlik ve Sevkiyat, HSSE ve Kargo dahil olmak üzere geniş alanda 30 yıllık tecrübeye sahiptir.

1989'da PSA'nın Dökme Yük iştiraki olan Noord Natie'de denizcilik sektörüne katılan Van Daele, 2006-2010 yılları arasında PSA Antwerp' de Güvenlik, Emniyet ve Sevkiyat Müdürü olarak görev yapmış, bu tarihten 2017 yılına kadar olan sürede ise PSA Zeebrugge Konteyner Operasyon Grup Müdürlüğü pozisyonunu üstlenmiştir. Johan Van Daele kariyeri süresince birleşmeler ve satın almalar dahil olmak üzere birçok projede önemli rol oynamıştır. 2017 yılında MIP'ye katılan Van Daele, katma değeri yüksek yeni gelişim projelerine liderlik yapmakta ve bu doğrultuda stratejik planlar geliştirmektedir.

Zeki SAYILIR

Genel Müdür, Acacia Maden

Zeki Sayılır, 1985'te İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Metalurji Mühendisi olarak mezun olmuştur. 1986-1990 yılları arasında Milli Eğitim Bankalığı yurtdışı burslusu olarak ABD'de İşletme Yüksek Lisans (MBA) programını tamamlayarak Türkiye'ye dönmüş ve Eti Maden İşletmeleri'nde maden pazarlama uzmanı olarak çalışmaya başlamıştır. 1994-2006 yılında Kanada sermayeli ve Türkiye'nin ilk yabancı sermayeli maden şirketi olan Çayeli Bakır İşletmeleri'nde Pazarlama Müdürü olarak görev yapmıştır.

2006-2013 yılları arasında Kanada'da yerleşik Inmet Mining Corporation şirketinin Finlandiya, İspanya, Kanada, Panama ve Türkiye'deki maden operasyonlarının global satışlarından sorumlu direktör olarak çalışmıştır. 2013'te Inmet'in satılması sonucu şirketten ayrılmış, kendi kurduğu şirket üzerinden maden ihracatı faaliyetlerini yürütmüş ve aynı zamanda çeşitli yerli ve yabancı maden şirketlerine danışmanlık yapmıştır. 2016 sonundan itibaren Acacia Maden İşletmelerinin CEO'su olarak görev yapmaktadır.

Sertac KARAAĞAOĞLU

Genel Müdür, Akfen GYO

Profesyonel iş hayatına 1996 yılında Toprakbank'ta Portföy Yöneticisi olarak başlayan Sertac Karaağaoğlu, 2000-2001 yılları arasında Kentbank'ta Portföy Yöneticisi olarak çalıştı. Mart 2001'de Fortis Bank (Dışbank) bünyesine katılan Karaağaoğlu, 2011'e kadar sırasıyla Portföy Yöneticisi, Şube Müdürü, Anadolu Bölgesi KOBİ Direktörü, Doğu Akdeniz Bölge Müdürü ve Kredilerden Sorumlu Direktor olarak farklı yönetsel pozisyonlarda görevler üstlendi.

2011-2012 yılları arasında TEB BNP Paribas'ta Krediler Tahsis Direktörü olarak profesyonel kariyerine devam eden Karaağaoğlu, 2012-2016 yılları arasında Borsa İstanbul'da halka arzlar, tahvil ihraçları ve şirket satın almaları ile ilgili kurumsal finansman alanında Kotasyon ve Özel Pazar Grup Müdürü olarak çalıştı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1996 yılında mezun olan Sertac Karaağaoğlu, 2015'te Maltepe Üniversitesi'nde İşletme Yönetimi Yüksek Lisansını tamamladı ve halen aynı üniversitede Kurumsal Yönetim, Kurumsal Finans, Finansal Ekonomi dersleri vermektedir. İngilizce bilen Karaağaoğlu 2016 yılında Akfen Grubu'na katılmıştır.

Hasan ÜSTÜNDAĞ

Genel Müdür, İDO

1979 yılında Yüksek Denizcilik Okulu Güverte bölümünden mezun olan Hasan Üstündağ, 1988 yılına kadar DB Deniz Nakliyatı A.Ş. gemilerinde uluslararası sularda Güverte Zabiti ve Kaptan olarak görev yaptı. 1988 yılında İDO İstanbul Deniz Otobüsleri A.Ş.'de Kaptan olarak göreve başlayan Üstündağ, 2000 yılına kadar bu görevini sürdürdü. High Speed Craft tekne manevra ve operasyonunda önemli bir deneyim sahibidir. Bu tip teknelerle ilgili mevzuat çalışmalarında da katkı sağlamıştır.

2000-2014 yılları arasında İDO'da Operasyon Müdürü olarak görev yapan Hasan Üstündağ, 2014 yılında Operasyondan Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini 2018 yılına kadar sürdürmüştür. Defamed ve Turklim üyesi olan Üstündağ, 2018 yılında İDO Genel Müdürü olarak atanmıştır. Üstündağ, evli ve bir çocuk babasıdır.

Emre SEZGİN

Genel Müdür, Akfen Çevre ve Su

Bilkent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden 2000 yılında mezun olan Sezgin, aynı yıl ABN Amro Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'de kariyerine başladı. İşletme dalında yüksek lisansını 2002'de İngiltere'de tamamlayan Sezgin, 2004-2007 arasında IBS Sigorta Brokerlik Hizmetleri A.Ş.'de kıdemli reasürans uzmanı olarak görev almıştır.

2008'de Akfen Holding İş Geliştirme Departmanı'nda çalışmaya başlayan Sezgin, proje finansmanı, özelleştirme ihaleleri, birleşme-satın almalar, halka arz ve tahvil arzları gibi süreçlerde görevler almıştır. Mart 2014'de Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme Genel Müdür Vekili olarak görev alan Sezgin, Ağustos 2015'ten bu yana Genel Müdür olarak görev yapmaktadır.

Murat ÇİFTÇİ

Genel Müdür ve İcra Kurulu Başkanı, IBS Sigorta

Murat Çiftçi, 1998 yılında University of Missouri - Rolla'da Mühendislik Yönetimi ve Endüstri Mühendisliği lisans derecelerini bölüm birinciliğiyle tamamlayarak, 1999 yılında IBS'nin Reasürans Bölümü'nde göreve başladı. 2002-2005 yılları arasında Reasürans Müdürü, 2005-2013 arasında ise Reasürans Bölümü'nden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı. 2011'de yönetici ortak statüsünü kazandı. 2002'de American Institute for CPCU Are programına katılan Çiftçi, 2004 yılında Marmara Üniversitesi Mühendislik Yönetimi alanında yüksek lisans programını tamamladı.

Proje finansmanı gerektiren yap-işlet-devret projelerinin sigorta ve reasürans çalışmalarında Türkiye'nin önde gelen şirketlerine hizmet verdi. Farklı endüstrilerden birçok Türk yatırımcısının yabancı ülkelerdeki projelerinin sigorta ve reasürans ihtiyaçlarını karşılama noktasında önemli başarılarla imza attı. Halen Marmara Üniversitesi'nde Mühendislik Yönetimi alanında doktora tezi çalışmalarını sürdüren Çiftçi, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Birleşik Arap Emirlikleri, Azerbaycan ve Singapur İş Konseyleri Yürütme Kurulu üyeliği görevlerini de yürütüyor.

KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK

Türkiye İnsan Kaynakları Sağlık ve Eğitim Vakfı

Sürdürülebilir refahın ancak ekonominin yanı sıra insana ve topluma yatırımla mümkün olduğunu benimseyen Akfen, kurumsal sosyal sorumluluk projelerini Akın Ailesi tarafından 1999 yılında kurulan Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı (TİKAV) bünyesinde yürütmektedir.

TİKAV, çağımızın hızla değişen bilgi dünyasında yenilikçi bir anlayış ile ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmalar yaparak toplumun değişime uyum sağlamasına çözüm bulmayı, gelişime liderlik edecek bireyleri topluma kazandırmayı ve sosyal sorumluluk bilincinin yayılmasına öncülük etmeyi amaçlamaktadır.

Bu doğrultuda TİKAV, yürüttüğü uzun soluklu sosyal sorumluluk projeleriyle genç kuşaktan bireylerin bilgi, görgü ve deneyimlerini artırmayı; sağlıklı yaşama bilincini geliştirmeyi ve günümüzün çevresel sorunlarının giderilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Bugüne kadar gerçekleştirdiği projelerde; üniversite

Akfen Ailesi tarafından kurulan TİKAV, toplumun değişime uyum sağlamasına çözüm bulmayı, gelişime liderlik edecek bireyleri topluma kazandırmayı amaçlamaktadır

öğrencileriyle, iş dünyasından kişilerle, gençlerle, dağ köylerinde yaşayan çocuklarla, kadınlarla, muhtarlarla, engelli yakınlarıyla, hastanelerde tedavi gören çocuklarla ve onlara refakat eden annelerle olmak üzere toplumun farklı kesimleriyle buluşan TİKAV; ayrıca pek çok okulun onarımını da üstlenmiştir.

2019, hem TİKAV'ın yürüttüğü sosyal sorumluluk projelerinde gençlerin ve kadınların öne çıktığı bir yıl daha olmuştur.

İnsana yatırım

TİKAV projelerinde; sürekli gelişen bilgi çağında yeniliklere uyum sağlayabilen, toplumsal ve evrensel değerlere saygılı, çevreye duyarlı, sosyal sorumluluk bilincine sahip bireylerin yetişmesi için toplumsal fayda sağlamayı amaçlamaktadır. Projelerini ise yerel, ulusal ve uluslararası olmak üzere üç farklı kategoride sınıflandırmaktadır.

Bireysel Gelişim Programı

Program, ilk olarak 1999 yılında Elazığ Fırat Üniversitesi'nde; 2003 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde; 2006 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Eskişehir Osmangazi Üniversitelerinde uygulanmıştır.

Bireysel Gelişim Programı, TİKAV'ın yerel düzeyde uyguladığı projelerin başında geliyor. Program özellikle toplumsal ve ekonomik nedenlerle eğitsel, kültürel ve kişisel gelişim olanaklarına ulaşmakta güçlük çeken üniversite öğrencilerine fırsat eşitliği sağlamayı hedeflemektedir.

Bu doğrultuda bursiyer öğrenciler, üniversite birinci sınıftan başlayıp dördüncü sınıfın sonuna kadar çeşitli kişisel gelişim, yabancı dil ve bilgisayar eğitimlerine; kültür-sanat ve toplum hizmeti programlarına; ulusal ve uluslararası projelere, söyleşilere, mesleki programlara katılarak bilgi ve becerilerini zenginleştirmektedir.

Eğitim kaynaklarına ulaşmada fırsat eşitliği yaratma hedefini benimseyen TİKAV, Bireysel Gelişim Programı ile 2009 yılında Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan 10 yılını doldurmuş üniversitelere yönelerek, Elazığ Fırat Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Şanlıurfa Harran Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi; 2014 yılından sonra Elazığ Fırat Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdürmüştür. Bireysel Gelişim Programı ile 1999 yılından bu yana yaklaşık 300 gence ulaşılmış olup 2018 yılında toplam 36 öğrenci burs programına devam etmektedir. BGP kapsamında her bir bursiyer öğrenci yaklaşık 40 farklı etkinliğe katılarak 995 saatlik bir çalışma gerçekleştirir. Donanımlı olarak mezun olan bursiyerlerimizin %95'i farklı sektörlerde profesyonel iş hayatında meslek edinmiştir.

Sayılarla Bireysel Gelişim Programı

BGP'ye katılan	321
Mezun	211
Mevcut öğrenci	33
Yıllık başvuru	750
Mülakata katılan	150
Kabul edilen	25
BGP süresi	3,5 yıl
Katıldıkları program	40
Toplam program saati	995
İş hayatında	%95
Devlet kurumlarında	%51
Özel sektörde	%49

Bireysel Gelişim Programı

Kariyer Atölyesi Mentör Programı

Kariyer Atölyesi Mentör Programı, "Geleceğin Liderleri" olmaya hazırlanan TİKAV Bireysel Gelişim Programı öğrencilerine profesyonel hayatın kapılarını aralamak ve iş dünyasında sosyal sorumluluk bilincini yaymak amacı gütmektedir. Program, Akfen Holding yönetici ve çalışanları (mentor) ile son sınıf TİKAV bursiyer öğrencilerini (menti) bir araya getirmektedir.

Program kapsamında "E-Mentorluk Eğitimi" alan gönüllüler, iş yaşamı ile alakalı tecrübelerini mentiler ile paylaşarak onlara kendi kariyer planlarını çizebilmeleri için fikir vermektedir. Program kapsamında her hafta belirlenen konular çerçevesinde mentorler ve mentiler internet üzerinden, telefon veya e-posta ile görüşmeler yapmaktadır.

TİKAV Kariyer Atölyesi Mentör Programına uygulanmaya başladığı 2012-2013 akademik yılında 8 Mentör ve 8 Mentör; 2013-2014 akademik yılında 15

Programa Katılan Mentör-Mentör Sayısı

Dönem	Mentör	Mentör
2012-'13	8	8
2013-'14	15	14
2014-'15	18	17
2016-'17	11	11
2018-'19	19	18
Toplam	71	68

Mentör ve 14 Mentör; 2014-2015 akademik yılında 18 Mentör ve 17 Mentör; 2016-2017 akademik yılında 11 Mentör ve 11 Mentör; 2018-2019 akademik yılında ise 19 Mentör ve 18 Mentör katılmıştır. Toplamda 71 Mentör ve 68 Mentörün katılımında program uygulanmıştır.

Ulusal Projeler

TİKAV, 2010 yılından bu yana ele aldığı sorunlarda kalıcı çözümler yaratabilmek için bireylerin eğitim ve gelişimine yönelik sürdürülebilir projeleri hayata geçirmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda Türkiye’de farklı lokasyonlarda çeşitli kuruluşlarla ortak projeler yürüten TİKAV, gençler, dağ köylerinde yaşayan çocuklar, kadınlar, muhtarlar, engelli yakınları, hastanelerde tedavi gören çocuklar ve onlara refakat eden anneler olmak üzere toplumun farklı kesimleriyle buluşmuş ve ayrıca çok sayıda okulun onarımını sağlamıştır.

Eski Köye Yeni Adet (EKYA) Projesi

MIP ve TİKAV işbirliğinde gerçekleştirilen “Eski Köye Yeni Adet Projesi” ile Mersin’in dağ köylerinde, Valilik tarafından oluşturulan köy odalarına konulan bilgisayarların daha etkin kullanılması, bu sayede köy halkına bilgiye erişim becerisi kazandırılması amaçlanmıştır. Ayrıca, 63 MIP personelinin projede görev almaları sağlanarak şirket içinde sosyal sorumluluk bilincinin yerleştirilmesi de hedeflenmiştir. Proje 23-30 Ocak 2010 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Anneler Okulu Projesi

MIP ve TİKAV işbirliğinde Mersin’de gerçekleştirilen “Anneler Okulu Projesi” ile projeye katılan annelere temel sağlık eğitimleri verilerek annelerin farkındalıklarının artırılması amaçlanmıştır. 2011 ve 2012 yıllarında organize edilen “Anneler Okulu Projesi” ile annelerin önce kendi sağlıkları sonra aile bireylerinin sağlıklı yaşam konularında bilinçlenmelerine katkı sağlanmıştır. Bunun yanında sosyal aktivitelerden yoksun olan annelerin çeşitli aktivitelere katılımlarına imkân tanınmıştır. İki yıl süren proje sonunda toplamda 470 anneye ulaşılmıştır.

"Onarımı Bizden Okuması Sizden" Projesi

TİKAV koordinatörlüğünde ve MIP finansörlüğünde 2012-2016 yılları arasında farklı ihtiyaç grupları için çeşitli sosyal sorumluluk projeleri hayata geçirilmiştir. "Onarımı Bizden Okuması Sizden Projesi", Mersin Valiliği ve Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü desteği ile 2012 yılında başlamıştır. Proje ile her yıl en az bir okulun tadilatının yapılmıştır.

"Muhtarlarla El Ele" Projesi

MIP ve TİKAV ortaklığında, Mersin Valiliği desteği ile 2013 yılında gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında Mersin'in Akdeniz, Mezitli, Toroslar, Yenişehir ilçelerine bağlı mahalle ve köy muhtarları ile bir araya gelinmiştir. Yıl boyunca gerçekleşen etkinliklerde muhtarlara İletişim Teknikleri, Liderlik, Resmi Yazışma Kuralları ve Bilgisayar kullanımı konularında seminerler verilerek günümüzün değişen dinamik yapısının anlatılması amaçlanmıştır. Seminerlere katılan 100 muhtar "Katılım Sertifikası" almaya hak kazanmıştır.

Annem ve Ben Projesi

TİKAV ve Türkiye Genç İşadamları Demeği (TÜGİAD) Ankara Şubesi iş birliğinde hayata geçirilen "Annem ve Ben Projesi" ile Ankara Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hematoloji Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tedavi gören çocuklara ve onlara refakat eden annelerine destek olmak ve bu alanda toplumsal duyarlılık bilincini geliştirmek amaçlanmıştır. "Annem ve Ben Projesi"nin sonunda toplam 2.500 çocuk ve 2.500 anneye ulaşılmıştır.

İçimizdeki Engeller Projesi

2014 yılında Mersin'de MIP ile TİKAV ortaklığında gerçekleştirilen "İçimizdeki Engeller Projesi"; Mersin Valiliği, Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Mersin Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından desteklenmiştir. Proje ile engelliliğin bir mağduriyet olmadığı fikrini kazandırmak, engellilerin sosyal hayata katılımını teşvik etmek ve engellilere fırsat eşitliği sağlamak için engelli bireyleri bulunan aileleri bilinçlendirmek amaçlanmıştır. Projenin beşinci çalışması ve kapanış programı 20 Kasım 2014'te yapılmıştır. İçimizdeki Engeller Projesi" kapsamında toplam 1000 kişiye ulaşılmıştır.

2015 Sosyal İçerme Projeleri

2015 yılında Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı (TİKAV) ile Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği (MIP) ortaklığında Mersin'de "Çalışma Yaşamı ve Kadın" ve "Aile İçi İletişim" olmak üzere iki farklı sosyal problemi konu alan panel yapılmıştır. Bu panellerle farklı bakış açılarını geliştirmek, sosyal sorunlara değinmek, halkı bilinçlendirmek ve yapılan uygulamalardan haberdar etmek, seçilen konularla ilgili kurum ve kişilerin bir araya getirerek çözüm yolları geliştirmek amaçlanmıştır.

Akfen Yenilenebilir Enerji ile Kırsal Bölge Eğitim Seminerleri

Akfen Yenilenebilir Enerji finansörlüğünde ve Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı (TİKAV) koordinatörlüğünde 2017 yılından itibaren Akfen Yenilenebilir Enerji'nin faaliyet gösterdiği santral bölgelerinde kırsal alanlarda yaşayan kadınlar ile çalışmalar yapılmıştır. Özetle; 2017 yılında "Evde Okullu Olduk" projesiyle 0-6 yaş grubu çocukların gelişimi konusunda yapılan atölye çalışmasında 1000 kadına; 2018 yılında "Önce Sağlık" projesiyle ilkyardım, temel sağlık, kanser taraması, kadın hastalıkları ve organ bağışi konusunda yapılan eğitimler ile 1500 kadına ulaşılmıştır. 2019 yılında başlayan "Hijyen Sağlıktır" projesiyle ise beden güçleri ile çalışan kadınlara besin, vücut ve yaşam alanı hijyeni konusunda 2000 kadına ulaşılmıştır.

Sayılarla "Evde Okullu Olduk"

Lokasyon sayısı	15
Katılımcı	1.000
Katılımcıların daha önce benzer çalışmalara katılma oranı	%7
Katılımcıların memnuniyet oranı	%98
Katılımcılar aracılığı ile ulaşılan aile üyeleri sayısı	2.621

Sayılarla "Önce Sağlık"

Lokasyon sayısı	17
Katılımcı	1.500
Eğitmeden önce ilk yardım uygulamalarından haberi olmayanlar	%79
Katılımcıların memnuniyet oranı	%98
Kan grubunu bilen katılımcılar ulaşılan aile üyeleri sayısı	%29

9. Türkiye Enerji Zirvesi Sosyal Sorumluluk 1.'lik Ödülü Doktor Club - Kendi Dalında Finalist

Sayılarla "Hijyen Sağlıktır"

Lokasyon sayısı	26
Katılımcı	2.000
Katılımcıların memnuniyet oranı	%98
Hijyen ve özbakım eksiliğinden kaynaklanan hastalıkları bilmeyenler	%79
Diş fırçalama alışkanlığı olmayanlar	%24
Katılımcılar aracılığı ile ulaşılan aile üyeleri sayısı	7.900

3. Enerji ve Doğal Kaynaklar Zirvesi – Sosyal Sorumluluk Projeleri Büyük Ödül

Uluslararası Projeler

Edinburgh Dükü Uluslararası Ödülü Programı

TİKAV bünyesinde uygulanan uluslararası sosyal sorumluluk projesi ise Edinburgh Dükü

Uluslararası Ödülü Programı'dır. Ödül Programı, Akfen Holding'in desteği ile TİKAV'ın temsili altında The Duke of Edinburgh's International Award-Türkiye Ulusal Otoritesi tarafından yürütülmektedir.

Edinburgh Dükü Uluslararası Ödül Programı, (The Duke of Edinburgh's International Award), ilk defa 1956 yılında Edinburgh Dükü Ödülü adı altında, Birleşik Krallık'ta Edinburgh Dükü Prens Philip'in desteği ile Alman eğitimci Kurt Hahn'ın eğitim felsefesine dayanarak hayata geçirilmiştir.

Günümüzde 130'dan fazla ülkede uygulanan ve dünyanın öncü gençlik gelişim programlarından biri olarak kabul edilen Ödül Programı'na cinsiyet, kültür, dil, din, ırk, politik eğilim, zihinsel veya fiziksel engelle bakılmaksızın, 14-24 yaş aralığındaki tüm gençler katılabilmektedir.

Tamamen gönüllülük esasına dayalı olan Ödül Programı, gençlerin kendilerini keşfederek geliştirmelerine, özgüven ve disiplin kazanmalarına destek olmayı hedefliyor. Proje, özellikle İngiltere'deki üniversitelere kabul edilmede seçim kriteri sayılmaktadır.

Ödül Programı, Türkiye'de 19 ilde, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından onaylı 70 farklı lise ve üniversite ile sivil toplum örgütlerinde yürütülmektedir.

Her yıl yaklaşık 2 bin civarında yeni katılımcının başvurduğu Edinburgh Dükü Uluslararası Gençlik Ödülü Programı'na bugüne dek 17 binden fazla genç katılmıştır. Ödül Programı, 'Bronz, Gümüş ve Altın' olmak üzere toplam 3 farklı kategoriden oluşmaktadır.

Programın tamamlanma sürecini (6 ay, 12 ay, 18 ay) belirleyen bu kategorilerin altında da Toplum Hizmeti, Fiziksel

Gelişim, Beceri Geliştirme ile Macera ve Keşif bölümleri yer alıyor. Katılımcılar,

her bir bölüm için haftada en az 1 saat etkinlikte bulunarak çalışmalarını tamamlıyor. Altın kategori için katılımcılardan, diğer bölümlerdeki etkinliklere ek olarak, bir 'Toplumsal Uyum Projesi'ne katılarak, kendilerine yabancı bir ortamda, başka insanlarla birlikte en az 5 gün boyunca aynı koşullarda ortak bir amaca yönelik faaliyet göstermeleri istenmektedir.

Bugüne kadar 3 binin üzerinde mezun veren Edinburgh Dükü Uluslararası Gençlik Ödülü Programı Türkiye'de 2020 yılına kadar 20 bin gence ulaşmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda 14 Ekim 2015 tarihinde Birleşik Krallık Wessex Kontu

	Yıl	Ödül Merkezi	Bronz Katılımcı	Gümüş Katılımcı	Altın Katılımcı	Katılan Öğrenci	Ödül Alanlar	
Sayılarla Türkiye'de Edinburgh Dükü Uluslararası Ödül Programı	2003-2013	-	4.100	2.500	221	6.821	4.235	
	2014	31	462	43	15	520	191	
	2015	46	524	85	21	630	395	
	2016	55	412	262	37	711	402	
	2017	81	1.026	475	51	1.552	711	
	2018	110	1.511	498	160	2.169	969	
	2019	124	3.838	1.282	312	5.432	1.020	
	Toplam			11.873	5.145	817	17.835	7.923

Prens Edward KG GCVO'nun onur konuğu olarak katıldığı Edinburgh Dükü Uluslararası Gençlik Ödülü Programı 11. Ulusal Altın Ödül Töreni'nde ödül almaya hak kazanan toplam 21 altın ödül katılımcısına sertifikaları takdim edilmiştir.

982 Türk gencine ödül

Akfen Holding'in desteğiyle TİKAV temsilinde The Duke of Edinburgh's International Award- Türkiye Ulusal Otoritesi tarafından yürütülen Edinburgh Dükü Uluslararası Ödül Programı kapsamında 2019 yılında 124 okuldan yaşları 14-24 arasında değişen 982 Türk genci ödül almaya hak kazandı.

Programı tamamlayarak Ödül almaya hak kazanan bağımsız katılımcılar için 15'nci Ulusal Altın Ödül Töreni 5 Aralık 2019 tarihinde İstanbul Birleşik Krallık Başkonsolosluğu'nda, 21'nci Gümüş Ulusal Ödül Töreni 6 Aralık 2019 tarihinde Maltepe Üniversitesi'nde, 2'nci Bağımsız

Bronz ve Gümüş Ulusal Ödül Töreni ise 7 Aralık 2019 tarihinde Novotel İstanbul Bosphorus Otel'i'nde gerçekleştirildi.

"Son yıllarda başvuru arttı"

Törenlerde konuşan Akfen Holding ile TİKAV Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp "Ödül programı bu ülkelerin tümünde aynı standartlarda uygulanıyor. Bu nedenle tüm aşamaları geçtikten sonra öğrencilerin almaya hak kazandığı ödül sertifikası Avrupa ve Amerika kıtaları başta olmak üzere dünyanın önde gelen birçok farklı ülkesinde uluslararası alanda geçerlilik taşıyor. Bu sertifikalar iş, üniversite, burs başvurularında önemli seçilme kriteri olarak öne çıktığı için son yıllarda bize başvuran okul ve öğrenci sayısında önemli artış yakaladık. Türkiye'nin doğusundan batısına 124 okula yayıldık. Amacımızı 20 milyon Türk gencine ulaşmak olarak belirledik" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin Geleceğine Yatırım

Akfen Holding, Türkiye İnsan Kaynakları Eğitim ve Sağlık Vakfı dışında eğitimden cinsiyet eşitliğine, çevreden derneklerle ortak projelere kadar birçok sosyal sorumluluk çalışmasının içinde de yer almaktadır.

Eğitim Projeleri

Abdullah Gül Üniversitesi

Akfen Holding, 2011 yılından itibaren Abdullah Gül Üniversitesi'nin, vizyonuna uygun konumuna en kısa sürede ulaşması ve eğitim öğretim alanında kamunun yükümlülüklerini azaltmak amacıyla kurulan Abdullah Gül Üniversitesi Destekleme Vakfı'na katkıda bulunmaktadır.

London School of Economics

Akfen Holding, dünyanın en prestijli akademik kurumlarından London School of Economics bünyesinde, T.C. Dışışleri Bakanlığı'nın girişimiyle oluşturulan Çağdaş Türkiye Araştırmaları Kürsüsünde Danışma Kurulu Daimi üyesidir. Holding adına bu görev, Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp tarafından yürütülmektedir.

Okullarımız

Ülkü Akın Ortaokulu

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın'ın genç yaşta ani rahatsızlık sonucu hayatını kaybeden eşi, merhume Ülkü Akın'ın adının verildiği okul 1993-1994 eğitim-öğretim yılında Ankara Valiliği ve Hamdi Akın arasında yapılan protokol ile Ankara'daki öğrencilerin hizmetine sunuldu. Okulda 21 derslik, birer adet laboratuvar, müzik, resim ve BT sınıfı ile kütüphane bulunmaktadır. Okulda 435 öğrenci eğitim görmektedir.

Hikmet Akın Ortaokulu

Düzce'nin Hamidiye Mahallesi'nde, 2004-2005 eğitim-öğretim yılının başında hizmete sunulan Hikmet Akın Ortaokulu, Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın tarafından annesi merhume Hikmet Akın adına yaptırılmıştır. Okulda 20 derslik, 1 laboratuvar, 1 çok amaçlı salon ve kütüphane bulunmakta olup hali hazırda 429 öğrenci eğitim ve öğretim görmektedir.

Diğer Eğitim ve İstihdam Çalışmaları

Akfen Holding Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyerleri projesi kapsamında 2019-2020 Akademik yılında 2 öğrencinin, lisans hayatı boyunca, tam burslu eğitim alması için destek vermiştir.

Esas Sosyal'in gençlik ve istihdam alanında sosyal yatırımlarını yeni mezun gençlerin okuldan işe geçiş sürecinde karşılaştıkları engelleri kaldırmaya yönelik İlk Fırsat programının ilk kurumsal destekçileri arasında Akfen Holding de yer almaktadır.

Toplumsal Sorumluluk

Cinsiyet Eşitliği ve Kadın Projeleri

Hamdi Akın Kayseri Mikrofinans Şubesi

Türkiye'de mikro kredi projesi, 2003 yılında Türkiye İsrâfı Önleme Vakfı (TİSVA) Başkanı Prof.Dr.Aziz Akgül tarafından ilk adımı atılarak, aradan geçen zamanda ülkenin 61 ilindeki 91 şubesinde yaklaşık 170 bin mikrogirişimci kadına ulaşmıştır.

Türkiye Graameen Mikrofinans Programı çatısı altında Kayseri'de faaliyet gösteren ve şimdiye kadar yaklaşık 2000 dar gelirli mikro girişimciye destek sağlanan Kayseri Mikrofinans Şubesi, Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın'ın adını taşımaktadır.

Türkiye Graameen Mikrofinans Programı çatısı altında Kayseri'de faaliyet gösteren ve şimdiye kadar 1574 dar gelirli Mikrogirişimciye destek sağlanan Hamdi Akın Kayseri Mikrofinans Şubesi'den Mikrokredi kullanacak kadınlara 8 Mart 2018'de çekleri törenle verilmiş ve 2019 yılında da Mikrokredi kullanımları devam etmiştir.

Türkiye İş Kadınları Derneği (TİKAD)

Türkiye İş Kadınları Derneği (TİKAD) Yönetim Kurulu'nda görev yapan Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve modern dünyayla bütünleşmesinde sorumluluk almak misyonu ile hareket eden TİKAD tarafından düzenlenen projelere destek vermektedir.

HeForShe Projesi

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın ve Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, cinsiyet eşitliği için küresel bir dayanışma hareketi olan HeForShe'ye destek vermektedir. Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın ve Akfen Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, Türkiye Vodafone Vakfı Galası kapsamında düzenlenen HeForShe paneline konuşmacı olarak katılmışlardır.

Cinsiyet eşitliği için küresel bir dayanışma hareketi olan HeFor-She'ye destek vermek amacıyla televizyon programcısı Beyazıt Öztürk'ün moderatörlüğünde düzenlenen panelde, Akfen Holding yöneticileri iş ve toplumsal hayatta kadınların konumu ve cinsiyet eşitliliği konusunda deneyimlerini paylaşmışlardır.

Kadını Güçlendirme Prensipleri (WEPS)

2010 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) ve Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi (The United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women - UN Women) ortaklığında oluşturulan WEPS platformu, özel sektöre; iş yerlerinde, piyasalarda ve toplum genelinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için dikkate alınması gereken önemli noktaları sunmaktadır.

Akfen Holding, Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi ve Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi tarafından iş hayatında kadın erkek eşitliğini sağlamak amacıyla farkındalık yaratmayı hedefleyen Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (WEPS) Türkiye'de imzalayan ilk Holding konumundadır. Dünya genelinde 900'den fazla imzacısı bulunan girişime Türkiye'den 47 şirket imzacısı olmuştur.

Yönetim Kurulunda Kadın Derneği (YKKD)

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini gidermek ve yönetim kurullarında daha fazla kadının yer almasını sağlamak amacıyla çalışan Yönetim Kurulunda Kadın Derneği'nde Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp'in aktif çalışmaları bulunuyor.

Yönetim Kurullarında Daha Çok Kadın İçin Şirketlerarası Mentorluk Programı

Akfen Holding olarak, kurum kültürümüz doğrultusunda her bir görevin önemli ve her bir çalışanın değerli olduğu anlayışına inanıyoruz. Özellikle kadın çalışanlarımıza yönelik uygulamalarla onların toplumdaki rollerini desteklemekle birlikte, profesyonel olarak kariyer olanakları sunmaktayız. Ayrıca, Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın, Praesta Türkiye ve Forbes Türkiye işbirliğiyle hayata geçirilen 'Yönetim Kurullarında Daha Çok Kadın İçin Şirketlerarası Mentorluk Programı' kapsamında mentor olarak, kadın yöneticilerin yönetim kurulları görevlerine hazırlanmalarını konusunda liderlik yapmaktadır.

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu'nda görev yapan Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, İş Dünyasında Kadın Komisyonu'nda görev almakta ve Kadının Çok Yönlü Güçlendirilmesi projesine destek vermektedir. Pelin Akın Özalp, 2016 yılında Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nun (TÜRKONFED) Kadının Çok Yönlü Güçlendirilmesi Projesi toplantıları kapsamında Samsun'da düzenlenen toplantılara katılarak projeye destek vermeye devam etmiştir.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu

» 1986 yılında kurulan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Türk özel sektörünün dış ticaret, uluslararası yatırımlar, hizmetler, müteahhitlik ve lojistik başta olmak üzere, dış ekonomik ilişkilerini yürütme; yurt içi ve yurt dışında yatırım imkânlarını araştırma; Türkiye'nin ihracatını artırmaya katkı sağlama ve benzeri iş geliştirme çalışmalarını koordine etmekle görevlendirilmiş bir kurumdur.

» 11 Eylül 2014 tarihinde çıkarılan 6552 Sayılı Kanunla yeni bir yapıya kavuşan DEİK, "Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini yürütme" görevini tamamıyla üstlenmiş olup, Kurucu Kuruluşları, üyeleri ve İş Konseyleri ile birlikte, Türkiye'nin önde gelen girişimcilerinin ve iş dünyası temsilcilerinin oluşturduğu gönüllü bir 'iş diplomasisi' örgütüdür.

Avrupa

Akfen Holding'in üst düzey yöneticileri 2019 yılında da Türkiye'yi temsil etmek üzere farklı çalışma gruplarında görev almaya devam etmiştir. Bunlar; Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp Türk-İspanyol İş Konseyi, Türk-İrlanda İş Konseyi ve Türk-İngiliz İş Konseyi; olarak Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) bünyesindeki görevlerine devam etmiştir.

Amerika

Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp Türkiye-Amerika İş Konseyi'nde (TAİK) Üye İlişkileri Komite Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Ortadoğu

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve CEO'su Selim Akın Türkiye-Ortadoğu İş Konseyleri'nde Yürütme Kurulu üyelikleri bulunmaktadır.

Uzakdoğu

Akfen Holding CEO'su Süha Güçsav (1 Ocak 2020 itibarıyla Süha Güçsav Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Danışmanı olarak görevine devam etmektedir), DEİK Türk-Singapur İş Konseyi Başkanı'dır. Güçsav, bu görevine ek olarak, Ekim 2014 tarihinde Singapur Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Uluslararası Ticaret ve Yatırım Ajansı'nın (IESingapore) Türkiye Onursal İş Temsilciliği'ne atanmış ve bu görevine 2019 yılında da devam etmiştir.

Çevre Projeleri

TEMA

Akfen Holding, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA) tarafından geçen yaz İzmir'de çıkan orman yangınlarının ardından bölgenin tekrar ağaçlandırılması için başlattığı fidan kampanyasına destek vermiştir.

İzmir'in Karabağlar mevkiinde çıkan ve kuvvetli rüzgâr nedeniyle büyük bir alana yayılan orman yangınının ardından bölgenin ağaçlandırılması için TEMA'nın Orman Genel Müdürlüğü desteğiyle başlattığı fidan bağış kampanyasına katılan Akfen Holding, yanan bölgeye dikilmek üzere 5 bin fidan bağış gerçekleştirdi. Bağışın yapıldığına dair sertifika TEMA tarafından Akfen Holding'e teslim edilmiştir.

Çelik Kazan

Akfen Holding Merkez Binasında yer alan mevcut çelik kazanın demonte edilerek, yerine yakıt tasarruflu, emniyetli, işletme ömrü daha uzun iki adet duvar tipi yoğunmalı kaskad kazan ile değiştirilmiştir.

Sıfır Atık Mavi Sözü

Akfen Holding, 'Sıfır Atık Mavi Sözü' vererek, denizlerin kirlenmesinin engellenmesi için çalışma yapılacağını taahhüt etmiştir. Sıfır Atık Mavi Sözü: "Denizlerimizin ve kıyılarımızın kirlenmesini önlemeye, kirlilikle mücadeleyi özendirmeye, geliştirmeye ve katılımı artırmaya, gelecek nesillere yaşanabilir sağlıklı bir ortam bırakmaya, iyi bir çözüm geliştirmek için yaratıcılık, yenilikçilik kapasitelerini geliştirmeye, tek kullanımlık plastik tüketmek yerine alternatifleri kullanmaya, Sıfır Atık Mavi ile dögüsel ekonomiye destek olamaya söz veriyoruz."

EBRD Sürdürülebilirlik Ödülleri

Akfen Holding, 2014 yılından bugüne her yıl EBRD'nin düzenlediği sürdürülebilirlik ödüllerine destek vermektedir.

Sanata Destek

Akfen Holding çeşitli projeler aracılığıyla kültür ve sanata destek vermektedir. Destek olunan projelerden bazıları:

Yunus Dilinden

Ömrünü Hakk aşkına ve tasavvuf yoluna adayan, Anadolu tasavvuf geleneğinin en önemli temsilcilerinden büyük Türk halk bilgisi Yunus Emre'nin hayatı ve eserleri, 'Yunus Dilinden' adlı uluslararası çapta çok yönlü bir kültür-sanat projesi Akfen Holding ana sponsorluğunda gerçekleştirildi.

SAHA Derneği

Türkiye çağdaş sanatının tanınırlığını ve bilinirliğini artırmayı amaçlayan ve bu doğrultudaki projelere karşılıksız destek veren derneği sponsorlarındandır.

Ankara Uluslararası Film Festivali

Akfen İnşaat'ın konut projelerinden Bulvar Loft 3 yıldır düzenli olarak Ankara Uluslararası Film Festivali'ne sponsorluk desteği vermektedir.

İstanbul Modern

İstanbul Modern'in eğitim programlarını destekleyerek çocuk ve gençlerin sanatla buluşmasına olanak yaratmak amacıyla düzenlenen 2019 Gala Modern, Maçakızı Bodrum Loft ana sponsorluğunda gerçekleşti.

Gençlere ve Girişimcilere Destek

Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın başta olmak üzere Akfen Holding yöneticileri Türkiye'nin ekonomik büyümesine katkıda bulunmak, genç girişimcilere ve yöneticilere ilham vermek amacıyla ülkemizin farklı şehirlerinde düzenlenen konferans ve zirvelere 2019 yılı içinde de konuşmacı olarak katılmıştır.

2019 ülkemizin farklı şehirlerinde, "Gençlere ve Girişimcilere Destek" bağlamında, Akfen yöneticilerinin doğrudan katılımıyla gerçekleşen konferans, zirve vb etkinlikler bakımından zengin bir yıl olmuştur.

Buna göre Akfen Holding yöneticilerinin yıl boyunca katıldığı etkinliklerin bazıları şu şekildedir:

- » 2. Türkiye Enerji ve Doğal Kaynaklar Zirvesi
- » PPP'de Sözleşmeler ve Hak Talebi Yönetimi Paneli
- » 10. Özel Hastaneler ve Sağlık Kuruluşları Derneği (OHSAD) Kurultayı
- » Uludağ Ekonomi Zirvesi
- » Sürdürülebilir Finans Forum
- » 10. Boğaziçi Forumu
- » Yeni Nesil Girişim Zirvesi

ÜYE OLDUĞUMUZ DİĞER SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

- » Borsaya Kote Ortaklık Yöneticileri Derneği (KOTEDER)
- » Deloitte Best Managed Companies
- » Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)
- » Dünya Ekonomik Forumu – Küresel Şekillendiricileri
- » Gayrimenkul Ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER)
- » Genç Başkanlar Organizasyonu (YPO)
- » Türk Girişim Ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)
- » Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD)
- » Türkiye Aile İşletmeleri Derneği (TAİDER)
- » Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGİAD)
- » Türkiye İnsan Yönetimi Derneği (PERYÖN)
- » Türkiye Kalite Derneği (KalDer)
- » Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)
- » Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TYD)
- » Türkiye İş Kadınları Derneği (TİKAD)
- » Yönetim Kurulunda Kadın Derneği (YKKD)
- » Deniz Temiz Derneği (TURMEPA)
- » Tüm Atık ve Çevre Yönetimi Derneği (TAYÇED)

SPONSORLUKLARIMIZ VE BAĞIŞLARIMIZDAN ÖRNEKLER

- » SAHA Derneği
- » Kızılay
- » Ankara Film Festivali
- » EBRD Sürdürülebilirlik Ödülleri
- » Hikmet Akın Anaokulu
- » TEMA
- » Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyerleri
- » TİKAV

Genel Bilgiler

Ait olduğu hesap dönemi:

İşbu rapor 01.01.2019-31.12.2019 hesap dönemine aittir.

Şirketin sicil ve iletişim bilgileri:

Ünvanı: Akfen Altyapı Holding A.Ş.

Vergi Dairesi: Cumhuriyet

Vergi Numarası: 023 030 3984

Ticaret Sicili Numarası: 249432

Merkez Adresi: Koza Caddesi No:22 GOP Ankara

Telefon Numarası: 312 408 10 00

Faks Numarası: 312 441 07 82

Rekabet ve işlem yasağı kapsamında:

2019 yılı içerisinde Yönetim Kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerinin şirket ile kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlemleri ile rekabet yasağı kapsamında faaliyetleri olmamıştır.

Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan haklar:

2019 yılında Yönetim Kurulu üyelerine maaş, ikramiye, huzur hakkı ve başkaca bir ad altında herhangi bir ödeme yapılmamıştır.

31.12.2019 tarihinde sona eren döneme ait Akfen Altyapı Holding ve bağlı ortaklıkları için üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar toplamı 13,75 milyon TL (31.12.2018: 13,03 milyon TL) tutarındadır.

Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları:

Şirketimizin ileriye yönelik olarak geliştirmekte olduğu projelerle ilgili bilgilere işbu raporun "Grup Şirketleri" bölümünde yer verilmiştir.

Şirket faaliyetleri ve faaliyetlere ilişkin önemli gelişmeler:

Şirket faaliyetlerine ilişkin bilgiler işbu raporun "Grup Şirketleri" bölümünde, yatırımlar ve finansal gelişmelere dair bilgiler "Finansal Sonuçlar" bölümünde verilmiştir.

Şirketin iç kontrol sistemi ve iç denetim hakkında bilgiler:

Şirket bünyesinde işletim sistemi, iç kontrol sistemi, raporlama sistemi, risk yönetimi sisteminin oluşturulması, bu faaliyetlerin karşılanması amacıyla bilgi sistemleri departmanı, iç denetim departmanı, bütçe raporlama ve risk departmanı kurulması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır.

Söz konusu departmanların kurulması ile sözü geçen sistemler, süreçler ve raporlamalar sistematik ve düzenli hale getirilecektir.

Şirketin iktisap ettiği kendi paylarına ilişkin bilgiler:

Şirket kendi paylarına sahip değildir.

Hesap dönemi içerisinde yapılan özel denetime ve kamu denetimine ilişkin açıklamalar:

2019 yılı içerisinde Akfen Altyapı Holding’de yapılan olağan kamu denetimi vardır. Özel denetimler ise Ernst&Young (finansallar), KPMG (vergi), ve Ticaret Kanunu kapsamında yapılan diğer denetimlerdir.

Şirket aleyhine açılan ve şirketin mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikte davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler:

Şirket aleyhine açılmış bu kapsamda bir dava yoktur.

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında uygulanan idari veya adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar:

Şirket ve yöneticilerine uygulanan idari veya adli bir yaptırım yoktur.

Geçmiş dönemlerde belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı, Genel Kurul kararlarının yerine getirilip getirilmediğine ilişkin bilgi ve değerlendirmeler:

Şirket Yönetimi 2019 yılında hedeflerine ulaşmış olup, Genel Kurulda alınan kararlara riayet edilmiştir.

Yıl içerisinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmışsa toplantının tarihi, toplantıda alınan kararlar ve buna ilişkin yapılan işlemler de dahil olmak üzere Olağanüstü Genel Kurula ilişkin bilgiler:

2019 yılı içinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmamıştır.

Şirketin yıl içinde yapmış olduğu bağış ve yardımlar ile sosyal sorumluluk projeleri çerçevesinde yapılan harcamalara ilişkin bilgiler:

Akfen Altyapı Holding’in 2019 yılında çeşitli dernek ve vakıflara yaptığı solo yardım tutarı 286.343,42 TL’dir.

Şirketin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespit ve değerlendirmeler:

Şirketin sermayesi 580 milyon TL olup, şirketin özkaynak toplamı 5.041,49 milyon TL tutarındadır. Diğer bir ifade ile şirket sermayesini korumuştur.

Kar payı dağıtım politikasına ilişkin bilgiler:

Şirket Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı, ilgili diğer yasal mevzuat hükümleri ve Şirket esas sözleşmesine uygun olarak kar dağıtım kararlarını belirlemektedir. Kar payı dağıtımında pay grupları arasında imtiyaz yoktur.

Kar dağıtım kararında uzun vadeli Holding stratejileri, grup şirketlerinin sermaye gereksinimleri, yatırım ve finansman politikaları, karlılık ve nakit durumu dikkate alınmaktadır.

Dağıtılmasına karar verilen karın dağıtım şekli ve zamanı, Yönetim Kurulunun bu konudaki teklifi üzerine Genel Kurul tarafından kararlaştırılır.

Riskler ve yönetim organının değerlendirmesi:

Faaliyet gösterilen sektörlerde öngörülen risklere karşı gerekli tedbirler alınmakta olup, ilgili sektörlerdeki gelişmeler takip edilmektedir. Faaliyet gösterilen sektörlerdeki gelişmeler işbu raporun “Grup Şirketleri” bölümünde özetlenmiştir.

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

1 Ocak - 31 Aralık 2019 hesap dönemine ait konsolide
finansal tablolar ve bağımsız denetçi raporu

İÇİNDEKİLER

Bağımsız denetim raporu	158
Konsolide finansal durum tablosu	165
Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu	167
Konsolide özkaynak değişim tablosu	168
Konsolide nakit akış tablosu	170
Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar	172

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS'lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Türkiye Denetim Standartlarına (TDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun denetçi'nin konsolide finansal tabloların bağımsız denetimine ilişkin sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Muhasebeciler için Türkiye Etik Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Profesyonel Muhasebeciler için Etik Kuralları (MUESK Etik Kuralları) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili Türkiye'deki mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. MUESK Etik Kuralları ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmemekteyiz.

Kilit Denetim Konusu	Kilit Denetim Konusunun Denetimde Nasıl Ele Alındığı
<p>İnşaat ve taahhüt sözleşmelerine ilişkin tamamlanma yüzdesi yöntemi kullanılarak hasılat ve maliyetin muhasebeleştirilmesi</p>	<p>Yönetim tarafından tamamlanma yüzdesinin ve toplam sözleşme maliyetlerinin belirlenmesinin değerlendirilmesine dair uygulanan denetim prosedürlerimiz aşağıdaki şekildedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grup'un tamamlanma yüzdelerini ve finansal tablolara yansıtılan gelir ve maliyet tutarlarını belirlenirken uyguladığı tahmin süreci incelenmiştir, Seçtiğimiz (örnekleme yöntemiyle seçtiğimiz) projeler için; <ul style="list-style-type: none"> - Tahmin edilen toplam maliyet ve toplam hasılat tutarlarında dönemler arası oluşan değişimler incelenmiş ve sorgulanmıştır, - Projelerin tamamlanma yüzdesi, gerçekleşen maliyetlerin toplam proje maliyetine oranlanması ile yeniden hesaplanmıştır. - Gerçekleşen giderler destekleyici dokümanlar ile test edilmiştir, - Toplam sözleşme gelirini test etmek üzere sözleşmeler, zeyilnameler ve değişiklik talepleri incelenmiştir. - Finansal tablolara yansıtılan hasılat tutarları, projelerin tamamlanma yüzdesi çerçevesinde yeniden hesaplanmıştır, - Beklenen zararlara ilişkin muhasebeleştirilen karşılık tutarları yeniden hesaplanmıştır.

Kilit Denetim Konusu	Kilit Denetim Konusunun Denetimde Nasıl Ele Alındığı
TFRS Yorum 12 - Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri	
<p>Grup, devlet ile olan hizmet imtiyaz antlaşmasının şartlarını göz önünde bulundurarak, TFRS Yorum 12 finansal varlık modelini uygulamış ve bir finansal varlığı mali tablolarında tanımlamıştır.</p> <p>Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerini finansal varlık niteliğinde esas ürünler içeren karma sözleşmeler olarak değerlendirmektedir. İlgili sözleşmeler birden fazla saklı türev ürün içermekte ve sözleşmeye dayalı nakit akışları, belirli bir enflasyon oranı ve döviz kurunun değişimi ile değişkenlik göstermektedir.</p> <p>Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları, faaliyete başlamış projelerde gerçeğe uygun değeri üzerinden, yatırımı devam eden projelerde de sözleşmeye bağlı nakit akışlarının etkin faiz oranı ile indirgenmesi ile hesaplanan itfa edilmiş maliyetlerinden finansal tablolarına almaktadır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hizmet İmtiyaz Sözleşmesi'nin temin edilerek söz konusu sözleşme şartları incelenmiştir. - Gerçeğe uygun değer hesaplanırken kullanılan varsayım ve tahminler gerçeğe uygun değer değişimine sebep olduğu için, kullanılan tahmin ve varsayımlar ile gerçeğe uygun değer hesaplaması test edilmiştir. - Yatırımı devam eden projelerde sözleşmeye bağlı nakit akışlarının etkin faiz oranı ile indirgenmesi ile hesaplanan itfa edilmiş maliyetler hesaplanırken kullanılan varsayım ve tahminler ile hesaplaması test edilmiştir. - Hizmet imtiyaz sözleşmeleri modelinde oluşan dönem sonu finansal varlık rakamı, dönem sonu finansal tablolarıyla karşılıklı olarak teyit edilmiştir. - Ayrıca, yukarıda sayılan özellikli muhasebeleştirilmeler kapsamında, finansal tablolarda ve açıklayıcı dipnotlarda yer alan bilgilerin uygunluğu ve açıklanan bilgilerin finansal tablo okuyucuları açısından yeterliliği tarafımızca sorgulanmıştır.

Finansal Varlık Değerlemesi	
<p>Grup, ilişikteki konsolide finansal tablolarında elinde bulundurduğu Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. ("MIP"), Travelex Doviz Ticaret A.S. ("Travelex") ve Tepe Reformer ("TAR") hisselerini, finansal yatırımlar olarak sınıflandırmış ve gerçeğe uygun değeri ile kaydetmiştir (Not 21).</p> <p>Şirket, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yapmış olduğu gerçeğe uygun değer hesaplaması sonucunda, finansal yatırımlar kalemi altındaki MIP hisselerini 1.619.334 bin TL, Travelex hisselerini 10.530 Bin TL ve TAR hisselerini 37.953 Bin TL gerçeğe uygun değerleri ile ilişikteki konsolide finansal tablolara yansıtmıştır.</p> <p>Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunuyoruz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gerçeğe uygun değerden taşınan MIP, Travelex ve TAR finansal yatırımları ilişikteki konsolide finansal tablolar açısından önem arz etmesi ve değerlendirme çalışmaları uzmanlık gerektirmesi, - MIP için yapılan değerlendirme çalışmalarında, piyasa yaklaşımı yöntemi kullanılmış ve MIP'nin değerlemesinde kullanılabilecek, benzer şirketlerin Şirket Değeri / Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar ("FAVÖK") çarpanları belirlenmiştir. MIP'nin 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla geriye dönük 12 aylık FAVÖK'üne belirlenen benzer şirket çarpanları uygulanarak gerçeğe uygun değeri hesaplanmıştır. - Travelex ve TAR için yapılan değerlendirme çalışmalarında ileriye dönük önemli yönetim tahminlerinin (iskonto oranı ve büyüme oranı) kullanılması ve ileriye dönük bu tahminlerinin, doğası gereği, gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi. <p>Özkaynağa dayalı finansal yatırımların gerçeğe uygun değer hesaplamaları, finansal tablolar açısından önemliliğine bağlı olarak ve kullanılan muhakemelerin gerçeğe uygun değer hesaplamasındaki önemi gereği, tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmiştir.</p>	<p>Özkaynağa dayalı finansal araçların gerçeğe uygun değer hesaplama çalışmasının denetimine ilişkin, özetle, aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Değerleme çalışmalarını incelemek üzere denetim ekibine kuruluşumuzla aynı denetim ağına dahil olan bir başka kuruluşun uzmanları dâhil edilmiştir. - Değerleme çalışmalarının mali tablolar ile uyumu ve kullanılan hesaplamaların matematiksel uygunluğu kontrol edilmiştir. - Değerleme yöntemleri ve kullanılan teknik veriler ilgili çalışmayı yapan uzman ve Grup yönetimi ile görüşmeler yapılarak, uzmanlarımızın desteğiyle, değerlendirilmiştir. - Değerleme çalışmalarını gerçekleştirenlerin uzmanlığı BDS 500 uyarınca değerlendirilmiştir. - Değerleme yöntemlerinde kullanılan 'benzer şirket çarpanları' ve 'güncel işlem' verileri gibi dış kaynaklardan elde edilen veriler, ilgili bağımsız veri kaynakları ile kontrol edilmiştir. - İndirgenmiş nakit akımları modellerinde kullanılan ileriye dönük önemli yönetim tahminlerin (iskonto oranı ve büyüme oranı) uygunluğu uzmanlarımızla değerlendirilmiş ve yapılan duyarlılık analizleri kontrol edilmiştir. Ayrıca, modellemelerde kullanılan ileriye yönelik gelir tahminleri ilgili şirketlerin geçmiş yıl finansal sonuçları ve gelecek yıllara ilişkin bütçeleri ile karşılaştırılmıştır. - Finansal yatırımlara ilişkin konsolide finansal notlarında yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunluğu kontrol edilmiştir.

Kilit Denetim Konuları	Kilit Denetim Konularının Belirlenmesindeki Hususlar
<p>Yatırım teşvik belgeleri kapsamında muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi varlıkları</p>	
<p>Grup, yatırım teşviklerini düzenleyen "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı" kapsamında yatırım teşvik belgesi almıştır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bu teşvik belgeleri kapsamında yaklaşık 3.221.016.211 TL tutarında yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir. Grup, yatırım teşvik avantajını öngörülebilir gelecek olarak belirlediği yıl içinde kullanabileceğini öngördüğü vergi avantajı tutarı ile sınırlandırmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu yatırım teşviklerine ilişkin olarak toplamda 715.146.395 TL tutarında ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilmiştir.</p> <p>Söz konusu varlıkların hangi ölçüde muhasebeleştirileceği, Grup yönetiminin önemli tahmin ve varsayımlarına bağlı olduğundan, yatırım teşvik belgeleri kapsamında muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi varlıkları tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmiştir.</p> <p>Ertelenmiş vergi varlıkları ile ilgili açıklamalar Not 30'da yapılmıştır.</p>	<p>-Yatırım teşvik belgeleri kapsamında muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi varlıklarının denetiminde, kuruluşumuzla aynı denetim ağına dahil olan bir başka kuruluşun vergi uzmanlarının desteğini alınmıştır. İlgili ertelenmiş vergi aktiflerinin ölçülmesi vergi uzmanlarının incelemesine ve değerlendirilmesine sunulmuştur.</p> <p>-Yönetim tarafından onaylanmış gelecek yıllık iş planlarına dayandırılan vergilendirilebilir kar tutar tahminleri, ilgili ertelenmiş vergi varlığının geri kazanılabilirliği açısından sorgulanmıştır.</p> <p>-Denetimimiz kapsamında, Grup yönetiminin konu ile ilgili iş planlarında kullandığı önemli kilit varsayımları incelenmiş ve uygunluğu değerlendirilmiştir.</p> <p>-Ertelenmiş vergi varlığı hesaplamalarına baz oluşturan dönem içindeki yatırım harcamaya tutarları muhasebe kayıtları ile doğrulanmıştır.</p> <p>-Ek olarak, finansal tablo dipnotlarında konuya ilişkin yer alan açıklamaların TMS 12 uyarınca uygunlukları da değerlendirilmiştir.</p>

4) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüphecililiğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)

- Şirket'in iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Şirket'in sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Şirket'in sürekliliğini sona erdirebilir.

- Finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

- Finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, topluluk içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Şirket denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Mehmet Can Altıntaş'dır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Mehmet Can Altıntaş, SMMM
Sorumlu Denetçi

30 Nisan 2020
İstanbul, Türkiye

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

Varlıklar	Dipnot referansları	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	4	2.085.358	2.032.357
Finansal yatırımlar	21	19.638	239.882
Ticari alacaklar		73.898	67.512
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6-31	24.775	8.965
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	49.123	58.547
Stoklar	15	71.028	331.403
Diğer alacaklar		91.150	18.476
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	7	105	160
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	7	91.045	18.316
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	9	422.851	377.874
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	9	76.912	-
Peşin ödenmiş giderler	8	158.169	67.834
Cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar	30	18.895	58.073
Diğer dönen varlıklar	22	47.416	88.414
Ara toplam		3.065.315	3.281.825
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar		2.890	-
Toplam dönen varlıklar		3.068.205	3.281.825
Duran varlıklar			
Finansal yatırımlar	21	2.414.637	1.939.953
Ticari alacaklar		14.673	16.908
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	14.673	16.908
Diğer alacaklar		534.511	493.220
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	7-31	525.869	457.519
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	7	8.642	35.701
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	9	4.361.126	3.813.869
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	9	706.831	153.891
Türev araçlar	11	-	3.463
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	19	1.368.198	1.068.110
Kullanım hakkı varlıkları	12	8.391	-
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	10	875.196	2.814.516
Maddi duran varlıklar	13	110.357	111.349
Maddi olmayan duran varlıklar	14	97.935	101.956
Peşin ödenmiş giderler	8	14.339	12.911
Ertelenmiş vergi varlığı	30	627.297	554.546
Diğer duran varlıklar	22	40.533	137.411
Toplam duran varlıklar		11.174.024	11.222.103
Toplam varlıklar		14.242.229	14.503.928

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

Yükümlülükler	Dipnot referansları	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden Düzenlenmiş)
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli yükümlülükler			
Kısa vadeli borçlanmalar	5	113.722	75.795
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	1.092.222	839.132
Ticari borçlar		1.260.800	1.650.593
-İlişkili taraflara ticari borçlar	6-31	1.132.906	1.584.051
-İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	6	127.894	66.542
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar		1.121	1.172
Diğer borçlar		57.265	83.322
-İlişkili taraflara diğer borçlar	7-31	10.117	225
-İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	7	47.148	83.097
Ertelenmiş gelirler	16	6.944	166.459
Dönem kar vergi yükümlülüğü	30	4.815	15.389
Kısa vadeli karşılıklar		16.672	7.877
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	17	8.356	7.877
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	17	8.316	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	22	9.163	6.800
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		2.562.724	2.846.539
Uzun vadeli yükümlülükler			
Uzun vadeli borçlanmalar	5	5.832.694	6.532.516
Ticari borçlar		-	256.078
-İlişkili taraflara ticari borçlar	6-31	-	256.078
Diğer borçlar		439.008	253.990
-İlişkili taraflara diğer borçlar	7-31	429.636	191.070
-İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	7	9.372	62.920
Türev araçlar	11	141.290	30.794
Ertelenmiş gelirler	16	41.327	19.894
Uzun vadeli karşılıklar		26.561	5.476
-Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	17	6.417	5.476
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	17	20.144	-
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	30	157.133	254.935
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	22	3	4.288
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		6.638.016	7.357.971
Toplam yükümlülükler		9.200.740	10.204.510
Özkaynaklar		5.041.489	4.299.418
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		5.066.136	3.986.888
Ödenmiş sermaye	23	580.000	580.000
Paylara ilişkin primler		2.376	2.376
Pay sahiplerinin ilave sermaye katkıları	23	-	20.764
Geri alınmış paylar (-)		-	(1.289)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	2.789.693	2.782.348
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi		(2.331.753)	(2.218.913)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		800.934	260.273
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(4.177)	(4.026)
- Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	23	-	5.217
- Diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları	23	805.111	259.082
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		256.298	407.157
- Yabancı para çevirim farkları	23	256.298	401.195
- Riskten korunma kazançları	23	-	5.962
Geçmiş yıl karları		2.279.065	1.091.961
Dönem net karı		689.523	1.062.211
Kontrol gücü olmayan paylar	23	(24.647)	312.530
Toplam kaynaklar		14.242.229	14.503.928

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Dipnot referansları	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Hasılat	24	834.884	1.416.397
Satışların maliyeti (-)	24	(646.750)	(877.419)
Brüt kar		188.134	538.978
Genel yönetim giderleri (-)	25	(92.913)	(107.712)
Pazarlama giderleri (-)	26	(4.893)	(6.681)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	27	1.281.748	1.659.178
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	27	(251.740)	(203.121)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların zararlarından paylar	19	(219.771)	(174.242)
Esas faaliyet karı		900.565	1.706.400
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	29	483.197	166.605
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	29	(7.606)	(54.879)
Finansman geliri/(gideri) öncesi faaliyet karı		1.376.156	1.818.126
Finansman gelirleri	28	831.990	1.536.522
Finansman giderleri (-)	28	(1.560.909)	(2.222.289)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı		647.237	1.132.359
Sürdürülen faaliyetler vergi geliri/(gideri)		19.429	(47.531)
- Dönem vergi gideri	30	(52.749)	(140.425)
- Ertelenmiş vergi geliri	30	72.178	92.894
Dönem karı		666.666	1.084.828
Dönem karının dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		(22.857)	22.617
Ana ortaklık payları		689.523	1.062.211
Diğer kapsamlı gelir/(gider) kısmı			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		540.303	255.796
- Tanımlanmış fayda yeniden ölçüm kayıpları		(151)	(36)
- Finansal varlık değer artış fonu	23	546.029	259.082
- Maddi duran varlık yeniden değerlendirme azalışları	23	(6.969)	(4.063)
- Maddi duran varlık yeniden değerlendirme azalışları, vergi etkisi	23	1.394	813
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar		(143.345)	291.234
-Yabancı para çevrim farkları		(143.345)	291.234
Diğer kapsamlı gelir		396.958	547.030
Toplam kapsamlı gelir		1.063.624	1.631.858
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		(14.687)	28.101
Ana ortaklık payları		1.078.311	1.603.757

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide özkaynak değişim tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş sermaye	Pay ihraç primleri/ (iskon- toları	Pay sahip- lerinin ilave sermaye katkıları	Geri alınmış paylar	Ortak kontrol tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşme- lerin etkisi	Kar veya Zarara Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler	
						Yabancı para çevrim farkları	Riskten korunma kazanç- ları
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiyeler – önceden raporlanan	43.300	3.221	-	(1.289)	1.529.008	115.446	5.962
<i>Diğer Düzeltmeler (Not 2)</i>	-	-	-	-	(254.316)	-	-
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiyeler – düzeltmelerden sonraki tutar	43.300	3.221	-	(1.289)	1.274.692	115.446	5.962
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	-	285.749	-
Dönem karı	-	-	-	-	-	-	-
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	-	285.749	-
Sermaye artırımını	536.700	-	-	-	-	-	-
Transferler	-	(845)	-	-	-	-	-
Pay sahiplerinin ilave sermaye katkıları	-	-	20.764	-	-	-	-
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	-	-	-	-	(3.493.605)	-	-
Bağılı ortaklıklarda kontrol kaybı ile sonuçlanmayan pay oranı değişikliklerine bağlı artış/(azalış)	-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bakiyeler	580.000	2.376	20.764	(1.289)	(2.218.913)	401.195	5.962
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiyeler	580.000	2.376	20.764	(1.289)	(1.964.597)	401.195	5.962
<i>Diğer Düzeltmeler (Not 2)</i>	-	-	-	-	(254.316)	-	-
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiyeler – düzeltmelerden sonraki tutar	580.000	2.376	20.764	(1.289)	(2.218.913)	401.195	5.962
Toplam kapsamlı (gider)/gelir	-	-	-	-	-	(151.515)	-
Dönem karı	-	-	-	-	-	-	-
Diğer kapsamlı (gider)/gelir	-	-	-	-	-	(151.515)	-
Transferler	-	-	-	-	-	-	(5.962)
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	-	-	-	-	825	-	-
Pay bazlı işlemler nedeniyle meydana gelen artış (azalış)	-	-	(20.764)	1.289	(113.665)	6.618	-
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiyeler	580.000	2.376	-	-	(2.331.753)	256.298	-

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Kar veya Zarara Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler			Birikmiş Karlar						
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları/ (azalışları)	Diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/ (kayıpları)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Toplam	Kontrol gücü olmayan paylar	Toplam özkaynaklar	
10.955	-	(4.014)	7.251	96.390	3.861.721	5.667.951	38.277	5.706.228	
-	-	-	-	-	-	(254.316)	254.316	-	
10.955	-	(4.014)	7.251	96.390	3.861.721	5.413.635	292.593	5.706.228	
(3.250)	259.082	(35)	-	-	1.062.211	1.603.757	28.101	1.631.858	
-	-	-	-	-	1.062.211	1.062.211	22.617	1.084.828	
(3.250)	259.082	(35)	-	-	-	541.546	5.484	547.030	
-	-	-	-	-	-	536.700	-	536.700	
(2.488)	-	-	2.775.097	1.089.957	(3.861.721)	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	20.764	-	20.764	
-	-	23	-	(97.022)	-	(3.590.604)	-	(3.590.604)	
-	-	-	-	2.636	-	2.636	(8.164)	(5.528)	
5.217	259.082	(4.026)	2.782.348	1.091.961	1.062.211	3.986.888	312.530	4.299.418	
5.217	259.082	(4.026)	2.782.348	1.091.961	1.062.211	4.241.204	58.214	4.299.418	
-	-	-	-	-	-	(254.316)	254.316	-	
5.217	259.082	(4.026)	2.782.348	1.091.961	1.062.211	3.986.888	312.530	4.299.418	
(5.575)	546.029	(151)	-	-	689.523	1.078.311	(14.687)	1.063.624	
-	-	-	-	-	689.523	689.523	(22.857)	666.666	
(5.575)	546.029	(151)	-	-	-	388.788	8.170	396.958	
358	-	-	7.347	1.060.468	(1.062.211)	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	825	-	825	
-	-	-	(2)	126.636	-	113	(322.490)	(322.378)	
-	805.111	(4.177)	2.789.693	2.279.065	689.523	5.066.136	(24.647)	5.041.489	

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide nakit akış tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Dipnot referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2019	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden Düzenlenmiş) 31 Aralık 2018
A. İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		(10.496)	196.545
Dönem karı		666.666	1.084.828
Dönem karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		(290.418)	(115.609)
Amortisman ve itfa payları ile ilgili düzeltmeler	13-14	8.427	9.025
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		1.993	444
Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar ile ilgili düzeltmeler	29	(578)	-
Kar payı ile ilgili düzeltmeler		(54.717)	(27.525)
Katılım payı ve diğer finansal araçlardan gelirler ile ilgili düzeltmeler		(28.900)	(27.719)
Gerçeğe uygun değer kazançları ile ilgili düzeltmeler		(1.174.435)	(1.298.022)
<i>Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kazançları</i>	<i>27-29</i>	<i>(1.230.879)</i>	<i>(735.723)</i>
<i>Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer kazançları ile ilgili düzeltmeler</i>	<i>27</i>	<i>(575.151)</i>	<i>(603.036)</i>
<i>Türev finansal araçların gerçeğe uygun değer kayıpları ile ilgili düzeltmeler</i>	<i>28</i>	<i>113.959</i>	<i>40.737</i>
(Değer düşüklüğü iptali)/değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		(170.002)	184.435
<i>Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler</i>	<i>27</i>	<i>1.078</i>	<i>3.477</i>
<i>Diğer değer düşüklükleri ile ilgili düzeltmeler</i>	<i>29</i>	<i>7.606</i>	-
<i>Maddi duran varlıkların ve maddi olmayan duran varlıkların değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler</i>	<i>27</i>	<i>2.272</i>	-
<i>Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklarla ilgili (değer düşüklüğü iptali)/değer düşüklüğü</i>	<i>27-28</i>	<i>(180.958)</i>	<i>180.958</i>
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		63.997	6.644
<i>Diğer karşılıklar ile ilgili düzeltmeler</i>	<i>27</i>	<i>63.997</i>	<i>6.644</i>
İştirak, iş ortaklığı ve finansal yatırımların elden çıkarılmasından veya paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar ile ilgili düzeltmeler	29	(40.922)	(111.359)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış zararları ile ilgili düzeltmeler	19	219.771	174.242
Gerçekleşmemiş kur farkları ile ilgili düzeltmeler		631.778	839.769
Bağılı ortaklıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar ile ilgili düzeltmeler	29	(139.434)	-
Faiz gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	27-28	407.830	67.520
Vergi (geliri)/gideri ile ilgili düzeltmeler	30	(19.429)	47.531
Kar/zarar mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler	28	4.203	19.406
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		(297.910)	(494.655)
Ticari alacaklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(47.680)	(12.395)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki (artış)/azalış ile ilgili düzeltmeler		(14.810)	240.638
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklardaki (azalış)/artış ile ilgili düzeltmeler	9	(376.970)	170.813
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklardaki artış/(azalış) ile ilgili düzeltmeler	9	420.000	(948.694)
Stoklardaki artışlar ile ilgili düzeltmeler	14	(33.242)	(72.616)
İşletme sermayesinde gerçekleşen diğer artış ile ilgili düzeltmeler		88.413	106.114
Ticari borçlardaki azalış ile ilgili düzeltmeler		(568.699)	(134.267)
Faaliyetler ile ilgili diğer borçlardaki artış ile ilgili düzeltmeler		235.078	155.752
Faaliyetlerde kullanılan nakit akışları		(88.834)	(278.019)
Vergi ödemeleri		(54.067)	(277.457)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler		(1.205)	-
Diğer karşılıklara ilişkin ödemeler		(33.562)	(562)

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide nakit akış tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Dipnot referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2019	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden Düzenlenmiş) 31 Aralık 2018
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları		103.061	(2.352.962)
Alınan faiz		102.229	18.691
Alınan temettüleri		64.352	36.109
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	13-14	(12.907)	(5.048)
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satışından kaynaklanan nakit girişleri	12-13	1.029	12.755
Yatırım amaçlı gayrimenkul alışından kaynaklanan nakit çıkışları	10	(84.914)	(33.859)
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının alınması ile meydana gelen nakit çıkışları	5	-	(170.000)
İştiraklerin ve/veya iş ortaklıklarının pay satışı veya sermaye azaltımı sebebiyle oluşan nakit girişleri		196.650	-
İştiraklerin ve/veya iş ortaklıklarının pay alışı veya sermaye artırımını sebebiyle oluşan nakit çıkışları		(299.176)	(1.528.324)
Katılım payı ve diğer finansal araçlardan nakit çıkışları		135.798	(683.286)
C. Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları		(122.336)	1.878.472
Borçlanmadan kaynaklı nakit girişleri	5	1.277.870	2.288.046
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	(922.826)	(792.779)
Ödenen faiz	5	(472.178)	(408.184)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(965)	-
İlişkili taraflara diğer borçlardaki artış		176.369	104.067
Pay ve diğer öz kaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	5		170.000
Sermaye ödemelerinden nakit girişleri			536.700
Diğer nakit çıkışları		(180.606)	(19.378)
Nakit ve nakit benzerlerindeki net azalış		(29.771)	(277.945)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	4	2.032.254	2.310.199
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	2.002.483	2.032.254

İlişikteki açıklama ve dipnotlar, konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

1. Organizasyon ve faaliyet konusu

Akfen Altyapı Holding Anonim Şirketi ("Akfen Altyapı" veya "Şirket"), altyapı yatırım hizmetleri sağlamak amacıyla 2008 yılında kurulmuştur. Akfen Altyapı, inşaat, enerji ve gayrimenkul sektörlerinde çeşitlendirilmiş faaliyetlerle Türkiye'nin önde gelen şirketlerinden biridir. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, Şirket'i ve bağlı ortaklıklarını (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) ve Grup'un iştiraklerindeki ve müştereken kontrol edilen işletmelerdeki payını içermektedir.

Şirket'in "Akfen Altyapı Danışmanlık A.Ş." olan ünvanı 24 Mayıs 2018'de "Akfen Altyapı Holding A.Ş." olarak değiştirilmiştir.

Şirket'in adresi Gaziosmanpaşa Mahallesi, Koza Sk, No: 22, 06700, Çankaya, Ankara, Türkiye'dir.

31 Aralık 2019 itibarıyla Şirket ve iş ortaklarının çalışan sayısı sırasıyla 7 (31 Aralık 2018: 6) ve 6.509 (31 Aralık 2018: 7.076)'dur.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019 Hisse oranı (%)	31 Aralık 2018 Hisse oranı (%)
Pelin Akın Özalp	50	50
Selim Akın	50	50
	100	100

Akfen Altyapı'nın bağlı ortaklıkları vasıtasıyla faaliyet gösterdiği başlıca faaliyet alanları aşağıda özetlenmiştir:

Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş. ("Akfen İnşaat")

Akfen Grubu'nun en eski şirketlerinden olan Akfen İnşaat, başlangıçta endüstriyel tesislerin fizibilite ve mühendislik hizmetlerini gerçekleştirmek için kurulmuş, sonrasında verdiği hizmetlerin yelpazesini endüstriyel tesislerin imalatı, kuruluşu ve montajı hizmetleri ile genişletmiştir. Şirket bugüne kadar, havaalanı terminalleri ve bağlı altyapı inşaatları, doğalgaz boru hatları/dağıtım sistemleri, hastaneler, okullar, öğrenci yurtları, rezidans konut projeleri, endüstriyel santraller, hidroelektrik enerji santralleri, su dağıtım, kanalizasyon sistemleri ve atıksu arıtma tesislerinin kurulumu gibi bir çok altyapı projesini tamamlamıştır.

Halen Akfen İnşaat'ın faaliyet alanları, HES inşaat projelerinin yanı sıra hastane Kamu Özel İşbirliği projelerini, (mevcut durumda Isparta ve Eskişehir hastaneleri faaliyettedir sadece Tekirdağ hastane projesinin inşaatı devam etmektedir), çeşitli yurt ve gayrimenkul (konut/otel) projelerini içermektedir.

Akfen Holding ve Akfen Altyapı arasında, Akfen Altyapı'nın %100 bağlı ortaklığı olan, Akfen İnşaat'ın sermaye artırımında rüçhan hakkı devri ve katılım konusunda 13 Mart 2018 tarihinde bir sözleşme imzalanmıştır. Bunun sonucunda, Akfen İnşaat'ın 30 Mayıs 2018 tarihinde gerçekleşen sermaye artırımının tescilli itibarıyla Akfen Holding, Akfen İnşaat'ta %48,81 pay sahibi olmuştur. Akfen İnşaat'ın kalan hisseleri ise Akfen Altyapı'nın sahipliğindedir.

Akfen Holding A.Ş. ("Akfen Holding")

Akfen Holding 1999 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Akfen Holding'in faaliyet konusu inşaat, deniz limanı işletmeciliği, deniz ulaşımı, su dağıtım, katı atık ve atık su hizmetleri, enerji, madencilik, sigorta ve reasürans ve gayrimenkul gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren bağlı ortaklık ve iştiraklerine yatırım yapmak, idare ve koordinasyonunu sağlamaktır.

6 Ağustos 2018 tarihinde Akfen Holding bünyesinde gerçekleştirilen pay devir işlemi sonrasında, işlem öncesi Akfen Holding'de %9,87 pay sahibi olan Akfen Altyapı, Akfen Holding sermayesinin %99,36'sına tekabül eden, paylara sahip olmuştur. Bu pay devir işlemi kapsamında; Akfen Holding'in 667.180.686 TL nominal değerli paylarının %85,80'ine sahip olan Hamdi Akın'a ait paylardan 572.450.967 adedi, %3,47'sine sahip olan Selim Akın'ın tüm payları ve %0,43'üne sahip olan Akfen Turizm Yatırımları ve İşletmecilik A.Ş. paylarının yarısı Akfen Altyapı'ya devredilmiştir. 6 Mart 2019 itibarıyla Akfen Holding'in %9,87 pay geri alımı sonrasında Akfen Altyapı Holding'in Akfen Holding'deki payı %89,49'a inmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

i. Sunuma ilişkin temel esaslar

Bu finansal tablolar, Şirket'in yasal mali tablolarından hazırlanmakta ve TFRS'ye uygun olarak doğru sunumun yapılabilmesi için gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar ile TL olarak sunulmaktadır.

Grup, muhasebe kayıtlarını ve kanuni mali tablolarını, Türk Lirası (TL) olarak, Maliye Bakanlığı'nın Vergi Mevzuatı ve Tek Düzen Hesap Planı ile yayımlanan muhasebe ve raporlama ilkeleri ve standartlarına uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

Konsolide finansal tabloların onaylanması

Konsolide finansal tablolar, 30 Nisan 2020 tarihinde yönetim kurulu tarafından onaylanmıştır. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

Yabancı para

Yabancı para işlemleri

Yabancı para işlemler ilgili Grup şirketlerinin geçerli para birimlerine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan fiili maliyetleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, işlem tarihindeki kurdan çevrilir. Çevrimle oluşan kur farkları konsolide diğer kapsamlı gelir tablosunda kayıtlara alınır.

Grup şirketleri kullanım alanları çok fazla olduğu için veya ilgili Grup şirketlerinin faaliyetlerine önemli etkide bulunduğu ve bu şirketlerle ilgili önemli ekonomik olay ve durumları yansıttığı için fonksiyonel para birimi olarak ABD Doları veya TL'yi kullanmaktadırlar. Finansal tablolardaki kalemleri ölçmek için kullanılan para birimi hariç kullanılan tüm para birimleri yabancı para olarak adlandırılmaktadır.

TMS 21 (Kur değişiminin etkileri) standardının ilgili hükümlerine göre geçerli para birimleriyle hesaplanmamış işlemler ve bakiyeler ilgili para birimleriyle tekrar hesaplanır. Grup raporlama para birimi olarak Şirket'in işlevsel para birimi olan TL'yi kullanmaktadır.

Grup'un raporlama para biriminden farklı geçerli para birimi kullanan Grup şirketlerinin varlık ve yükümlülükleri, bilanço tarihindeki kurdan Grup'un raporlama para birimine çevrilir. Bu grup şirketlerinin gelir ve giderleri dönemin ortalama döviz kurundan raporlama para birimine çevrilir. Özsermaye kalemleri maliyet değerinden raporlanır. Yabancı para birimi farklılıkları özsermayede, "Yabancı para çevrim farkı" altında gösterilir. İlgili Grup şirketleri tamamen veya kısmen elden çıkarıldığında yabancı para çevrim farklarındaki ilgili miktar konsolide kar veya zarara sınıflandırılır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerindeki dönem sonu kurları ile 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihinde sona eren yıllardaki ortalama kurlar aşağıdaki gibidir:

	Ortalama Kur		Dönem Sonu Kuru	
	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
ABD Doları	5,6712	4,8301	5,9402	5,2609
Avro	6,3481	5,6789	6,6506	6,028

Yabancı operasyonlar

İktisaptan dolayı oluşan gerçeğe uygun değer düzeltmeleri ve şerefiye dahil olmak üzere yurtdışı faaliyetlerin varlık ve yükümlülükleri raporlama tarihindeki kurlardan TL'ye çevrilir. Yurtdışı faaliyetlerin gelir ve giderleri ilgili dönemdeki ortalama kurlardan TL'ye çevrilir.

Yabancı para çevrim farkları özkaynaklar altında yabancı para çevrim farklarında kayıtlara alınır. Yurtdışı faaliyetlerin kısmen veya tamamen satılması durumunda yabancı para çevrim farklarındaki ilgili tutar kar veya zarara transfer edilir.

ii. İşletmenin Sürekliliği

Grup, finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

iii. Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların düzeltilmesi:

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un finansal durumu, performansı ve nakit akışındaki eğilimleri belirleyebilmek amacıyla, önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. 31 Aralık 2019 ve

2018 tarihli konsolide finansal durum tabloları ve konsolide finansal durum tablolarına ilişkin dipnotlar ile 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir, nakit akış ve özkaynak değişim tabloları ve ilgili notlar karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

Yeniden düzenlemeler

	1 Ocak 2018	31 Aralık 2018
<i>Önceki raporlanan</i>		
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	1.529.008	(1.964.597)
Toplam ana ortaklık payları	5.667.951	4.241.203
Kontrol gücü olmayan paylar	38.277	58.214
Toplam özkaynaklar	5.706.228	4.299.417
<i>Yeniden düzenlenmiş</i>		
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	1.274.692	(2.218.913)
Toplam ana ortaklık payları	5.413.635	3.986.888
Kontrol gücü olmayan paylar	292.593	312.530
Toplam özkaynaklar	5.706.228	4.299.418

Ağustos 2018 tarihinde gerçekleşen Akfen Holding'in Akfen Altyapı'ya devri işlemi, ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmiş olup söz konusu işlem "Hakların Birleştirilmesi" yöntemiyle muhasebeleştirilmiştir. 31 Aralık 2019 tarihli finansal tabloların hazırlanması esnasında, devir anında Akfen Holding finansal tablolarında bulunan 254.316 TL tutarındaki kontrol gücü olmayan payların hakların birleştirilmesi muhasebeleştirilmesi esnasında "Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi" hesabında muhasebeleştirildiği fark edilmiştir. Bu sebeple "Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi" ve "Kontrol gücü olmayan paylar" hesapları yeniden düzenlenmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda 104.067 TL, "İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları" altında yer alan "Faaliyetler ile ilgili diğer borçlardaki artış/(azalış) ile ilgili düzeltmeler" kaleminde, "Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları" altında yer alan "İlişkili taraflara diğer borçlardaki azalış" kalemine sınıflanmıştır.

iv. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda Değişiklikler

1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar:

- TFRS 16 - Kiralama işlemleri
- TMS 28 - "İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar"da yapılan değişiklikler (Değişiklikler)
- TMS 40 - Yatırım amaçlı gayrimenkuller standardındaki değişiklikler
- TFRYK 23 Gelir Vergisi Muameleleri Konusundaki Belirsizlikler
- Yıllık İyileştirmeler - 2015-2017 Dönemi
- Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme (TMS 19 Değişiklikler)
- Negatif Tazminli Erken Ödeme Özellikleri (TFRS 9 Değişiklik)

Söz konusu değişikliklerden TFRS 16 standardının etkileri değerlendirilmiş ve konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup diğer standartların Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde herhangi bir etkisi olmamıştır.

TFRS 16 Kiralama İşlemleri

KGK Nisan 2018'de TFRS 16 "Kiralama İşlemleri" standardını yayımlanmıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

iv. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda Değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralama İşlemleri (devamı)

Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibarıyla ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortismanına tabi tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusudur (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydeder.

TFRS 16'ya geçiş:

Grup, TFRS 16'yı kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile uygulamıştır. Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanıyan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmıştır.

Standart, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır.

TFRS 16 "Kiralamalar" standardının ilk uygulaması kapsamında, 1 Ocak 2019 tarihinden önce TMS 17 "Kiralama İşlemleri" standardına uygun olarak faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralama taahhütlerine ilişkin konsolide finansal tablolarda "kiralama yükümlülüğü" muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu kira yükümlülüğü, geçiş tarihi itibarıyla gerçekleşmemiş kira ödemelerinin, Grup'un ilk uygulama tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değeri üzerinden ölçülmüştür. Kullanım hakkı varlıkları ise, ilgili standarta yer alan basitleştirilmiş geçiş uygulaması kapsamında, kiralama yükümlülüklerine eşit bir tutar üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

Grup, ayrıca yatırım amaçlı gayrimenkul geliştirmek için kiraladığı arazilere ilişkin haklarını yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırmaktadır. Böyle bir durumda, ilgili araziye ilişkin hak, kiralamada olduğu şekilde muhasebeleştirilir ve buna ek olarak, muhasebeleştirilen söz konusu arazi için gerçeğe uygun değer yöntemi kullanılır. Grup'un kiralık arazilerin üstünde geliştirilen yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değer tespitlerinin bu araziler için ödenecek kira bedellerinin tahmini nakit akışlarından düşülmesi suretiyle yapılmış olmasının ötürü, ilgili araziler ile alakalı ödenecek kira bedellerinin indirgenmiş değerleri yatırım amaçlı gayrimenkuller hesabında muhasebeleştirilmektedir.

TFRS 16 standardına geçiş etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019
Varlıklar	14.700
Kullanım hakkı varlıkları (Not 12)	8.691
Yatırım amaçlı gayrimenkuller - Arsa kiralaları (Not 10) (*)	6.009
Kaynaklar	14.700
Kiralama yükümlülüğü (Not 5)	14.700

(*) Kullanım hakkı varlıklarının yatırım amaçlı gayrimenkul tanımını karşılaması nedeniyle Grup, TMS 40'ta yer alan açıklama hükümlerini uygulayarak, gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirmiştir. Bu kapsamda Grup, kullanım hakkı varlıklarını yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sunmuştur. Arsa kiralaları, kiralama işlemlerinden borçların, gerçeğe uygun değer hesaplamasında da yer alıyor olması nedeniyle, yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe uygun değerine geri eklenen tutarı ifade eder.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

iv. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda Değişiklikler (devamı)

TFRS 16'ya geçiş (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen kullanım hakkı varlıkları ve ilgili dönemde giderleştirilen amortisman paylarının varlık grupları bazında detayları aşağıdaki gibidir:

	Kullanım hakkı varlıkları	Toplam
1 Ocak 2019	-	-
Amortisman gideri (Not 12)	300	300
31 Aralık 2019	300	300

Grup'un, 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla kira yükümlülüklerine uygulanan, alternatif borçlanma oranları TL kiralamarlar için %17,55 - %22,5 aralığındadır.

Yayımlanan ancak yürürlüğe henüz girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar, değişiklikler ve iyileştirmeler:

- TFRS 10 ve TMS 28 - Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları – Değişiklik
- TFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı
- İşletmenin tanımlanması (TFRS 3 Değişiklikleri)
- Önemliliğin Tanımı (TMS 1 ve TMS 8 Değişiklikleri)
- TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'deki Değişiklikler-Gösterge Faiz Oranı Reformu
- TMS 1'deki değişiklikler – Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması
- TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'deki Değişiklikler-Gösterge Faiz Oranı Reformu

Yukarıdaki standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un finansal tablolarına önemli bir etkisinin olmaması beklenmektedir.

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri:

Konsolidasyon esasları

İşletme birleşmeleri

Grup, kontrol Grup'a transfer edildiğinde işletme birleşmelerini satın alma yöntemini kullanarak muhasebeleştirir. Devralma işlemi transfer edilen konsolidasyon, genellikle satın alınan tanımlanabilir net varlıklar gibi gerçeğe uygun değerinden ölçülür. Ortaya çıkan herhangi bir şerefiye, her yıl değer düşüklüğü için test edilir. Pazarlıklı satın alımdan kaynaklanan herhangi bir kazanç kar veya zararda muhasebeleştirilir. Ölçüm ve tasfiye özkaynaklarda muhasebeleştirilir. Aksi takdirde, diğer koşullu konsolidasyon tutarları her raporlama tarihinde gerçeğe uygun değerden yeniden ölçülür ve müteakip koşullu konsolide finansal tablolarda meydana gelen değişiklikler kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Ortak kontrol altında gerçekleşen işletme birleşmesi, bütün birleşen kuruluşların veya işletmelerin nihai olarak, işletme birleşmesinden önce ve sonra aynı taraf veya taraflarca kontrol edildiği ve bu kontrolün geçici olmadığıdır. Ortak kontrol altındaki işletme birleşmelerine tabi olan varlık ve yükümlülükler, işlemin gerçekleştiği yılın başından başlayarak konsolide finansal tablolarda dikkate alınır. Satın alınan bağlı ortaklığın geçmiş yıl karları özkaynaklar altında "Ortak kontrol altındaki işletme birleşmelerinin etkisi" nde muhasebeleştirilmektedir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Konsolidasyon esasları (devamı)

Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar Grup tarafından kontrol edilen işletmelerdir. Grup, bir varlığa olan katılımı nedeniyle değişken getirilere hak sahibi oluyor, veya bunlara maruz kalıyorsa ve bu getirileri varlık üzerindeki kontrol gücü ile etkileyebiliyorsa o varlığı kontrol etmektedir. Bağlı ortaklıkların mali tabloları, kontrol gücünün başlangıcından kontrol gücünün sona erdiği tarihe kadar Grup'un mali tablolarda yer almaktadır. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, bağlı ortaklığın konsolide finansal tablolarda yer alan sahiplik ve oy hakkı oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık '19 Sahiplik oranı (%)	31 Aralık '19 Oy kullanma hakkı	31 Aralık '18 Sahiplik oranı (%)	31 Aralık '18 Oy kullanma hakkı
Doğrudan bağlı ortaklıklar				
Akfen Holding ⁽¹⁾	89,49	89,49	99,36	99,36
Akfen İnşaat ⁽¹⁾	100	100	100	100
Akınısı Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Akınısı") ⁽³⁾	99,99	99,99	99,99	99,99
Akfen Danışmanlık ve Proje Geliştirme A.Ş. ("Akfen Danışmanlık") ⁽³⁾	100	100	100	100
Akfen Turizm Yatırım ve İşletme A.Ş. ("Akfen Turizm") ⁽³⁾	99,99	99,99	99,99	99,99
Akfen Gayrimenkul Portföy Yönetimi A.Ş. ("Akfen GPYŞ") ⁽³⁾	100	100	100	100
Akfen Merter Gayrimenkul Turizm ve İnşaat A.Ş. ("Akfen Merter") ^{(**)(3)}	91,52	75	91,52	75
BISS Savunma Sanayi A.Ş. ("BISS Savunma") ⁽³⁾	86	100	86	100
Dolaylı bağlı ortaklıklar				
İsparta Şehir Hastanesi Yatırım İşletme A.Ş. ("İsparta Şehir Hastanesi") ⁽²⁾	99,88	99,88	99,88	99,88
Eskişehir Şehir Hastanesi Yatırım İşletme A.Ş. ("Eskişehir Şehir Hastanesi") ⁽²⁾	100	100	100	100
Tekirdağ Şehir Hastanesi Yatırım İşletme A.Ş. ("Tekirdağ Şehir Hastanesi") ⁽²⁾	100	100	100	100
İsparta Yurt Yatırımları A.Ş. ("İsparta Yurt") ⁽²⁾	100	100	100	100
Aynı Gayrimenkul Yatırım A.Ş. ("Aynı Gayrimenkul")	100	100	100	100
Hacettepe Teknokent Eği. ve Kli. Ar. Mer. Sağ.				
Ar-Ge Dan. Pro. San. Tic. A.Ş. ("Hacettepe Teknokent") ^{(**)(2)}	45	66	45	66
Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. ("Akfen GYO") ^{(**)(1)}	56,88	73,29	56,88	73,29
Akfen Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş. ("Akfen Enerji Üretim") ⁽¹⁾	99,25	99,25	99,25	99,25
Akfen International BV ("Akfen International") ^{(****) (1)}	-	-	100,00	100,00
Zeki Enerji Elektrik Üretim Dağ. Paz. San. ve Tic. A.Ş. ("Zeki Enerji") ^(****)	100	100	-	-

⁽¹⁾ 30 Mayıs 2018 tarihinde Akfen İnşaat hisselerinin %48,81'i Akfen Altyapı'dan Akfen Holding'e devrolmuş ancak bu devir işlemine karşın Akfen Holding'in sahibi de Akfen Altyapı olduğu için, Akfen Altyapı'ya tam konsolidasyon ile dahil olmaya devam etmektedir.

^(**) Grup, söz konusu şirketi, oy haklarının çoğunluğunu elinde tutmak suretiyle kontrol etmektedir.

^(****) Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle söz konusu durum, Akfen Holding tarafından kontrol kaybı doğuran bir işlem olarak değerlendirilmiştir.

Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iş ortaklığı olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihinden sonra özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

^(****) Akfen Holding'in sahip olduğu Akfen International hisselerinin tümünün satışı 7 Şubat 2019 tarihinde gerçekleşmiştir.

^(****) Akfen İnşaat, Zeki Enerji'yi 22 Mart 2019 tarihinde Şirket'in ortaklarının iştiraki olan Akfen Yenilenebilir'den satın almıştır.

⁽¹⁾ 6 Mart 2019 tarihindeki Akfen Holding'in %9,87 pay geri alımı sonrasında Akfen Altyapı Holding'in Akfen Holding'deki payı %89,49'a inmiştir.

⁽²⁾ Akfen İnşaat'ın bağlı ortaklığıdır.

⁽³⁾ Akfen Altyapı Holding bağlı ortaklığıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı): Konsolidasyon esasları (devamı)

Müşterek anlaşmalar / Finansal Yatırımlar

İş Ortaklıkları, Şirket ve Bağlı Ortaklıklar'ının bir veya daha fazla müteşebbis ortak tarafından müştereken yönetilmek üzere, bir ekonomik faaliyetin üstlenilmesi için bir sözleşme dahilinde oluşturulmuştur.

Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklığı yatırımı, başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak finansal tablolara yansıtılır. Yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararından alacağı pay, yatırımcının kâr veya zarar olarak muhasebeleştirilir. Yatırım yapılan bir işletmeden alınan dağıtımlar (kâr payı vb.) yatırımın defter değerini azaltır. Yatırım yapılan işletmenin defter değerinin, işletmenin diğer kapsamlı kârındaki değişikliklerden yatırımcıya düşen pay oranında düzeltilmesi gerekir. Şirket'in dolaylı iş ortaklıklarının ve finansal yatırımlarının 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık '19		31 Aralık '18	
	Sahiplik oranı (%)	Oy kullanma hakkı	Sahiplik oranı (%)	Oy kullanma hakkı
Doğrudan finansal yatırımlar				
Travelex Doviz Ticaret A.Ş. ("Travelex")	10,00	10,00	10,00	10,00
Tepe Reformer	26,00	26,00	26,00	26,00
Dolaylı finansal yatırımlar				
Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. ("MIP") ⁽¹⁾	10,00	10,00	10,00	10,00
Dolaylı iştirakler				
TAV Yatırım Holding A.Ş. ("TAV Yatırım") ⁽²⁾	21,68	21,68	21,68	21,68
PSA Akfen Liman İşletmeciliği ve Yön. Dan. A.Ş. ("PSA Liman") ⁽²⁾	50,00	50,00	50,00	50,00
Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş. ("Akfen Su") ⁽²⁾	50,00	50,00	50,00	50,00
Akfen Yenilenebilir (2)	66,13	66,13	68,04	68,04
İstanbul Deniz Otobüsleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("İDO") ⁽²⁾	30,00	30,00	30,00	30,00
Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. ("Acacia Maden") ⁽²⁾	30,00	30,00	30,00	30,00
İBS Sigorta ve Reasürans Sigorta Brokerliği A.Ş. ("İBS Sigorta") ⁽²⁾	37,00	37,00	37,00	37,00
Akfen GYO ^{(1) (2)}	56,88	56,88	-	-

⁽¹⁾ Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle söz konusu durum, Akfen Holding tarafından kontrol kaybı doğuran işlem olarak değerlendirilmiştir.

Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iş ortaklığı olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihinden sonra özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

⁽¹⁾ Akfen Holding finansal yatırımdır. ⁽²⁾ Akfen Holding iş ortaklığıdır.

Kontrol gücü olmayan paylar

Kontrol gücü olmayan paylar, satın alan işletmenin net varlıklarının satın alma tarihindeki oransal paylarında ölçülür. Grup'un kontrol gücünü kaybetmeden bağlı ortaklık paylarındaki değişimler, özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir.

Konsolidasyonda elimine edilen işlemler

Grup içi bakiyeler ve işlemler ve grup içi işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş gelir ve giderler elimine edilir. Özkaynaklar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş kazançlar, Grup'un yatırım yapılan işletmedeki payları oranında elimine edilmiştir. Herhangi bir değer düşüklüğü olmaması halinde gerçekleşmemiş zararlar, gerçekleşmemiş kazançlarla aynı şekilde elimine edilir.

Kontrol kaybı

Grup, bir bağlı ortaklığı üzerindeki kontrolünü kaybettiğinde, bağlı ortaklığın varlıklarını ve yükümlülüklerini, ilgili kontrol gücü olmayan paylar ve diğer bileşenleri özkaynaklarından çıkarır. Oluşan kazanç veya kayıp, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Kontrolün kaybolduğu durumlarda, önceki bağlı ortaklıkta tutulan faiz tutarları gerçeğe uygun değerleriyle ölçülür.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Konsolidasyon esasları (devamı)

İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki paylar

Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iştiraklerdeki payları, iştiraklerdeki hisselerden ve bir müşterek yönetime tabi teşebbüsten oluşmaktadır. İştirakler, Grup'un finansal ve işletme politikaları üzerinde önemli etkisinin olduğu ancak kontrol veya müşterek kontrolünün olmadığı varlıklardır.

İştiraklerdeki ve ortak girişimdeki paylar özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilir. Başlangıçta, işlem maliyetlerini de içeren maliyet ile kayıt edilir. İlk kayıt sonrasında, konsolide finansal tablolar, Grup'un önemli bir etkinin sona erdiği tarihe kadar Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar veya zarar ile diğer kapsamlı gelirlerini kapsar.

Ortak kontrol altındaki işletme birleşmeleri

Grup'u kontrol eden paydaşın kontrolündeki şirketlerin paylarının transferinden kaynaklanan işletme birleşmeleri sunulan en erken karşılaştırmalı dönemin başında gerçekleşmiş gibi, eğer daha sonra ise, ortak kontrolün sağlandığı tarihte muhasebeleştirilir. Bu amaçla karşılaştırmalı dönemler yeniden düzenlenir. İktisap edilen varlıklar ve borçlar önceden Grup'un kontrolündeki paydaşlarının konsolide finansal tablolarında kaydedilen defter değerinden kaydedilirler. İktisap edilen şirketlerin özsermaye kalemleri sermayenin haricinde Grup'un özkaynaklarında aynı kalemlere eklenir ve ortaya çıkan kar ya da zarar özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Finansal varlıklar

Sınıflandırma

Grup, finansal varlıklarını "itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan" ve "gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar" olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. Grup'un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

Muhasebeleştirme ve Ölçümleme

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri", "ticari alacaklar", "diğer alacaklar" ve "finansal yatırımlar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Grup, devlet ile olan hizmet imtiyaz antlaşmasının şartlarını göz önünde bulundurarak, TFRS Yorum 12 finansal varlık modelini uygulamış ve bir finansal varlığı mali tablolarında tanımlamıştır.

Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerini finansal varlık niteliğinde esas ürünler içeren karma sözleşmeler olarak değerlendirmektedir. İlgili sözleşmeler birden fazla saklı türev ürün içermekte ve sözleşmeye dayalı nakit akışları, belirli bir enflasyon oranı ve döviz kurunun değişimi ile değişkenlik göstermektedir.

Grup, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları gerçeğe uygun değeri üzerinden finansal tablolarına almakta ve gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak sınıflamaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansal varlıklar (devamı)

Finansal Tablo Dışı Bırakma

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Değer Düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "beklenen kredi zarar" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır. Zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür; 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir. Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır.

Grup, finansal varlığın kredi riskinin raporlama tarihinde düşük bir kredi riskine sahip olması durumunda, finansal varlığın kredi riskinin önemli ölçüde artmadığını tespit edebilir. Bununla birlikte, ömür boyu BKZ ölçümü (basitleştirilmiş yaklaşım), önemli bir finansman unsuru olmaksızın ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için daima geçerlidir.

Ticari alacaklar

Grup tarafından bir alıcıya ürün ya da hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar, tahakkuk etmemiş finansman gelirlerden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman gelirleri sonrası ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Grup, tahsil imkânının kalmadığına dair objektif bir delil olduğu takdirde ilgili ticari alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığında düşülerek diğer gelirlere kaydedilir.

Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir.

Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemler, eldeki nakit, vadesiz mevduat ve vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, nakde kolayca çevrilebilen ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır (Not 4). Vadesi 3 aydan daha uzun 1 yıldan kısa olan banka mevduatları kısa vadeli finansal yatırımlar altında sınıflandırılır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansal yükümlülükler

Finansal yükümlülükler, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. İlgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir.

Finansal yükümlülükler özkaynağa dayalı finansal araçlar, borçlanmalar, ticari borçlar ve diğer borçlar olarak sınıflandırılır.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, satıcılardan doğrudan ürün ve hizmet almak suretiyle oluşan borçlardır. Ticari borçlar ve diğer yükümlülükler tahakkuk etmemiş finansman giderlerinden netleştirilmiş olarak gösterilir. Tahakkuk etmemiş finansman giderleri sonrası ticari borçlar ve diğer yükümlülükler, orijinal fatura değerinden kayda alınan borçların izleyen dönemlerde ödenecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli borçlar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Kur değişiminin etkileri

İşlemler ve bakiyeler

Grup, yabancı para cinsinden yapılan işlemleri işlevsel para birimi cinsinden ilk kayda alırken işlem tarihinde geçerli olan ilgili kurları esas almaktadır. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihinde geçerli olan kurlarla değerlendirilmekte ve doğan kur farkı gider ya da gelirleri ilgili dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Yabancı para cinsinden olan ve maliyet değeri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ilk işlem tarihindeki kurlardan işlevsel para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ise gerçeğe uygun değerlerin tespit edildiği tarihte geçerli olan kurlardan işlevsel para birimine çevrilir.

Sunum para birimine çevrim

Dönem içindeki yabancı para cinsinden yapılan işlemler, işlem tarihinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler finansal durum tabloları tarihinde geçerli olan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası alış kurundan TL'ye çevrilmiştir.

Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan fiili maliyetleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, işlem tarihindeki kurdan çevrilir. Çevrimle oluşan kur farkları konsolide diğer kapsamlı gelir tablosunda kayıtlara alınır.

Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevriminden doğan kur farkı gelir ve giderleri, dönemin kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır. Esas faaliyet konusuyla ilgili, ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkı gelir/gideri esas faaliyet gelirleri/giderleri kaleminde bunların haricindekiler ise finansman gelir/giderleri hesabında gösterilir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

İlişkili taraflar

Finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle (bu Standartta 'raporlayan işletme' olarak kullanılacaktır) ilişkili olan kişi veya işletmedir.

(a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili tarafla yapılan işlem raporlayan işletme ile ilişkili bir taraf arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Şirket üst düzey yönetim kadrosunu, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarını olarak belirlemiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Dönem vergi gideri ve ertelenmiş vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılları vergilendirme dönemleri için %22 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla vergi karşılığı yürürlükteki vergi mevzuatı çerçevesinde ayrılmıştır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi hesaplamasında, 2019 ve 2020 yılları içinde gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Transfer fiyatlandırması

Transfer fiyatlandırması, Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinde "transfer fiyatlaması ile örtülü kazanç dağıtımı" başlığı altında ele alınmaktadır. 18 Kasım 2007 tarihli transfer fiyatlaması ile örtülü kar dağıtımına ilişkin Genel Tebliğ, uygulama ile ilgili ayrıntıları belirlemektedir.

Bir vergi mükellefi, ilişkili taraflarla malların ve hizmetlerin satışı veya satın alınması ile ilgili işlem yaparsa, fiyatların "emsallere uygunluk prensibi" uyarınca ayarlanmadığı durumda, bu tür karlar transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı düşünülür. Transfer fiyatlandırması yoluyla gizlenen bu kar dağıtımı, kurumlar vergisinden istisna olarak vergiden düşülebilir olarak kabul edilmez.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Vergi varlık ve yükümlülükleri

Kurumlar vergisi

Grup faaliyetlerini sürdürdüğü ülkenin yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %20'dir. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'ncu madde uyarınca %22'lik kurumlar vergisi oranı, kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için ilgili yıl içinde başlayan hesap dönemlerine) ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanacaktır. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar ödenmektedir.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemleri için %22) geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14 üncü gününe kadar beyan edip on yedinci gün akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyanamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte.

Türkiye'de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye'de mukim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşvik ve yardımları gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dahil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin işletme tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence oluştuğunda konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Devlet teşvikleri nakden veya devlete karşı olan bir yükümlülüğün azaltılması şeklinde elde edilmiş olsa dahi aynı şekilde Finansal Tablolarda gösterilmektedir.

Yatırım teşvikleri teşvikin alınacağına ve beraberindeki tüm koşullara uyulacağına dair makul güvence sağlanmış ise gerçeğe uygun değeri üzerinden değerlendirilir. Eğer teşvik bir varlık kalemi ile ilişkilendirilmiş ise, varlığın gerçeğe uygun değerinin hesaplanması sırasında indirilmektedir. Varlığa ilişkin kira gelirinin elde edilmesi yoluyla teşvik, kâr ya da zararda muhasebeleştirilmiş olur.

Stoklar

Grup'un stokları ağırlıklı olarak satılmaya hazır birimler ile ilgili maliyetleri içermektedir. Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile ölçülür. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Maddi duran varlıklar

Muhasebeleştirme ve ölçüm

Arsa, arazi ve binalar dışındaki maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın ve kalıcı değer kayıplarının düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Arsa, arazi ve binalar ise; yeniden değerlendirme tarihindeki gerçeğe uygun değerinden, müteakip birikmiş amortisman ve müteakip birikmiş değer düşüklüğü zararlarının indirilmesiyle bulunan değerle gösterilmektedir.

Arsa, arazi ve binalar yeniden değerlendirme modeli ile net yöntemle göre muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu gayrimenkullerin değerini etkileyecek önemli bir ekonomik değişiklik olmadığı sürece, rutin olarak üç yılda bir yeniden değerlendirme yapılır. Bu kapsamda 31 Aralık 2018 tarihli finansal tablolara yansıtılmak üzere yeniden değerlendirme yapılmıştır.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın net defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve cari dönemde gelir tablosu hesaplarına yansıtılır.

Sonradan oluşan maliyetler

Maddi bir duran varlığa yapılan normal bakım ve onarım harcamaları, gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi duran varlığın kapasitesini genişleterek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı arttıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi duran varlığın maliyetine eklenmekte ve ilgili maddi duran varlığın kalan tahmini faydalı ömrü üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır.

Amortisman

Amortisman, maddi duran varlıkların maliyetinin tahmini ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanır tutulur ve gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Finansal kiralama yoluyla edinilen varlıklar, Grup'un finansal kiralama süresi sonunda mülk edinmesine izin vermiyorsa, kiralama süresi ile faydalı ömürleri arasındaki süreler üzerinden amortismanına tabi tutulur. Arsa amortismanına tabi tutulmamıştır.

Maddi duran varlıkların hesaplanan faydalı ömürleri cari ve karşılaştırmalı dönemler için aşağıdaki gibidir:

Maddi duran varlık çeşidi	Faydalı ömür
Binalar	50 yıl
Makine ve ekipmanlar	4-15 yıl
Motorlu taşıtlar	5 yıl
Mobilya ve demirbaşlar	3-10 yıl
Özel maliyetler	10 yıl
Diğer maddi duran varlıklar	4-5 yıl

Amortisman yöntemleri, faydalı ömürler ve kalan değerler her raporlama döneminde gözden geçirilir ve gerektiği durumda düzeltilir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Kullanım hakkı varlıkları

Grup, kullanım hakkı varlıklarını finansal kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte muhasebeleştirir (örneğin, ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla). Kullanım hakkı varlıkları, maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşülerek hesaplanır. Finansal kiralama borçlarının yeniden değerlendirilmesi durumunda bu rakam da düzeltilir.

Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:

- (a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- (b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden, alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar, ve
- (c) Grup tarafından katılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler.

Dayanak varlığın mülkiyetinin kiralama süresi sonunda Grup'a devri makul bir şekilde kesinleşmediği sürece, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutmaktadır.

Kullanım hakkı varlıkları değer düşüklüğü değerlendirmesine tabidir.

Maddi olmayan duran varlıklar

Muhasebeleştirme ve ölçüm

Grup tarafından sınırlı ekonomik sürede sahip olunan maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki net değeri ile gösterilir.

Sonradan yapılan harcamalar

Sonradan yapılan harcamalar, ancak ilgili spesifik varlığın gelecekteki ekonomik faydalarını arttırması halinde aktifleştirilir. Diğer tüm harcamalar, üretilen marka ve şerefiye harcamaları da dahil olmak üzere, gerçekleştirildiği gelir tablosunda kaydedilir.

İtfa ve tükenme payı

Amortisman, maddi olmayan duran varlıkların maliyetini, tahmini ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutularak ve genel olarak gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Şerefiyeye amortisman ayrılmaz.

Cari ve önceki dönemlerin tahmini faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

Maddi olmayan duran varlıklar	Faydalı ömür
Haklar	3-49 yıl
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	3 yıl

İtfa yöntemleri, faydalı ömürler ve kalan değerler her raporlama tarihinde gözden geçirilir ve gerekirse düzeltilir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, ilk olarak maliyet bedelleri ile değerlendirilir ve her raporlama tarihinde gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin elden çıkarılmasındaki kazanç veya kayıplar (elden çıkarma net gelirleri ile maddi duran varlıklar arasındaki fark olarak hesaplanır) gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Rayiç değer artışları gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Gelir ve giderler

Gelir ve gider kalemlerinin belirlenmesinde tahakkuk esası uygulanmaktadır. Buna göre hasılat, gelir ve karlar aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılacak şekilde muhasebeleştirilmektedir.

Faiz gelirleri, etkin faiz oranı üzerinden hesaplanarak tahakkuk ettirilir. Faiz içeren bir menkul kıymetin ediniminden önce ödenmemiş faiz tahakkuku durumunda; sonradan tahsil edilen faiz, edinim öncesi ve edinim sonrası dönemlere ayrılır ve yalnızca edinim sonrasına ait kısım gelir olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Hasılat

Grup, ancak aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi TFRS 15 Standardı kapsamında muhasebeleştirir.

- Sözleşmenin tarafları sözleşmeyi onaylamış ve kendi edimlerini ifa etmeyi taahhüt etmiştir.
- Grup, her bir tarafın devredeceği mal veya hizmetlerle ilgili hakları tanımlayabilmektedir.
- Grup, devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili ödeme koşulları tanımlayabilmektedir.
- Sözleşme ticari öneme sahiptir.
- Grup'un müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması olasıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Hasılat (devamı)

Mal satışı

Hasılatın önemli risk ve getirilerinin müşteriye aktarıldığı durumlarda, malların geri kazanımı olasılığı, ilişkili masraflar ve muhtemel malların geri dönüşünün güvenilir bir şekilde hesaplanabilmesi, mallarla devam eden bir yönetim ilişkisinin bulunmaması durumunda gelir tutarı güvenilir bir şekilde ölçülebilmektedir. Hasılat; geri alınan mallar, satış indirimleri, hacim indirimleri ölçülür.

Risklerin ve hizmetlerin devri zamanlaması, satış sözleşmesinin koşullarına bağlı olarak değişmektedir.

İnşaat sözleşmeleri

Sözleşme gelirleri, sözleşmede kabul edilen başlangıç tutarına ek olarak gelire sonuçlanabilecek veya güvenilir bir şekilde ölçülmesi muhtemel olan sözleşme içindeki herhangi bir farklılık, talep, teşvik ödemelerini içerir.

İnşaat sözleşmesinin sonucu güvenilir bir şekilde tahmin edilebiliyorsa, sözleşme geliri sözleşmenin tamamlanma safhasına orantılı olarak gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

İşin tamamlanma aşaması yapılan bir iş etüdü referans alınarak ölçülür. Aksi takdirde sözleşme gelirleri, sadece tahsil edilmesi muhtemel olan sözleşme maliyetleri tutarında muhasebeleşmektedir.

Sözleşme giderleri, gelecekteki sözleşme faaliyetleriyle ilgili bir varlık yaratmadıkları sürece gerçekleştirildikçe kaydedilir. Bir sözleşmede beklenen bir kayıp hemen kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

İmtiyazlı hizmet anlaşmaları

TFRS Yorum 12 kamu ile imtiyaz sözleşmesi imzalamak suretiyle belirli bir süreyle işletme hakkı elde eden şirketlerin (operatörlerin) bu anlaşmalar çerçevesinde gerçekleştirdikleri altyapı yatırımları ile işletme sürecinde sağladıkları hizmetlerinin ne şekilde muhasebeleştirilmesi gerektiği konusundaki açıklamaları içermektedir. TFRS Yorum 12 kapsamında olduğu belirlenen işlerde işletmecilerin gerçekleştirdikleri yatırımları bina, sabit kıymet, demirbaş olarak muhasebeleştirmek yerine yapılan anlaşma koşullarına göre finansal varlık ve/veya maddi olmayan varlık olarak muhasebeleştirmeleri gereğini ifade eder. Şirket, Sağlık Bakanlığı ile yapılan sözleşmede garanti edilen bir gelir olması nedeniyle, hizmet imtiyaz sözleşmesine dayalı, yapım modeline göre hesaplanan tutarı, finansal varlık olarak muhasebeleştirmektedir. Finansal varlığın ölçümü ve sınıflandırılması ilişkin muhasebe politikası 2. Dipnot "Sınıflandırma, muhasebeleştirme ve Ölçümleme - Finansal Varlıklar" başlığı altında yer almaktadır. (İsparta Şehir Hastanesi ve Eskişehir Şehir Hastanesi).

Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar

Şirket, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı'yla imzalanan Şehir Hastanesi Anlaşması uyarınca hazırlanmış olduğu Tekirdağ Şehir Hastanesi yapım modeli ile uyumlu olarak imtiyaz altyapısının kullanımı ile ilgili ücret talep etme hakkı kapsamında finansal tablolarında finansal varlık muhasebeleştirmektedir. İlgili varlıklar, Şirket, yapım süreci devam eden projelerde, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları indirgenmiş maliyetle, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar olarak finansal tablolara alırken, tamamlanıp faaliyete geçmiş projelerde, İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar olarak gerçeğe uygun değeri üzerinden finansal tablolara almaktadır. Bir imtiyaz sözleşmesinde inşaat veya iyileştirme hizmetleri sağlama karşılığı olarak alınan finansal varlıklar, ilk muhasebeleştirme tarihinde itfa edilmiş maliyet bedeli üzerinden ölçülür. İmtiyaz sözleşmesinden kaynaklanan bir finansal varlığın tahmini faydalı ömrü, Şirket'in altyapıyı kullanmak için imtiyaz süresinin sonuna kadar kamudan tahsilat yapabileceği dönemdir. (Tekirdağ Şehir Hastanesi).

-Şirket yönetimi, imtiyaz sözleşmelerinden alacakların hesaplanabilmesi için sözleşme süresi boyunca enflasyon ve döviz kurları için varsayımlar yapmaktadır. Ayrıca TFRYK 12 faiz geliri, öngörülen gelecek nakit girişlerinin iç verim oranı kullanılarak hesaplanmaktadır.

Grup, yapım süreci devam eden projelerde, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları indirgenmiş maliyetle, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar olarak finansal tablolara almaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Çalışanlara sağlanan faydalar

Grup, mevcut sosyal mevzuata uygun olarak, Grup ile bir yıllık hizmet süresini tamamlayan ve emeklilik dolayısıyla veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle istihdamı sona eren her çalışan için birikmiş tazminat ödemekle yükümlüdür.

Türk yasaları ve sendika anlaşmaları uyarınca, emeklilik veya istemeyerek Grup'tan ayrılan çalışanlara toplu ödeme yapılmaktadır. Bu tür ödemelerin, 19 No'lu "Türkiye Muhasebe Standardı (revize) Çalışanlara Sağlanan Faydalar ("TMS 19") uyarınca tanımlanmış emeklilik fayda planının bir parçası olduğu düşünülmektedir.

İlişikteki konsolide finansal tablolarda kıdem tazminatı yükümlülüğünü TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" da belirtilen finansal tablolara alma ve değerlendirme esaslarına göre hesaplamıştır. Kıdem tazminatı yükümlülüklerinin, özellikleri açısından, bu standartta tanımlanan "Çalışma Dönemi Sonrasına İlişkin Belirli Fayda Planları"yla özdeş olması nedeniyle, bahse konu yükümlülükler, aşağıda açıklanan bazı varsayımlar kullanılarak hesaplanmış ve finansal tablolara alınmıştır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kullanılan temel varsayımlar şunlardır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Faiz oranı %	12,15	15,00
Enflasyon oranı %	8,68	9,50
Emeklilik olasılığı tahmini için devir hızı oranı %	100	96,83

TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), 1 Ocak 2013 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiştir. Revize standart uyarınca, çalışan haklarına ilişkin aktüeryal kazanç/ kayıplar kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Grup, etkiyi değerlendirmek için 31 Aralık 2012 tarihinden itibaren kıdem tazminatı ile ilgili aktüeryal kazanç / (kayıp) tutarını gelir tablosunda hesaplamaktadır. Muhasebe politikasında yapılan değişikliğin konsolide finansal tablolara etkisi önemli olmadığından, Grup yönetimi kapsamlı gelir tablosundaki fiili kazanç / (kayıp) değerini ölçmemektedir.

Grup, Türkiye'de mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeniyle işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Bu tazminatlar, işten ayrılma veya çıkarılma tarihindeki ücret esas alınarak çalışılan her yıl için 30 günlük ücret (31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı ödemelerinin tavanı sırasıyla 6.380 TL/yıl ve 5.434 TL/yıl) üzerinden hesaplanmaktadır.

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı, enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un kıdem tazminatı karşılığı, kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir düzenlendiği için,

1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 6.730 TL tavan tutarı üzerinden hesaplanmaktadır

(31 Aralık 2018: 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan 6.017 TL).

Normal iş akışında, yurtdışındaki faaliyetlerde, çalıştıkları ülkedeki çalışanlarının emeklilik planı için ilgili devlet organına katkıda bulunur. Devlet emeklilik planına zorunlu olarak yapılan katkılar, oluştuğunda gider olarak muhasebeleştirilir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

v. Önemli muhasebe politikalarının özeti ve değerlendirme yöntemleri (devamı):

Finansman gelirleri ve finansman maliyetleri

Grup'un finansman gelirleri ve finansman maliyetleri arasında aşağıdakiler bulunmaktadır:

- faiz gelirleri,
- faiz giderleri,
- temettü gelirleri,
- finansal varlık ve finansal borçlardaki kur farkı gelir ve giderleri

Faiz gelirleri etkin faiz oranı kullanılarak vade sonuna kadar gösterilir ve etkin faiz oranı dikkate alınmaktadır. Faiz gelirleri kar veya zarar tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda finansman geliri içine dahil edilir.

Raporlama tarihinden sonraki olaylar

Grup, raporlama tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltmekte, raporlama tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen olayların olması halinde ise önemli olması durumunda ilgili dönemde açıklamaktadır.

Koşullu varlık ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler ve varlıklar finansal tablolara alınmamakta, koşullu varlık ve yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir.

Borç karşılıkları

Karşılıklar, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşme olasılığının olması ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir.

Nakit akım tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Grup'un taahhüt ve arazi geliştirme, turizm ve enerji faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (maddi ve maddi olmayan yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesi

Grup'un çeşitli muhasebe politikaları ve dipnot açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerde gerçeğe uygun değer belirlenmesini gerektirmektedir. Gerçeğe uygun değerler değerlendirme ve/veya açıklama amacıyla aşağıdaki yöntemlerle belirlenmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değer belirlenmesinde kullanılan varsayımlar ilgili varlık veya yükümlülüğe ilişkin dipnotlarda ilave bilgi olarak sunulmuştur.

Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

Seviye 1: Özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;

Seviye 2: Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;

Seviye 3: Varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

Faiz oranı takas işlemleri için yapılan işlemlerden doğan alacakların veya borçların gerçeğe uygun değeri, değerlendirme yöntemi tekniklerinden gelir indirgeme yaklaşımı yöntemine göre seviye 2 kapsamında iken; hizmet imtiyaz sözleşmelerinden doğan alacakların, imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıkların ve yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değeri ise, seviye 3 kapsamında değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değerlerdeki değişime ilişkin duyarlılık analizi Not 32'de verilmiştir.

Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında; Grup yönetimi, Grup'un muhasebe politikalarının uygulanmasını ve raporlanan varlık, yükümlülük, gelir ve gider tutarlarını etkileyen hükümler, tahminler ve değerlendirmeler yapmıştır. Gerçek sonuçlar bu tahminlerden farklı olabilir. Tahminler ve değerlendirmeler sürekli olarak gözden geçirilir. Tahminlere ilişkin düzeltmeler ileriye dönük olarak yapılır.

Mali tablolarda yer alan tutarlar üzerinde en önemli etkiye sahip muhasebe politikaları, varsayımlar ve tahminlerin uygulanmasında yapılan yargılara ilişkin bilgiler aşağıdaki dipnotlarda yer almaktadır:

İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar ve devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar

Grup, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı'yla imzalanan Şehir Hastaneleri Anlaşmaları uyarınca hazırlanmış olduğu Şehir Hastaneleri yapım modeli ile uyumlu olarak imtiyaz altyapısının kullanımı ile ilgili ücret talep etme hakkı kapsamında finansal tablolarında finansal varlık muhasebeleştirilmektedir. Grup, yapım süreci devam eden projelerde, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklı finansal varlıkları indirgenmiş maliyetle, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar olarak finansal tablolarına alırken, tamamlanıp faaliyete geçmiş projelerde, İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar olarak gerçeğe uygun değeri üzerinden finansal tablolarına almaktadır. Şirket yönetimi, imtiyaz sözleşmelerinden alacakların hesaplanabilmesi için sözleşme süresi boyunca enflasyon ve döviz kurları için önemli tahmin ve varsayımlar yapmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Önemli muhasebe değerlendirmesi, tahmin ve varsayımları (devamı)

İş modeli değerlendirmesi

Finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçülmesi anapara ve faiz ödemeleri sonuçlarına ve iş modeli testine bağlıdır (lütfen dipnot 9'daki finansal varlıklar bölümlerine bakınız). Grup, iş modelini, belirli bir iş hedefine ulaşmak için finansal varlık gruplarının birlikte nasıl yönetildiğini yansıtan bir düzeyde belirlemektedir. Bu değerlendirme, varlıkların performansının nasıl değerlendirildiği ve ölçüldüğü, performansı etkileyen risklerin nasıl yönetildiği ve varlık yöneticilerinin nasıl değerlendirildiği dahil tüm ilgili kanıtları yansıtan yargıları içerir. Grup, vadesinden önce kayıtlardan çıkarılan itfa edilmiş maliyetinden veya gerçeğe uygun değerinden ölçülen finansal varlıkların kayıtlardan çıkarılma nedenini ve ilgili varlığın kullanılma amacıyla tutarlı olup olmadığını anlamak için sürekli olarak değerlendirir. Bu değerlendirme Grup'un kalan finansal varlıklarına ilişkin iş modelinin uygun olup olmadığını ve eğer uygun değilse iş modelinde bir değişiklik olup olmadığını içerir. Eğer değişiklik mevcutsa finansal varlıkların sınıflandırılmasında ileriye dönük bir değişiklik yapılmalıdır. Cari dönemde böyle bir değişiklik yapılması gerekmemiştir.

Özkaynağa dayalı finansal araçların gerçeğe uygun değerinin belirlenmesi

Grup, ilişikteki konsolide finansal tablolarında elinde bulundurduğu MIP, Travelex ve TAR hisselerini, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırmış ve gerçeğe uygun değeri ile kaydetmiştir. Gerçeğe uygun değerden taşınan MIP, Travelex ve TAR finansal yatırımları finansal tablolar açısından önem arz etmekte ve değerlendirme çalışmalarını uzmanlık gerektirmektedir. Değerlemeler benzer şirket çarpanları, iskonto oranları, cari piyasa işlemlerinin getiri ve satış fiyatları dikkate alınarak piyasa koşullarına uygun bir şekilde yapılır. Bu tahmin ve varsayımlarda, gelecekte ortaya çıkabilecek değişiklikler Grup'un konsolide finansal tablolarında önemli ölçüde etkiye neden olabilir.

Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tablolar arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararlar ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının kullanılabilirliği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilir vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Grup yapılan çalışmalar neticesinde ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanabileceğine ilişkin kanaat oluşması sebebiyle bağlı ortaklıklarındaki ertelenmiş vergi varlıklarını kayıtlara almıştır. Gelecekte elde edilecek vergiye tabi karın ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmediği bağlı ortaklıklar için, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılmıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

3. İşletme birleşmeleri ve iştirak hisse satışları

Bağılı Ortaklık Hisse Satışı

Akfen International

Akfen International'ın Akfen Holding'e ait tüm paylarının Hamdi Akın'a devri 7 Şubat 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu satış bedeli ile kayıtlardan çıkarılan net varlık arasındaki olumlu fark, konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yatırım faaliyetlerinden gelir olarak kaydedilmiştir.

Satış bedeli	870.000
Kayıtlardan çıkarılan net varlık	(889.248)
Diğer kapsamlı gelirden dönem karına sınıflanan pay	158.682
Bağılı ortaklıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar (Not 29)	139.434

İştirak Hisse Satışı

Akfen Yenilenebilir Enerji

9 Mart 2018 tarihi itibarıyla Akfen Yenilenebilir'in sermayesi 793.000 TL'den primli olarak 864.381 TL'ye arttırılmış, bu kapsamda EBRD ve IFC tarafından toplam 44.999.998 ABD Doları Akfen Yenilenebilir'e aktarılmıştır. Böylece, Akfen Yenilenebilir'de EBRD ve IFC'nin payları %13,297'ye çıkarken, Akfen Holding'in payı ise %73,405 olmuştur. Ayrıca, 26 Haziran 2018 tarihinde de Akfen Yenilenebilir'in sermayesi 864.381 TL'den primli olarak 932.590 TL'ye arttırılmış, bu kapsamda EBRD ve IFC tarafından toplam 42.999.975 ABD Doları Akfen Yenilenebilir'e aktarılmıştır. Böylece, Akfen Yenilenebilir'de EBRD ve IFC'nin payları %15,982'ye çıkarken, Akfen Holding'in payı ise %68,036 olmuştur. Bu işlemler nedeniyle Akfen Yenilenebilir'in net varlıklarında meydana gelen değişimin 111.361 TL tutarındaki etkisi, Grup'un konsolide finansal tablolarında yatırım faaliyetlerinden gelirler hesabında muhasebeleştirilmiştir (Not 29).

5 Aralık 2019 tarihinde Akfen Yenilenebilir Enerji'nin sermayesi primli olarak 959.410 TL'ye çıkarılmış, bu kapsamda EBRD ve IFC tarafından toplam 12.078.804 ABD Doları Akfen Yenilenebilir Enerji'ye aktarılmış ve böylece EBRD ve IFC'nin payları %16,993'e çıkarken, Akfen Holding'in payı ise %66,134 olmuştur. Bu işlemler nedeniyle Akfen Yenilenebilir'in net varlıklarında meydana gelen değişimin 40.922 TL tutarındaki etkisi, Grup'un konsolide finansal tablolarında yatırım faaliyetlerinden gelirler hesabında muhasebeleştirilmiştir (Not 29).

Konsolidasyon Kapsamındaki Değişiklikler

Akfen GYO

6 Ağustos 2018 tarihinde Akfen GYO'nun Akfen Holding'e ait 1000 adet A grubu ve 1000 adet D grubu imtiyazlı payları, bu paylara ait yönetim kontrolünün dolaylı nihai sahibi olan Hamdi Akın'a devredilmiştir. Yatırımcının, yatırım yaptığı işletme üzerinde güce sahip olabilmesi için, kendisine ilgili faaliyetleri yönetme imkânını halihazırda sağlayan haklara sahip olması gerekir. Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle söz konusu durum, Akfen Holding tarafından kontrol kaybı doğuran işlem olarak değerlendirilmiş ve Şirket'in Akfen GYO'daki kalan paylarını gerçeğe uygun değeri ile yeniden kayıtlara alınmıştır. Akfen GYO'nun gerçeğe uygun değeri, finansal durum tablosunda yer alan en önemli hesapların gerçeğe uygun değerden muhasebeleştiriliyor ve gerçeğe uygun değerini yansıtıyor olması nedeniyle, Akfen GYO'nun söz konusu tarihteki konsolide finansal durum tablosundaki ana ortaklığa ait özkaynak tutarından hesaplanmıştır.

Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iş ortaklığı olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

3. İşletme birleşmeleri ve iştirak hisse satışları (devamı)

Konsolidasyon Kapsamındaki Değişiklikler (devamı)

Akfen GYO (devamı)

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamından çıkartılan Akfen GYO'ya ait varlıklar/
yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	Akfen GYO 31 Mart 2019
VARLIKLAR	
Dönen Varlıklar	
Nakit ve nakit benzerleri	93.970
Stoklar	284.159
Diğer dönen varlıklar	61.629
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	439.758
Duran Varlıklar	
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	2.172.510
<i>Faal olan yatırım amaçlı gayrimenkuller</i>	<i>2.122.004</i>
<i>Arsa kiralari</i>	<i>50.506</i>
Maddi duran varlıklar	60
Maddi olmayan duran varlıklar	42
Ertelenmiş vergi varlığı	4.893
Diğer duran varlıklar	167.873
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	2.345.378
TOPLAM VARLIKLAR	2.785.136
KAYNAKLAR	
Kısa Vadeli Yükümlülükler	
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	141.109
Ertelenmiş gelirler	381.488
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	37.129
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	559.726
Uzun Vadeli Yükümlülükler	
Uzun vadeli borçlanmalar	1.292.608
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	133.621
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	45.424
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.471.653
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	2.031.379
ÖZKAYNAKLAR	753.757
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	735.004
Kontrol gücü olmayan paylar	18.753
TOPLAM KAYNAKLAR	2.785.136
Net Varlık	735.004
Sahiplik oranı	56,88%
Gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilen iş ortaklığı	418.070
Kontrol gücü olmayan paylara ilişkin düzeltmeler	(5.556)
Kayıtlardan çıkartılan kontrol gücü olmayan paylar	322.490

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kasa	804	787
Bankalar	1.118.342	1.017.628
- Vadesiz mevduat	157.158	704.078
- Vadeli mevduat	961.184	313.550
Diğer nakit ve nakit benzerleri (*)	966.221	1.013.968
Değer düşüklüğü	(9)	(26)
Nakit ve nakit benzerleri	2.085.358	2.032.357
Kullanımı kısıtlı banka bakiyesi (-)	(82.884)	(129)
Değer düşüklüğü	9	26
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	2.002.483	2.032.254

(*) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer nakit ve nakit benzerlerinin tamamı Akfen Holding'e ait gecelik repo bakiyelerinden ve vadesi 3 aydan daha kısa olan yatırım fonlarından oluşmaktadır.

Grup'un, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kullanımı kısıtlı banka bakiyesinin 82.191 TL'si kredi ödemeleri için blokaja alınmış olup kredi ödemesi yapılacağı zaman blokaj ortadan kalkmaktadır (31 Aralık 2018: Yoktur). Kalan tutar olan 693 TL ise sigorta ödemeleri için blokaja alınıp sigorta ödemeleri yapılacağı zaman blokaj ortadan kalkmaktadır (31 Aralık 2018 : 129 TL).

Vadesiz mevduat

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla vadesiz mevduatın para birimi bazında TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Avro	143.136	3.115
TL	9.047	697
ABD Doları	4.967	700.235
Diğer	8	31
Toplam	157.158	704.078

Vadeli mevduat

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatın para birimi bazında TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	Vade	Faiz Oranı (%)	31 Aralık 2019	Vade	Faiz Oranı (%)	31 Aralık 2018
ABD Doları	Ocak 2020	0,17 – 1,95	587.541	Ocak 2019	0,1-4,15	126.206
TL	Ocak 2020	3 - 12,05	197.401	Ocak –Şubat 2019	13,85-24,33	52.775
Avro	Ocak 2020	0,01 – 1,00	176.242	Ocak-Şubat 2019	0,01-2,36	134.569
Toplam			961.184			313.550

Diğer nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'a ait diğer nakit ve nakit benzerlerinin, yabancı para ve Türk Lirası dağılımı aşağıdaki gibidir

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
ABD Doları	899.330	954.541
TL	66.891	59.427
Toplam	966.221	1.013.968

Grup'un finansal varlıkları ve yükümlülükleri için kur, faiz oranı riskleri ve duyarlılık analizleri Not 32'de belirtilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

5. Finansal borçlanmalar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli borçlanmalar	1.205.944	914.927
Teminatlı kısa vadeli banka kredileri	113.722	75.795
Teminatlı banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	703.736	752.976
İhraç edilen tahvillerin kısa vadeli kısımları	384.243	86.156
Uzun vadeli kiralama borçlanmalarının kısa vadeli kısımları	4.243	-
Uzun vadeli borçlanmalar	5.832.694	6.532.516
Teminatlı banka kredileri	5.646.335	6.062.942
İhraç edilen tahviller	174.108	296.574
Pay ve diğer özkaynağa dayalı ihraç edilen borçlanma araçları	-	173.000
Uzun vadeli kiralama borçlanmaları	12.251	-
Toplam	7.038.638	7.447.443

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal borçlanmaların detayları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Para birimi	Nominal faiz oranı %	Vade tarihi	Nominal değeri	Defter değeri
Teminatlı banka kredisi	TL	10,69-18,50	2020-2021	317.595	318.622
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +4,75	2034	1.094.398	1.089.163
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor+6,10	2034	1.094.398	1.090.420
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor+5,75(*)	2035	909.470	911.511
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +5,05	2029	598.340	604.291
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor +6,00	2029	82.326	83.298
Teminatlı banka kredileri	Avro	Euribor+6,55	2022	96.101	96.302
Teminatlı banka kredileri	Avro	0,7	2022	38.573	38.624
Teminatlı banka kredileri	Avro	Euribor+0,60	2021	29.928	29.952
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Euribor+5,15	2029	593.106	602.130
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	6A Libor+4,90	2027	119.204	119.316
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Euribor+6,20	2029	81.319	82.724
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,55	2021	415.814	416.671
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,47	2021	356.412	358.058
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	USD Libor + 0,6	2021	323.741	323.386
Teminatlı banka kredileri	ABD Doları	3,47	2021	297.010	299.325
Tahvil	TL	DİBS(**) + 4,50	2020	252.570	262.881
Tahvil	TL	DİBS(**) + 4,50	2020	92.013	91.919
Tahvil	TL	3ATRLIBOR+2,50	2021	200.000	203.551
				6.992.318	7.022.144

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

5. Finansal borçlanmalar (devamı)

31 Aralık 2018	Para birimi	Nominal faiz oranı %	Vade tarihi	Nominal değeri	Defter değeri
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor + 6,10	2034	1.002.978	998.216
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor + 4,75	2034	1.002.978	997.190
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor + 5,05	2029	583.289	590.158
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor + 5,75 ^(*)	2035	526.799	523.573
Teminatlı proje banka kredisi	Avro	3A Euribor + 6,00	2029	77.907	78.997
Teminatlı banka kredisi	Avro	6,80	2025	636.145	626.673
Teminatlı banka kredisi	Avro	6,80	2025	338.260	334.637
Teminatlı banka kredisi	Avro	5,50	2019	206.640	206.753
Teminatlı banka kredisi	Avro	6,80	2025	171.996	169.766
Teminatlı banka kredisi	Avro	Euribor + 6,55	2022	87.105	87.286
Teminatlı banka kredisi	Avro	6,80	2025	85.998	84.891
Teminatlı banka kredisi	Avro	Euribor + 0,60	2021	27.126	27.148
Teminatlı banka kredisi	Avro	4,92	2019	2.030	2.032
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Libor + 5,15	2029	565.153	575.113
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	6A Libor + 4,90	2027	113.515	113.630
Teminatlı proje banka kredisi	ABD Doları	3A Libor + 6,20	2029	75.193	76.702
Teminatlı banka kredisi	ABD Doları	3,55	2021	368.263	369.280
Teminatlı banka kredisi	ABD Doları	3,47	2021	315.654	317.229
Teminatlı banka kredisi	ABD Doları	USD Libor + 0,60	2021	286.719	288.127
Teminatlı banka kredisi	ABD Doları	3,47	2021	263.045	265.097
Teminatlı banka kredisi	TL	13,80-31,50	2019-2021	153.858	159.215
Tahvil	TL	DİBS ^(**) + 4,50	2020	252.570	286.403
Tahvil	TL	DİBS ^(**) + 4,50	2020	92.013	96.327
Paya dönüştürülebilir tahvil	TL	12,00	2021	170.000	173.000
				7.405.234	7.447.443

^(*) Tekirdağ Şehir Hastanesi işletme dönemine geçtiğinde faiz oranı 3AEuribor + 5,50 olacaktır.

^(**) Devlet İç Borçlanma Senedi ("DİBS") Tahvillerin yıllık bileşik getiri oranına baz teşkil edecek "Gösterge Faiz" oranı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ("Hazine Müsteşarlığı") tarafından ihraç edilmiş en uzun vadeye kalan gün sayısına sahip iskontolu gösterge devlet tahvilinin son üç iş gününde BİAŞ Tahvil ve Bono Kesin Alım Satım Piyasası'nda oluşan ağırlıklı ortalama yıllık bileşik faizlerinin ağırlıklı aritmetik ortalaması olarak hesaplanır.

Teminatlı proje banka kredileri aşağıdaki araçlarla güvence altına alınmıştır:

- Alacak devri,
- Ardıl alacaklılık ve alacakların devri,
- Hesapların rehini,
- Üst hakkı ipoteği,
- Pay rehni/hisse rehni,
- Devam eden hastane projeleri inşaat tamamlama garantisi

Teminatlı banka kredileri, Ana Hissedar ve diğer Grup Şirketleri kefaletiyle teminat altına alınmıştır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli finansal borçlanmaların vadelerine göre dağılımları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 yıl içerisinde	1.201.701	914.927
1 – 2 yıl arası	2.034.041	866.355
2 – 3 yıl arası	572.691	1.846.486
3 – 4 yıl arası	435.207	555.877
5 yıl ve üzeri	2.778.504	3.263.798
Toplam	7.022.144	7.447.443

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

5. Finansal borçlanmalar (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal borçlanmaların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	7.447.443	4.432.699
<i>Kullanılan banka kredileri</i>	<i>1.277.870</i>	<i>2.288.046</i>
<i>Pay ve diğer öz kaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri</i>	-	<i>170.000</i>
<i>Ödenen banka kredileri</i>	<i>(922.826)</i>	<i>(792.779)</i>
<i>Pay sahiplerinin ilave sermaye katkılarna ilişkin düzeltmeler</i>	-	<i>(20.764)</i>
<i>Ödenen faiz</i>	<i>(472.178)</i>	<i>(408.184)</i>
<i>Tahakkuk</i>	<i>452.062</i>	<i>469.980</i>
<i>Kur farkı gideri</i>	<i>629.530</i>	<i>1.278.099</i>
<i>Yabancı para çevrim farkı</i>	<i>43.960</i>	<i>30.346</i>
<i>Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3)</i>	<i>(1.433.717)</i>	-
31 Aralık	7.022.144	7.447.443

Kiralama İşlemlerinden borçlar

TFRS 16 standardını Grup 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulamaya başlamış olup Grup'un kiralık araziler ile alakalı ödenecek tahmini kira bedellerinin indirgenmiş değerleri faaliyet kiralama borçlanmaları olarak sınıflandırmıştır.

Faaliyet kiralama borçlanmalarına ait detaylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019
1 yıldan kısa	4.243
1 - 5 yıl	12.248
5 yıl ve üzeri	63.834
Eksi : Gelecek dönemlere ait finansman gideri	(63.831)
Dönem sonu itibari ile kiralama yükümlülükleri	16.494

Kiralama yükümlülüklerinin 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019
1 Ocak (Not 2)	14.700
<i>Finansman gideri</i>	<i>2.758</i>
<i>Ödemeler</i>	<i>(964)</i>
31 Aralık	16.494

6. Ticari alacaklar ve borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	24.775	8.965
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	49.123	58.547
- Sağlık Bakanlığı'ndan alacaklar (*)	34.737	27.538
- Alacak senetleri (**)	9.233	10.358
- Diğer ticari alacaklar (***)	5.153	20.651
Toplam	73.898	67.512

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

6. Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli ticari alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	14.673	16.908
- Alacak senetleri (**)	14.673	16.908
Toplam	14.673	16.908

(*) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Sağlık Bakanlığı'ndan ticari alacaklar, Sağlık Bakanlığı ile imzalanan Şehir Hastanesi sözleşmeleri uyarınca oluşan ticari alacakları içermektedir.

(**) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla alacak senetleri Incek-Loft ve Bulvar-Loft satışlarından elde edilen senet alacaklarından oluşmaktadır.

(***) 31 Aralık 2018 itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan ticari alacakların 17.062 TL'si, Akfen GYO'nun Türkiye ve Rusya'daki otellerin kira gelirlerine istinaden ticari alacaklarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	1.132.906	1.584.051
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	127.894	66.542
- İnşaat sözleşmelerinden doğan ticari borçlar	106.632	55.906
- Diğer ticari borçlar	9.369	10.481
- Diğer gider tahakkukları	11.893	155
Toplam	1.260.800	1.650.593

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	-	256.078
Toplam	-	256.078

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

7. Diğer alacaklar ve borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflardan diğer alacaklar	105	160
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	91.045	18.316
- Vergi dairesinden alacaklar	90.506	13.722
- Verilen depozito ve garantiler	214	171
- Diğer alacaklar	325	4.423
Toplam	91.150	18.476

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflardan diğer alacaklar (Not 31)	525.869	457.519
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	8.642	35.701
- Verilen depozito ve garantiler	225	367
- Vergi dairesinden alacaklar	21	77
- Diğer uzun vadeli alacaklar	8.396	35.257
Toplam	534.511	493.220

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli diğer borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	10.117	225
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	47.148	83.097
- Alınan depozito ve teminatlar	34.781	43.222
- Ödenecek vergi ve fonlar (*)	5.919	32.642
- Arsa kiralama borçları (Not 10)	6.009	6.620
- Diğer borçlar	439	613
Toplam	57.265	83.322

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli diğer borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	429.636	191.070
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9.372	62.920
- Alınan depozito ve teminatlar	11	11
- Arsa kiralama borçları (Not 10)	-	44.220
- Ödenecek vergi ve fonlar (*)	-	5.606
- Diğer borçlar	9.361	13.083
Toplam	439.008	253.990

(*) 31 Aralık 2018 itibarıyla Kısa ve uzun vadeli ödenecek vergi ve fonların sırasıyla 11.979 TL ve 5.606 TL'si, Akfen GYO'nun KKTC'deki vergi davası ile ilgili kesinleşen borcun, ödeme vadesine göre hesaplanan peşine indirgenmiş tutarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

8. Peşin ödenmiş giderler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli peşin ödenmiş giderler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen avanslar (*)	152.718	61.049
Gelecek aylara ait giderler (**)	4.902	6.175
Diğer	549	610
Toplam	158.169	67.834

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli peşin ödenmiş giderler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gelecek yıllara ait giderler (**)	14.339	12.911
Toplam	14.339	12.911

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla verilen avansların 151.092 TL'lik kısmı (31 Aralık 2018:44.595 TL) inşaatı devam eden Şehir hastanesi ve Bulvar Loft projeleri için verilen avanslardan oluşmaktadır.

(**) Grup, Sağlık Bakanlığı'na sunulan hizmet sözleşmesini TFRS 15 kapsamında değerlendirmiş ve etkisini finansal tablolarına taşımıştır. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla gelecek yıllara ait giderlerin önemli bir kısmı, Sağlık Bakanlığı'na sağlanacak olağanüstü bakım ve onarım hizmet giderleri için yapılan peşin ödeme tutarlarından oluşmaktadır. Kalan bakiyenin önemli bir kısmı sigorta poliçelerine ilişkin peşin ödenen giderlerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

9. İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar / Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar ile devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Isparta Şehir Hastanesi		
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin kısa vadeli finansal varlıklar (*)	164.468	145.871
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin uzun vadeli finansal varlıklar (*)	1.612.850	1.257.922
	1.777.318	1.403.793
Eskişehir Şehir Hastanesi		
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin kısa vadeli finansal varlıklar (*)	258.383	232.003
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin uzun vadeli finansal varlıklar (*)	2.748.276	2.555.947
	3.006.659	2.787.950
Tekirdağ Şehir Hastanesi		
Devam eden hizmet sözleşmelerinden kısa vadeli alacaklar (*)	76.912	-
Devam eden hizmet sözleşmelerinden uzun vadeli alacaklar (*)	706.831	153.891
	783.743	153.891
Toplam Şehir Hastaneleri		
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin kısa vadeli finansal varlıklar (*)	422.851	377.874
Devam eden hizmet sözleşmelerinden kısa vadeli alacaklar (*)	76.912	-
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin uzun vadeli finansal varlıklar (*)	4.361.126	3.813.869
Devam eden hizmet sözleşmelerinden uzun vadeli alacaklar (*)	706.831	153.891
Toplam	5.567.720	4.345.634

(*) Hizmet imtiyaz sözleşmelerinin alımı, T.C. Sağlık Bakanlığı ile imzalanan Şehir Hastaneleri modellerinin inşasına ilişkin Şehir Hastanesi sözleşmesinden doğan imtiyaz altyapısının kullanımı için ücret talep etme hakkını içermektedir. İmtiyaz sözleşmelerinde bir finansal varlığın tahmini itfa süresi, Grup'un altyapıyı kullanmak için imtiyaz süresinin sonuna kadar kamuya tahsil edebildiği dönemdir.

Isparta ve Eskişehir şehir hastaneleri sırasıyla 31 Mart 2017 ve 27 Ekim 2018 tarihleri itibarıyla hastanelerin işletmesi ile ilgili faaliyetlerine ve tahsilatlarına başlamıştır. Tekirdağ Şehir Hastanesi projesinin inşası 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla devam etmektedir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllardaki finansal varlık/alacak hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	4.345.634	2.465.873
Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri'nin gerçeğe uygun değer hesaplamasından kaynaklanan değer artışı (Not 27)	1.012.233	790.602
Hizmet sözleşmelerinden alacaklara ilişkin değer düşüklüğü iptali/(değer düşüklüğü) (Not 27)	180.958	(180.958)
TFRYK 12 faiz geliri (Not 28)	71.925	-
Finansal varlıklara/devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklara ilaveler (Not 24)	388.295	948.694
Tahsilatlar	(431.325)	(170.813)
Yabancı para çevrim farkı	-	492.236
31 Aralık	5.567.720	4.345.634

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

10. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	869.187	2.763.676
Arsa kiralari	6.009	50.840
	875.196	2.814.516

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar ile yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerindeki rehin tutarı 465.000 TL'dir (31 Aralık 2018: 2.375.776 TL).

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkullerin türleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	869.187	2.763.676
Bina	520.128	407.084
Arsa	344.865	307.754
Otel	4.194	2.048.838
Arsa kiralari	6.009	50.840
	875.196	2.814.516

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım amaçlı gayrimenkullerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	2.763.676	2.037.415
İlaveler	84.914	35.480
Çıkışlar	-	(1.621)
Stoklardan transfer (Not 15)	9.458	29.883
Yabancı para çevrim farkı	75.628	59.483
Değer artışı (Not 27)	57.515	603.036
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3)	(2.122.004)	-
31 Aralık	869.187	2.763.676

Arsa kiralari

Grup, yatırım amaçlı gayrimenkul geliştirmek için kiraladığı arazilere ilişkin haklarını yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırmaktadır. Böyle bir durumda, ilgili araziye ilişkin hak, finansal kiralama olduğu şekilde muhasebeleştirilir ve buna ek olarak, muhasebeleştirilen söz konusu arazi için gerçeğe uygun değer yöntemi kullanılır. Grup'un kiralık arazilerin üstünde geliştirilen yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değer tespitlerinin bu araziler için ödenecek kira bedellerinin tahmini nakit akışlarından düşülmesi suretiyle yapılmış olmasından ötürü, ilgili araziler ile alakalı ödenecek kira bedellerinin indirgenmiş değerleri yatırım amaçlı gayrimenkuller ve diğer borçlar hesaplarında karşılıklı olarak muhasebeleştirilmektedir. Not 2'de ayrıntılı bir şekilde belirtildiği üzere TFRS 16 standardını Grup 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulamaya başlamış olup 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla arsa kiralari olarak yatırım amaçlı gayrimenkuller altında yer alan tutar, Akfen GYO'nun yatırım amaçlı gayrimenkul geliştirmek için kiraladığı arazilere ilişkin haklarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO, özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirildiğinden dolayı söz konusu arsa kiralari konsolide mali tablolarda yer almamaktadır. 2019'da ise ilgili rakam rakamın 3,501 TL'si Akfen İnşaat'tan, kalan 2,418 TL'si ise Masanda şirketinden gelmektedir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

10. Yatırım amaçlı gayrimenkuller (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Otel	-	-	4.194
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Bina	-	-	520.128
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa	-	344.865	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa kiralrı	-	-	6.009
31 Aralık 2018	Gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Otel	-	-	2.048.838
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Bina	-	-	407.084
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa	-	307.754	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller – Arsa kiralrı	-	-	50.840

11. Türev araçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla türev araçlardan kaynaklanan varlıklar ve yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Türev araçlardan kaynaklanan varlıklar	-	3.463
Türev araçlardan kaynaklanan yükümlülükler	(141.290)	(30.794)
Toplam	(141.290)	(27.331)

31 Aralık 2019				
	Para birimi	Orjinal sözleşme değeri	Varlık	Yükümlülük
Türev yükümlülükler	ABD Doları	120.460.647	-	(11.872)
Türev yükümlülükler	Avro	272.502.883	-	(129.418)
Toplam			-	(141.290)

31 Aralık 2018				
	Para birimi	Orjinal sözleşme değeri	Varlık	Yükümlülük
Türev yükümlülükler	ABD Doları	40.300	3.463	-
Türev yükümlülükler	Avro	187.549	-	(30.794)
Toplam			3.463	(30.794)

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

12. Kullanım hakkı varlıkları

TFRS 16 "Kiralama" standardının ilk uygulaması kapsamında, 1 Ocak 2019 tarihinden önce TMS 17 "Kiralama İşlemleri" standardına uygun olarak faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralama taahhütlerine ilişkin konsolide finansal tablolarda "kiralama yükümlülüğü" muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu kira yükümlülüğü, geçiş tarihi itibarıyla gerçekleşmemiş kira ödemelerinin, Grup'un ilk uygulama tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değeri üzerinden ölçülmüştür. Kullanım hakkı varlıkları ise, ilgili standartta yer alan basitleştirilmiş geçiş uygulaması kapsamında, kiralama yükümlülüklerine eşit bir tutar üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kullanım hakkı varlıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kullanım hakkı varlıkları (*)	8.391	-
Toplam	8.391	-

(*) Akfen Merter'in, 30 yıl süreliğine kiraladığı ve üzerinde proje geliştirilme aşamasında olan araziye ait kiralama ile ilgili muhasebeleştirilen kullanım hakkı varlıklarıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait kullanım hakkı varlıkları hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019
1 Ocak (Not 2)	8.691
Amortisman gideri (Not 2)	(300)
31 Aralık	8.391

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

13. Maddi duran varlıklar

31 Aralık tarihleri itibarıyla maddi duran varlıkların hareketleri aşağıdaki gibidir:

Maliyet	Arazi ve binalar	Makine ve teçhizat	Taşıtlar
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiye	39.111	9.728	2.761
Girişler	13	844	376
Çıkışlar	(8.737)	-	(157)
Değer düşüklüğü (Not 23)	(4.063)	-	-
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bakiye	26.324	10.572	2.980
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	26.324	10.572	2.980
Girişler	695	4	4.034
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) (*)	-	(5)	(68)
Çıkışlar	(77)	(427)	(51)
Değer düşüklüğü (Not 23)	(9.241)	-	-
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	17.701	10.144	6.895
Birikmiş amortisman			
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiye	1.156	8.015	1.630
Dönem gideri	1.637	309	824
Çıkışlar	(109)	-	(117)
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bakiye	2.684	8.324	2.337
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	2.684	8.324	2.337
Dönem gideri	566	255	338
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) (*)	-	(4)	(69)
Çıkışlar	(8)	(46)	(51)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	3.242	8.529	2.555
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bakiye	23.640	2.248	643
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	14.459	1.615	4.340

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup Akfen GYO'ya ait hareketler, konsolidasyon kapsamının değiştiği tarih olan 31 Mart 2019'a kadar hareket tablosuna dahil edilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar ile yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerindeki ipotek ve rehin tutarı 465.000 TL'dir (31 Aralık 2018: 2.375.776 TL).

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

Mobilya ve demirbaşlar	Yapılmakta olan yatırımlar	Özel maliyetler	Diğer	Toplam
14.047	78.868	2.683	62	147.260
1.380	1.391	83	-	4.087
(57)	-	-	-	(8.951)
-	-	-	-	(4.063)
15.370	80.259	2.766	62	138.333
15.370	80.259	2.766	62	138.333
476	1.304	5.424	-	11.937
(402)	-	-	-	(475)
(180)	-	-	-	(735)
-	-	-	-	(9.241)
15.264	81.563	8.190	62	139.819
11.525	-	850	62	23.238
1.037	-	198	-	4.005
(33)	-	-	-	(259)
12.529	-	1.048	62	26.984
12.529	-	1.048	62	26.984
923	-	1.095	-	3.177
(342)	-	-	-	(415)
(179)	-	-	-	(284)
12.931	-	2.143	62	29.462
2.841	80.259	1.718	-	111.349
2.333	81.563	6.047	-	110.357

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

14. Maddi olmayan duran varlıklar

31 Aralık tarihi itibarıyla maddi olmayan duran varlıkların hareketleri aşağıdaki gibidir:

Maliyet	Haklar	Diğer	Toplam
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiye	131.851	2.233	134.084
Girişler	182	779	961
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bakiye	132.033	3.012	135.045
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	132.033	3.012	135.045
Girişler	717	253	970
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) ^(*)	-	(107)	(107)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	132.750	3.158	135.908
Birikmiş itfa ve tükenme payları	Haklar	Diğer	Toplam
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiye	26.099	1.970	28.069
Dönem gideri	4.595	425	5.020
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bakiye	30.694	2.395	33.089
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiye	30.694	2.395	33.089
Dönem gideri	4.725	225	4.950
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3) ^(*)	(65)	-	(65)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	35.354	2.620	37.974
Net defter değeri			
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bakiye	97.396	538	97.934
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bakiye	101.339	617	101.956

^(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup Akfen GYO'ya ait hareketler, konsolidasyon kapsamının değiştiği tarih olan 31 Mart 2019'a kadar hareket tablosuna dahil edilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 97.934 TL (31 Aralık 2018: 101.339 TL) tutarındaki Haklar'ın 53.593 TL'si (31 Aralık 2018: 55.507 TL) Akfen Merter'in İstanbul Zeytinburnu Merkez Efendi Mah.'de geliştirmekte olduğu projeye ilişkin muhasebeleştirilen lisans değerinden, 39.868 TL'si (31 Aralık 2018: 40.795 TL) ise Hacettepe Teknoket'in Ankara Çankaya ilçesinde sahip olduğu operasyondaki 2 adet yurt binasına ilaveten geliştirmeye hakkı olan ek projelerin haklarından oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

15. Stoklar

31 Aralık tarihi itibarıyla maddi olmayan stoklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Mamüller	70.537	83.712
Yiyecek ve içecek stokları	491	589
Yarı mamüller	-	247.102
Toplam	71.028	331.403

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla mamüller, İncek ve Gölbaşı'nda sosyal konut projesiyle ilgili satılık mevcut dairelerden, yarı mamüller ise Bulvar Loft projesiyle ilgili inşaa edilen dairelerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla stok hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	331.403	288.670
Girişler	142.722	155.313
Çıkışlar	(109.480)	(82.697)
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transfer (Not 10)	(9.458)	(29.883)
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3)	(284.159)	-
31 Aralık	71.028	331.403

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup Akfen GYO'ya ait hareketler, konsolidasyon yönteminin değiştiği tarih olan 31 Mart 2019'a kadar hareket tablosuna dahil edilmiştir.

16. Ertelenmiş gelirler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ertelenmiş gelirler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan avanslar (*)	5.869	165.786
Kira gelirleri	873	508
Diğer	202	165
Toplam	6.944	166.459

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ertelenmiş hastane hizmet gelirleri (**)	41.327	18.618
Diğer	-	1.276
Toplam	41.327	19.894

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kısa alınan avansların çoğunluğu İncek Loft ve Bodrum Loft projeleri ile ilgili alınan avanslardan oluşmaktadır (31 Aralık 2018: İncek Loft, Bulvar Loft ve Bodrum Loft).

(**) Grup, Sağlık Bakanlığı'na sunulan hizmet sözleşmesini TFRS 15 kapsamında değerlendirmiş ve etkisini konsolide finansal tablolarda 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla taşımıştır. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ertelenmiş gelirler, Sağlık Bakanlığı'na sağlanacak olağanüstü bakım ve onarım hizmet bedeli için peşin elde edilen gelir tutarlarından oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

17. Karşılıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli borç karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İzin yükümlülüğü karşılığı	8.356	7.877
Diğer karşılıklar (*)	8.316	-
Toplam	16.672	7.877

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borç karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kıdem tazminatı karşılığı	6.417	5.476
Diğer karşılıklar (*)	20.144	-
Toplam	26.561	5.476

(*) Akfen Yenilenebilir'e ait HES proje şirketlerinin önceki hissedarlarına hisse devir sözleşmesine bağlı olarak Akfen Holding tarafından ödeneceği öngörülen tutarlardır.

18. Devlet Teşvik ve Yardımları

47/2000 numaralı Yatırım Teşvik Kanunu'na göre, Akfen GYO'nun 31 Aralık 2008 tarihine kadar KKTC'de yaptığı yatırımlar üzerinden herhangi bir zaman kısıtlaması olmayan %100 oranında yatırım teşviki bulunmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun, 1 Temmuz 2003 tarih ve 2003/5868 sayılı kararı ile, Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatılara, hizmet ve balıkçı gemilerine miktarı her geminin teknik özelliklerine göre tespit edilmek ve bu akaryakıtı kullanacak geminin jurnaline işlenmek kaydıyla verilecek akaryakıtın özel tüketim vergisi tutarının, 2004 yılı başından itibaren sıfıra indirilmesini kararlaştırmıştır. İDO, 2004 yılından itibaren bu kapsamda özel tüketim vergisi indiriminden yararlanmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun 2 Aralık 2004 tarih ve 2004/5266 sayılı kararı ile, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır. Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlarla ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukaveleleri; damga vergisine, harçlara, banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tâbi tutulmazlar. İDO, bu kapsamda kurumlar vergisi ve gelir vergisi indirimlerinden yararlanmaktadır.

HES projeleri kapsamında yapılacak yatırımlar için, Grup'un çeşitli belgeler aracılığıyla elde etmiş bulunduğu, KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti şeklinde yatırım teşvikleri bulunmaktadır.

Ayrıca, 25 Haziran 2016 tarih 28329 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2016/2)" ile birlikte yurtdışından ithal edilecek olan güneş panelleri teşvik ve KDV istisnası kapsamından çıkartılmıştır. GES projelerimizden Tebliğ'in yayınladığı tarihten önce KDV istisnası ve yatırım teşvikine başvurmamış veya almamış olan projelerimiz için yurt dışından ithal edilecek Güneş panelleri KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetinden yararlanamamaktadır.

Acacia Maden, Kastamonu'daki maden tesisi için 27 Nisan 2014 tarihinde Ekonomi Bakanlığı'ndan "Büyük Ölçekli Yatırım" planında yatırım teşvik belgesi almıştır. Bu teşvik kapsamında toplam yatırım tutarının %40'lık tutarı vergi muafiyetine baz oluşturmakta ve şirketin ileride oluşacak vergi tutarının %80'i, vergi muafiyetine baz tutara ulaşana kadar teşvik kapsamında ödenmeyecektir. Ayrıca Acacia Maden, SGK iş veren hissesi desteğinden faydalanmaktadır.

Akfen İnşaat'a ait hastane projeleri ilgili alınan teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlardan doğan kazançlar, yatırımın katkı payı miktarına ulaştığı süreye kadar yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlandığı mali yıldan itibaren geçerli olmak üzere indirimli oranlarda kurumlar vergisine tabidir. Bu kapsamda Grup, yatırım teşviğine sahip şirketlerde öngörülebilir gelecekte fayda sağlamayı tahmin ettiği vergi avantajını, finansal tablolarda ertelenmiş vergi aktif olarak muhasebeleşirmektedir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının bilançodaki kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	Sahiplik Oranları (%)	31 Aralık 2019	Sahiplik Oranları (%)	31 Aralık 2018
Akfen Yenilenebilir (*)	66,13	694.323	68,04	847.134
Acacia Maden	30	222.197	30	253.700
Akfen GYO (**)	56,88	534.087	-	-
TAV Yatırım (***)	21,68	-	21,68	10.496
Akfen Su	50	21.037	50	21.492
IBS Sigorta	37	12.361	37	14.200
İDO	30	(115.807)	30	(78.912)
		1.368.198		1.068.110

(*) 5 Aralık 2019 tarihinde gerçekleşen ve detayları Not 2'de verilen sermaye artışı nedeniyle Akfen Yenilenebilir'in sahiplik oranı %68,04'ten %66,13'e düşmüştür. Akfen Yenilenebilir'in kar veya zarar kalemleri, sermaye artışı tarihine en yakın raporlama dönemi olan 31 Aralık 2019 tarihine kadar sermaye artışı öncesi sahiplik oranı olan %68,04 oranı ile muhasebeleştirilmiştir.

(**) Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Akfen Holding'in iştiraki olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım kapsamında Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir.

(***) Akfen Holding, TAV Yatırım Holding'te bulunan, %21,68 payını, 10 Mayıs 2019 tarihli sözleşmeye istinaden 29 Mayıs 2019 tarihinde 500.000 ABD Doları bedelle Gazelle Yatçılık'a devir ve teslim etmiş olup pay devri, devrin pay defterine işlenmesi için 12 Haziran 2019 tarihinde TAV Yatırım Holding'e bildirilmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu devir işlemi henüz TAV Yatırım Holding'in pay defterine işlenmediği için TAV Yatırım Holding, Grup'un varlıkları arasında yer almakta olup konsolide finansal tablolarında "Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar" hesabında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait kar veya zarar tablosunda, Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının karlarındaki payları aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Acacia Maden	(124.297)	151.829
Akfen GYO (*)	107.965	-
IBS Sigorta	7.551	10.380
Akfen Su	19.463	(8.552)
TAV Yatırım	-	(31.400)
İDO	(36.895)	(50.623)
Akfen Yenilenebilir	(193.558)	(245.876)
	(219.771)	(174.242)

(*) 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında, bu tarihten sonra ise özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından payları hesabında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019	İş ortaklığı paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar (*)	Gerçeğe uygun değer ile kayıtlara alınan iş ortaklığı (*)	Dönem karı/(zararı)
Akfen Yenilenebilir	847.134	40.922	-	(169.771)
Akfen GYO	-	-	418.070	107.965
Acacia Maden	253.700	-	-	(120.606)
Akfen Su	21.492	-	-	19.463
İBS Sigorta	14.200	-	-	7.551
TAV Yatırım	10.496	-	-	-
İDO	(78.912)	-	-	(178.666)
	1.068.110	40.922	418.070	(334.064)

	1 Ocak 2018	Dönem karı/(zararı)	Özkaynaklara ilişkin diğer hareketler
Akfen Yenilenebilir	981.649	(222.089)	-
Acacia Maden	47.947	155.520	53.924
TAV Yatırım	35.249	(31.400)	6.647
Akfen Su	21.101	(8.552)	8.943
İBS Sigorta	12.347	10.380	(8.527)
İDO	(28.289)	(304.717)	-
	1.070.004	(400.858)	60.987

(*) Not 3.

(**) İDO ve Akfen Holding arasındaki garanti ve özsermaye katkı sözleşmesine göre, sponsorluk katkılan ve garanti ödemeleri, yıllık 7.500.000 ABD Doları'nı aşmayacaktır.

(***) Acacia Maden'in net varlıkları, maden rezervi ile ilgili varlıkları ve şerefiyeyi içermektedir. Maden rezervi ile ilgili varlıklara ait 4.612 TL tutarında amortisman gideri (31 Aralık 2018: 4.614 TL) ve 923 TL tutarında ertelenmiş vergi geliri (31 Aralık 2018: 923 TL) konsolide kar veya zarar tablosunda "Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından/(zararlarından) paylar" kalemi altında muhasebeleştirilmiştir.

1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara provizyonel olarak yansıtılan Akfen Yenilenebilir'e ait Grup seviyesinde taşınan şerefiye tutarı, 2017 yılında gerçekleştirilen satış tarihine göre hazırlanmış değerlendirme çalışması neticesinde 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilgili finansal tablo kalemlerine dağıtılmış olup oluşan maddi ve maddi olmayan duran varlıklar üzerinden 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 29.734 TL (31 Aralık 2018: 29.734 TL) amortisman gideri ve amortismanına bağlı olarak 5.947 TL (31 Aralık 2018: 5.947 TL) ertelenmiş vergi geliri olarak "Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından/(zararlarından) paylar" altında muhasebeleştirilmiştir.

(****) Akfen Holding, TAV Yatırım Holding'te bulunan, %21,68 payını, 10 Mayıs 2019 tarihli sözleşmeye istinaden 29 Mayıs 2019 tarihinde 500.000 ABD Doları bedelle Gazelle Yatçılık'a devir ve teslim etmiş olup pay devri, devrin pay defterine işlenmesi için 12 Haziran 2019 tarihinde TAV Yatırım Holding'e bildirilmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu devir işlemi henüz TAV Yatırım'ın pay defterine işlenmediği için TAV Yatırım, Grup'un varlıkları arasında yer almakta olup konsolide finansal tablolarda "Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar" hesabında muhasebeleştirilmiştir. TAV Yatırımın satış tarihindeki Grup'a düşen net varlık tutarı olan 10.492 TL ile anlaşılacak satış bedelinin ilgili tarihteki TL karşılığı olan 2.890 TL arasındaki fark olan 7.606 TL, değer düşüklüğü olarak yatırım faaliyetlerinden giderler altında kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir. Satış bedeli olan 2.890 TL tutar ise satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

Özkaynaklara ilişkin diğer hareketler	Sınırlı yükümlülük düzeltmesi (**)	Konsolidasyonda yapılan kar veya zarar ile ilgili diğer muhasebeleşmeler (***)	Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklara transfer (****)	31 Aralık 2019
(175)	-	(23.787)	-	694.323
8.052	-	-	-	534.087
92.794	-	(3.691)	-	222.197
(19.918)	-	-	-	21.037
(9.390)	-	-	-	12.361
-	-	(7.606)	(2.890)	-
-	141.771	-	-	(115.807)
71.363	141.771	(35.084)	(2.890)	1.368.198

Sınırlı yükümlülük düzeltmesi (**)	İş ortaklığı paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar (*)	Konsolidasyonda yapılan kar veya zarar ile ilgili diğer muhasebeleşmeler (***)	31 Aralık 2018
-	111.361	(23.787)	847.134
-	-	(3.691)	253.700
-	-	-	10.496
-	-	-	21.492
-	-	-	14.200
254.094	-	-	(78.912)
254.094	111.361	(27.478)	1.068.110

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

Akfen Yenilenebilir:

Akfen Yenilenebilir ile ilgili özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Varlıklar	3.963.643	2.955.355
Toplam Yükümlülükler	3.649.836	2.484.761
Net Varlıklar	313.807	470.594
Akfen Yenilenebilir'in net varlıklarında Grup payı	207.533	320.173
Maddi duran varlık değer artışı ^(*)	398.267	412.102
Maddi olmayan duran varlık değer artışı ^(*)	572.224	588.124
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü ^(*)	(194.098)	(200.045)
Sahiplik oranındaki değişim etkisi ^(**)	(289.603)	(273.220)
Taşınan değer	694.323	847.134
	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Hasılat	502.228	244.798
Brüt kar	270.113	117.286
Genel yönetim giderleri	(31.941)	(21.650)
Diğer faaliyet geliri/(gideri), net	(8.615)	4.847
Faaliyet karı	229.557	100.483
Vergi öncesi zarar	(299.265)	(337.701)
Vergi sonrası zarar	(251.690)	(315.163)
Ana ortaklık payları dönem zararı	(249.531)	(314.329)
Satın alma fiyat dağıtımı öncesi		
Akfen Yenilenebilir'in dönem zararında Grup payı	(169.771)	(222.087)
Satın alma fiyat dağıtımı sonrası		
Akfen Yenilenebilir'in dönem zararında Grup payı ^(*)	(193.558)	(245.876)
Amortisman ve itfa payı giderleri	125.488	63.298

^(*) 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara provizyonel olarak yansıtılan Grup seviyesinde taşınan şerefiye tutarı, 2017 yılında gerçekleştirilen satış tarihine göre hazırlanmış değerlendirme çalışması neticesinde

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilgili finansal tablo kalemlerine dağıtılmış olup oluşan maddi ve maddi olmayan duran varlıklar üzerinden 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 29.734 TL amortisman gideri ve amortismanba bağlı olarak 5.947 TL ertelenmiş vergi geliri muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2018: 29.734 TL ve 5.947 TL).

^(**) Akfen Holding'in Akfen Yenilenebilir'deki sahiplik oranı 31 Mart 2018 itibarıyla %80,01'den %73,41'e, 31 Aralık 2018 itibarıyla %73,41'den %68,04'e ve 31 Aralık 2019 itibarıyla da %68,04'ten %66,13'e düşmüş olup bu değişime ilişkin gerçekleşen düzeltmeler, konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

Akfen GYO:

Akfen GYO ile ilgili 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Varlıklar	2.662.936	-
Toplam Yükümlülükler	1.723.965	-
Net Varlıklar	938.971	-
Akfen GYO'nun net varlıklarında Grup payı	534.087	-

	Toplam Kar/Zarar Kalemleri (*)	Tam Konsolidasyona Tabi Kar/Zarar Kalemleri (**)	Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlardan Karlarından Paylar (***)
	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Mart 2019	1 Nisan- 31 Aralık 2019
Hasılat	481.931	22.752	459.179
Brüt kar	160.915	16.915	144.000
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(12.401)	(2.210)	(10.191)
Diğer faaliyet geliri, net	193.901	379	193.522
Faaliyet karı	342.415	15.084	327.331
Vergi öncesi kar/(zarar)	203.295	(18.578)	221.873
Vergi sonrası kar/(zarar)	171.314	(24.542)	195.856
Ana ortaklık payları dönem karı/(zararı)	165.355	(24.457)	189.812
Akfen GYO'nun dönem karında/(zararında) Grup payı	83.508	(24.457)	107.965
Amortisman ve itfa payı giderleri	18	12	6

(*) Akfen GYO'ya ait 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait tüm gelir ve gider rakamlarıdır.

(**) Akfen GYO'nun kontrol kaybının olduğu tarih olarak belirlenen 31 Mart 2019 tarihine kadar olan gelir ve gider tutarlarıdır.

(***) Akfen GYO'ya ait özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylara baz olan Grup'un Akfen GYO'daki kontrol kaybının olduğu tarih sonrası oluşan gelir ve gider tutarlarıdır.

6 Ağustos 2018 tarihinde Akfen GYO'nun Akfen Holding' e ait 1000 adet A grubu ve 1000 adet D grubu imtiyazlı payları, bu paylara ait yönetim kontrolünün dolaylı nihai sahibi olan Hamdi Akın'a devredilmiştir. Yatırımcının, yatırım yaptığı işletme üzerinde güce sahip olabilmesi için, kendisine ilgili faaliyetleri yönetme imkânını halihazırda sağlayan haklara sahip olması gerekir. Akfen GYO'nun imtiyazlı hisselerinin Hamdi Akın'a devri sonrası 16 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen Akfen GYO'ya ait 2018 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında Akfen GYO'nun Yönetim Kurulu'nda meydana gelen değişiklik nedeniyle söz konusu durum Akfen Holding tarafından kontrol kaybı doğuran bağlı ortaklık hisse satışı olarak değerlendirilmiş ve Şirket'in Akfen GYO'daki payları, gerçeğe uygun değeri ile kayıtlara alınmıştır. Akfen GYO'nun gerçeğe uygun değeri, Akfen GYO'nun söz konusu tarihteki konsolide finansal durum tablosundaki ana ortaklığa ait özkaynak tutarından hesaplanmıştır.

Akfen GYO, genel kurul tarihine en yakın raporlama tarihi olan 31 Mart 2019 tarihinden sonra Şirket'in iş ortaklığı olarak değerlendirilmesinden dolayı özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım kapsamında Grup'un konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir. 31 Mart 2019 tarihine kadar Akfen GYO'nun kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir veya giderleri, Grup'un konsolide finansal tablolarında tam konsolidasyon kapsamında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Öz kaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

TAV Yatırım:

TAV Yatırım ile ilgili 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Varlıklar	5.060.209	5.060.209
Toplam Yükümlülükler	5.011.784	5.011.783
Net Varlıklar	48.425	48.426
TAV Yatırım'ın net varlıklarında Grup payı	10.496	10.496
Değer düşüklüğü etkisi	(7.606)	-
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklara transfer	(2.890)	-
Sınıflamalar sonrası TAV Yatırım'ın net varlıklarında Grup payı	-	10.496
	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Hasılat	-	3.156.600
Brüt kar	-	118.953
Genel yönetim giderleri	-	(102.270)
Diğer faaliyet gideri, net	-	(71.249)
Faaliyet (zarar)/karı	-	(54.566)
Vergi öncesi zarar	-	(149.868)
Vergi sonrası zarar	-	(144.869)
Ana ortaklık payları dönem zararı	-	(144.869)-
TAV Yatırım'ın dönem zararında Grup payı	-	(31.400)
Amortisman ve itfa payı giderleri	-	19.321
Satışların maliyeti içerisindeki teminat mektubu komisyon giderleri	-	22.089

Akfen Holding, TAV Yatırım Holding'te bulunan, %21,68 payını, 10 Mayıs 2019 tarihli sözleşmeye istinaden 29 Mayıs 2019 tarihinde 500.000 ABD Doları bedelle Gazelle Yatçılık'a devir ve teslim etmiş olup pay devri, devrin pay defterine işlenmesi için 12 Haziran 2019 tarihinde şirkete bildirilmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu devir işlemi henüz TAV Yatırım'ın pay defterine işlenmediği için TAV Yatırım, Grup'un varlıkları arasında yer almakta olup konsolide finansal tablolarda "Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar" hesabında muhasebeleştirilmiştir. TAV Yatırım'ın satış tarihindeki Grup'a düşen net varlık tutarı olan 10.496 TL ile anlaşılacak satış bedelinin ilgili tarihteki TL karşılığı olan 2.890 TL arasındaki fark olan 7.606 TL, değer düşüklüğü olarak yatırım faaliyetlerinden giderler altında kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir. Satış bedeli olan 2.890 TL ise satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiştir.

TAV Yatırım'ın 31 Aralık 2019 tarihli finansal tablolarının 31 Aralık 2018 tarihli finansal tablolarına göre Grup'un konsolide finansal tabloları baz alındığında önemli derecede değişmemesinin beklenmesi nedeniyle, Grup TAV Yatırım'ın 31 Aralık 2018 tarihli finansal tablolarını 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

İDO:

İDO ile ilgili 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Varlıklar	1.876.285	2.049.725
Toplam Yükümlülükler	3.687.436	3.095.666
Net Varlıklar	(1.811.151)	(1.045.941)
İDO'nun net varlıklarında Grup payı	(543.345)	(313.782)
İDO'nun net varlıklarında muhasebeleştirilen Grup payı (*)	(115.807)	(78.912)
	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Hasılat	714.319	540.787
Brüt kar	166.578	5.698
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(62.789)	(51.611)
Diğer faaliyet gideri, net	(91.799)	(55.783)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların (zararların-dan)/karlarından paylar	(530)	(615)
Faaliyet karı/(zararı)	11.460	(102.311)
Vergi öncesi zarar	(595.554)	(1.015.724)
Vergi sonrası zarar	(595.554)	(1.015.724)
Ana ortaklık payları dönem zarar	(595.554)	(1.015.724)
İDO'nun dönem zararında Grup payı	(178.666)	(304.717)
İDO'nun dönem zararında muhasebeleştirilen Grup payı (*)	(36.895)	(50.623)
Amortisman ve itfa payı giderleri	114.481	91.538

(*) İDO ve Akfen Holding arasındaki garanti ve özsermaye katkı sözleşmesine göre, sponsorluk katkıları ve garanti ödemeleri, yıllık 7500.000 ABD Doları tutarındaki yükümlülüğü aşmayacaktır. Dolayısıyla İDO'nun net dönem zarar ile diğer kapsamlı gelir veya giderlerindeki grup payının tamamı değil, söz konusu yükümlülüğü geçirmeyecek olan kısmı konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilmiştir.

Akfen Su:

Akfen Su ile ilgili 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Varlıklar	66.166	182.477
Toplam Yükümlülükler	24.092	139.493
Net Varlıklar	42.074	42.984
Akfen Su'nun net varlıklarında Grup payı	21.037	21.492
	1 Ocak-31 Aralık 2019	1 Ocak-31 Aralık 2018
Hasılat	34.223	37.369
Brüt kar	742	18.847
Genel yönetim giderleri	(9.314)	(4.455)
Diğer faaliyet gideri, net	48.809	(23.522)
Faaliyet (zararı)/karı	40.237	(9.130)
Vergi öncesi (zarar)/karı	40.381	(15.234)
Vergi sonrası (zarar)/karı	39.141	(18.472)
Ana ortaklık payları dönem (zararı)/karı	38.926	(17.104)
Akfen Su'nun dönem (zararında)/karında Grup payı	19.463	(8.552)
Amortisman ve itfa payı giderleri	640	614

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

19. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (devamı)

Acacia Maden:

Acacia Maden ile ilgili 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Varlıklar	2.269.193	2.223.240
Toplam Yükümlülükler	1.682.244	1.543.583
Net Varlıklar	586.949	679.657
Acacia Maden'in net varlıklarında Grup payı	176.085	203.897
Maden mülkiyet rezervleri ^(*)	42.442	46.133
Grup seviyesinde taşınan şerefiye ^(*)	3.670	3.670
Taşınan toplam Grup payı	222.197	253.700
	1 Ocak-31 Aralık 2019	1 Ocak-31 Aralık 2018
Hasılat	278.983	-
Brüt kar	56.198	-
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(46.789)	(3.682)
Diğer faaliyet geliri/(gideri), net	24.913	(1.294)
Faaliyet karı/(zararı)	34.322	(4.976)
Vergi öncesi (zarar)/kar	(56.656)	37.189
Vergi sonrası (zarar)/kar	(402.021)	518.398
Ana ortaklık payları dönem (zararı)/karı	(402.021)	518.398
Satın alma fiyat dağıtımı öncesi Acacia Maden'in dönem (zararında)/karında Grup payı	(120.606)	155.519
Satın alma fiyat dağıtımı sonrası Acacia Maden'in dönem (zararında)/karında Grup payı^(*)	(124.297)	151.829
Amortisman ve itfa payı giderleri	113.532	--

^(*) Acacia Maden'in net varlıkları, maden rezervi ile ilgili varlıkları ve şerefiyeyi içermektedir. Maden rezervi ile ilgili varlıklara ait 4.612 TL tutarında amortisman gideri (31 Aralık 2018: 4.614 TL) ve 923 TL tutarında ertelenmiş vergi geliri (31 Aralık 2018: 923 TL) konsolide kar veya zarar tablosunda "Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından/ (zararlarından) paylar" kalemi altında muhasebeleştirilmiştir.

Acacia Maden, Kastamonu'daki maden tesisi için 27 Nisan 2014 tarihinde Ekonomi Bakanlığı'ndan "Büyük Ölçekli Yatırım" planında yatırım teşvik belgesi almıştır. Bu teşvik kapsamında toplam yatırım tutarının %40'lık tutarı vergi muafiyetine baz oluşturmakta ve Acacia Maden'in ileride oluşacak vergi tutarının %80'i, vergi muafiyetine baz tutara ulaşana kadar teşvik kapsamında ödenmeyecektir.

IBS Sigorta:

IBS Sigorta ile ilgili 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam Varlıklar	329.206	229.492
Toplam Yükümlülükler	295.797	191.113
Net Varlıklar	33.409	38.379
IBS Sigorta'nın net varlıklarında Grup payı	12.361	14.200
	1 Ocak-31 Aralık 2019	1 Ocak-31 Aralık 2018
Hasılat	53.021	57.849
Brüt kar	31.983	38.507
Genel yönetim ve satış/pazarlama giderleri	(10.080)	(9.508)
Diğer faaliyet geliri, net	5.218	6.985
Faaliyet karı	27.121	35.984
Vergi öncesi kar	26.238	35.984
Vergi sonrası kar	20.407	28.053
Ana ortaklık payları dönem karı	20.407	28.053
IBS Sigorta'nın dönem karında Grup payı	7.551	10.380
Amortisman ve itfa payı giderleri	1.983	878

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

20. Taahhütler

Verilen teminat, rehin ve ipotekler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

Grup tarafından verilen TRİ'ler	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	11.346.744	12.456.878
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dâhil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	385.497	1.008.396
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı	3.147.913	2.282.269
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	-	-
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	2.761.501	1.936.615
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı	386.412	345.654
Toplam	14.880.154	15.747.543

Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin özkaynaklara oranı 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla %63 (31 Aralık 2018: %53)'dür.

Grup'un verdiği TRİ'lerin yabancı para cinsinden dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019 (*)			31 Aralık 2018 (*)		
	TL	Avro	ABD Doları	TL	Avro	ABD Doları
Grup'un kendi tüzel kişiliği adına verilen TRİ	387.905	6.835.138	4.123.701	748.543	7.992.166	3.716.169
Tam konsolidasyon kapsamında şirketler lehine verilen TRİ	289.396	96.101	-	258.211	750.185	-
Diğer verilen TRİ'lerin toplamı	59.043	99.183	2.989.687	78.892	118.372	2.085.005
	736.344	7.030.422	7.113.388	1.085.646	8.860.723	5.801.174

(*) Tüm tutarlar TL karşılığı olarak ifade edilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

21. Finansal Yatırımlar

Kısa vadeli finansal yatırımlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	19.638	26.270
Vadeli mevduatlar	-	213.612
Toplam kısa vadeli yatırımlar	19.638	239.882

Uzun vadeli finansal yatırımlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	519.893	568.089
İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar	226.533	197.633
Vadeli mevduatlar	-	80.788
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	1.668.211	1.093.443
Toplam uzun vadeli yatırımlar	2.414.637	1.939.953

Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla kısa ve uzun vadeli gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıkların tamamı, Grup'un 3 aydan daha uzun vadesi bulunan tahvil ve yatırım fonlarından oluşmakta olup söz konusu varlıkların tamamı ABD doları para birimindedir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu varlıklara ilişkin 218.646 TL gerçeğe uygun değer kazanç tutarı, konsolide gelir veya gider tablosunda muhasebeleştirilmiştir (Not 26) (31 Aralık 2018: Gerçeğe uygun değer kayıp tutarı 54.879 TL).

İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar

Vadeli mevduatlar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'a ait kısa ve uzun vadeli yatırım niteliğindeki 3 aydan uzun vadeli mevduat bulunmamaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'a ait kısa ve uzun vadeli yatırım niteliğindeki 3 aydan uzun vadeli mevduatların, vade tarihlerinin ve faiz oranlarının detayları aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli mevduatlar

Para birimi	Vade(*)	Faiz oranı %	31 Aralık 2018
Avro (*)	Şubat 2019	2,50 – 4,75	207.362
Avro (**)	Ocak 2019	6,80 – 7,20	6.250
			213.612

(*) Kullanımı kısıtlı vadeli mevduattır.

Para birimi	Vade(*)	Faiz oranı %	31 Aralık 2018
Avro (**)	Temmuz 2025	6,80 – 7,20	80.788
			80.788

(**) 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli finansal yatırım niteliğindeki vadeli mevduatlar, detayları Not 5 Finansal Borçlanmalar kısmında anlatılan Akfen Ticaret tarafından Credit Europe Bank'tan kullanılan 30.000.000 Avro tutarındaki kredinin HDI ve RPI şirketlerinin aynı bankadan kullandıkları kredinin teminatı olarak 15.000.000 Avro tutarındaki vadeli bloke hesapta tutulan kısmıdır. Bu tutar kredi ile aynı faiz oranıyla vadeli hesapta tutulmakta olup HDI ve RPI şirketlerince anapara ödemeleri yapıldıkça blokede tutulan teminat tutarı ve kredi bakiyesi de aynı oranda azalacaktır. Kazanılan faiz geliri, faiz giderlerinden mahsup edilmektedir. Kısa vadeli kısımda kalan tutar, bir yıl içerisinde ödenecek anaparalar ile serbest kalacak mevduat tutarını göstermektedir. Söz konusu vadeli bloke hesapta 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kalan tutar 14.439.045 Avro'dur.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

21. Finansal Yatırımlar (devamı)

İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un 226.533 TL tutarındaki uzun vadeli finansal yatırım niteliğindeki vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar bakiyesi Akfen Holding'in Akfen GYO tarafından 17 Ocak 2018 tarihinde ihraç edilen ve detayları "Not 7 Finansal Borçlanmalar" notunda verilen 170.000 TL nominal bedelli paya dönüştürülebilir tahvilin güncel piyasa faizi olarak belirlenen %17 faiz oranı kullanılarak itfa edilmiş maliyet değerinden oluşmaktadır. (31 Aralık 2018: 197.633 TL). Söz konusu tahvilin 31 Aralık 2018 tarihinden 31 Aralık 2019 tarihine kadarki gerçeğe uygun değeri değişimi olan 28.900 TL tutarındaki artış Grup'un kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir ve gider tablosunda "Yatırım faaliyetlerinden gelirler" kaleminde muhasebeleştirilmektedir (31 Aralık 2018: 27.719 TL) (Not 29).

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

Diğer finansal yatırımlar

Uzun vadeli diğer finansal yatırımlar

	2019	2018
1 Ocak	1.093.443	820.725
Diğer kapsamlı gelirden muhasebeleşen yeniden değerlendirme artışları	574.768	272.718
31 Aralık	1.668.211	1.093.443

31 Aralık 2019 itibarıyla diğer uzun vadeli yatırımların 1.619.334 TL'si MIP'den, 10.530 TL'si Travalex Group Investment ve 37.953 TL'si ise Tepe Akfen Reformer TAR hisselerinden oluşmaktadır
(31 Aralık 2018 : MIP; 1.016.551 TL, Travelex ; 42.669 TL, Tepe Akfen Reformer TAR ; 34.117) (Not 32).

22. Diğer dönen/duran varlıklar ve kısa/uzun vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Devreden KDV	46.300	86.953
Peşin ödenen vergi ve fonlar	-	414
Diğer	1.116	1.047
Toplam	47.416	88.414

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer duran varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Peşin ödenen vergi ve fonlar	22.938	18.159
Devreden KDV	17.095	119.221
Diğer	501	31
Toplam	40.534	137.411

Diğer kısa ve uzun vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kira gider tahakkukları ⁽¹⁾	-	1.801
Diğer ⁽²⁾	9.163	4.999
	9.163	6.800

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer uzun vadeli yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kira gider tahakkukları ⁽¹⁾	-	4.288
Diğer	3	-
	3	4.288

⁽¹⁾ 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kira gider tahakkukları Akfen GYO'ya oteller için kiralanmış olan arsaların kiralama giderlerinin doğrusal yöntem ile muhasebeleştirilmesi neticesinde oluşan tutarlardan oluşmaktadır.

⁽²⁾ 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla diğer kısa ve uzun vadeli yükümlülüklerin tamamı 2016 yılında gerçekleşen Acacia Maden'in hisselerinin %30'nun İlbak Holding'ten satın alınması nedeniyle oluşan yükümlülükleri içermektedir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük tutarları ödeme vadesine göre sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

22. Özkaynaklar

Sermaye

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Şirket'in sermaye dağılımı aşağıdaki gibidir:

Ortalığın adı	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	Pay oranı (%)	Pay tutarı
	Pay oranı (%)	Pay tutarı		
Pelin Akın Özalp	50	290.000	50	290.000
Selim Akın	50	290.000	50	290.000
Nominal	100	580.000	100	580.000
Toplam sermaye	100	580.000	100	580.000

14 Ağustos 2018 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul toplantısında Şirket sermayesini 536.700 TL artırmaya karar vermiştir.

Geri alınmış paylar

Ödenmiş sermaye olarak kayıtlara alınan paylar tekrar geri alındığı zaman, ödenen tutar, geri satın almaya atfolunabilecek maliyetlerin vergi etkisi düşüldükten sonraki tutarı da kapsayacak şekilde özkaynaklardan düşer. Geri alınan paylar özkaynaklardan azalma olarak gösterilmektedir. Söz konusu paylar satıldığı ya da tekrar ihraç edildiği zaman, edinilen tutar sermaye artırımını olarak kaydedilmekte ve sonuçta ortaya çıkan işlem fazlalığı/(eksikliği) geçmiş yıl karlarına transfer edilmektedir.

Akfen Holding'in 15 Ocak 2015 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulu'nda karar alınan, "Geri Alım Programı" çerçevesinde 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla Akfen Holding tarafından 42.506 TL tutarında, 6.829.508 adet Akfen Holding hissesi satın alınmıştır. Akfen Holding'in elinde 7.989.806 adet daha önceki geri alım programında alınmış Akfen Holding hissesi mevcuttur. 1 Ocak 2016 itibarıyla toplamda geri alınan Akfen Holding hissesi 14.819.314 adet ve sermaye oranı ise %5,66'dır. 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla geri alınmış payların toplam tutarı 76.029 TL'dir. Bu paylar 28 Ocak 2016 itibarıyla, sermaye azaltımı yapılarak Akfen Holding sermayesinden düşülmüştür.

Ödenmiş sermaye olarak kayıtlara alınan paylar tekrar geri alındığı zaman, ödenen tutar, geri satın almaya atfolunabilecek maliyetlerin vergi etkisi düşüldükten sonraki tutarı da kapsayacak şekilde özkaynaklardan düşer. Geri alınan paylar özkaynaklardan azalma olarak gösterilmektedir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 1.289 TL tutarındaki geri alınmış payların tamamı, Akfen GYO'nun geri aldığı paylardan oluşmaktadır.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

6102 sayılı Kanununun 520'nci maddesi uyarınca geri alınan paylar için iktisap değerlerini karşılayan tutarda yedek akçe ayrılır. Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarında yer alan kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler tutarı içerisinde 1.289 TL tutarında geri alınan paylar için yedek akçe ayırmıştır.

Finansal tablolarda 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin toplam tutarı 2.789.693 TL'dir (31 Aralık 2018: 2.782.348 TL).

Yabancı para çevrim farkları :

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla özkaynaklarda yansıtılan 256.298 TL tutarındaki yabancı para çevrim farkları TAV Yatırım, Acacia Maden ve Akfen İnşaat'a ait finansal tabloların ABD Doları ve Avro olan geçerli para birimlerinin TL raporlama para birimine dönüştürülmesinden oluşan yabancı para çevrim farkını içermektedir (31 Aralık 2018: 401.195 TL - Akfen International, TAV Yatırım, Akfen Su, Acacia Maden, Akfen GYO ve Akfen İnşaat - ABD Doları, Avro ve Ruble).

Riskten korunma kazançları/(kayıpları)

Riskten korunma rezervi henüz oluşmamış riskten korunulan işlem ile ilgili nakit akım riskinden korunma araçlarının net gerçeğe uygun değerindeki kümülatif değişiminin etkin kısmından oluşmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yapılan faiz oranı ve çapraz kur takası sözleşmeleri ile ilgili 5.962 TL (İDO: 5.962 TL) tutarındaki riskten korunma rezervi özkaynaklara yansıtılmıştır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu tutar geçmiş yıl karlarına sınıflanmıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

23. Özkaynaklar (devamı)

Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları:

Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla arsa, arazi ve binalarını yeniden değerlemiş olup, oluşan değer artışını özkaynaklarda, ertelenmiş vergi ve kontrol gücü olmayan payların etkilerini de dikkate alarak muhasebeleştirilmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un konsolide finansal tablolarında özkaynak altında maddi duran varlık değerlendirme artış fonu bulunmamaktadır (31 Aralık 2018 : 5.217). 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar altında yer alan binalar kaleminde meydana gelen 9.241 TL tutarındaki değer düşüklüğünün ertelenmiş vergi geliri etkisi hariç 6.969 TL'si (ertelenmiş vergi geliri etkisi dahil 5.575 TL) diğer kapsamlı gelirler tablosunda, kalan 2.272 TL ise kar veya zarar tablosunda esas faaliyetlerden diğer giderler kalemi altında muhasebeleştirilmiştir. (31 Aralık 2018: Ertelenmiş vergi geliri etkisi hariç 4.063 TL, ertelenmiş vergi geliri etkisi dahil 3.250 TL maddi duran varlık yeniden değerlendirme azalışı diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilmiştir).

Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi

Akfen Holding Yönetim Kurulu'nun 5 Ocak 2018 tarihli kararına istinaden; Şirket ile aynı ortaklık yapısına sahip olan Akfen Mühendislik'in tasfiyesiz ve bir bütün (kül) halinde Şirket'e katılması suretiyle birleşmesi işlemi 28 Şubat 2018 tarihinde tamamlanmıştır. Ayrıca 17 Mart 2018 tarihinde IBS Sigorta'nun, 30 Mayıs 2018 tarihinde ise Akfen İnşaat'ın satın alma işlemleri gerçekleşmiştir. Bu işlemlerin tamamı, "Ortak Kontrole Tabii İşletme Birleşmesi" olarak değerlendirilmiş olup "Hakların Birleştirilmesi" yöntemiyle muhasebeleştirilmiştir. Ortak kontrol etkisi altında ortaya çıkan varlık ve yükümlülük tutarsızlıklarını dengelemek için, "Ortak kontrol altındaki işletme birleşmelerinin etkileri" hesabı özkaynaklar altında kullanılmaktadır.

Kontrol gücü olmayan paylar

Bağlı ortaklıkların net varlıklarından ana ortaklığın doğrudan ve/veya dolaylı kontrolü dışında kalan paylara isabet eden kısımları konsolide bilançoda "Kontrol gücü olmayan paylar" kalemi içinde sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bilançoda "Kontrol gücü olmayan paylar" kalemi içinde sınıflandırılan tutar (24.647) TL'dir (31 Aralık 2018: 312.530 TL). Yine bağlı ortaklıkların net dönem karlarından veya zararlarından ana ortaklığın doğrudan ve/veya dolaylı kontrolü dışında kalan paylara isabet eden kısımlar, konsolide kapsamlı gelir tablosunda "Kontrol gücü olmayan paylar" kalemi içinde sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda kontrol gücü olmayan paylara ait (zararlar)/karlar sırasıyla (22.857) ve 22.617 TL'dir.

Pay sahiplerinin ilave sermaye katkıları

TMS 32 standartına uygun olarak Akfen GYO'nun 17 Ocak 2018 tarihinde ihraç ettiği paya dönüştürülebilir tahvilin vade tarihinde ödenecek ya da paya dönüştürülecek olan tutarın güncel piyasa faiz oranı kullanılarak bulunan gerçeğe uygun değeri ile orijinal ihraç tutarı arasındaki fark olan 20.764 TL, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla özkaynak altında "Pay sahiplerinin ilave sermaye katkıları" kalemine sınıflandırılmıştır.

Diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları

Grup'un finansal tablolarında finansal yatırım olarak muhasebeleşen MIP, Travalex Group Investment ve Tepe Akfen Reformer TAR gerçeğe uygun değeri, 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla

TFRS 9 standardı kapsamında değerlendirilmiş olup finansal yatırımın değerinde meydana gelen

574.768 TL tutarındaki değişimin ertelenmiş vergiden netlenmiş olan 546.029 TL tutarındaki kısmı Grup'un konsolide finansal tablolarında kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler altında yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları olarak muhasebeleştirilmiştir

(31 Aralık 2018: Finansal yatırımın değerinde meydana gelen 272.718 TL tutarındaki değişimin ertelenmiş vergiden netlenmiş olan 259.082 TL). 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunda muhasebeleşen diğer yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları 805.111 TL'dir (31 Aralık 2018: 259.082 TL).

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

24. Hasılat ve satışların maliyeti

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılatlar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
İnşaat gelirleri		
Tekirdağ Şehir Hastanesi proje gelirleri	376.970	315.268
Eskişehir Şehir Hastanesi proje gelirleri	11.325	633.426
Hizmet imtiyaz sözleşmesi projelerinden gelirler (Not 9)	388.295	948.694
Bulvar Loft projesi inşaat gelirleri	28.049	73.962
HES proje inşaat gelirleri	14.691	52.170
Otel projesi inşaat gelirleri	-	7.074
	42.740	133.206
Operasyonel gelirler		
Hastane hizmet gelirleri ^(*)	329.691	149.384
İncek Loft daire satış gelirleri	29.125	86.566
Yatırım amaçlı gayrimenkul kira geliri	21.115	98.124
Yurt gelirleri	21.283	8.112
Ticari alan gelirleri	10.801	4.159
Satıştan iadeler (-)	(16.376)	(15.074)
Diğer	8.210	3.226
	403.849	334.497
	834.884	1.416.397

^(*) Isparta ve Eskişehir, sırasıyla Mart 2017 ve Ekim 2018 tarihleri itibarıyla faaliyete geçmiş olup Grup, hastane yönetimi faaliyetlerinden gelir elde etmeye başlamıştır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla hasılatın elde edildiği müşterinin konumu esas alınarak coğrafi gruplanmış satış gelirleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Türkiye	823.916	1.363.213
Rusya	3.578	25.706
KKTC	7.390	27.478
	834.884	1.416.397

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait satışların maliyetinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
İnşaat giderleri	328.637	716.139
Hastane hizmet giderleri (*)	269.578	117.486
Personel giderleri	23.437	16.152
Vergi, resim ve harç giderleri	4.494	3.098
Amortisman ve itfa payı giderleri	2.678	3.128
Operasyonel kiralama giderleri	1.830	8.459
Yurt hizmet giderleri	801	2.221
Sigorta giderleri	484	1.427
Diğer	14.810	9.309
	646.750	877.419

^(*) Isparta ve Eskişehir Şehir Hastaneleri, sırasıyla Mart 2017 ve Ekim 2018 tarihleri itibarıyla faaliyete geçmiş olup Grup, hastane yönetimi faaliyetlerinden gider oluşmaya başlamıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

25. Genel yönetim giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Personel giderleri	39.338	44.939
Seyahat ve temsil giderleri	15.710	12.204
Kira giderleri	7.496	7.298
Danışmanlık giderleri	6.760	13.020
Amortisman giderleri	5.749	5.897
Bağışlar	5.526	3.998
Ofis giderleri	2.955	3.308
Vergi, resim ve harçlar	2.335	5.636
Sigorta giderleri	1.115	1.511
Reklam giderleri	834	2.573
Diğer	5.095	7.328
	92.913	107.712

26. Pazarlama giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait pazarlama giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Aidat giderleri	3.446	3.661
Reklam giderleri	1.360	2.451
Diğer	87	569
	4.893	6.681

27. Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden kaynaklanan değer artışı (Not 9)	1.012.233	790.602
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklara ilişkin değer düşüklüğü iptali (Not 9)	180.958	-
Yatırım amaçlı gayrimenkuller değer artışı, net (Not 10)	57.515	603.036
Kira geliri	4.395	4.329
Sigorta geliri	610	352
Kur farkı geliri	13	150
Reeskont faiz geliri (Not 31)	-	238.417
Dava karşılığı iptali	-	3.750
Maddi duran varlık satış geliri	-	136
Diğer	26.024	18.406
	1.281.748	1.659.178

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Reeskont gideri (Not 31)	170.105	-
Devir bedeli giderleri (*)	62.022	-
Maddi duran varlık değer düşüklüğü (Not 23)	2.272	-
Şüpheli alacak karşılığı gideri	1.975	6.644
Alacaklar değer düşüklüğü	1.078	3.477
Kur farkı gideri	63	1.656
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklara ilişkin değer düşüklüğü (Not 9)	-	180.958
Diğer	14.225	10.386
	251.740	203.121

(*) Akfen Holding'in Akfen Yenilenebilir'e ait Hidroelektrik Enerji Santralleri proje şirketlerinin önceki hissedarlarına hisse devir sözleşmesine bağlı olarak ödenen ve ödeneceği öngörülen tutarlarıdır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

28. Finansman gelir ve giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman gelirleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Kur farkı geliri	616.779	1.374.236
Faiz gelirleri	102.230	120.586
TFRYK 12 faiz geliri (Not 9)	71.925	-
Reeskont faiz geliri (Not 31)	41.056	36.421
Türev araçların gerçeğe uygun değer artışı	-	5.279
	831.990	1.536.522

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Kur farkı gideri	989.811	1.693.923
Faiz gideri	452.936	462.944
Türev araçların gerçeğe uygun değer azalışı	113.959	46.016
Komisyon giderleri	330	14.673
Diğer	3.873	4.733
	1.560.909	2.222.289

29. Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler

Yatırım faaliyetlerinden gelirler:

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıla ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
İştiraklerin pay satışı sebebiyle oluşan kazanç (Not 3)	139.434	-
İş ortaklığı paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar (Not 19)	40.922	111.361
İştirak, iş ortaklığı ve finansal yatırımların elden çıkarılmasından veya paylarındaki değişim sebebi ile oluşan kazançlar toplamı	180.356	111.361
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kazançları (Not 21)	218.646	-
Temettü geliri(*)	54.717	27.525
Diğer finansal araçlardan gelirler (Not 21)	28.900	27.719
Maddi duran varlık satış karı	578	-
	483.197	166.605

(*) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla temettü geliri, MIP ve Travelex'den elde edilen temettü gelirlerinden oluşmaktadır.

Yatırım faaliyetlerinden giderler:

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıla ait yatırım faaliyetlerinden giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Değer Düşüklüğü (Not 19)	7.606	-
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kayıpları (Not 21)	-	54.879
	7.606	54.879

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. Vergi varlık ve yükümlülükleri

a) Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla Grup'un bağlı ortaklıklarının ve özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılları vergilendirme dönemleri için %22 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi hesaplamasında, 3 yıl içinde (2018, 2019 ve 2020 yılları içinde) gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

b) Kurumlar vergisi

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %20'dir. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'ncü madde uyarınca %20'lik kurumlar vergisi oranı, kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için ilgili yıl içinde başlayan hesap dönemlerine) ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanacaktır. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar ödenmektedir.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemleri için %22) geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14 üncü gününe kadar beyan edip on yedinci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyanamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutan kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türkiye'de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye'de mukim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkların konsolide ettiği finansal tabloların üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup'un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Hastane projesi ilgili alınan teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlardan doğan kazançlar, yatırımın katkı payı miktarına ulaştığı süreye kadar yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlandığı mali yıldan itibaren geçerli olmak üzere indirimli oranlarda kurumlar vergisine tabidir. Bu kapsamda Şirket, yatırım teşviğine sahip şirketlerde öngörülebilir gelecekte fayda sağlamayı tahmin ettiği vergi avantajını, finansal tablolarda ertelenmiş vergi aktifi olarak muhasebeleştirilmektedir.

c) Transfer fiyatlandırması düzenlemeleri

Türkiye'de, transfer fiyatlandırması düzenlemeleri KVK'nun "Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlıklı 13. maddesinde belirtilmiştir. Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımına ilişkin 18 Kasım 2007 tarihli tebliğ uygulama ile ilgili detayları düzenler.

Vergi mükellefi, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunursa, kazanç tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılır. Bu gibi transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını kurumlar vergisi için kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınır.

Vergi geliri/(gideri)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait vergi (giderinin)/gelirinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem vergi gideri	(52.749)	(140.425)
Ertelenmiş vergi geliri	72.178	92.894
Toplam vergi geliri(gideri)	19.429	(47.531)

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Vergi öncesi kar	647.237	1.132.359
Yerel vergi oranı	%22	%22
Vergi oranı üzerinden hesaplanan vergi gideri	(142.392)	(249.119)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(75.980)	(115.766)
Vergi muafiyeti ve istisnalar (*)	98.947	78.579
Yatırım teşviği üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	217.329	218.933
Özkaynak metoduyla değerlendirilen yatırımların zararlarındaki payların etkisi	(48.350)	(38.333)
Geçmiş yıl zararlarının kullanımı	1.355	53.513
Ertelenmiş vergi gelirine konu edilmeyen geçmiş dönem zararları	(6.417)	(9.232)
Ertelenmiş vergi gelirine konu edilmeyen cari dönem karları	1.580	20.812
Geçmiş dönem vergi giderleri	-	136
Vergi oranı farklılıklarının etkisi	11.708	1.188
Diğer	(38.351)	(8.242)
Toplam vergi geliri/(gideri)	19.429	(47.531)
Ertelenmiş vergi geliri	72.178	92.894
Cari dönem vergi gideri (A)	(52.749)	(140.425)
İndirilecek vergi (B)	59.618	183.109
Bağlı ortaklık çıkış etkisi (**) (C)	7.211	-
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar (A+B+C)	14.080	42.684

(*) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla vergi muafiyeti ve istisnalar, Şirket'in emisyon primi kazancı, iştirak kazançları ve nakdi sermaye artışından kaynaklanan istisna, indirim ve muafiyetleri ile Akfen GYO'nun Kurumlar Vergisi'ne tabi olmamasından gelen etkidir.

(**) 7 Şubat 2019 tarihinde satışı gerçekleşen Akfen International'ın çıkış etkisinin kar veya zarar tablosunda gösterilmesine karşın, gerçekleşen satış işlemi ile birlikte konsolide finansal durum tablosunda yer almayan vergi giderine ilişkin tutardır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerinin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki vergi indirimine konu olmayan şerhiye ile muhasebeye ve vergiye konu olmayan ilk defa kayıtlara alınan varlık ve yükümlülük farkları hariç geçici farklar üzerinden hesaplanır.

Grup'un bu farklar üzerinden yarattığı ertelenmiş vergi varlıkları 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Yatırım teşviği	715.146	511.148
Birikmiş zararlar	98.960	91.299
Yatırım amaçlı gayrimenkuller ve sabit kıymetler	21.730	(115.615)
Hizmet imtiyaz sözleşmeleri	(197.750)	(40.304)
İnşaat işleri tamamlanma yüzdesi düzeltmeleri	(113.390)	(69.101)
Borçlara ilişkin iskonto	(30.524)	(59.736)
Diğer	(24.008)	(18.080)
Ertelenmiş vergi varlıkları, net	470.164	299.611

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait ertelenmiş vergi varlığı hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 Ocak tarihi itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı	299.611	198.090
Kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilen	72.178	92.894
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklik (Not 3)	128.728	-
Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen	(30.353)	8.627
31 Aralık tarihi itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı	470.164	299.611

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları

a) İlişkili taraflardan ticari alacaklar / ilişkili taraflara ticari borçlar

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan kısa vadeli ticari alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Akfen İnşaat Turizm ve Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. Adi Ortaklığı ("Adi Ortaklık")	20.303	-
Akfen Yenilenebilir	3.229	3.272
Kurtal Elektrik Üretim A.Ş. ("Kurtal")	880	2.878
Diğer	363	2.815
	24.775	8.965

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara kısa vadeli ticari borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Şirket Kurucu Ortağı ^(*)	1.126.781	1.576.804
İBS Sigorta ve Reasürans Sigorta Brokerliği A.Ş. ("İBS Sigorta")	4.151	6.002
Akfen Çevre ve Su	1.679	1.058
İDO	-	98
Diğer	295	89
	1.132.906	1.584.051

^(*) Detayları Not 1'de verilen Akfen Holding hisselerinin Akfen Altyapı'ya devri neticesinde oluşan ticari borç tutandır. İlgili borç tutarı iskonto edilerek muhasebeleştirilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara uzun vadeli ticari borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Şirket Kurucu Ortağı ^(*)	-	256.078
	-	256.078

^(*) Detayları Not 1'de verilen Akfen Holding hisselerinin Akfen Altyapı'ya devri neticesinde oluşan ticari borç tutandır. İlgili borç tutarı iskonto edilerek muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

b) İlişkili taraflardan diğer alacaklar / ilişkili taraflara diğer borçlar

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan uzun vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Akfen Yenilenebilir (*)	199.399	147.312
Acacia Maden (*)	123.573	189.944
İDO (*)	115.807	64.812
İzbir Maden	81.875	26.761
Akfen Çevre ve Su (*)	-	24.537
Diğer	5.215	4.153
	525.869	457.519

(*) Şirket'in grup bünyesinde yer alan firmaların işletme sermayesi ve devam eden yatırımların finansmanını sağlamak amacıyla vermiş olduğu tutarlardan oluşmakta olup Şirket, ilgili alacaklar için piyasa koşulları ile aynı düzeyde faiz oranları üzerinden finansman geliri hesaplamaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara kısa vadeli diğer borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlbak Madencilik San. Ve Tic. A.Ş.	6.084	-
Şirket Kurucu Ortağı	3.000	-
MİP	813	-
Diğer	220	225
	10.117	225

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara uzun vadeli diğer borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Akfen International BV (*)	229.083	-
Şirket Kurucu Ortağı	85.972	52.113
MİP (**)	73.179	107.080
TAV Yatırım (***)	23.188	17.086
Akfen Çevre ve Su	5.500	-
Şirket Ana Ortağı	4.814	10.657
Diğer	7.900	4.134
	429.636	191.070

(*) Şirket'in kurucu ortağına ait olup ilgili bakiyeler, piyasa koşullarında faiz oranları işletilen borçlardan oluşmaktadır.

(**) Şirket'in ortağının finansal yatırımı olup, söz konusu borç tutarının belirli bir vadesi bulunduğundan iskonto edilerek muhasebeleştirilmiştir.

(***) Söz konusu şirketler Şirket'in ortağının iş ortaklığı olup ilgili bakiyeler, piyasa koşullarında faiz oranları işletilen borçlardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait ilişkili taraflarla yapılan başlıca işlemler aşağıdaki gibidir:

		1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Şirket Kurucu Ortağı	Bağlı ortaklık hisse satışı	870.000	-
Acacia	Faiz geliri	46.893	36.028
MİP	Reeskont faiz geliri	41.056	36.421
MİP	Faiz geliri	-	2.227
Akfen Yenilenebilir	Faiz geliri	39.170	24.759
İDO	Faiz geliri	8.679	3.753
Akfen Çevre ve Su	Faiz geliri	1.599	2.027
Şirket Ana Ortağı	Faiz geliri	843	6.367
Diğer	Faiz geliri	68	2.259
Şirket Kurucu Ortağı	Faiz geliri		16.942
TAV Yatırım	Faiz geliri		1.119
Keskin Holding A.Ş.	Faiz geliri		1.113
Kurtal	İnşaat geliri	14.691	21.032
Akfen Yenilenebilir	İnşaat geliri	2.739	2.977
H.H.K.	İnşaat geliri		31.138
Derbent Enerji Üretim Paz. İth. İhr. A.Ş.	İnşaat geliri		1.684
Korda Enerji Üretim Paz. İth. İhr. A.Ş.	İnşaat geliri		1.684
Travelex	Temettü geliri	5.827	2.179
Diğer	Diğer	1.772	354
Şirket Kurucu Ortağı (*)	Reeskont gideri / geliri	(170.105)	238.417
Diğer	Faiz gideri	(5.598)	(4.328)
TAV Yatırım	Faiz gideri	(5.171)	(3.804)
MİP	Faiz gideri	(74)	(161)
Şirket Kurucu Ortağı	Kira gideri	(1.153)	(1.113)
Şirket Ana Ortağı	Kira gideri	(1.342)	(1.120)
IBS	Sigorta gideri	(423)	(327)

(*) Detayları Not 1'de verilen Akfen Holding hisselerinin Akfen Altyapı'ya devri neticesinde oluşan ticari borç tutarının iskonto edilmesiyle oluşan reeskont faiz gideridir./ gelidir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

i. Kredi riski

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri aşağıdaki gibidir (TL):

	Alacaklar					İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	Bankalardaki mevduat ^(*)	Diğer ^(**)
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar					
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	Diğer Taraf			
31 Aralık 2019								
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	24.775	63.796	525.974	783.743	99.687	4.783.977	2.624.086	226.533
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	24.775	63.796	525.974	783.743	99.687	4.783.977	2.624.095	226.533
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	(9)	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	14.330	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(14.330)	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	3.600	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(3.600)	-	-	-	-	(9)	-
E. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2019	Alacaklar							
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar						
Vadesi üzerinden 0-3 ay geçmiş	-	-						
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	-	-						
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	14.330	-						
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-						
Toplam vadesi geçmiş alacaklar	-	-						
Toplam ayrılan karşılıklar	-	-						
Teminat vs ile güvence altına alınmış kısım	-	-						

^(*) 31 Aralık 2019 itibarıyla Akfen Holding'e ait 966.222 TL tutarındaki diğer nakit ve nakit benzerlerindeki yatırım fonları ile 539.531 TL tutarındaki kısa ve uzun vadeli yatırım niteliğindeki yatırım fonları ve mevduatlar, bankalardaki mevduat içerisinde gösterilmiştir.

^(**) 31 Aralık 2019 itibarıyla detayları Not 21'de verilen, Akfen Holding tarafından alınmış olan Akfen GYO'nun ihraç ettiği paya dönüştürülebilir tahvilin 226.533 TL tutarındaki gerçeğe uygun değeri ile ilgilidir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

	Alacaklar					İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	Bankalardaki mevduat ^(*)	Diğer ^(**)
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar					
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	Diğer Taraf			
31 Aralık 2018								
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	8.965	75.455	457.679	153.891	54.017	4.191.743	2.920.327	197.633
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	8.965	75.455	457.679	153.891	54.017	4.191.743	2.920.353	197.633
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	(26)	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	12.355	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(12.355)	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	2.726	661	180.957	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(2.726)	(661)	(180.957)	-	-	(26)	-
E. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2018	Alacaklar							
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar						
Vadesi üzerinden 0-3 ay geçmiş	-	-						
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	-	-						
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	12.355	-						
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-						
Toplam vadesi geçmiş alacaklar	-	-						
Toplam ayrılan karşılıklar	-	-						
Teminat vs ile güvence altına alınmış kısım	-	-						

^(*) 31 Aralık 2018 itibarıyla Akfen Holding'e ait 1.013.966 TL tutarındaki diğer nakit ve nakit benzerlerindeki yatırım fonları ile 888.759 TL tutarındaki kısa ve uzun vadeli yatırım niteliğindeki yatırım fonları ve mevduatlar, bankalardaki mevduat içerisinde gösterilmiştir.

^(**) 31 Aralık 2018 itibarıyla detayları Not 21'de verilen, Akfen Holding tarafından alınmış olan Akfen GYO'nun ihraç ettiği paya dönüştürülebilir tahvilin 197.633 TL tutarındaki gerçeğe uygun değeri ile ilgilidir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

ii. Likidite riski

Finansal araçları elinde bulundurmamak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirmeme riskini de taşımaktadır. Grup yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf (ilişkili taraflar hariç) için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat olarak karşılamaktadır.

31 Aralık 2019

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV+V)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	7.038.638	(8.601.879)	(203.121)	(658.827)	(3.715.467)	(4.024.464)
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	127.894	(127.894)	(127.894)	-	-	-
İlişkili taraflara borçlar	1.572.659	(1.723.903)	(1.132.906)	(10.117)	(420.495)	(160.385)
Diğer borçlar (*)	114.855	(106.539)	(53.084)	(17.519)	(35.936)	-
Toplam	8.854.046	(10.560.215)	(1.517.005)	(686.463)	(4.171.898)	(4.184.849)

31 Aralık 2018

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV+V)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	7.447.443	(9.925.040)	(184.797)	(581.189)	(4.465.352)	(4.693.702)
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	66.542	(66.542)	(66.542)	-	-	-
İlişkili taraflara borçlar	2.031.424	(2.312.003)	(557.247)	(1.200.225)	(412.489)	(142.042)
Diğer borçlar (*)	187.019	(940.779)	(128.940)	(23.299)	(87.261)	(701.279)
Toplam	9.732.428	(13.244.364)	(937.526)	(1.804.713)	(4.965.102)	(5.537.023)

(*) Alınan depozito ve alınan avanslar gibi finansal olmayan yükümlülükler diğer borçlar içerisinde dahil edilmemiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

iii. Faiz riski

Faiz riski, faiz oranlarındaki değişimlerin finansal tabloları etkileme olasılığından kaynaklanmaktadır. Grup'un raporlama tarihindeki faiz getiren finansal araçlarının faiz oranı detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sabit faizli finansal araçlar	(243.592)	(1.903.016)
Finansal varlıklar	1.187.708	805.557
Finansal yükümlülükler	(1.431.300)	(2.708.573)
Değişken faizli finansal araçlar	1.431.183	1.422.451
Finansal varlıklar (*)	6.254.778	6.007.430
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar	783.743	153.891
Finansal yükümlülükler	(5.607.338)	(4.738.870)

(*) Değişken faizli finansal varlıkları Grup'un imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklarından oluşmakta olup söz konusu finansal varlıkların duyarlılık analizi Not 32'de "Gerçeğe uygun değer" kısmında "Seviye 3 gerçeğe uygun değer hesaplamalarında kullanılan gözlemlenemeyen girdilere ilişkin önemli değişikliklerin duyarlılık analizi" altında gösterilmiştir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla faiz oranlarının 1 puan artması durumunda konsolide kapsamlı gelir tablosu aşağıdaki şekilde etkilenecektir. Analiz yapılırken, başta döviz kurları olmak üzere diğer bütün değişkenlerin sabit kaldığı varsayılmıştır.

		Faiz Pozisyonu Tablosu	
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sabit Faizli Finansal Araçlar		(2.436)	(19.030)
Finansal Varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan varlıklar	11.877	8.056
Finansal Yükümlülükler		(14.313)	(27.086)
Değişken Faizli Finansal Araçlar		14.312	14.224
Finansal Varlıklar		62.548	60.074
Devam eden hizmet sözleşmelerinden alacaklar		7.837	1.539
Finansal Yükümlülükler		(56.073)	(47.389)

Faiz oranı riski, piyasa faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle bir finansal enstrümanın gerçeğe uygun değerinin veya gelecekteki nakit akışlarının dalgalanabileceği riski ifade eder. İlişkili taraflara borçlar ile finansal varlıklara ait faiz oranları sabitlenmiştir. Grup'un piyasa faiz oranlarındaki değişimlerden kaynaklı riski esas olarak değişken faizli kredilerinden kaynaklanmaktadır.

iv. Yabancı para riski

Grup'un işletme ve finansal faaliyetlerinden doğan dövizli işlemlerinin rapor tarihi itibarıyla bakiyeleri aşağıda açıklanmıştır. Grup, döviz cinsinden borçlu veya alacaklı bulunulan meblağlarla ilgili olarak; Türk Lirası karşısında söz konusu dövizlerin kurlarında değişimler olması durumunda döviz kuru riskine maruz kalabilir. Söz konusu döviz kuru riski, döviz pozisyonunun, sürekli analiz ve takip edilmesi ile sınırlandırılmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla döviz cinsinden varlık ve yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019			
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	Diğer (*)
1. Ticari Alacaklar	315	53	-	-
2.a Parasal Finansal Varlıklar (Kasa, Banka Hesapları Dahil)	1.929.149	270.965	48.044	41
2.b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-
3.Diğer	426.756	28.179	38.999	-
4. Dönen Varlıklar (1+2+3)	2.356.220	299.197	87.043	41
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-
6.a Parasal Finansal Varlıklar	422.039	71.048	-	-
6.b Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	1.619.334	272.606	-	-
7. Diğer	4.626.502	306.768	421.652	-
8.Duran Varlıklar (5+6+7)	6.667.875	650.422	421.652	-
9. Toplam Varlıklar (4+8)	9.024.095	949.619	508.695	41
10. Ticari Borçlar	22.099	2.768	809	276
11. Finansal Yükümlülükler	500.074	24.590	53.229	-
12.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	25.937	2.847	1.357	-
12.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-
13. Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	548.110	30.205	55.395	276
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	5.645.097	346.039	539.734	-
16.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	528.243	50.414	34.399	-
16.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-
17. Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	6.173.340	396.453	574.133	-
18. Toplam Yükümlülükler (13+17)	6.721.450	426.658	629.528	276
19. Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18)	2.302.645	522.961	(120.833)	(235)
20. Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık/(Yükümlülük) Pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)"	(4.369.947)	(84.592)	(581.484)	(235)
21. İhracat	-	-	-	-
22. İthalat	-	-	-	-

(*) Diğer para birimlerindeki varlık ve yükümlülükler TL karşılıkları olarak belirtilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un kur riski analizi aşağıdaki gibidir (TL):

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2019				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	621.299	(621.299)	-	-
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	621.299	(621.299)	-	-
Avro'nun TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(160.722)	160.722	-	-
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6- Avro Net Etki (4+5)	(160.722)	160.722	-	-
Diğer döviz kurlarının TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(47)	47	-	-
8- Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları Net Etki (7+8)	(47)	47	-	-
TOPLAM (3+6+9)	460.530	(460.530)	-	-

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla döviz cinsinden varlık ve yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018			
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	Diğer (*)
1. Ticari Alacaklar	9.869	547	152	6.075
2.a Parasal Finansal Varlıklar (Kasa, Banka Hesapları Dahil)	2.237.776	398.792	23.176	68
2.b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-
3. Diğer	148.749	28.076	130	264
4. Dönen Varlıklar (1+2+3)	2.396.394	427.415	23.458	6.407
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-
6.a Parasal Finansal Varlıklar	569.680	92.929	13.402	-
6.b Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	1.016.554	193.228	-	-
7. Diğer	1.427.139	262.030	8.067	-
8. Duran Varlıklar (5+6+7)	3.013.373	548.187	21.469	-
9. Toplam Varlıklar (4+8)	5.409.767	975.602	44.927	6.407
10. Ticari Borçlar	1.962	163	181	17
11. Finansal Yükümlülükler	703.534	25.147	94.764	-
12.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	45.606	3.947	3.485	3.834
12.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	1.811	-	-	1.810
13. Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	752.913	29.257	98.430	5.661
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	6.028.964	356.001	689.463	-
16.a Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	24.978	-	4.143	-
16.b Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	5.024	955	-	-
17. Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	6.058.966	356.956	693.606	-
18. Toplam Yükümlülükler (13+17)	6.811.879	386.213	792.036	5.661
19. Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18)	(1.402.112)	589.389	(747.109)	746
20. Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)"	(3.987.719)	107.010	(755.306)	2.292
21. İhracat	-	-	-	-
22. İthalat	-	-	-	-

(*) Diğer para birimlerindeki varlık ve yükümlülükler TL karşılıkları olarak belirtilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un kur riski analizi aşağıdaki gibidir (TL):

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2018				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	620.143	(620.143)	-	-
2- ABD Doları riskinden korununan kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	620.143	(620.143)	-	-
Avro'nun TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(900.715)	900.715	-	-
5- Avro riskinden korununan kısım (-)	-	-	-	-
6- Avro Net Etki (4+5)	(900.715)	900.715	-	-
Diğer döviz kurlarının TL Karşısında %20 değer kazanması/kaybetmesi halinde				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	149	(149)	-	-
8- Diğer döviz riskinden korununan kısım (-)	-	-	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları Net Etki (7+8)	149	(149)	-	-
TOPLAM (3+6+9)	(280.423)	(280.423)	-	-

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

v. Sermaye riski yönetimi

Grup'un sermaye yönetimindeki hedefleri;

- Faaliyetlerinin devamlılığını sağlayarak ortaklara getiri ve diğer hissedarlara fayda sağlayabilmek
- Hizmetleri risk seviyesine uygun bir şekilde fiyatlandırarak karlılığını arttırmaktır.

Grup, sermaye miktarını risk düzeyi ile orantılı olarak belirlemektedir. Ekonomik koşullara ve varlıkların risk karakterine göre Grup, özkaynaklarının yapısını düzenlemektedir.

Grup, sermaye yönetimini borç/sermaye oranını kullanarak izlemektedir. Bu oran, net borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerinin toplam borç (konsolide finansal durum tablosunda belirtilen kısa vadeli ve uzun vadeli yükümlülükler toplamı) tutarından düşülmesiyle hesaplanır. Toplam sermaye, konsolide finansal durum tablosunda belirtilen özkaynakların toplamıdır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla toplam sermayenin net borçlara oranı aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam finansal yükümlülük ^(*)	7.038.638	7.274.443
Eksi: nakit ve nakit benzerleri ^(**)	(2.624.889)	(2.921.116)
Net borç	4.413.749	4.353.327
Özkaynaklar	5.041.489	4.299.418
Net finansal borç / özkaynak oranı	0,88	1,01

^(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla toplam finansal borç tutarı, Akfen GYO'nun ihraç ettiği ve tamamı Akfen Holding tarafından alınan 173.000 TL tutarındaki paya dönüştürülebilir tahvili içermektedir.

^(**) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla nakit değerler ve bankalar tutarı; nakit ve nakit benzerleri dışında, 539.531 TL tutarındaki Grup'un mevduat ve yatırım fonu niteliğindeki kısa ve uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir. (31 Aralık 2018: 888.759).

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

Gerçeğe uygun değer açıklamaları

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanmaktadır.

Finansal araçlar

Grup, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Bununla birlikte, piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Sonuç olarak burada sunulan tahminler, Grup'un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği miktarların göstergesi olamaz.

Gerçeğe uygun değerleri tahmin edilmesi pratikte mümkün olan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmini için aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Kısa vadeli nakit varlıklar olmaları nedeniyle nakit ve nakit benzerlerinin kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

Ticari alacaklarında kısa vadeli olmalarından dolayı kayıtlı değerlerinin, gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Hizmet imtiyaz anlaşmaları Sağlık Bakanlığı ile yapılan sözleşmede garanti edilen bir gelir olması nedeniyle, hizmet imtiyaz sözleşmesine dayalı, yapım modeline göre hesaplanan tutarı, finansal varlık olarak muhasebeleştirilmektedir.

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Finansal yükümlülükler

Ticari borçların ve diğer parasal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değere yaklaştığı düşünülmektedir.

Banka kredileri itfa edilmiş maliyet değerleriyle ifade edilir ve işlem maliyetleri kredilerin ilk maliyetine eklenir. Grup'un değişken faizli banka kredileri yakın tarihte yeniden fiyatlandığı için gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değerleri

31 Aralık 2019	İtfa edilmiş maliyet	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	Defter değeri	Gerçeğe uygun değeri	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri (*)	2.085.358	-	-	2.085.358	2.085.358	4
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	63.796	-	-	63.796	63.796	6
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	24.775	-	-	24.775	24.775	6-31
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	99.687	-	-	99.687	99.687	7
İlişkili taraflardan diğer alacaklar	525.974	-	-	525.974	525.974	7-31
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar / İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	783.743	4.783.977	-	5.567.720	5.567.720	9
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal yatırımlar	-	539.531	-	539.531	539.531	21
İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yatırımlar	226.533	-	-	226.533	226.533	21
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	-	-	1.668.211	1.668.211	1.668.211	21
Finansal yükümlülükler						
Finansal borçlar	7.038.638	-	-	7.038.638	7.038.638	5
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	127.894	-	-	127.894	127.894	6
İlişkili taraflara ticari borçlar	1.132.906	-	-	1.132.906	1.132.906	6-31
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	56.520	-	-	56.520	56.520	7
İlişkili taraflara diğer borçlar	439.753	-	-	439.753	439.753	7-31

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2018	İtfa edilmiş maliyet	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	Defter değeri	Gerçeğe uygun değeri	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri ^(*)	2.032.357	-	-	2.032.357	2.032.357	4
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	75.455	-	-	75.455	75.455	6
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	8.965	-	-	8.965	8.965	6-31
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	54.017	-	-	54.017	54.017	7
İlişkili taraflardan diğer alacaklar	457.679	-	-	457.679	457.679	7-31
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar / İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	153.891	4.191.743	-	4.345.634	4.345.634	9
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal yatırımlar	-	594.359	-	594.359	594.359	21
İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yatırımlar	492.033	-	-	492.033	492.033	21
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	-	-	1.093.443	1.093.443	1.093.443	21
Finansal yükümlülükler						
Finansal borçlar	7.447.443	-	-	7.447.443	7.447.443	5
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	66.542	-	-	66.542	66.542	6
İlişkili taraflara ticari borçlar	1.840.129	-	-	1.840.129	1.840.129	6-31
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	146.017	-	-	146.017	146.017	7
İlişkili taraflara diğer borçlar	191.295	-	-	191.295	191.295	7-31

^(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla tablodaki nakit ve nakit benzerleri 607.990 TL tutarındaki kısa ve uzun vadeli finansal yatırım niteliğindeki mevduatları da içermektedir (31 Aralık 2018: 888.759 TL).

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen finansal varlıkların ve finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Kısa vadeli finansal yatırımlar			
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar (Not 21)	19.638	-	
Uzun vadeli finansal yatırımlar			
Vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar (Not 21)	226.533	-	
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	519.893	-	
Diğer finansal yatırımlar (Not 21)	-	-	1.668.211
Faiz oranı takas işlemleri (Not 11)	-	(141.290)	
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar / İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar (Not 9)	-	-	5.567.720

31 Aralık 2018	Gerçeğe uygun değer seviyesi		
	1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Kısa vadeli finansal yatırımlar			
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar (Not 21)	26.270	-	-
Uzun vadeli finansal yatırımlar			
Vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar (Not 21)	197.633	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	360.728	-	-
Diğer finansal yatırımlar (Not 21)	-	-	1.093.443
Faiz oranı takas işlemleri (Not 11)	-	(27.331)	-
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden alacaklar / İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar (Not 9)	-	-	4.345.634

Varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

- İkinci seviye: İlgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka doğrudan ya da dolaylı olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

- Üçüncü seviye: Varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

İndirgenmiş nakit akışları (İNA)

İndirgenmiş nakit akışları yöntemi altında, bir varlığın gerçeğe uygun değeri, çıkış ve son değer dâhil varlığın ömrü üzerindeki mülkiyete ait fayda ve yükümlülükler hakkında net varsayımlar kullanılarak tahmin edilir. Bu tahmin, bir dizi nakit akışının tahmin edilmesini içerir ve gelir akışının şimdiki değerini oluşturmak için buna uygun, piyasaya dayanan bir iskonto oranı uygulanır.

Nakit akışının süresi ve giriş ve çıkışların belirli zamanlaması kiralarn gözden geçirilmesi, kira sözleşmelerinin yenilenmesi ve ilgili kiralama dönemleri, yeniden kiraya verme, yeniden gelişim ve yenileme gibi olaylarla belirlenir.

Varlığın geliştirilmesi aşamasında katlanılan maliyetler ve inşaat masrafları, geliştirme masrafları ve beklenen satış geliri, kiralama sözleşmesi boyunca öngörülen ilave geliştirme ve pazarlama harcamaları üzerinden indirgenen bir dizi net nakit akışına ulaşmak için tahmin edilir. Planlama, ruhsatlar, imar izinleri gibi belirli geliştirme risklerinin ayrı olarak değerlendirilmesi gerekir.

Seviye 3 gerçeğe uygun değer hesaplamalarında kullanılan gözlemlenemeyen girdilere ilişkin önemli değişikliklerin duyarlılık analizi

Grup'un faal ve yapılmakta olan yatırım amaçlı gayrimenkullerine ilişkin gerçeğe uygun değerlerin ölçümünde kullanılan gözlemlenemeyen girdilere dair duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

		Artarsa	Azalırsa
31 Aralık 2018	Duyarlılık analizi	Gerçeğe uygun değer üzerindeki kar/(zarar) etkisi (TL)	Gerçeğe uygun değer üzerindeki kar/(zarar) etkisi (TL)
Otel			
İskonto oranı	0,50%	(96.743)	96.400
Oda ücreti artış oranı	1 Avro	42.462	(42.414)
Doluluk oranı	1%	30.639	(30.698)
Ofis			
İskonto oranı	0,50%	(752)	770
Doluluk oranı	1%	300	(295)

Grup'un finansal tablolarında finansal yatırım olarak muhasebeleşen MIP'nin gerçeğe uygun değeri,

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla TFRS 9 standardı kapsamında değerlendirilmiş olup finansal yatırımın değerinde meydana gelen değişim, Grup'un konsolide finansal tablolarında diğer kapsamlı gelir veya gider tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

Söz konusu finansal yatırımın gerçeğe uygun değerlerin ölçümünde kullanılan gözlemlenemeyen girdilere dair duyarlılık analizi ise aşağıdaki gibidir:

		Artarsa	Azalırsa
31 Aralık 2019	Duyarlılık analizi	Gerçeğe uygun değer üzerindeki kar/(zarar) etkisi (TL)	Gerçeğe uygun değer üzerindeki kar/(zarar) etkisi (TL)
Uzun vadeli finansal yatırım			
FAVÖK çarpanı	0,50 baz puan	56.967	(56.967)

		Artarsa	Azalırsa
31 Aralık 2018	Duyarlılık analizi	Gerçeğe uygun değer üzerindeki kar/(zarar) etkisi (TL)	Gerçeğe uygun değer üzerindeki kar/(zarar) etkisi (TL)
Uzun vadeli finansal yatırım			
FAVÖK çarpanı	0,50 %	(46.372)	49.650

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıkların gerçeğe uygun değer hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Enflasyon beklentisi (*)		Kur beklentisi (*)	
	Duyarlılık seviyesi	%0,5 azalış	%0,5 artış	%5 azalış
Gerçeğe uygun değer değişimi	183.387	(71.713)	(95.497)	241.404

31 Aralık 2018	Enflasyon beklentisi (*)		Kur beklentisi (*)	
	Duyarlılık seviyesi	%0,5 azalış	%0,5 artış	%5 azalış
Gerçeğe uygun değer değişimi	(61.967)	73.158	(75.208)	48.141

(*) Sözleşme süresinin ilk 10 senelik bölümündeki yılların, her yıla ilişkin enflasyon ve kur beklentilerindeki değişikliği ifade etmektedir. Ayrıca bu hesaplama Isparta Hastane ve Eskişehir Hastane için hesaplanmıştır.

33. Diğer işletmelerdeki paylara ilişkin açıklamalar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kontrol gücü olmayan paylarının bulunduğu başlıca bağlı ortaklıklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019			
	Akfen GYO (*) ⁽¹⁾	Hacettepe Klinik (*)	Akfen Merter (*)	Isparta Hastanesi(*)
Azınlık sahiplik oranı	-	0,55	0,0848	0,0012
Özkaynak - Azınlık payları	-	(36.252)	4.601	839
Kontrol gücü Olmayan paylar	-	(36.252)	4.601	839
Dönem (zararı)/karı - Azınlık payları	(2.462)	(13.117)	(139)	404

	31 Aralık 2018			
	Akfen GYO (*) ⁽¹⁾	Hacettepe Klinik (*)	Akfen Merter (*)	Isparta Hastanesi(*)
Azınlık sahiplik oranı	0,4312	0,55	0,0848	0,0012
Özkaynak - Azınlık payları	320.811	(23.134)	4.722	435
Dönem karı/(zararı) - Azınlık payları	49.765	(20.889)	(62)	17

(*) Şirket'in %100 bağlı ortaklığı olan Akfen Holding'in ve Akfen İnşaat'ın kontrol gücü olmayan paya sahip şirketlere ait bilgilerdir.

⁽¹⁾ 31 Aralık 2018 itibarıyla Akfen Holding hisselerinin satın alınması işlemi neticesinde Akfen Holding'in bağlı ortaklığı olan Akfen GYO'nun kontrol gücü olmayan payları, söz konusu satın alma işleminin ortak kontrole tabi işletme birleşmesi olarak değerlendirilmesinden dolayı ortak kontrole tabii işletme birleşmesi etkisi kaleminde muhasebeleştirilmiştir. Ancak 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Akfen GYO özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırım olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olup söz konusu konsolidasyon değişikliği nedeniyle kontrol gücü olmayan paylar elimine edilmiştir.

34. Raporlama tarihinden sonraki olaylar

Son dönemde Çin'de ortaya çıkan, dünyada çeşitli ülkelere yayılan, potansiyel olarak ölümcül solunum yolu enfeksiyonlarına neden olan Coronavirüs salgını, özellikle salgına maruz kalan ülkelere operasyonlarda aksaklıklara yol açabileceği gibi, hem bölgesel, hem de küresel olarak ekonomik koşulları olumsuz yönde etkileyebilir. Salgının etkilerinin şiddeti ve süresi netleştiğinde orta ve uzun vade için daha belirgin ve sağlıklı bir değerlendirme yapma imkânı söz konusu olabilecektir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablo dipnotları
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ('000 TL) olarak ifade edilmiştir.)

34. Raporlama tarihinden sonraki olaylar (devamı)

Akfen Holding ve iştirakleri:

Akfen Holding'in sahip olduğu, Akfen GYO'nun ihraç etmiş olduğu 170.000.000 nominal adet paya dönüştürülebilir tahvilin tamamı, 14 Nisan 2020 itibarıyla tüm hakları, ana para ve faizi ile birlikte 215.718.356,16 TL karşılığında Akfen GYO'nun kontrol sahibi ortağı Hamdi Akın'a devredilmiştir.

6 Ocak 2020 tarihinde, 9 Ocak 2017 vade başlangıç tarihli, 300.000 TL nominal değerli tahvilin (ISIN Kodu "TRSAKFH12015") son kupon ödemesi ve vadesonu anapara geri ödemesi yapılmıştır.

Akfen Holding Yönetim Kurulu 6 Ocak 2020 tarihinde Şirket Genel Müdürü İbrahim Süha Güçsav'ın Şirketimizden emeklilik dolayısıyla ayrılması talebinin kabulüne, 3 yıl süreyle; bağlı ortaklığı bulunduğu Akfen Altyapı Holding A.Ş.'nin halen Yönetim Kurulu Başkanlığı ve CEO'luğu görevini de yürüten Şirket Yönetim Kurulu Başkan Vekili Selim Akın'ın Şirket Genel Müdürü olarak atanmasına, ve İbrahim Süha Güçsav'ın Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Danışmanı olarak görev yapmasına karar vermiştir.

23 Aralık 2019 tarihinde Akfen Holding iştiraklerinden Akfen Yenilenebilir Enerji'nin bağlı ortaklığı; İmbat Enerji A.Ş. Zorlu Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretimi A.Ş.'nin, tamamı 58.500.000,- TL nominal değerli sermayesinde sahibi bulunduğu payların tamamının, ilgili kurum ve kuruluşlardan izin ve onayların alınması kaydıyla, satın alınmasına karar vermiş olduğu açıklanmıştır. Söz konusu hisse alım işlemi ile olarak ilgili kurum ve kuruluşlardan izin ve onaylar alınmış ve işlem 5 Şubat 2020 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır. Böylece 5 Şubat 2020 tarihi itibarıyla, Akfen Yenilenebilir Enerji'nin, bağlı ortaklıkları vasıtasıyla faaliyet gösterdiği yenilenebilir enerji santrallerinde daha önceden 632 MW olan toplam kurulu güç kapasitesi 712 MW'a ulaşmıştır.

Akfen Holding, 7 Şubat 2020 tarihinde nitelikli yatırımcılara 150.000.000 TL nominal değerli, 2 yıl vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli tahvil (ISIN Kodu "TRSAKFH22212") satışı gerçekleştirmiştir. Tahvil 11 Şubat 2020 tarihinde Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır. Söz konusu tahvilin 8 Mayıs 2020 tarihinde yapılacak ilk kupon ödemesi dönemine ilişkin faiz oranı %3,2411 olarak kesinleşmiştir.

Akfen Yenilenebilir Enerji'nin 17 Şubat 2020 tarihinde tamamlanan sermaye artışı işlemi sonucunda toplam sermayesi 1.016.031.947,00 TL'ye çıkmıştır. Bu kapsamda Akfen Holding'in payı %66,91, EBRD'nin payı %17,10, IFC'nin payı ise %15,99 olmuştur.

10 Mart 2020 tarihinde Akfen Holding IBS Sigorta'daki 123.250 adet payını (sermayenin %17'si) DASSAV Yönetim ve Danışmanlık A.Ş.'ye 34m TL bedelle devretmek üzere 'Pay Satış Sözleşmesi' imzalamıştır. İşlemin tamamlanması sonrasında Akfen Holding'in IBS Sigorta'daki payı %20'ye inmektedir.

Kısaltmalar

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
Acacia Maden	Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.
Accor	ACCOR S.A.
Adana İpekyolu	Adana İpekyolu Enerji Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
ADP	Aéroports de Paris Management
ADR	Average Daily Rate (Oda Başı Fiyat)
Akfen Altyapı Holding/Akfen Altyapı	Akfen Altyapı Holding A.Ş.
Akfen Termik Enerji	Akfen Termik Enerji Yatırımları A.Ş.
Akfen Enerji Üretim	Akfen Enerji Üretim Ve Ticaret A.Ş.
Akfen GYO	Akfen Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.
Akfen Holding/Akfen/Grup Holding/Şirket	Akfen Holding A.Ş.
Akfen İnşaat	Akfen İnşaat Turizm ve Ticaret A.Ş.
Akfen Çevre ve Su	Akfen Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş.
Akfen Su Dilovası	Akfen Su Arbiogaz Dilovası Atıksu Arıtma Tesisi Yapım ve İşletim A.Ş.
Akfen Su Güllük	Akfen Güllük Çevre ve Su Yatırım Yapım İşletme A.Ş.
Akfen Ticaret	Akfen Gayrimenkul Ticareti ve İnşaatı A.Ş.
Akfen Turizm	Akfen Turizm Yatırım Ve İşletme A.Ş.
Akfen Yenilenebilir Enerji	Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.
Akınısı	Akınısı Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Aquila	Aquila Capital Wasserkraft Invest GmbH ve Aquila HydropowerINVEST Investitions GmbH & Co. KG
ATÜ	ATÜ Turizm İşletmeciliği A.Ş.
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
DEİK	Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
ENR	Engineering News Record
EMH	East Mediterreanean Hub
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası)
EPDK	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
E-RTG	Elektrikli Rubber-tyred Gantry Crane
FAVÖK	Faiz Vergi Amortisman öncesi Kar
GSYİH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
GWs	Giga Watt saat
HAVAŞ	Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş.
Hacettepe Teknokent	Hacettepe Teknokent Eğitim ve Klinik Araştırma Merkezi Sağlık AR-GE Danışmanlık Proje Sanayi ve Ticaret A.Ş.
HES	Hidro Elektrik Santrali
IBS / IBS Sigorta	IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.
İller Bankası	İller Bankası A.Ş.
İzbir Madencilik	İzbir Madencilik A.Ş.
ICSG	International Copper Study Group
IFC	International Finance Corporation (Uluslararası Finans Kurumu)
İDO	İstanbul Deniz Otobüsleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Karine	Karine Enerji Üretim ve Sanayi A.Ş.
KYK	Kredi ve Yurtlar Kurumu
KAP	Kamuyu Aydınlatma Platformu

Kısaltmalar

KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
LACP	Amerikan İletişim Profesyonelleri Ligi
MİGEM	Maden İşleri Genel Müdürlüğü
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
Masanda Turizm	Masanda Turizm Yatırımları A.Ş.
Mersin DGKÇS	Mersin Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali
MIP	Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.
MW	Mega Watt
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
Pak	Pak Enerji Üretimi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
PSA	PSA International PTE Ltd.
TAV Havalimanları	TAV Havalimanları Holding A.Ş.
TAV İnşaat	TAV Tepe-Akfen Yatırım İnşaat ve İşletme A.Ş.
TAV İstanbul	TAV İstanbul Terminal İşletmeciliği A.Ş.
TAV Yatırım	TAV Yatırım Holding A.Ş.
TAYÇED	Tüm Atık ve Çevre Yönetim Derneği
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Tepe	Tepe İnşaat Sanayi A.Ş.
TDI	Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEU	Twenty Feet Equivalent Unit (20 feetlik konteyner)
TGS	Turkish Ground Services
THY	Türk Hava Yolları A.O.
TSKB	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
Türklim	Türkiye Liman İşletmecileri Derneği
TÜROB	Türkiye Otelciler Birliği
TTK	6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
UIB	United Insurance Brokers
YBBO	Yıllık Bileşik Büyüme Oranı
YEKDEM	Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması